

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Commentarius in materiam de sacramentis novae legis - Cod. Ettenheim-Münster 185**

**[S.l.], um 1610**

Commentarius in materiam de sacramentis [...] legis

[urn:nbn:de:bsz:31-115961](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115961)

I

# COMENTARIUS IN Materiam de Sacramentis

Noua Legis

**D**isputant de hac materia veteres scholastici libro quarto sententiarum diff. 1 et 2. S. Thomas in tertia parte a quaestione sexagesima, usque ad nona gesimam. et in supplemento ab initio, usque ad quaestio nem sexagesimam octauam. Toletus libro secundo sua summa a capite decimo quinto. Guaretz tomo tertio. Gregorius de valentia tomo quarto a disputatione 3 generali usque ad 11. et Berseminus tomo 2do contro uersiarum. Petrus Busefeldius prima parte sua Theo: logia pastoralis summissa in vobis singularum sacra mentorum; nos conabimur optimo ordine et methodo ma xime perspicua ea declarare, quae a morali Theologo de sacramentis dici possunt: nihil utile, aut necessarium relinquendo; nihil etiam superuacaneum persequendo. Distribuem aptem singulas materias in disputationes, disputationes in classes, classes in quarita.

Disputatio I de sacramentis in genera  
quaritur I quid sit sacramentum.

Missis uariis aliorum definitionibus D. Thomas quaest. 60 a. 2do sic definit. sacra: sermum est signum rei sacrae: uerum ut clarius sacramenti de quo hic loquimur nempe noua legis naturam intelligamus sic potest defini. sermum est signum sensibile gratia sanctificantis animae et eiusdem simul causa a Christo Dño institutum. Dicitur I signum, quia praeter sui

Quinam autho:  
res de hac ma  
tractent



Definitio sermum  
est signum dicat.

D. H. Mailloz 136  
anonimus Grandis Vallis.

Cuz dicatur sensibile

Co graa sanctificantis animā

Quasitum rdm  
q sint sermōta  
et in quam finem  
instituta.  
Sermōta sunt. sup

cognoscem inducit nos in rei alterius notitiam.  
Dicitur 2do sensibile quia sermōta sensibus exterioribus  
percipiuntur ut in baptismo aqua videtur, vba audiuntur  
et sic de caeteris sermōtis. Dicitur 2tio gratia sancti-  
ficantis animam quia quando exterior res ipsa sensi-  
biles adhibetur signum est animam interioris sancti-  
ficari et haec tres particulae conveniunt et sacra-  
mentis veteris legis, ad quorum applicatōem Deus gratia  
conferrebat sicut in circumcissione et caet. quarto. et  
eiusdem causa scilicet sermōtum non solum significat susci-  
pienti dari gratiam sed ipsum quoque est eadē in-  
strumentalis, qua grāa ad digne suscipiuntur  
et per hanc particulam differunt sermōta noua legis a  
sacramentis legis veteris q̄ q̄ta grāam significabant  
nullo tñ mō ea conferrebant excepta inquit. sua. his.  
et tomo citato 2to sec. 2da circumcissione et plura  
adhuc discrimina sermōtorū utriusque legis ponit  
Iole. Capite 16 lib. 2do. quinto dicitur a Christo  
Dno institutum, q̄ ipse imēdiatē fuit oīum sermō-  
torum author ut habetur in Conc. Trid. ses. 7. can. 1.  
Quasitum rdm quod sint sermōta et in quem finem  
instituta quod ad primū q̄ ee 7. ita Conc. Flo.  
sub Eugenio 4. in cap. ad abolendam exera de Heret.  
et Trid. loco cit. ubi utrobique tam excoīcāto q̄  
aliter aut sentiunt, aut docent. quod ad 2dam famitō  
hic numerus eiusque sufficiētia ex quādam similitudi-  
ne et proportione vitae corporalis ad spiritalē

Nam ad vitam corporalem 7 uidentur necessaria .s.  
 respectu sui .2 uero respectu: primo n. necessarium e  
 ut nascatur. 2do ut crescat et roboretur 3tio ut  
 temperet abatur 4to ut si in morbum incidat sanetur  
 5to ut reliqua et morbi auferantur: haec sunt ho  
 necessaria ad gseruocem uo .u. Leisu: haec duo .i.  
 ut Respu: gubernetur 2do ut fiat gratia sobolis ne  
 Respu: deficiat haec sunt etiam necessaria in uita  
 spiritali et ecclia republi. quinque p tinent ad  
 uitam spirituaalem cuiusque duo .u. ad eccliam primo  
 n. necessarium e ut ho nascatur in Christo et hoc  
 fit p baptismum 2do ut roboretur ad pugnam et  
 hoc fit per qm m oem 3tio ut abate quod fit p  
 euegiam 4to ut si in spirituaalem morbum incidat  
 resanetur p fit p poenitentiam quinto ut spiritualis  
 morbi reliqua tollantur et hoc fit p extrema  
 ue ad eccliam .u. p tinet .i. ut gubernetur et hoc  
 fit p sermum ordinis 2do ut fideles multiplicentur  
 augeatur numerus beatorum et ut remedium adhibea  
 tur concupiscentia carnis et hoc fit p matrimonium.  
 p cura dicitur .i. Th. q. de a. 1 et alii DD. omnia haec  
 sermna in scriptura continentur baptismus Joannis et Matthei  
 et Marci uicino Confir. actorum octauo. Et ig. quoda. Matthei  
 uige: 6to sub poenitentia Joannis u uigesimo  
 extrema unctio Marci 6. et Jacobi 5 ordo 1 ad Timotheu  
 4to Matrimonium Matthei 19 nono decimo nono

similitudo  
 desultata ex p  
 portione uita  
 corporali ad  
 spirituaalem

septem ad ui  
 tam corporale  
 sunt necessa  
 ria. quinque  
 ad uita  
 spirituaalem  
 duo .u. Reip  
 publicas.

septem ad uita  
 necessaria ad  
 uitam spiritua  
 quinque p t  
 inent ad uita  
 spirituaalem  
 uinque  
 quoad salutem

quatuor 3 hanc quae et quot nam sunt  
necessaria in uno quoque sermone

quatuor in uno  
quoque sermone sunt  
necessaria

Quatuor materia, forma, minister, et suscipiens ser-  
monem. Materia quae a Christo determinata, forma quae  
ab ecclesia: nam cum Christus fuerit auctor sermonum  
debuit etiam partes eorum essentialiter institueret. In  
omni re sunt haec duo materia scilicet et forma; nec  
refert quod ex scripturis omnium sermonum materia et forma  
non constat clare: nam in his recurrendum est ad traditio-  
nem ecclesiae et SS. Patrum quicquid contra blaterant here-  
tici Legato. s. Tho: quast: 60 art: 5 et 7 Dominus solus  
in quanto sent: dist: 1 a 7

quasi quatuor qualis debeat  
esse intentio ministrantis

Ministrans homini  
et intendere id  
quod Christus instituit

Quasi quatuor qualis debeat esse intentio ministrantis  
sermonem  
cu I Tho: 10: Tol et alius regnum et sufficere illam  
ut nimirum ministrans intendat facere id quod Christus  
instituit seu quod intendit facere ecclesia et si hanc recte  
adit quod aliud accedat non impedit ualorem sermonis. Ratio  
huius est quia cum minister tantum instrumentaliter  
operetur non agit in uirtute propria sed in uirtute Christi  
hinc si dicta intentione fideus gentilis fuerit unus-  
quisque qui confert baptismum ualidus est nec etiam ne-  
cessario est ut haec intentio sit actualis et explicita sed  
sufficit uirtualis et implicita s. ut eat ad conferendum  
sermonem licet postea dum re ipsa illud conferat recognoscet  
quod de illa collatione nec dicat se intendere facere quod  
facit ecclesia. Si dicas quid si ministrans sermonem habet  
uersam intentionem aut non rectam h. s. Tho: quast: 67  
a. 10 et 100 loco citato q. 1 a. 10 posse dupliciter  
intentionem esse malam seu uersam uno modo quando  
Minister non intendit sermonem conferre sed illud deridere

Duplex est intentio  
in mala ministrantis

et suscipiente decipere et talis perversitas tollit veri-  
tatem sermōni quia tollit eius essentiam q̄ est facere  
id q̄ facit Ecclia maxime si hanc suā intentionem  
exteriorius manifestaret abias. n. cum dubitatur qualis  
nam fuerit consecratiō intentio prorsus fuisse legitima

Alio modo potest intentio ministeri accidentaliter eo  
perversa p̄bi gra: intendit quis vere baptizare sed  
simul etiam intendit aliquod peccatum ut si Turca vel  
Judeus quis rīa baptizaret in partem ut propterea apostata  
faret vel sacerdos vere vult consecrare panem & ḡstia  
sed simul vult eū ḡstia consecrata communicanti venenā  
porrigere vel etiam baptizat sacerdos puellā quod  
e exemplū s̄ Thomā et simul intendit illa facta nubi-  
litate abati ad libidinem et talis perversa intentio veri-  
tate et essentiam sermōni nō tollit. ratio est quia cum  
intentio q̄ faciendi sermōni ab alia quacunque intentione  
nō pendeat fit ut neque p̄ter ipsā desinat eē legitima

Quæritur quintum ad hoc ut <sup>Minister</sup> ḡferat sermōnem  
debeat habere fidem et scire quana sit inte-  
ntio Ecclie in collatione sermōni

R. Hoc fidem infusam habituale, nec æqualem, imo  
neque ullā credulitatem sacramentali veritatis requirit  
et tandem nec cognitionem intentionis Ecclie eē necessariā  
quod Ecclia Catholica per ea q̄ exteriorius agit vult sermōnem  
q̄ ferre ratiō huius supra allatā e ex s̄ Thomā quia scilicet  
Minister nō concurrat in sacramento nisi solum ut instru-  
mentū nihilque agit ueritate propria proinde modo faciat  
quā intendit facere Ecclia quomodocūq̄ ipsa faciat et in quem  
cunque finē faciat verē ḡferit sacramentū imō licet minister  
nubaret Ecclia ipsa ceremonias suas et ipsam collationem nō

prima intentio  
nulla tollit veri-  
tatem sermōni

si altera intentio  
nō tollit veri-  
tatem sermōni

Nulla fides,  
nec cognitio ver-  
tutis sacramentalis  
requirit sed sola  
intentio nulla  
supplet

Ratio qd hic  
garrant oia  
q sunt de neces-  
sitate serm.

Error vbi et  
Bielefi

Duplex serm-  
rum effectus  
primus e graa

non suis facere sargum rem utilem vel necessariam saluti.  
sed tantum ioco modo episcopi intentionem ad hoc intendit  
ut quicquid ipsa sine ulla sine sermo sine quo modo iugue  
faceret hoc ipse uellet etiam facere uerissimum esset serm-  
cum ratio e quia reuera ~~omnia~~ hic conuenit qua sunt de  
necessitate serm-  
quod si idem dico iam soto uerum ee in  
suspensione serm-  
quod scilicet uere illud suscipiet  
ei usque characterem qd crederet  
Eccliam ioco id facere  
dummodo intendet illud suscipere quod ratio intendit dare.  
Verum tu e talis. ut si serm-  
suscepit non tunc susce-  
ret ee serm-  
q haec sua in credulitate poneret  
graa obicem. Ideo demum a fortiori dicendum e de malo  
serm-  
sive heretico, sive pagano, sive iudeo quod scilicet  
uere ministrant serm-  
graa antiquum errorem  
XVthi et Bielefi doctrinam quod in primu natus qui  
praebaturus sive secularis sive ecclesiasticus inuident in  
reccatu mori. hoc ipso ee a deo seruatum suo officio e  
minis sermo que errore consilium constantiensis arte du-  
centos prope annos damnauit. Scio et olim putasse s.  
Cyprianu inualidum ee baptismu ab hereticis administratu  
et consequenter ab ipis baptizatos ee denno baptizandos.  
uere ut ait s. Augusti. libro 2do contra donachos  
cap: 4to Error huius rationis falsus purgatus est

quasitum roxtu qui sit effectus  
serm-  
foru

Respondet eum communi sententia duplicem ee effectum serm-  
alterum communem omnibz nimirum graam gratis faciente  
quam gferunt digne suscipientibus idque ex opere operato s.  
exi ui et natura sua qd graa uocato prima quam

homo accipit quando ex statu peccati transit ad statu grae  
 et fit ex inimico Dei amicus Dei quod ordinaria fit p[er] sermone[m]  
 poenitentia[m] aut etiam p[er] bap[te]smum quando aditus illum suscipit.  
 Eadem graa uocata e[st] q[ue] q[ui]nicipat hoc no[n] iam uenientia ad  
 graam sed in graa ia[st]itutio et haec e[st] p[er] accessione[m] ad  
 prima[m] graa[m] accipit prima[m] sed tunc de hoc effectu quando uis  
 q[ui] cuius sermone sunt peculiaris dicemus plura in tractatione  
 singularu[m] sermone[rum] Alter effectus e[st] secundarius et  
 quibusdam tantu[m] propriis nempe character q[ue] e[st] triu[m] tantu[m] sermone  
 foru[m] irradierabilium bap[te]smi scilicet q[ui]nicipationis et ordinis  
 q[ui] nihil e[st] aliud quam spiritualis q[ui]nicipatio q[ui]nicipatio aut in  
 debilitate impressa ita ut nec morte tolli possit et hic e[st]  
 effectus character scilicet nascitur ex trinitate potestatis a te  
 q[ui] in sermone dato una participandi sermone <sup>aliquo</sup>  
 bona ecclesia spiritualia et facit in bap[te]smo q[ui]nicipatio q[ui]nicipatio  
 et ingressu ad reliqua sermone attenta dato in q[ui]nicipatione ad gene  
 rone[m] et fortiter pugnandu[m] q[ui]nicipatio captales fortis mundum  
 sanguine[m] et sanguine[m] et ascribit militia[m] christi tertia demu[m]  
 potestas dato in sermone ordinis in quo ascribitur in numeru[m]  
 ducit et p[ro]p[ri]os tantu[m] militia[m] egredi et accipit no[n] sortata  
 hic tribuendi alius bona d[omi]ni sui plura legant apud card[ina]lem Borla  
 Tomo 2do lib[er] 2do cap[itu]l[um] 19

quasi sum septimum quibus peccat  
 mortaliter circa sermone in  
 genere

¶ I omne illam q[ui]nicipat aut suscipit solenniter  
 sermone aliquid credens sciens uel salte[m] scire debens se esse  
 in peccato. mor[ta]li uel q[ui]nicipat uel salte[m] ita accipit ut probabile  
 ter credat se esse g[ra]t[um] 2do p[ar]te[m] q[ui]nicipat aliquid sermone  
 ab hoc excommunicato, interdicto, uel suspeso uel p[ro] tali denunciato  
 uel a notorio et publico gub[er]nario excepto bap[te]smo et communione  
 in extrema necessitate dicitur a publico gub[er]nario uel a tali

Alter effectus 2  
 q[ui]nicipatio in p[ri]mo  
 character irradier  
 abili in bap[te]smo q[ui]nicipatio  
 hinc et ordine  
 suscipit

qui suscipit uel  
 ministrat sermone  
 in p[ar]te[m] mor[ta]li peccat  
 mortaliter.  
 peccat et mortaliter  
 q[ui]nicipat ab ex  
 communicato, suspeso, &  
 excepto bap[te]smo et  
 communione.



quod dicitur publicis  
et ordinariis

peccat mortaliter  
si inuitat sacrodo-  
tem & dicit m. ad  
dandum alteri sermone  
sine debita permissione

pro. m. & aliis  
sunt a conc. & d. de  
sacra.

Tria in uno  
sermone repiuntur

sermones sunt  
signa externa.

Res in egra.

Res, sermones simul  
sunt eadem in  
gratia ut e. caracter.

vel per contentam vel propria confessione in publico facta  
vel ipsam rei euidentiā talis declaratur & ita definit per  
iurē canonico cap. finali de cohabitacione clericorum  
et mulierū & hō p. m. qui sine necessitate inuitat aliquem  
sacerdote ad sacrificiū aut ad dandū sermōem alteri quē  
probabiliter credit existere in p. m. si inuitat per se sibi  
persuadit ipsū eandē facturū sine debita penitentiā ut  
sit causa curiādo faciat alius nō facturus. Hō p. m. omni-  
sciens vel scire debens id eō damnatum et talis sit haereticus  
et excommunicato in bulla contra dñi uideatō guluū p. m.  
possiōne & a canonice usque ad 13

Quæritur octauū quæritur in uno quoque  
sermone reperiantur

¶ Tria hic sermōem tantum rē tantū, nempe sermōem nō  
sermōem tantū uocant theologī signa seu symbola. ipsa externa  
cuiusmodi p. gra. in baptismo aqua, in eucharistia panis et  
uinum in gñatione oleum et cal. Res tantū e. ipse effectus  
quem unū qd sermōem operatur in anima sermōem recipiens  
& e. ipsa grāa uel certe eius augmentum et incrementum. Res  
et sermōem simul sunt eadem in interior grāa ut e. in dictis  
tribus sermōem caracter et cal.

### Disputatio rda. Classis I. De sermone Baptismi, eiusque essentialibus

Aggredimur nunc singulorum tractatione sermōem in  
specie quorum qd primum baptisus e. de quo dicitur ut  
Theologi in quarto sent. dist. 2 usq; ad 6. Dicitur qd. 3 parte  
q. 60. Ex patribus s. Aug. fo. 7 de baptismo j. <sup>rom. 1. 16.</sup> <sup>rom. 1. 16.</sup>  
7 libror. Basilias de eodē duos libros. Tertullianus & Gregorius  
de ualentia fo. 7 dicitur qd. 3. Solum in quarto dist. 3. Taley

Summaria  
lib. sua Nauaruz cap. 22 n. 5 et in compendio cap. 22  
Martini Funer in seculo morali parte 2da. scilicet 2 parte  
No. Babilmyae de mō grolum Prudentia sessione 7.

quaritur I quid sit BAPTISMUS et  
quod duplex.

quod ad I baptismus recte describitur quod sit seruitum rege-  
rationis spiritualis ex aqua et spi. sancto. s. xpo sed communis  
definitio ex s. 180: magistro et alii quod sit ablutio corporis exte-  
rior facta sub praescripta forma priorum.

quod ad 2dum triplex baptismus ut cum scholaribus docet  
S. Tho. lo. cit a. uotiz. primus aqua seu ut uocant flumi-  
nis secundus de flammis s. spiritus sancti seu charitatis  
uel poenitentiae et gratificationis de peccatis: et hic nihil aliud  
est quam propositum suscipiendi baptismum proprie dictum aqua  
scilicet cum primam classis facultas. Tertius baptis. de sangui-  
nis s. martyrii et hic praestat secundo ex d. T. 80. l. c. E  
a. inter hoc discrimen I quod solus baptis. fluminis <sup>scilicet</sup> proprie  
gratia baptis. alii n. duo non sunt proprie tales, sed tantum  
metaphorice quia scilicet uterque in statu baptis. purificat  
animam a culpa et sequenter supplet et ei uicem secundo  
Baptismus fluminis quoniam soli adultis ratio est quia hi <sup>soli</sup> possunt  
contemneri de peccatis et actu amoris ferri in Deum baptis.  
fluminis et sanguinis infantibus et adultis communiter, sicut et hio  
solum baptis. fluminis imprimat caractere reliq. u. non s. so  
fluminis et sanguinis delet omnem culpam et poenam: fluminis  
a. si sit uultus dolor et sufficiens tollit quae omnem culpam, poena  
u. tantum iuxta ~~tollit~~ <sup>tollit</sup> ~~modum~~ <sup>modum</sup> ~~et~~ <sup>et</sup> ~~quantitatem~~ <sup>quantitatem</sup> doloris  
ut si ualde uehementi sit expiet totam poenam si exiguus

ming ex syluestro toleto et alio porro babbismū sangui-  
nis valde extolit s. Aug. libro de civitate cap. 7 supra alios  
et volent. l. c. hinc paludanos apud siluestrum p. babbis  
D. n. 2 dicit q. licet infans in utero matris adhuc inclusus  
Babbisari nō possit, possit tñ martyrizari, et sanctificari  
ut si Judæus aliq. filia sua impregnata à catholicis pro-  
curaret abortū, hic infans inqt paludans probabiliter  
fieret martyr cū habeat eam martyrū et poenam. Et  
certū ē q. si malier grāvida propter Cgistu occidat  
ambo fiant martyres tam malier q. infans.

quasi tū rē q. sit māa  
Babbismi

supponendū ē duplicem eō Babbis māam unā remotā proxi-  
mā alterā: remotā ē aqua: proximā ē ipsa actualis exterior  
ablutio p. aqua hoc posito q. ex oīm sent. māa remotā babbis  
ēē solam et onnem aqua natūtem seu elementā seu simplicem  
et tūvalem. ut loq. p. F. Suarez q. 66. d. 1. 2. 3. in  
qua re ne ullus incurrat se error seu pericula accipe cer-  
tissima et infallibilem (hanc regulam. semp. censenda ē  
vāna et propria aqua et p. g. sequens ad Babbismū idonea  
quando eunq. constat quacūq. facta transmutatione sue  
naturali siue artificiali in ipsa aqua nigilo minus adhuc  
manere aqua in sua specie. q. u. si constet transmutationē  
quāq. tādōm illa sit naturalis <sup>ag. u. c.</sup> p. c. r. m. sustulisse naturā  
dum ē māa ēē incipit ad Babbismū. Ex quo collige posse  
fieri Babbismū in aqua elementalī siue sit ter restit. ut  
maris, stagni, fluminis, lacus <sup>lutarium</sup> siue eolēpis ut  
psuiazā. nūm. <sup>resoluta</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup> <sup>lutarium</sup>  
addē et aqua paludis nisi sit inqt s. Tho. ingrossata et uide.

aqua raritatem no habeat. potest et fieri bapuzim in  
 aqua sulphurea in uisculo catinum et pisciu in lupinis et  
 alijs qe p terram transcutitibz nro coru cum a qacuoibz  
 dicit stat pcciet aqua et licet aqua elementalino habeat  
 sapore cuiusmodi uident de illa aqua potest in recipere  
 impromine nre saporis a corpore q. transit. potest et de  
 bapuzim in aqua expressa ex luto dum modo <sup>en</sup> exprimi possit  
 addit salueter quod potueret et fieri bapuzim in qua  
 flucnte de latere cristi qa secundu p<sup>tho</sup> fuit uera aqua  
 Contra u. non potest fieri bapuzim in uino lacte Corusia  
 of humoribus naturalibus ut in humoru stillante de fluxta urina  
 sudore, gualo seu salina aqua super natura sanguini post  
 serienem uenae q dr plegma uel colera qa hanc oia no  
 sunt uera aqua sed potius sunt humores excrementi nec  
 item potest conscri bapuzim in aliquo humore producto ex oia  
 ut in aqua rosacea nec in liquoribz herbaru flora aut arbor  
 nu q non sunt aqua elementales. An autem aqua bapuzim sit  
 callida uel frigida salta uel dulcis pura uel mixta perinde  
 e modo mixtio tanta no sit ut aqua no sit

Quaeritur 3<sup>o</sup> si aqua bapuzim  
 debet de benedicta

¶ *¶* uelgatiue in casu uel magno uel extrema necessitate:  
 extra necessitate u. p. m. q bapuzim in aqua no benedicta  
 p consuetas oraci sacerdotis. prohibet item sacri Canonis  
 ne fiat bapuzim nisi cum nouo Cgrismate s. illius qni plongz  
 in dicto casu mortis uel alia grauis necessitate.

Quaeritur quare huiusmodi  
 partes corporis debeant  
 ablu

f

Expedita <sup>remota</sup> ~~proxima~~ baptisui videndum iam o de  
 proxima quam supra diximus de ablutionem & ergo ad  
 quantonem diligenter imprimi considerandum est ut ablutio sit  
 talis, ut simpliciter dici possit, saltem moraliter hanc ablutio.  
 Unde facilius statui potest quod necessarium non sit quod precise definiti  
 quodam necessarium sit et quantum et certum est non esse <sup>reale</sup> ut totum  
 corpus abluatur nam hoc in baptismo aduocari nec fit, nec decenter  
 fieri potest. Item quomodo ablutio sit per aspersionem gratia non  
 attingi oes partes corporis. quod si non est ut si libet  
 minima pars corporis tangatur aqua quia si digito per aqua affingat  
 illam non dicitur simpliciter non abluere licet aliqua pars digiti  
 aqua immergat. A fortiori est non erit satis per aspersionem tantum  
 uel per tangat si non attingat ipsum corpus quia talis ablutio  
 nullo modo dicitur per corpus. Necessario est ut corpus ipsum  
 in aliqua principali parte saltem notiori quantitate aqua  
 tangatur quanta u. debeat esse hanc partem non potest mathematica  
 hic prescribi quia neque reuocatum est neque habemus aliam certam  
 regulam ad id determinanda propter illam nimirum eam ablutionem  
 esse necessariam quod sufficiat ad denominandum hominem simpliciter  
 baptizatum.

Quapropter in praxi diligentissime obseruandum est ut securus  
 pars quod ad fieri potest eligatur unde si baptisui sit fieri in capite  
 illa est certissima et sufficientissima materia quia illa pars est praeui  
 sua hanc cum in ea resideant oes sensus et ab ea proprie potest  
 totus homo denominari. quod si hoc commode fieri neque propter  
 graue aliquod periculum fiet ablutio in signatis aut pectore  
 aut humeris. Interdum oritur necessitas baptizandi infirmum  
 in pede mandatur <sup>et</sup> praesidio ob periculum mortis et est id licitum. At  
 in qua res est dubia tunc si infirmus euadat periculum et euadat  
 profecto nascatur baptisui <sup>et</sup> iterum sub conditione et haec est con-

doctrina Theologorum D. Thomae q. 88 a. 11 et in quarto  
distinctione 6<sup>a</sup> q. 3<sup>a</sup> ab tertio paludani soti Gabr  
chii suareth et siluestri et Tolet. cap. 15

Quaeritur quintum, quid dicendum sit  
de ablutione tantum secundum capillos et  
vestes

Quoad I. R. solum et ualentia talis iterum eo investigandos  
sed sub conditione. Ego uero non puto id eo necessarium cum  
natura credibile sit in maiestate illa triu millium q. actorum  
tudo habuerunt apostoli plurimos tantum capilli fuisse affe-  
q. nally legit rebabtegitur.

Quoad idem R. non uideri babbatum eum q. n. tangit nisi  
secundum uerbes rae o ga ex s. The. loc. ut. a. 7 proia abluenda  
e eo mo quatenus e subiectum peccati uiginti et patet  
ex s. The. tractatu 80 in forma q. ait. q. ista uirg aqua  
q. corpi tangit et sanctificat aam. idem Tertio de infante q.  
chorio inclinet babbaturo et catens lauare. In ubi q. r.  
fieri casum uidet michi Babbaturo itaru adhibe tu sub eoditio

Quaeritur 6<sup>tu</sup> quid debeat fieri cum  
in fante in utero matris  
periclitante.

R. ea obstetrici uel alii diligenter laboranti ut aqua  
possit usq. ad intum infante in utero ptingere q. necesse  
e. uult s. Tho. a. 10 ut ipsa psona infantis abluat q. si  
fuit ualebit Babbaturo si fieri nequeat actum e de salute in-  
fantis ut expresse habet de consecratio. dist. 4. canone q.  
in maternis quaeritur septimum quanta aqua quantu  
se Babbaturo debeat fieri

Quam et necessariam ea et sufficere q ad abluendam  
scilicet tangendam sufficiente corporis parte satis fuerit et  
quartum necesse est ut baptizatus secundum unitatis et materialem  
loquendi modum ueri possit dici ablatum tuncq per se uisus  
et cal. hanc u. emysarim habet uox illa baptizatus. quare  
cum hi q taliter successiue fieri debeant sufficere ordinatio  
parua quantitas aquae qd illa successiue fluere pot per  
magna corporis partem. quod a. aliq dicunt debere  
quantitate hanc ad certam guttas aquae definiti mihi im-  
probabile uideo et moraliter loquendo in definiibile

Quasi sum octauum an ablutio baptizati  
debeat fieri per aspersionem seu infusionem  
aqua, an uero per immersionem in aquam. fte  
an debeat esse trina mensio, an uero sufficiat  
una.

Quia cum eorum Scholasticorum apud Suarez to 3 q 66 de pro-  
prietate 3. Valentia t 4 d. 4. q. I parte 2da perinde est  
uter ex duobus dictis modis abluatur dummodo uera ablutio  
ratio saluata non supradicto ratio oram e qd ex institutione  
et in nihil aliud definitum reperimus nisi ut ablutio fiat  
per aqua ergo uelut in eo qd particulari e de essentia baptismi.  
Secundo qd omnibus hiis modis pro diuersitate temporum alia-  
rumq; circumstantiarum qd stat ecclesiam uan esse ut docet con-  
gilio Toletano quarto Canone quinto. D. Th. in 3 parte  
q. 66. a. 8. nihil item refert siue semel, siue semel uoxq;  
ad significandam uniuersalem diuinitatis siue per ad significandam  
personarum trinitatem: siue absq; ulla mentione aspergendo  
tantum, uel in fundendo baptizati. ex quo colligit Gregorius

de Valentia q̄ dicit minister propria sua intentione  
 no uelit consummare bap̄tisma nisi in tertia immersione absol  
 uat a prom<sup>ta</sup> honora forma en̄ in prima uel secunda  
 bap̄tismus ualeat et sit absolutus rāo q̄ intentione uniuersa  
 lē ecclē (quam magis minister habere) p̄t̄e p̄t̄e uelit  
 intentioni particulari ministeri ecclē a non uult effectu  
 bap̄tismi pendere a tertia immersione sed ab absolute  
 forme et p̄sona dummodo uerū ablutat. Est tñ hic notan  
 dū seruandam eē in bap̄tizando uniuscuiusque ecclē pro  
 ceptant consuetudine ut ex D. Tho. notat solus dist. 4 a 8.  
 et docet Cathe. ismus Romanus.

q̄ ueritum q̄ an quando Bap̄tismus fit  
 per immersionem sit ualidus si bap̄tismus  
 non emerget.

Casus q̄ dicit Theologos uerax ē iste. Infans aliquis proiciat  
 a ministro in puteum uel flumē eo interim q̄ bap̄tismi  
 proferente et intendente bap̄tizare quem eorum dicit siluester  
 v̄bo bap̄tizare q̄ q̄ de facto accidisse. R̄ a Ministrum  
 hunc sine ulla ḡtentione eē homicidam. R̄ r̄do multos DD.  
 negare hanc bap̄tizari obalias et alias eāat. sed mihi placet  
 opinio. Suarez. et Valentia locis citatis hunc uerū eē  
 bap̄tizati supposito q̄ minister habeat debitam intentio  
 ne q̄ proferat integra forma anteq̄ infans moriatur.  
 Tho. q̄ deniq̄ fiat q̄ facty aqua sufficienti ad perficiendum  
 bap̄tizari. si ḡtentione nulla ē uerū ratio.

q̄ ueritum 10 An bap̄tizandi sint infantes expo  
 siti, et inuerti uel alii de q̄ly nescit̄ aut  
 ubi talis nū sint bap̄tizati



Deligenter eo inquirendū an sint baptisati si  
pūit possit intelligi baptisandi sunt sub conditione  
sive iam illi sint in nemore expositi tunc in pla  
teū sive ubi angli alibi maxime si non reperire  
scriptū aliquod supēpti baptisimi testimoniū. Sed si  
inter calgolicos natus et educatus exponeret eū iam  
est hūm quatuorve annorū supponenda meo iudicio est  
talem eo baptisatū nisi manifeste probaretur non eo bapti  
satu et hoc de ~~ma~~ ma baptisimi

Classis secunda de Baptisimi forma  
Quaritur undecima q̄ et quod duplex  
sit forma Baptisimi

Suppone nūc aliud eo formam baptisimi q̄ ista  
p̄ta certa et determinata q̄ dum ablutio fit simul  
et cetera eū ipso q̄terunt. proferuntur a. 3 modi 2  
iuxta morem ~~ecclie~~ ecclie latine sic Ego te baptiso in nomine  
pa: et fi: et spi: sancti. 2do Græcorū more <sup>scilicet</sup> baptisosp  
seruus Qui p̄terit in no: p. et f. et s. 3 hō eū dubitasp  
an alijs baptisatus sit et tunc sic q̄terendū ē baptisimus  
si no: or baptisatus ego te baptiso in nomine pa: et ab.

Quaritur duodecima. An forma Græcorū  
baptisimi sit valida et apud Latinos.

Multi olim da bi ferunt de <sup>veritate</sup> forma baptisimi sub forma  
Græcorū traditi ut refert D. Tho. in q̄to dist: 30. q̄ 2. r. 2  
q̄ta 2 ad primū ad id ut sylvester p̄bo baptisimus primo  
dicat eo sub conditione iterandū sed respondet Juno et  
dijru. 21. sex. I. scilicet Toletus et alii de fide certa eo formam  
baptisimi qua utuntur Græci eo sufficiente maxime post

consiliū Florentinū et valet q̄ Ecclia Græca habet  
 pro usu illius forma antiquissima unde uero simillimā  
 eam accepisse a ss̄ patribz et Episcopis catholicis  
 nōz credibile ē illam Eccliam tot sæculis uerocurū  
 se bap̄tismo alioq̄ etiam si reliqs orbz serm̄tis ueriqz  
 hæreticis et <sup>episcopis caruinent</sup> q̄ universalis et Romana Ecclia  
 semp̄ tenet. Nam certe quando Græci a schismate ad  
 obedientiam Romæ Ecclia redeunt nec ite in bap̄tis-  
 antz nec si sacerdotis uel Episcopi sine iheron ordinantz  
 sed singuli in suo gradu persistunt quare hæc forma bap̄-  
 tismi in sensu substantiali eade ē cū nostra unde colli-  
 gis serm̄tis assentiam unam eā in uniuersa Ecclia  
 unde forma q̄ in una regione sufficit ad constituē-  
 dū serm̄tionē sufficit et in alia et quavis regione  
 q̄ q̄dem attinet ad serm̄tis necessitate quamuis q̄ alle-  
 uis <sup>seruare</sup> ritū sua Ecclia si illam nō seruat peccat  
 illud tñ præceptū uel q̄suetudo nō mutat essentiam  
 serm̄tis nec effiūt ut aliqd sit de necessitate illig q̄ ex  
 institutione Q̄ri non erat ~~peccat~~

petes si latinus uterqz forma Græcorū quam graui  
 non peccaret? Q̄ solus nec male eē hoc ex suo genere  
 p̄. m. alii non ex q̄ceptu sed tantum ex aliqua complacō-  
 nā id faceret. q̄ a eēt graue scandalum si nosseto et  
 obidiam inq̄t peccarent at Græci si nostra forma  
 uterentz.

Quæritum 13 An et quomodo possit uisitata  
 publici forma uariari ut in bap̄tismo sit  
 ualidus

ffac questio ob Doctorum diuersissimas opinionones  
et facilimū in hac re errandi peccandiq; periculum  
difficilima e quare Tolety et alii multas tradunt vel  
potius fundunt regulas ad cognoscendam hanc in re  
ueritate qbz misit illis mibi uidenty ne tota deluide  
expasire prima regula est mutatio singulari uel corpora  
qz expressa inuocatio Trinitatis et singulari personā  
mutatō e q̄ ueritate et substantian forma baptismi uideriq;  
dicat Bap̄tizo te in nomine Trinitatis uel bap̄tizo te in nomine  
Trini et unig uel in nomine triū personā, uel bap̄tizo te in  
nomine prima uel tria personā uel bap̄tizo te in nomine  
triū et similibz locutionibz uerū satis explicato misterium  
Trinitatis nam licet et alijs nominibus personarū id fit  
fit ualde q̄tū ita ff. sua: tomo 2. dif. 21. a 7. rexi 7 et alii  
pp. communiter

secunda regula nec ualeat forma si mutatio fiat in uoces  
Latinas uel ualde messagionicis ut si dicatō in nomine  
omnipotentis, sapientis et doni seu flammis uel q̄a talis  
in uocatio Trinitatis reddito ualde obscura et à cor non habita  
aliena tertia quando mutatio tantū fit in diuersa nomina  
q̄ priā personā manente in expressa inuocatione earū  
res o magis dubia. sed diligenter aduer tendū e aliud ee  
in hac re practice loq aliud speculatiue practice n. illud  
tante certissimū o grauissimū do p̄ctum qz eangz mutatiōe  
facere à consueta et usitata forma aliana tum p̄ter q̄m  
Christi et more ecclia tum p̄ter scandalum tum doniq; q̄ ip̄m  
seruitum reddat dubium: Nam oīr. q̄cederemz certitudinē  
Casi tani ee probabiliōm dicantis ualere hanc forma in nomine

Genitoris noni et procedenti ab utroque et plurima  
 simili e. In res incerta et si fortasse falsa est scriptura  
 est nullu. Hinc dico q. Caetani certu uideri baptis-  
 mum datu sub dicta forma iterandum ee ad minimum sub  
 conditione q. a uera hi et similes modi ualde sunt dubii  
 licet speculatiue ob fundamenta satis uergentia et  
 apparentia uideat ipsius opinio quoque modo probabilis  
 Xli holomig In n. e. discorda a cor contentia q. in ma scriptura  
 praecipue plurimu h. t. ponderis. Ergo omnino credibile hanc  
 fuisse C. n. institutione ut simplex professio fidei q. in bap-  
 tismo fit et orb. et uadiu. et complicitu. et orb. et  
 et fieret et simplicitu. et orb. et magis parte  
 diuinas p. mas significanti. quare mutatio in his uocibus  
 uel orb. uel et una ualde eam eensep. destruere forma  
 substantialem baptismi.

Quasitu e q. quo mo. ha. regula ad  
 praxim accomodanda sunt.

Ex datis in regulis satis clare colligitur quam plurimu  
 subtractio, additio, uariatio, transpositio, corruptio  
 et interruptio formam baptismi faciat in ualidam. Et ut  
 usu regularu quasi in mandatis, assignabim. ois  
 generis exempla qdam particularia.

Primo ergo pro nomen e go et Amen non sunt de  
 centia forma et si aliter inu. promittant peccare. r. ad  
 e. q. a. cor contentia p. sona ministri n. e. necessario ex-  
 primenda q. in ipso p. bap. implicitu. g. h. et

patet ex forma Graecorum baptizati et cat. qz supra  
probamus se sufficientem et Ecclia Latina q ad hoc non  
requirit Graecorum erroris sed q ad hoc q Graeci olim uata-  
runt nos n uere baptizare.

Secundo ommissio propositionis *IN* facit baptismu nullu  
tao e qd tollit sensum.

Tertio de iunctioe *ET* *DD.* uariant. ego sub co  
pobito non tollere ualere forma qd certe sonat ma-  
net in tegete

quarto non ualeat *IN* nomine patris maioris et filii mi-  
noris et spiritus sancti. qd additio haec (qua utuntur  
Ariani) ponit aliqd repugnans fidei. ualeat. a. Ita. Ego  
muer uel indignus minister baptizo te in nomine pa-  
tris et filii unigeniti et spiritus sancti proceden-  
tis ab utroq; *Itē* ualeat *IN* nomine patris, *Et* spi-  
ritus sancti.

quinto uarietas ideomatica nihil officit forma baptismi  
imò uarietas facit in necessitate baptizantes, si utantur  
sua lingua praesertim mulieres et filii Latinae linguae  
impeniti similiter no officit uariatio sigle linguae  
in alio et alio numero ualeat. a. haec forma & uiscopi  
baptizantū psona aliqua pūmūpō. Nos baptizamus uobis  
dominatione *IN* nomine pa. et cat. nec etiam uaria-  
tio ubi acti ui in passiuū baptizari uel baptizati a  
et cat. ita. *DD.* uariant nec deniqz officit forma baptismi  
si loco ubi baptizo aliq; aliud argumentum substituat  
ut ei ponat abluo, laudo in tigo et cat. licet signifiatio  
uocis no sit omno eadem qd ualeat e ut ad significandū  
actum lauandi a ltera uox nequi ualeat saltem ex usus

accomodatione. Illud tñ et atq; et cauendum e ne in  
tam graui nimis laxetp licentia q̄ circa sigs dixeret ego  
te balneo non ita tuto auderem asserere eō bap̄tismu  
q̄ a balneare aliu effectum significat.

Secundo nulla e hac forma. Ego te bap̄tizo In nominib;  
patris. et car. q̄a sit essentialis mutatio cum vox nomi-  
nibus significat p̄fectionem absolutam q̄ car e trib;  
personis. Sed q̄ d̄ si q̄s sic bap̄tizet Ego te bap̄tizo In  
nomine patris et in nomine filii et in nomine sp̄s.  
videtp. n̄ illa uocis repetitio a quibuslibet illi uoci plurali  
in nominib;. Et nō equalere at idēo ualere forma q̄ aucto  
idēq; nome potest pluries nominari abiq; ulla pluralitate  
te acuti uere dicitp. Dag pater. Dag filii. et c. et tñ  
n̄ possunt dici dii q̄a hoc significat pluralitatem  
naturarum illud u. n̄ sed unum et eundem Deum. Tertio  
nullq; e bap̄tismu datus in nomine dei nō e q̄a sicut uel deo  
absolute et simpliciter n̄ e fides explicita trinitatis ita et  
in uocatio dei absolute n̄ e in uocatio trinitatis explicita q̄ ut  
e ad bap̄tismu necessaria.

Quarto nullq; e bap̄tismu datus in nomine patris et filii n̄ exp̄s-  
so sp̄s sancto uel in nomine sp̄s sancti n̄ exp̄sso filio  
uel deniq; in nomine cuiuscunq; personae trinitatis alius personae  
nō e q̄a talis forma n̄ ḡ finet exp̄sso p̄fessionem totius tri-  
nitatis q̄ ex institutione sp̄s necessaria e totius tri-  
nitatis diximus.

Quinto bap̄tismu datus in nomine sp̄s aut in nomine dñi Jesu nullq;  
e nisi exp̄sso et alia persona rāo clara e q̄a in uocatio sp̄s  
nō e exp̄sso trinitatis p̄fessio q̄ probauimus eō de essentia  
forma. Nec obstat Ap̄stolus fortasse hac forma usus eō

id enim ipsi exstringere i. privilegio et in dictione Spiritus  
sancti fecerunt idgi tantu ad aliquod tempus ut ni moru nome  
Egr nouit Christianis uelut in tenent ad huc silentibus tant o  
alibi imprimere sp. qui g fratrum dicunt uiderint ipsi qly  
rationibz moueant Ego certe puto nariqz nec p apostolos nec cu  
Ministros illa forma babisse, ita ut nomen patris, et Spiritus  
sancti omiserint

Decimo bapismus hic ualet In nomine patris, et filii et  
spiritus sancti ego te bapuzo uel In no: patris, ego te bapuzo et  
filii, et spiritus sancti uel in nomine spiritus sancti filii  
et patris rāo a qā sensus forma in his et similibus modis no  
uariate

Undecimo ualet hac forma In nomine patris, et filii et spiritus  
sancti rāo a qā hac corruptio tanta non o ut tollat q bonu  
significatione sed o error potius grammaticalis ex igno: uel  
et ex malitia natqz hanc forma ratam habuit Facgarius papa  
cap: retulerunt de consecratione dist. 7

Quo hi adiungenda sunt primam o in oibz formis q rec  
dunt sine parum nūc multum a q̄sucta illa Ego te bapuzo  
In nomine patris et filii, et spiritus sancti Amen. semp  
peccare non obstat q̄dō bapuzusqz in subominus p̄t ualidus:  
Atque n̄ duo sunt ualere inter se distincta ualere bapuzusqz et  
Ministru n̄ peccare.

Secundu o debere pari passu p̄cedi et simul p̄ferri dicit  
bapuzusqz formam et aquam iuxta illud diuini Hug usti ni tractatu  
So ad Joanne archid q̄bam ad elementu et fit formam simul  
dico n̄ simul date mate malicia ut nec puncto q̄dōm unū  
aliud p̄t̄at, uel sequat̄ uel id simul data saltem orati

ut no prius q̄ ba q̄ aqua adhibeat̄ neq̄ unū ante et  
 alterum post. quod si uerò post unā dictionē prolatam  
 aqua affunderētur uel ante, tenere babbismus. si uerum  
 hac saltem simultas n̄ seruet̄ et notabilis morosa interuo  
 natio in ter unū et aliud babbismus cerlo erit nullus et  
 repetendus a principio. Hanc simultatē dicit Valentia h̄  
 cap. q. i. puncto q̄ et flauar. or. x. 7. saluari et tunc cū absola  
 tā platione p̄bortū statim seq̄r merito sicuti si dicas inquit  
 isti ego bibo et statim apponas uirū ori moraliter uimur  
 dicit et facit licet phisicē loquendo prius dixeris q̄ biberis  
 sed salua horū DD. p̄uac̄ hanc forma babbisandi nisi ualde  
 e suspecta.

tertia  
 Classis quarta de Babbismi Ministere.

Quaeritur id. quisnam Babbisnu ministrare possit  
 et debeat.

Ex eoi doctrina orthodoxoru ministrū huius sermō  
 h̄c duplicem ordinariū et ex officio. extra ordinariū  
 seu ex commissione ordinariū: et ex p̄adinarium sed in  
 solo caso necessitati dicamus aliq̄ ordine de singulis

Primo Minister ex officio seu ordinarij sunt soli Episcopi  
 et sacerdotes licet in communi ter Episcopi totū illud n̄  
 relinquere possant p̄ardotibz. Tarte. d. 250. q. 66. a 2do solo  
 tacito consensu sine ulla alia uicā uocis uel scripti decla  
 ratione. sacerdos a. q. parochia alicui praest̄ ita Et hoc  
 munus sibi p̄uac̄ ut in ipsi parochia nullz possit babbis  
 ma administrare nisi uel ipse solus uel alius de q̄q̄ licentia  
 Ita. d. 250. le a. 4.

Secundo Minister ex commissione seu Episcopi seu sacerdo.



dolet tant die conu q solenniter et baptizare possunt ut  
doct Caritatus. Soly et alii idq colligunt ex modo ordi-  
nationis illoru. et r. n. ad illorum officium p. n. e. p. r. d. i. c. a.  
care et baptizare q et g. s. i. n. a. t. Catech. ising. Romane  
nec puts. d. i. n. i. s. o. a. t. et f. s. u. a. r. e. t. h. y. d. i. s. s. 23. s. e. x. 3. conclusio  
q ee huius doctrina p. r. a. t. i. o. s. cum dicunt Diaconos  
no posse baptizare. t. a. x. t. u. n. u. o. l. u. n. t. n. o. p. o. s. s. e. i. l. l. o. f. a. c. e. r. e.  
ordinarie ex officio solenniter absque commissione. q. i. s. t. o. r. u. m.  
uel p. r. e. s. b. i. t. i. s. p. r. o. p. r. i. e. n. t. u. n. t. a. d. i. l. l. o. r. u. m. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. m. i. n. i. s. t. r. a. n. t.  
ministrant addit In Soly solennem administrandi baptismi  
q. s. u. e. t. u. d. i. n. e. m. i. n. d. i. a. c. o. n. i. s. i. a. m. o. x. o. l. e. u. i. s. e.

Partio Ministri extraordinarii in casu necessitati sunt  
et omnino hoc no. u. n. e. r. a. o. i. s. i. n. u. a. r. e. a. n. t. c. u. i. u. s. u. i. s. t. e.  
lexus staty religionis et Germania dicit uno p. b. o. o. u. h. o.  
nig. s. u. a. r. e. t. h. y. q. l. e. t. p. o. s. s. i. t. e. t. l. a. u. a. r. e. e. t. p. l. a. p. f. e. r. e. i. n. d. e.  
bita intentione. Hoc p. b. a. t. i. o. n. e. e. p. y. e. c. u. i. n. i. s. a. t. r. i. d. o. c. e. a. t.  
receptione in tota Ecclia p. r. a. t. i. o. s. e. t. d. e. s. i. m. i. t. o. i. n. g. u. l. i. o. F. l. o.  
r. a. n. d. o. u. t. n. e. c. i. p. s. i. h. e. r. e. t. i. c. i. n. e. g. a. r. e. i. d. a. u. l. t. a. n. t. e. x. c. e. p. t. o. i. m.  
p. i. o. C. a. l. u. i. n. o. q. d. o. c. e. t. n. e. m. i. n. e. n. s. i. a. l. e. b. a. p. t. i. z. a. r. e. e. t. i. a. m. i. n. c. a. s. u.  
m. o. n. i. s. i. n. i. E. c. c. l. i. a. M. i. n. i. s. t. e. r. u. l. i. t. a. t. e. i. p. s. e. l. i. b. f. c. a. q. u. i. n. t. o.  
e. a. o. a. c. u. r. s. e. d. i. u. i. n. i. t. u. s. s. i. t. i. n. s. t. i. t. u. t. u. f. i. r. m. i. o. r. h. e. r. e. t. i. c. e.  
p. o. t. e. s. t. n. e. e. t. f. q. r. e. g. u. l. a. r. i. u. h. u. i. u. s. s. e. r. m. t. i. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t.  
q. u. a. r. i. i. d. q. u. i. s. o. b. s. e. r. u. a. n. s. s. i. t. u. l. i. o. i. n. l. e. g. i. s. i.  
m. i. s. t. r. o. r. b. a. p. t. i. s.

De regulam uniuersale hanc ee ut semp minor na-  
tioni et digniori dat indignior q. qua: Silaius G. r. e.  
d. e. r. i. o. n. s. a. c. o. r. d. o. s. p. r. e. s. b. i. t. o. s. c. a. r. d. o. t. e. u. e. l. e. o. u. s. s. a. c. e. r. d. o. s. p. r. e. s. b. i. t. o.  
p. a. r. o. c. h. o. u. e. l. d. e. m. u. m. a. l. i. o. r. p. r. e. s. b. i. t. o. u. n. o. b. a. p. t. i. z. a. n. t. p. e. c. c. a. n. t. e. t.

sic de relijs gradatim su a tales semper peccent  
 mortaliter D. Ho. n. nulli statuere ego <sup>causa</sup> <sup>habere</sup> <sup>causa</sup>  
 q. fensu tantu de p. u. mortale uero cum infero <sup>causa</sup> <sup>habere</sup>  
 et repugnante sacerdotali de q. laicus baptizans solenniter  
 incurrat irregularitate ut habet cap. i. extra de clerico  
 co. no. ordinato ministrante. sacerdos et no. parochus  
 p. m. si baptizet sine licentia parochi vel sine priui-  
 legio superioris ut Episcopi q. a servita a fago <sup>habere</sup>  
 presbiteris curialibus <sup>adipienda</sup> <sup>causa</sup> interdiximus. q. si  
 uero su nec ex communicatione nec irregularitate incurrat  
 q. in uice nihil e. expressum. Denique no. pot. sacerdos  
 ingt. s. Ho. si baptizet p. uente Episcopo si q. dem. et ipse  
 ex officio e. minister quamuis esse. Hieronimo et  
 Tertuliano apud Valentiam l. c. Disp. 4. p. u. r. q. 2.  
 n. debeat sacerdos baptizare p. uente Episcopo p. ter  
 aut q. uoluntate ipsius q. n. or. uen. ministerii habere  
 ipsi quor. **¶** an dictus ordo semper seruari debeat

supponendum e. i. tu. cor. sent. nunq. laicu. uel et clericu.  
 non sacerdotem sine pot. posse solenniter baptizare sine  
 in necessitate sine extra illa sc. tantu. p. uentim. Dia-  
 conum. <sup>pot.</sup> quando parochus ad id illi dederit licentiam  
~~imo si necessitas urgeat et sacerdos sit~~  
 absentis <sup>pot.</sup> n. ipse suo uice ministeriu. usurpare et  
 Diaconos et factos etiam ipse suaret. loco utato  
 supponendum uero sacerdote semper p. n. si administrat

extra carum necessitatis baptesimū sine rite nite  
hina unica de baptesimo q̄ iubet tales graui ter ab ep̄i  
coris p̄uici ne et d̄ solenniter baptesime extra Eadem  
<sup>ext̄is p̄uiciq̄ filijs</sup> ut communit̄er doceat d̄. His posit̄is respondeo  
ad quæstio<sup>causam parit̄</sup> nē r̄uandū eō dictū in baptesando abā  
n̄ nam si p̄uier melius teneat forma q̄ uir et minorq̄  
maior ille debet baptesare nō h̄c. Item melius d̄ bap  
tesari ā laico q̄ ā sacerdote et p̄sente si excommuniatus  
uel suspensus uel hæreticus. Imō si n̄clicum erit a iudeo uel  
pagano baptesiman petere ut docet b. Tomas l. c. et Syluest̄  
p̄ baptesimū 3. n̄ 7.

q̄ræsitum. 17. quid faciendū sit si is q̄ baptes  
randus ē sit in mortis p̄iculo et n̄d̄at ar  
nolit baptesari eū nisi de p̄i pecuniā q̄  
ē symoniacam

Ad b. Tomas et pleriq̄ alii q̄ si baptesandus ē adu  
sus instant̄ q̄ petat baptesimū si nolit dare et nullus  
alius adūt q̄ det mortis p̄ot̄is baptesimo flammis q̄ sa  
luto h̄ic d̄t pecuniā et saluatiōe suo q̄ ad alios n̄q̄  
concep̄ ē in necessitate similit̄er extrema baptesimi cum  
comp̄ habeat remediū q̄ b̄uisionis q̄ tali casu ip̄i sufficiat.  
si p̄ baptesandū sit p̄uer fact̄ in tali casu b̄uisionis  
uiri m̄lic̄i, inuad̄is, paganus, infans, p̄ter, mater, p̄ter  
n̄s uel quocunq̄ h̄c haberi p̄t. Si uero h̄c ē aqua memore  
si alias haberi n̄ potit q̄ aqua n̄ ē s̄r̄m̄ et si sit  
benedicta, q̄ n̄ operat̄ in baptesimo ut aqua benedicta  
sed ut aqua. s̄c̄o p̄ter opponere p̄ter Henricū  
q̄ saluat potit p̄ctiū dari q̄ s̄r̄m̄o baptesimi q̄ n̄ hoc  
in q̄ symoniam committere sed redimere nexatione et p̄o

in re uti sed prior sententia est latior.

¶ Quisquam is sibi valeat baptizari datus semel  
qz Minister putavit eo parum

¶ In eo sententia scolo. valere qz secundu intentionem  
nem ecclie qz pua valet particulari <sup>intentioni</sup> cogitationi Mi-  
nistri sufficit qz nominato pona individua ad baptismum  
oblatoem qualifunqz tantu illa sit secundu sexum.

¶ Quisquam et sibi plures Ministri possint oando  
pona simul baptizare.

¶ Cum distinctione. Aut n. uterqz illoru in eodem in-  
stanti absol. pfectis oia necessaria ad baptismum vel unus  
absoluit ante alium. Si simul tunc illorum uterqz baptizat  
imo quibus eorum integre qz uterqz applicat integra  
formam ac ma independenter ab alio quo casu minime erunt  
duo numero baptismi sed unus tantu ab utroqz tanquam  
eius instrumentali totali collat ut recte docet P. Bonif.  
a 6. d. 2. Valentia ibidem p. 2. Suarez. sex. 3. si a. aliter  
illorum prius absoluat altero tunc solg ille baptizat qz  
alteru pua venit raa e qz iam pona illa e baptizata qz  
qz postea fit irritum et inane e idem accidit cum plures  
sacerdotes eandem hostiam consecrant &c.

¶ Sed dicit qz qz alteru pua venit habet intentione  
n baptizandi donec ut alter absoluat qz in Suarez tunc  
illum qz prius absoluit nihil facere qz n. It absolutam in-  
tentione sed tantum conditionatam et conditio n. e impleta  
sermone datus sub conditione de futuro nullu e et ideo  
tunc ille pfect. sermone qz postea absoluit et licet et ipse

intentio est conditionata tu quia tam conditio est impleta  
vere baptizasset.

qua. 22 an plures possint eundem baptizare  
ut parthales ministri.

Causa est iste si unus p. q. est magis alter. u. claudius  
profecerit forma baptismi magis. u. abluerit quavis  
an hi sic dividendo tal inter se ministerium baptizant  
quidam apud caeteros p. bo baptismus putant talem bap-  
tismum valere sed dicendum est cum melioribus aliis baptismum  
nullo dictorum modorum valere ratio a priori patenda est  
ex institutione. In hac a. ex usu p. optimus sequitur  
interpret. nunquam a visum nec auditum in ecclesia p. lab  
baptizant aliter fuerit collatum qz ab uno ablucere et forma  
proficiente. Obiicit baptismus est scriptura extrema necessi-  
tatis facti p. a. fieri ut infans sit et statim moriturus et  
non adiuuatur sua persona quorum utraque leg. et ablucere pos-  
sit qd saltem tunc valebit baptismus. Et casum hunc  
in eo morale sed <sup>malis</sup> physicum et sic est ut fieri ut nemo  
possit leg. nemo et ablucere. Item potest occurrere casus  
et in quo est aqua deficiat p. a. cuiusmodi rarissimi  
casus p. e. facta exceptio in institutione baptismi. In  
ut si rae consuleret saluti hominum si occurreret talis  
artificialis necessitas putare ego iuxta altera sententiam  
posse p. fieri baptismum quia melius est suscipere baptismum  
dubium qz forte nullum interim tu rei iterandum est  
sub conditione si supervenerit infans et habere occa-  
sionem  
ab uno modo ministro.

qua. 22 an unus possit plures baptizare simul.  
S. Thomas et bene affirmative ita. n. sic.

debet forma sic praeferi Ego baptizo vos nec erit  
mutatio forma quia prout de si baptizans dixerit ego bap-  
tizo te et te. Item etiam sacerdos conseruatur an te re-  
solvat.

Quaeritur an quis possit se ipsum baptizare.

Minime quia forma non redderet falsa et esset.  
Lex simili cum baptizans <sup>est</sup> regeneratio habet spirituales  
et nemo ipsum possit generare neque etiam poterit se  
baptizare. Dicit Innocentius etiam papa in quadam  
decretali dicit quod Judaeus quidam se ipsum immerit in  
aquam dicendo Ego baptizo me in nomine patris etc.  
si decessisset, iussit ad colum. go. etc. Et hic in loci  
gendu est propter meritum et contritionis et devotionis ad  
baptizandum et fidei ex cuius magnitudine processit ille  
baptizans.

Classis patris patris quae situm et  
Anq. baptizans temp. debeat habere patronum  
et quae eius sit obligatio

Ad primum quod si non urgens ~~obstet~~ necessitas debere  
de sacro fonte baptizandum suscipiat Ita constat  
ex perpetua traditione et usu Ecclesiae. ut ostendit Valentinus  
suadet et alii quoad ritum officium sive et obliga-  
tionem patris. Et cum prius Roma quibus a octavo et  
alii quod in patris eius pedagogy et veluti nutritio quae spiritus  
trahit tenere illum sub refo. m. instruere in capitulis fidei ad  
salutem necessariis cuiusmodi sunt oratio dominica  
nisi constat patrono id a parentibus, praecentibus vel  
alii praestare quod ideo monere volui patres patris eorum quod  
vel iure ex secretis parentibus vel talibus magistris tra-

dumbe condandi vel salte sunt suspecti de fide et moribus  
et hi suo q̄ periculo curare debent ne infantes suscepti  
ab illis vel reducantur

Quaer 25 quot patrinoe debeant et q̄ sit  
effectus ex illo munere consequens.

De utroq̄ definit consiliu Pri Sessione 24 cap 20  
sic: unus tantum siue uir siue mulier iuxta sacroru  
canonum instituta, uel ad summu unu et una baptizata  
de baptismo suscipiant. Inter quos ad baptizatum ipsum et  
illius patrem et matrem nec non inter baptizato et  
baptizatu baptizatiq̄ patrem et matrem <sup>spiritum</sup> ~~spiritum~~ <sup>sanctum</sup> ~~sanctum~~  
spiritualis affinitas contrahat. Item q̄ siue  
duplex con contrahit <sup>progenatio</sup> ~~progenatio~~ e essentiale impe  
dimentum matrimonii scilicet paternitas inter pa  
trinum et baptizatu sicut et inter baptizantem  
et compaternitas inter patrum et parentes baptizati  
gunt et inter eode parentes baptizati, et baptizati  
e a impedimentu hoc non tantum impediens ne matrimoniu  
inter has personas contrahat. licet ~~matrimoniu~~ <sup>matrimoniu</sup> uerū et  
contractu dirimit et irritat uti nos fereus doctores mo  
loco q̄ de pluribus aliis personis antiqua iura decernunt  
inter filios scilicet patrum et baptizati nono iura  
consilii Pri. sublata sunt.

Quaer 26 qualis debeat ee patrinus.

Præpositio ecclesiastica n̄ quis persona ad munus  
sicut apta iudicatur. primo q̄ ne qd teo patrinus. Reli  
giosus uel siue p̄batus sit siue simplex monachus siue  
monialis de consecratione. d. 7. Canone n̄ licet.

si in suscipiant hoc magis tenentur petare.

2do nec pater et mater baptizandi cum sint in matrimonio Canone ad limina q. 3 contraherent <sup>u</sup> cognatione spiritualem et non possent amplius petere ab in vice conjugale debito si antea suscipissent nisi cum illis dispentet & p[re]s[bi]terus ex ip[s]o in casu necessitatis et in videlicet ignorantia iuris vel facti q[ui]d idem dicendum de parente ~~et~~ casum mortis filium baptizante

3o inq[ui]s ar[ti]sunt ad hoc magis an fideles non baptizandi de consecratione d[omi]n[ic]i q. 4 canonice in baptismo ubi ita cautela absolute de ob[is] ne baptizati et ideo non contrahunt fides cognatione spirituale nec tenentur ad quicquam in fidei munere cum nec licite nec valide susceperint. negat[ur] sub l[et]ter[is] p[ro]bo baptismo quint[us] Na. cap[itu]l[um] n[on] rogabis idem ne sit iudicium de sacrosanctis licet ius celestium nihil de his statuat certissimum in e[ss]e iure diuino et naturali. In inceptissimis <sup>et ad</sup> hoc officium q[ui]d si n[on] scilicet <sup>locere</sup> explicitioralis innot[um] quanto magis si suscipiat officium docendi <sup>locere</sup> oratores ut sane fieri in hoc munere ut recte annotauit colleg[ium] v[er]y Romanus et docet Valentia d[omi]n[ic]i p. q. 2da p[ar]te 3to s[ol]o q[ui]nqua[m] a. f.

Classis sta de suscipientibus baptisum  
q[ui]snam sit capax scilicet  
baptismi.

Q[ui] in genere o[mn]es ho[m]i[n]es quoscunq[ue] vel sexus vel condicio-  
nis vel etatis sint ita docet fides catholica ratione  
efficaces hoc sunt. prima, qui unq[ui]s contraxit petm



originale potest regenerari et a. hoc crepta  
Beatissima Virgine illud contraxerunt go et cat  
2do potest et ad conferri baptisimo et soli illi qd  
capax aeterna beatitudinis illius a. capax est  
ho. <sup>suorum ut dicitur quoniam regunt conditiones ex parte parvulorum ut dicitur illud nate confertur.</sup>  
qd ex parte animae. Ex parte corporis ex parte ut  
infans enascatur vel pfecte ita ut procedat ex utero  
matris vel saltem in pfecte. f. quarta ratio est ut hab  
tzari possit in ipso ad huc materno utero positus in  
qua qdem eo vel obstetrici vel alii diligenti ad la  
borandum o ut infanti in matris utero peri disanti puer  
aqua ad ipsum regit ptingere. qd ut magis S. Thomas  
q. 84. a. 2. ad id necesse est ut ipsa persona infan  
tis abluta q. qd si fiat valebit baptisimo si fieri  
nequeat aliter o de salute infantium Galen de m  
tribulo de consecratione distinctione q. 4. Canonice q. in  
materiam ex parte vero animae ad hoc ut valeat  
baptisimus in parvulis n. subeat usum rationis nullus  
necessarius o conspici. ut ex cor. d. 1. d. 1. oest. a. sentia  
To. q. d. 1. p. 1. d. 1. oest. tantum consentur non voluntas  
interpretativa E. n. vel Ecclesia ex cuius scilicet vo  
luntate parvuli ad baptisimum offeruntur unde nec ex  
pressa nec interpretativa parentum vel tutorum infan  
tium voluntas exigitur h. n. cor. doctrina valeat baptisimus  
parvulorum et si in iuris parentibus et tutoribus nisi  
de libis baptizentis et patet manifeste ex eo q. sine ulla  
controverbia baptizato parvulis in iuris parentibus filioli  
et et heretico baptizato qd Ecclesia potest peccare ut habet

zandi tales paratos subdito ea suam et quibus ista  
cultate (salte interpretamur socius factus exequendi  
ut infra magis patebit

Qua 29 q et quot requant ex parte adultoru  
ut ualide baptizet -

¶ pp. ~~conteretur~~ tria huc requiri ueluti dispositiones  
ad baptismu adultoru primo intentione seu uoluntate  
baptizandi recipendi 2do fidem 3tio contritionem scilicet  
scilicet rem de peccatis ante acta uita ubi illud ex doctoru sententia  
notandum e huc tria aliter et aliter eo necessario  
Intentio qde seu gseruq ita contralis e ut ualid sit bat  
tizans nisi ille adsit uel expresse uel salte implicite et  
uirtualiter. hinc ex eor doctrina in capite maiores eiqs  
baptizet ui aut dum reclamant nec sermone recipit nec  
re sermone. siue u adsit gseruq qde interpretatiuus q  
scilicet consentit p minas aut poenas habendo uoluntate  
coactam coactione conditionali eligendo scilicet potius  
baptizari qz mori uel aliud qd pati recipit qde caractere  
re et sermone n bi graam unde talis cogendus e postea  
ad fidem seruandam nisi forte expresse tenuit  
poenas euadere. n. a. baptismum recipere. fides uero  
ut et supra dixi de sermone in genere quosito quinto  
tantum requirit ut baptismi effectus primarius qe graa  
recipias recipias n. u. ut baptismus sit ualidus et  
ingruius q caractere e fide iudicium esto de contritione  
et dolore peccatorum unde si qs petit baptismu et uelit  
nihilominus puenire in peccatis recipiet qde caractere  
et baptizet ad n accipiet graam quo usq puenit hanc

uoluntate tanqz graa obicen deponat quo facto  
baptismi sortie effectus s. omnium peccatoru qz bab-  
tismi necessaria plena remissione s. ad culpa et  
pena s. temporale qz aeterna et hoc tria feruntur  
nobis uiam ad facile statuentu et intelligendu qz  
cu eis generis adultis et infantibz sit faciendu ut statim  
fusus uidebimus.

qua. 30 An monstrum possit baptizari et  
quo modo

Q. posse et debere. Modus baptizandi hic e primo si  
euidenter qstet monstrum habere duas animas ratiua-  
les baptizari et ut duo. Et licet possint simul plures  
baptizari ut supra docui dicendo ego uos baptizo tunc  
tu e utrumqz baptizare sigillatim nisi fortasse peruenit  
eet in mora. Si u. dubium sit an sint duo uel unustantia  
tunc baptizet primum alter postea sub dubio dicendo si  
tu uel baptizatus ego te baptizo. attendat. a. diligenter  
baptizans ne habeat uaga tantu intentione qz sic  
nichil saceret sed de terminet ad unu certu subiectum  
s. ad inger unde cognoscat ad ea duas animas uel unam san-  
tu q. medicos et philosophos colligere id ex duobz capitibz  
et duobz pectoribz et consequenter duobz cordibz

q. uantū. si an ualeat baptizari in eo q. tantu m.  
p. m. d. s. baptizare nihil q. d. e. exterioris contem-  
diendo sed in mente tu n. consentiendo.

Q. ualere baptizare baptisnu ualere q. q. in hoc sc. a.  
adest q. ueris salte indirecte et interpretatiu q. ualere  
s. licet in posse impedire baptisnu a. impedit sed licet s.

praeter submitit se hic autem sensus omnium verborum  
sufficit ad baptismum

qua 32 An delirii, amentes, seu dormientes  
possint baptizari.

Et cum doctoribus ceteris ex definitione Innocentii  
tercii in caput maiores distinguendo aut a talibus consecra-  
torum in baptismum adhuc sani et tunc possunt baptizari  
quod est debet in furia et amentia inquit D. Thomas. q. 68. ar.  
et si tunc actu contradicant: Aut non exercerunt ante et tunc  
minime possunt. ratio est superior simpliciter requirit aliquis  
consensus quod faciendum est cum amentibus natis quod nunquam  
habent lucida intervalla. Et Etiam hoc censere in numero  
parvulorum officio provido sufficit illis sensus et voluntas  
Qui et Ecclesiae ut docet idem D. Thomas. q. si a. in lex.  
cuius habeant aliqua lucida intervalla in quibus recte rati  
uti possunt, tunc si baptizari velint baptizentur si pro-  
culum timeant si non melius expectare tempus in quo  
sint omnino sane mentis ob reverentiam scripti.

qua 33 An parvuli in fidelium ut Saracenorum  
Turcarum et Judaeorum debeant baptizari inuitis  
parentibus vel tutoribus si parentibus sint orbati.

Et nullo modo vel posse vel debere ita vult Doctorum ratio  
quia si parvuli usque dum attingant usum rationis vere naturae  
suae sub patria potestate in his qui continentur ad religionem  
non possunt sine gravi ipsorum iniuria baptizari 2do quia id vult  
nunc hactenus fecit quo satis testatur id se non posse. Sed  
dicitur mors animae est gravior morte corporis sed si pater  
vellet, filium occidere posset mus illi auferre quo magis po-

proferimus illud auferre ad evigilandum ipsum a morte  
aria & negando paritate q. iure naturali te nemo innocen-  
tem tuari a morte corporis si possumus iure a. tantu hinc  
tenemo parvulum baptizare. Dicitur a. noluit ut id facerem  
i. voluntate parentu dum sub iporum curia parvulus  
q. ueres posito q. talis infans apud parentes vel tutores  
baptizet qd faciendum? & mihi n. placere id q. docet  
Dolebit libro 2do cap. 21 tales n. ee parentibz subtra-  
sendos i. diuina Roma. l. c. a. 10 et eam sententia omni-  
no qo. tales evigilandi sunt parentibz tu q. hi parvuli  
vere iam facti sunt filii Ecclie tum q. moraliter actu  
e. tales si apud parentes maneat statim i. secum reueren-  
tiam et ita audio. Sextum quintu uicem uocis oraculo  
declarat.

qua. 34. quodnam sit tempus illud quo dicitur par-  
uuli n. habere usum rationis sufficientem ad  
baptizandum

Nullam posse <sup>hic</sup> regulam p. serili q. a. negz ex natura  
sui definitu e. hoc tempus cu. q. d. uicium q. d. tardius  
ratione ali. incipit: negz et taxatu e. hoc tempus  
iure positu nec seu diuino seu humano quare nisi  
uicel. hanc sola regula certa q. cu. uicium ho. puenit  
ad eum statum in quo e. capax f. r. mortalis tunc posse  
baptizari ad cognoscendum. a. an puenit ad eum statu  
colligendu e. ex signis et coniecturis ex ipsa experientia  
desumptis et prudentis hominis arbitrio iudicium se-  
rendu e. quod si signa n. fuerint satis euidentia of ne-  
cessitas n. urgeat expectari p. et ad et commodior  
ocasio et maior cognitio

qua 35 An si de vita corporis p̄dicti infantes  
periclitentur possint renitentibus parentibus  
baptizari

¶ posse ratio est quia ex una parte summa ipsius generis  
Christianum ex altera parte nulla fit invidia paren-  
tibus cum ex sup̄positi aliam locum suis suos parvulos p̄ morte  
corporis amissuri addunt <sup>et in magna cautela</sup> tñ alii doctores nec inprobabiliter  
faciendum id esse prudentius et agendum et tantum secreto et  
sine scandalo quia reuera parentes in hoc casu ad huc profi-  
dent in suum inq̄t Suarez de sum. 25 sex. 3.

qua 36 An p̄de infantes possint baptizari apud  
Christianos expositi

¶ posse quia parentes hac ipsa expositione amittunt  
patrimoniam potestatem. Curant tñ diligentius quod tales ad  
baptismum detert ne postea resurgant ad parentes et  
repententibus parentibus filii nullo modo reddant. Idem  
mihi videtur fuisse dicendum de illis infantibus quorum  
parentes longissime abunt possunt n. baptizari ab illis  
in quorum manus devenerint quia sunt instar expositorum  
et eorum ex omni parentum auxilio et cura destituti sine  
postea sint bello capti sine furto sine vi ablati sine  
prece emptionis acquisiti. Nec refert inq̄t Joannes  
Hoy libro octavo. tomo. 2. cap. 23. q. 7. quod parentes si  
saceret resisterent quia illorum cura subtracti devenerunt  
in potestate et iuris dictionem Christianorum ad quos iam  
pertinet cura salutis filium parvulorum.

qua 37 quid sciendum sit si ipsi infideles offerant  
suos Liberos ad baptismi eo partu sine ne compul-  
sione eorum forte aut uel à Gamone torqueant.

Pro ides quo quia certum non tantum Judaeos sed et Turcos  
et Saracenos nobiles hoc non raro faciunt & in distinctione  
uel parentos suos infantos repetunt et recuperant  
et tunc nullo modo debent baptizari ob certam pica puerionis  
et defectionis a fide nec sufficit sola filio tu a parentibus  
oblatus uel abest omne periculum recuperandi et tunc pos-  
sunt baptizari

Qua 38 quid iuris sit de infante cuius alter  
parens infidelis alter Christianus et si infan-  
tem baptizari rogat alter renuit

Quod posse baptizari ita ex parte definitum in iure canonico  
in capitulo iudeo ca. 28. q. 1. siue is qui hoc petit pater  
sit uel mater non petens baptizatum postea diligenter quan-  
tu sit et ut in fide erudiat et attendat ne alter pa-  
rens illi pueritat. q. hoc obuiet primo partus sequi  
uult et si natus ex ancilla et patre libero ser-  
uus est et si natus ex matre libera et patre seruo  
liber est ergo si mater sit ethnica non potest filius  
effici Christianus. & hoc axioma iuris peritorum tantum  
habere locum iure civili in his qui ad libertatem et ser-  
uitutem hominum pertinent at si ob hoc fidei bonum ne-  
cessarium iure decretum est in concilio Toletano 4to  
cap. ubi utriusque pater siue mater fidelis sit filius  
ab alterutro parente oblatus baptizari potest. Obuiet  
ratio soluta pater non a mater non patria potestatem  
filios et hoc est tantum ratio legalis et iura civilia  
imperatorum.





quæritur 41 An possit baptizari infans hæretici  
inuito ipso

Quæ posse quia cum ipse pater sit baptizatus et hoc  
ipso ad sacra christiana servanda semper retinenda  
se se Ecclesie obligaverit et et ipse filius baptizari  
quæres debeat sic baptizatus parentibus hæreticis  
subtrahi. Quæ nec posse nec debere; non potest quia statim  
vel brevi corruptus iudicio non dicitur quia hæretici iure  
et merito si patria potestate in filios privantur ut alibi  
suscipiendi erit.

Classis sexta.

De baptisimi effectibus

quæritur 42. quænam et quot sint  
baptisimi effectus

De hac re breviter disseremus quæ res facilis est et  
de scriptis in genere utriusque adumbrat. Sex ergo effectus  
principales baptisimi enumerat d. tho. q. 69. a. 10. primo  
est character animæ ascribens baptizatum populo Dei dante  
potestatem omni scripta suscipiendi, et ad illa omnia, et  
iamna. 24. e. gratia iustificans et virtutes quæ sunt  
cum ea quæ heret. Ita d. tho. a. 4. et 6. quæ quædam omnibus infan-  
equaliter dato cum equaliter omnes sint descripti.  
Adultis u. inæqualiter. proinde dispositionis quæ in aliis  
et aliis hominibus alia atque alia esse consuevit. Tertius de  
missio et deletio omnium peccatorum scilicet originatis in par-

uis huius et actualium omnium mortalium, uenialium in dubi-  
 ta d. Thomas. a. 3. et alii omnes q. q. de effectus seq. ex prior  
 .i. graa q. oia peccata mortalia, et tollit et delet. peccata u. uenia-  
 lia etsi cum graa n. pugnent tolluntur in illa, ut ex coi  
 doctrina docet Gregorius de Valentia. disputacione q. 1. p. 1. q. 1.  
 I. quartus effectus e. liberatio ab o. omnino poena, peccata  
 a. deo constituta persona baptizata ita d. Tho. a. 2. et  
 docet consilium Prudentina. sessi. 14. c. 2. et 2. d. August.  
 de rectorum meritis c. 23. et exemplo. so. fundamentum  
 praeceptum a. dei uoluntas q. baptizatae sane uoluit uer-  
 itatem tribuere. Dixi. a. 3. remittit poenas a. deo  
 constitutas a. lege humana baptismus deus n. tollit. n. n.  
 tollit illam q. p. uenit ex defectu serm. hinc Bigamus  
 ante et uel post baptismum n. pot. ordinari, nec incor-  
 rupta uelari nec illam q. contrahit ex natali. tollit  
 in oem q. in curio. p. ter delictum in foro dei.

Dixi ideo constituta persona baptizata q. n. tollunt poena  
 sita ter natura humana p. g. mori morbus fomes g. uis uentio.  
 si effectus e. q. baptismus dicitur aperire coelum ex remo-  
 tione scilicet. impediendi poena et talia. b. e. incorporare  
 Christo et subiree. q. uam uis dictioni Ecclesiae tanq.  
 membrum alioquin iuri. Unde fit ut Ecclesia bap-  
 tizatum punire possit, partim spiritaliter  
 infamia, morte gladio q. de quo salua suo loco  
 quod situm q. 3. ff. de d. l. l. debeat ante bap-  
 tismum ante acta uide. peccata q. s. t. o. r. i.

¶ nullo modo ita Divus Thomas. q. 68. a. 5. et 6.  
Et est communis patet primo quia cum bap-  
tismus sit primum sacramentum et aperiat ianuam ad reliqua  
sacramenta non poterit confessio ipsum precedere consequen-  
ter est nec deest nec potest bapuzando poenitentia  
poenitentia imponi. 2do quia in bapuzismo omnis et  
poena et culpa remittitur ut expresse docet Concilium  
Tridentinum sessione 4. cap. 2do. go nihil impedit  
soluendum. Cum hoc statum si quis ad bapuzismum accedat  
capax sit prescriptione mandorum et quasi  
ad cauenda peccata futura. Verum est illud quod si quis accederet  
ad bapuzismum fidei et simularot se legitime accedere  
accedens interim sacrilege cum talis non accepit gratiam  
bapuzismi propter positum obicem debet postea peccatum  
illud fictionis giteri, una cum aliis post bapuzismum  
commisit et clauibus Ecclesiae subuenire quia haec fictio  
contingit post bapuzismum nec sufficit inquit Valentia  
loco citato iuncto 2do ad hoc ut recedat illa fictio  
et bapuzismus consequatur suum effectum attritio  
qua sufficisset ante bapuzismum. sed requiritur  
uel attritio cum Sacramento confessionis uel  
uel certe perfecta contritio sine confessione  
ut recte notauit Dominicus Sotus c. 4. distinctio  
ne 6. a. 8.

Quaest. 44. Quanto dolor de peccatis ex parte in adultis  
ante baptismi susceptionem

Ad hanc in re nimis rigidi sunt ego respondeo primo non  
requiri tantum dolorem quantum sufficit Extra scriptum ad  
iustificationem scilicet dolorem de peccatis supernaalem quod longum sunt  
offensa dei super omnia delectabilia nam et quasi talis dolor ex  
p. exco. ad baptismum nunquam respice quod secundo et primam gratiam  
adultis et tamen ad illa in institutibus.

Secundo ideo qualemcumque dolorem seu poenitentiam imperfectam dantur  
remoueat defectum ad peccatum talis a. a. ille dolor quod de peccatis  
in se subsequens dantur tunc aliquis illa delectatio siue hanc ratio  
sit quatenus sunt offensa dei siue ut castigantur gegen naturam  
ut habent yroniam siue ob alium quemcumque respectum  
quod quod poenitentia solet uocari attritio uel contritio imperfecta  
Cang. in collectione de poenitentia parte 2. et Sotus q. unia  
a. 7. quae 71. quo tempore debeat baptismus  
suscipi

Primo primo ad ualorem baptismi nullum tempus determinat  
requiri sed si omnia necessaria absint semper esse uentum.

Secundo ideo fuisse olim tempus uicem Ecclesiastico duog. stitu-  
ta tunc tempora quibus extra <sup>ex hanc</sup> necessitate adultos bap-  
tizare licet postea et penitus cogit quod in Sotus l. c. a. 3. pu-  
tat sic in colligenda eo ut illis duntaxat temporibus liceret in  
peculiari solennitate baptizare siue illa a. etiam alias licuisse  
sed quod sit de hoc uicem antea illud in excoluit quare unio  
Vb. paruali ritibus et recte baptizantur quicumque tempore adulti  
u. quod ~~est~~ quando cumque sunt sufficienter instructi



nū q̄ dixerit se ex toto a reb̄ suslanāos et definitum  
 id ē à Martinō q̄nto Constantiā in bulla singula q̄ Joāne  
 biclef. et Tussiu. fiunt a q̄i exorcismi ad reprimentā damo  
 nis potestatem imō et expellito causa damo p̄ exorcismo  
 a corporibz si forte cert̄ obsessi licet n̄ id

p̄a itū. 48 qua ceremoniā fiunt post baptisimū

P̄ hoc fiet primo signat̄ d̄nciput̄ Crismat̄ quo signū  
 Crucis debet̄ baptizati posse fidei suae dare roem idē  
 d̄nciput̄ candela in manu ardens ut idem testet̄ fidei suam  
 lucē et ardore bonoru operū et hoc d̄nciput̄ uestis candida ut  
 meminerit baptizatus se totū deinceps debere eā in servari  
 d̄nciput̄ q̄i p̄secutus ē in baptisimo innocentia et hoc de .P.A.B.  
 T.T.S.M.O.

## Disputatio Tercia De Sacramento Confirmationis

Recte sermōe baptisimi immediate sequit̄ sermōe confirmationis  
 qual̄ olim Christiani statim a baptisimo confirmati sunt p̄ p̄s  
 ter meminerunt breuiter. a q̄ huius spectant̄ expeditione tū q̄  
 facultas sunt tam q̄a magis ad episcopū q̄ ad simplicem animum  
 pastore p̄linet̄ tractat̄. a. de sac̄. d̄nciput̄. s̄. 50. 2. tra parte 9. 72  
 p̄uoch. fo. 3. q. 72. d̄nciput̄. 33. s̄. 50. in q̄to d̄nciput̄. 7. Valentia fo. 4  
 d̄nciput̄. s̄. 50. Borleming tomo. 2do de sermōibz. p̄oleg. libro 2do cap. 2o

Quae sitū primū s̄. 50. sermōe confirmationis sitū ē  
 ueligi septem et q̄d s̄. 50.

Quoad primū partē affirmatiua de fidele ut uiding ultra initio de  
 sermōibz in genere et p̄ter p̄lant̄ id ex multis locis scripturae qua

uideat qd apud Suarez Sessione prima habetur in cu solo  
q. a. 7. uolentia et alius q nisi auctoritas Ecclie spiritus Sancti  
illustrata sanctorum Patrum consensus Consilia et doctores  
vra hanc certam facerent testimonia sacra scripturae n  
usqz adeo efficacia cont ad hoc gfirmandum.

quoad etiam membra licet ualla a doctoribz certa tradat  
huius Sermoni de finitio ut in sic illud describi.

Confirmatio e Sermonis roborem spiritualis punctionis  
Confirmatio. uel adum rem substratum q ut ualio e Confirmatio  
in fronte sub certa forma Veru.

quaxtura adu huc Sermonis fuerit immediate  
a Gyro institutum.

Partem affirmatiuam apud orthodoxos eo extra q hanc  
quam et doct id uidentur scribit. 7 canone. 5. uia  
gnalis e illa q institutio iuramenti spectat ad potes  
tate excellentia qz solum Gyro habuit sed qz solum presbiteris  
effectum grae inualibilem pmittere p signu forisibile. qz  
tela distinguere institutione solum Sermoni abusu. Xan  
uerum e Grum nunqz suis manibz administrasse hoc Sermonem  
immo nec ante ascensionem ipis ab ullo alio fuisse administrati  
cui congruentia adduxit. 11. Jo. qm hoc Sermonis lat ple  
nitudo grae spiritus Sancti qz dari n expediebat. donec  
posui est gloriocatus duobz Joannis. 7. Sed sine ulla sumis  
argumentu ad asseruendum Grum Sermonis hoc n instituisse  
n n ipse oia Sermona q instituit p se ministravit.  
Ex his reuicis primo error hereticorum q somniant  
hoc Sermonem Melchisede papam instituisse quos fusa  
refutat Suarez Sessione prima de reuicis q uocanda  
Catholico error Confirmatione nec a Gyro nec ab ipse  
tub sed in Concilio Meldensi sicutualis spiritus Sancti

instituta fuisse instituta q̄ oīa pura signata sunt

quasitum. 3. quando instituta sit hoc scriptum.

De hoc maior ē difficultas. placet in Suarezii, et Valen-  
tiae ubi supra opinio stabilissima ee instituisse illud  
Christi in ultima coena quod ex ipso docet Fabricius papa  
et mart. Epistola 3<sup>ha</sup> sic vbi in illa die postquam  
coenavit cum discipulis docuit eos Crisma Consecrare q̄  
o huius scripti materia hanc in conclusione Suarezii sic in-  
telligendam ea tradit ut ḡmationis institutio in nocte  
coenae potius nichoata fuerit q̄ p̄fecta. potius in institutio-  
nem traditam in futurum q̄ in presenti p̄ efficaciam datam  
ob illam rationem q̄ soli Episcopi habent potestatem hoc scriptum  
ministrandi. Apostolica licet in nocte coenae fuerint ordina-  
ti sacerdotes & in Episcopi ut p̄ bebilis creditur usq̄ ad Christi  
resurrectionem et ideo in ultima coena n̄ fuit hoc scriptum  
in constitutum in quo potest et administrari et recipi. plene  
q̄ in scripto Joannis decimo quando Christus dixit Apostolis  
Haec est vita aeterna. Christus Apostolos fecit  
Episcopos.

Qua. 4. qua sit materia huius scripti

In iuxta Ecclesiasticam traditionem de Crisma q̄ vox licet  
quibus unguenti genus significare possit in D. D. semp̄ et  
intellexerunt in hoc proposito p̄ Crisma conceptu q̄ d̄t ex  
oleo et balsamo. Oleum a. ex cori fontentis d̄t ee oliu-  
rum q̄ illud ē oleū ordinarium et specie dictum.

Qua. 5. materia huius scripti consistat ḡntialiter  
in utroque parte Crismatis. hoc ē in oleo et balsamo  
sanguis q̄stionis huius an materia ḡmationis subsistat substantia-  
liter existat in utroque hoc ē balsamo et oleo simul an u-



tantu substantialiter in oleo accidentali her. u. in  
balsamo ita ut balsamu sit sit in necessitate tanti  
Dua sunt sententia. Vtriusq; grauium doctoru prima  
uult utriusq; conuinctum eo de maie essentia Ita Soly  
distia: 7 q. unico. a. id q uocat Sane sententia in Theo-  
logoru quam et defendit Suarez. dispu: 33 sectione 7 con-  
clusionem 3 ha adeo ut dicat eam iam eo de fide rationis  
Et hac parte ha sunt prima q traditio Eulian ex aquo  
logis de utroq; rda q si scribitur hoc absq; balsamo  
ni strareto salu est forma in qua et Consermo de  
Euliano salutis. f. maie ex oleo et balsamo confecta.  
Secunda opinio e Caietani Nauarri Covarruuas  
et aliorum solum oleum eo de necessitate suig scribitur  
Balsamu. u. eo fm de necessitate pcepti uel excoeratio  
uel et qm. primo qd difficilimum e habere uerum et  
genuinum balsamum imd sunt multi q dicunt uerum balsa-  
mum nullquam posse reperiri certe Plinij libro. 12 natura-  
lis Historiae cap. 25 dicit fm in uno alteroue orbis loco  
reperiri in iudea scilicet et Mesopotania. rda qd  
balsamum e res admodum piciosa et exgeruime in oia  
loco importari pt. Gru. u. in si fuisse maie alicuiq; scribitur  
quo ad eius essentiam in re tam rara et piciosa uidet in-  
credibile maxime cum ppostoli et pimi ipso rda iudeo  
res fuerint ad modum pauperes q fm hoc scribitur debe-  
bant administrare. 3 ho uidet hanc sententiam forhse  
me q bare decretu qdam pmo danti perhij q habet in lapi-  
posito raliu extra de scribitur n i ferandis ubi ubi papa  
interrogat An pfirmatio cuiusda facta p solum oleum  
eo i feranda p respondit nihil eo i feranda sed caute sup-  
plendu q ante incaute fuerat pter missu f. addendam eo

Ego ut ad ipsam sententiam adiungam neutram opinionem pos-  
sum dominare cum gravibus argumentis utriusque mutato prio-  
rum gloriæ puto esse tutiorem alteram. u. oballata argumenta  
valde probabilis ut nimis mihi censor hac in re videatur Suarez.  
Certe Robertus Berleminus libro 2do. de Sacram. Chrisma. av-  
ersus e. g. neutram opinionem dicit esse uel de fide uel de gloriâ.  
quare e. g. quæquam quam ipse maluerit et quæ uult sequi  
etiam opinionem dicat ad primam argumentum primæ opi-  
nionis traditionem Ecclesiæ esse accipiendam quæ ut explicat  
etiam opinio. Ad idem nego tunc formam fore falsam nã  
etiam illud confirmo te Chrisma te significabit hunc ipsam  
olei unctionem si a. p. b. Chrisma significat ut per balsamo ex  
accomodatione Ecclesiæ. tunc frequenter a te substantiam  
formæ sed accidentalem tamen ex necessitate precepti.

qua. 6. An unctio Chrismati in fronte  
fit de necessitate sermōis

Ex traditione Ecclesiæ patrum et doctorum cum consensu  
usu affirmatiue res sacramentalis dat. b. h. o. a. g. dat. dua  
notiois e. q. a. Chrismati insignis signo crucis acuti miles  
signo ducis quod est eo manifestum in hoc a. nulla pars  
e. manifestior fronte. Errat hic uictoria in summa de  
sermōis quod si oppositum docens illud quod est u. n. eo  
de essentia sermōis ut tamen fiat in fronte e. h. de e. h. a.  
ut fiat in fronte.

qua. 7. An possit hæc unctio fieri aliquo  
medii instrumento ut penna, uirga sicuti hæc  
dicitur scribere quod calamo scribitur.

De hac ecc. doctores nihil dicunt, mihi uidebitur unctio  
hanc debere fieri ma. immediate manu seu digito Episcopi  
per Crismate tincto ita ut hoc sit centrale et si non fiat  
id est de se sermone.

2do mihi uidetur non de essentia ut fiat pollice manu  
dextera quare si contingeret fieri alio digito atiam manu  
sinistra sermone teneret et designat a. pontificale polli-  
cem dextram quia id decet quod

qua. 8 de centralia Crismatis sit ut sit benedicta  
ab Episcopo.

Gregorius de Valentia dicit quod habile est id in regni  
de necessitate precepti et per consequens dispensatione  
pontificis posse licite Crisma benedici a presbitero. Gregorius  
Toletus negat Crisma esse manum huius sermone nisi ab Episcopo  
secretis. subscribitur sic suarctus D. Gomas et meliores ser-  
logi et hoc quod uidetur perpetuo usu Ecclesie preceptum et  
eius patris traditione firmatum quod argumentum in ma-  
sermone est potissimum. Argumentum Valentia est quod in  
instituisse ut Crisma sit benedictum religiose a. Ecclesie  
liberum ut hoc benedictio uel ab Episcopo uel a sim-  
plici sacerdote. Quod Valentiam hoc liberaliter dicere.

qua. 9. An sit de necessitate huius man-  
ut Crisma sit recens hoc est unius anni

Non esse ratio est quia consilium florentinum in doct  
Crisma esse simpliciter necessarium non ergo cadit  
ad substantiam sermone nouum illud an uetus sit et inter  
de necessitate precepti precepti. n. Ecclesia in die coene dicit  
nouum Crisma faciat et per parochias

et actus concionem huius in annis computandus e Eccl  
 iastico more à pascha in pascha seu à feria quinta  
 coena dñi ad eandem feriam quintam anni sequentis.

Quæ. 10 An p̄ter unctione Crismatis regra  
 h̄o et impositio manus uel et sola impositio  
 manuum sufficiat

Facit hic difficultate factu Apostolorum yactoru  
 8 et 9 legunt saepe tradidisse hoc sermō sola manu  
 impositio ne aliq̄s ulla unctione ex altera u. parte  
 ut antiqua traditio a postol fuisse uxor et Crismate  
 et unctione et ea manus impositione qua nunc utunt  
 Episcopi in ḡuamendis fidelibus. In hac re ō h̄itq̄  
 semp̄ grauis inter Theologos h̄i egob̄re uiter respondeo  
 nullam manus impositionem distinctam ab unctione et Cris  
 matis manu Episcopi facta ea de eentia huius sermō. Sp̄s  
 u unctione et et fuisse semp̄ eentialem utrumq̄ stat  
 ex dictis et ex usu Eccl̄ie negz. u. huius ueritati obstat  
 Apostolicum factum q̄a illud nō fuit iuxta legem et  
 institutione sermōru sed p̄ter illam ex specialē  
 commissione uel dispensatione et ḡequenter tenenda  
 e ~~et~~ simplicis et solam manu impositione nūq̄  
 fuisse uerū sermōne <sup>primario</sup> h̄io ad substantia fuisse uerū  
 quo ad effectum q̄a in initio Apostolica p̄dicationis  
 Spiritus Sanctus labap sub signo uel effectu uisibili et hoc  
 tunc erat ḡuonib̄ ad fidem suadendam et stabilendam  
 postea u. uuentib̄ ad huc Apostolis cessauit ille modus  
 extra ordinarij mittendi Spiritum Sanctum

Classis 2da de forma effectu et  
Ministro huius Sacramenti.

Qua: 11 qua sit forma Sacramenti & firmationis

De hac re cognoscere signis crucis et firmamento est  
male salutis in nomine patris et Filii et Spiritus  
Sancti constat id ex apostolica traditione definitione  
universalis Ecclesiae in concilio Florentino usque  
petuo. quare articula plura sunt de forma Sacramenti  
ut nullum sit Sacramentum aliquo eorum seipso. Quod cum  
artibus Theologicis in quarto. Sententia: distincta. & affirmativa  
in omnia quae forma continent significant. primo actus ipse  
unctionis ad salutem et roborem. 2do vero significationis nomine  
per signum crucis 3tio causa principali effectus Sacramenti  
est. S. Trinitas solum huc meminisse oportet eorum quae supra  
diximus de mutatione formae baptismi et huc eo applicanda  
unde nihil in se si in forma adhibeatur & hoc quod vel ex  
sua natura vel ex accommodatione usus tantumdem valeant  
sicut ubi forma generis Firmamento signis crucis

qua: 12 qui sint ritus et quasi accidentia huius Sacramenti

Primum enim de casibus dicitur a papa ad significandum  
particulariter tolerandos seu irregularitates et difficultates quae in  
sacramente unctionis statim diffunduntur. Censet solum distinctum  
7. unica. a. 12 omissionem a papa si a se sit generaliter nullum esse  
ritum qua: 13 qui sint effectus

De eo primum incrementa gratiae in se significatis et p

accidens est primam gratiam cum saluet confirmatus vel  
 non nominat. Item mortalibus in quo adhuc haeret vel inculpabiliter  
 illud ignorat tunc sane Terminus Supplet defectu,  
 et non iustificatio dummodo tamen sit gratia vel factum ita  
 aliter ut bona fide credat se gratia. Unde patet Terminus  
 hoc non semper sequi suum effectum. id est effectus et character  
 quae semper sequitur quando uerum hoc Terminus administratur  
 unde est confirmatio et irrefragabilis sicut baptisimus et  
 ordo ut dixi disputatione prima qua. ubi et docet  
 concilium toletanum octavo canone. Adhuc et huiusmodi  
 est quae est affirmatio spiritualis in lege naturae et confirmatio  
 tamen si sit et ipse confirmatus alioquin nulla est haec cognatio  
 una tamen persona gratia ordinatur. Quae autem tamen est confirmatio  
 huius Termini ut dicitur capite quae de cognatione spirituali in  
 sexto. quod quidem non tamen in reddit matrimonium gratulandum sed  
 et dicitur gratia sicut in baptisimo ut docet Innocentius. Valon  
 quater et alii. Item a patris alij de ab eo quod fuit in bap  
 tismo nisi sit aliqua necessitas ut docet Innocentius papa capite  
 in Catechismo de generatione dicitur quod ad officium hoc aptus est quis  
 excepto marito quod non est de uxoris nec uxor mariti similiter  
 nec fratres nec sorores inter se.

Quae. 14. An confirmandi debeant prius confirmari et de iuramento  
 utrumque de clerico nece tamen necessarium ita de generatione  
 Felix. s. canone et  
 Quae. 15. quis sit capax huius Termini

Ad sequentes resolutiones prima de eo baptizatus ualide  
 suscipit hoc Terminus et carens usu rationis ut infans et pro suo

amens ita dicitur 150. a. 8.

ada hoc scriptum nō ualidū nisi recipiatur bapuzim  
rō supra data ē qā hie rannat ad oīa iūne rēta  
D. 150. a. 6. docet caractere qfirmationis necessario  
rāqre caractere bapuzim. q idem dicit de caractere  
ordinis quo circa in capite ad rēstitero in bapuzim  
iubet iterum ordinari et q ante bapuzim ordinari  
eror suscepit. uideat consili: Prid Jessi 23 cap 4  
de reformatione. et X. ananias in manuali cap 22. q  
Valentia. q. rda iuncto rdo.

3<sup>ia</sup> conclusio adhuc ut qfirmatio nō in ualide rēct nec  
te et qremanter qferat attendum ē ad qfuetudinem Ecclie  
cuiusqz temporibz qm in hoc qre roratione temporis  
facere licet q libet urde hie iam rragis Ecclia ut in for  
ta ante 7. annu nō facile qfirment nec oīa rreperuo  
amens nisi p rnter ualla interdū rōe utantur.

qua: 16 quo rcepto obliget q ad qfirmatio  
nē

De hoc uariū uariē. Ego q nullo rcepto uediūno nec  
Eccliarū tenent hoc scriptum suscipere ita ut  
illud omittare tū rreipere possunt sit. p. m. nisi rrelinquē  
ex qfempta ordinariē tū erit ueniale illud sine cāa rrepli  
qea ita hie eor. d. r. rēntentia apud Valent. p. rnto 3<sup>ho</sup>  
Fundamentū rceptū ē qā nec in rēriptura extat tale  
rceptū sicut extat de bapuzim. Quis rāqra rōe: otant  
nec Canon ulla in qlarūm cogit qōt agnosere hie  
alig rceptum.

Quasi sum ultimus. qui sit huius sermō  
 et Minister

Et cum s. Bo in q. sent. dist. 7. 93. Caetero huius a. i. q.  
 X. lauro c. 22. n. 8. et Theologia plerique Ministeria ordinari  
 um et ex officio et solum episcopi q. in lig. p. bari nec p. nec t.  
 q. ex traditione cuius testis quā plurimū utat Graec. Valentinus  
 q. rda. a. unct. primo et habet in Concilio nic. sessio. 7. a. de he  
 sermo. in commissione autem p. officio et et simplicem sa  
 cerdotem q. statat ex conc. decreto, et concessione Gregorii lib.  
 7. h. d. Regula epistola 2. b. cuius haec sunt v. b. ubi episcopi de  
 sunt, concedimus ut presbiteri in sacris habilitatis. Q. rda.  
 te tangant et certe Tridentina. l. e. Canone 20. f. p. vide h. d.  
 y. sum insinuare unum docet ex Ministeria ordinariū et episcopi  
 p. a. quasi decret. extraordinariū posse et presbiterū.  
 Denique ut totam hanc materiā de Confirmatione concludamus  
 p. Episcopi q. firmare et tempore et interditi. In o. honesto  
 loco et extra Ecclesiam licet Q. rda. in Ecclesia q. fieri debeat ut  
 monet pontificale Romanum. Item solenne ritu et in sermone  
 num. solennitudo ab Episcopo in pontificali celebrante ita  
 et ab Ecclesia semper servanda alia q. potius reliquenda et q. sectio  
 quarta observanda et e. Q. rda. in primo vaseculo cures argo.  
 lico vel saltem in alia munda vel solida materia p. l. e. securitate  
 X. rda. et de speciali ter benedictum sed videtur q. rda. usū sa  
 crari post quem usū et ad vulgare et p. rda. amplij q. rda.  
 quinta. fons confirmati lauanda n. b. donec Q. rda. sit om  
 nino exsiccata n. et Episcopi extra suā diocesi q. rda. firmare  
 licet nec alia sermō ministrare etiam subditis sub excepta  
 q. rda. nec in sua diocesi subditis alteris diocesis. et haec



de sermto confirmationis.

Disputatio quarta de sermto extrema  
unctionis

Præter habeo casus ex q̄suetum sermtonum ordinem præ-  
tam et expedito sermto confirmationis immediate extre-  
mâ unctione subnectam. 2<sup>a</sup> maxima huius sermtonum  
præconi affinitas ut facile q̄satabit ex dicendis rda q̄a  
pauca totam hanc materiam transcurreremus. quare sit præ-  
noteris, et exotibus ordo huius disputandi cuiquam uideat  
imprudens tñ à nemine nisi imprudente iudicari at  
uideant. a. de hoc sermto Theologi in 4<sup>to</sup> sent. disti.  
23. Canonista in cap. unico extra de sacra unctione. v. 30.  
in Supplemento q. 29. et 30. Card. Berleminq̄ libro peculiarari  
libro rda controuers. Henricq̄ Genetquet̄ de sacra unctione  
Croc. rale. p. 7. de spu. 2. et alii. etc.  
quasi tam præmâ iudicet sermtonum extrema unctionis

supponit hanc quæstio. Extrema unctionem eo unum ecclie  
septē rona legit sermtonum q̄ sermne placu sit tum ex sacra serm-  
tura Marci 6<sup>to</sup>. ubi ap̄st̄s h̄ m̄p̄i a Christo legunt multos in  
sui mor̄ oleo unxisse et sanasse ex. Prudentino Joh̄. 27. cap.  
ex Jacobi quinto q̄ locus tanti sit a plerisq̄ ut existiment  
Iacobum ap̄stolum instituisse hoc sermtonum in quo Iurpiter lan-  
arrauit Joannes & eius professor Jughol studens, sed S. Ja-  
cobus eo loci hortatus tñ ad hoc sermtonum suscipiendum et  
p̄mulgat id q̄ Christus instituerat. quo ad eorū q̄ huius  
sermtoni sui de finiri p̄t a sacrum signū in unctione in  
sui morū sub certa forma v̄borū ad sanitatem mentib̄ et

interdū et corporū) diuinitus institutum.

quæ: rē qua sit huius formæ mā q̄ forma

quo ad primū & Conc. Florent. in decreto in unionib. Trident. l. c. et d. communiter eo oleum simplex oliua rē ab Episcopo benedictum. quare si oleum hoc necessa- rīo debeat eo benedictū ab Episcopo. & primū eo du- bium q̄ sit saltem necessitate præcepti ut docet Floren- tinū & rē eo necessariū necessitate formæ ordinariæ saltem. ita Soty in q̄to dist. 27. q. 1. a. 3. Val. puncto rē et apud ipsum plures alii. dixi ordinariæ q̄ p̄bilitate p̄sente ex commissione summi pontificis benedictū a presbitero sim- pliū licet Berleming hoc negot. l. c. cap. 1.

quo ad rē & formā huius formæ in his v̄bis consistere. Et istam sanctam unctionē et suam piissimā misericordi- am indulget tibi dñs. q̄qd̄ ~~de~~ delictis p̄ uisū factum de- ita Theo logi ceteri cū Trident. Magistro d. 170. l. c. Funda- menti potissimū eo usq̄ et traditio Ecclēsiæ p̄petua q̄ sententia. et v̄bis d. Pauli q̄ dicit unctionē faciendā de f̄ forma ordinationis p̄ v̄ba deprecatoria.

Circa mutationē huius formæ sentendū e sicuti dicit- ing de Baptismo et ḡtificatione.

quæ: 3. qui sint effectus huius sacramenti

Primū eo communem cum aliis sacramtib. gratiam scilicet gratiam facientem hoc e augmentum gr̄e iustificantis. rē effectus p̄p̄rius et principalis e q̄ absque rē ligat rē et Florentinū uocat quardam mentib. similitudinem

quæres si qd est qd sint ista reliqua qd in Barlemono l. c.  
e. 9. has reliqas eo duplici primo sunt pta illa q interdu  
remaret post oia alia sermto sine mortali illa sine venia  
lia sint et hoc tollunt nisi qd ponat obicm. hoc sermto. ita  
Concilia citata. Obicier oia sermto hoc faciunt qd verum  
id qd e sed tm p accidens extrema. a. unctio hoc qd h. t.  
et officit qd ad hoc peculiariter e instituta in fine vita  
rdg p illas reliqas intelligit tempore qd lam nocet et ra  
dicitas q ex pto relinq. sicut q maxime hoem morti via  
num neqat et ab hac quoq. liberat hoc sermto. Tertig  
effectus e sanitas corporis si tm ea ad sanitatem animæ  
C. qd qd p. a. u. q. u. s. f. m. d. ) ita florentinu ac  
Trient. l. l. c. c. et c. o. l. o. r. d. e. r.

quæ. q. quis sit minister huius sermto

q. solum sacerdotem qd bap id ex loco citato d. f. a.  
pobi inducat aliq. presbiteros quo nomine in nouo  
testamento solum intelligi sacerdotem fusa ostendit  
Grisostomus libro 2. tio de sacerdotio. quæres si quid  
sacerdos sit ad hoc sufficiens. R. q. si si p. c. e. t. e. m. u. s. u. a.  
lone m. sermto: ut. a. n. o. e. t. l. i. c. e. t. e. r. a. t. o. l. e. a. t. e. o. s. a. c. e. r. d. o. s.  
d. o. s. q. p. r. i. g. a. g. r. o. t. i. u. e. l. s. a. l. l. e. m. d. e. p. r. i. o. p. o. t. e. s. t. a. t. e. m. s. a. b. e. n. d.  
m. i. n. i. m. u. m. e. x. i. n. f. i. r. m. i. r. a. t. i. o. n. e. i. t. a. d. e. c. e. r. n. i. s. i. n. c. l. e. m. e. n. t. i. n. a.  
h. i. n. a. p. r. i. m. a. d. e. p. r. i. v. i. l. e. g. i. s. s. u. b. p. o. e. n. a. e. r. a. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. i. s.  
quæ sit capax sermto extrema unctionis

q. capax eo oem et solu illum q de vita corporali pi  
tutatis et vae vel utilitatis vel antea usus o et sermto  
hoc portauit ita h. t. c. o. n. s. t. p. r. o. x. i. s. e. t. t. r. a. b. i. t. i. o. q. u. e. l. u. a.  
u. a. o. p. o. l. i. s. s. i. m. u. m. o. q. a. i. n. h. o. c. s. e. r. m. t. o. s. i. t. u. l. t. i. m. u. m. r. e.

medium q̄ Ecclia sub illis angustis claris & infer p̄con  
tam illud debere p̄culose laborare p̄culose dico n̄ in  
telligendo illud tempus quo iam a grobus rōe uti amplig  
n̄ sit sed illud quo rōe adhuc utens credat̄ in extracri  
ta distēsurus.

Hinc colligit̄ hoc serm̄m nec p̄ueniō, nec p̄petuo a  
mentibus dandū ēē nec iis q̄ istm̄ aliq̄ extra mortē  
de vita periclitant̄ v. g. in bello et n̄n̄ nec de m̄u iis q̄  
alio modo morti usq̄ns sunt, ut q̄ extremo supplicio affi  
ciunt̄  
qua: 6. quanam partes inungenda sint

Supra iam diximus quinq̄ sensus inungendos ēē hi. n. sunt  
in Elementa p̄torum rep̄ti. a. d̄t ad singulos tota for  
ma: effectus uerō serm̄i in seq̄te in unctiōne ultima  
q̄ operat̄ ēē in unctiōne p̄cedentium unctiōnum tanq̄  
compleri totale serm̄m quinq̄, tandem illa pars sit ad p̄a  
de ad referenda a ministri in tentio. licet n̄ p̄ uer  
fiant unctiōnes cum repetitiōne eiusdem forma in unctiō  
ne ē serm̄m unitate totali ad quam omnes unctiōnes  
partides referunt̄ ut docet D. Bo. q̄ 29 a. 2do. qua  
res qd̄ faciendū sit si a grobus careat illo membro in qui  
uagat̄ sensus et inungi deberet? & ungendam ēē parte  
illi p̄ximam rōe ē q̄a potuit nihilominus hō peccare  
secundum illum ip̄m sensum p̄ in bonū actum uoluntatis  
ut ex se patet. Quo ad unctiōne uerū et p̄cedū seruan  
da ē cuiusq̄ lōi q̄suetudo. Et ego q̄dem salte in in ueribus  
putare sem̄ q̄ in feminis propter honestate unctiōne ēē  
intermittendā. ha. n. clua partes n̄ sunt essentielles.

Qua. ultima An possit iterari extrema  
unctio

affirmatiue qd hoc sermō n̄ imprimis carae-  
tere ut oer docent. Et qdem p̄t repeti in eadem in-  
firmitate toties quoties de nouo mutato morbi statū  
Et nouum in curritio. morbi p̄iculum post liberationē  
ex illo morbo n̄ a durante eodem p̄iculo et ita de hoc  
sermō.

### Disputatio quinta de sermō poeniten- tia

Auspiciam nam n̄ tm animarum pastoribz sed  
et poenitentibus secularibz adeo necessariam  
ut nec hi nec illi ritē suo p̄nt fungi officio vel ulti-  
mum suum finem q̄leg huius argumenti ignoratiōe  
quare mirum nominū uidebitz si q̄ huius sermō con-  
dignitate seu necessitate p̄lixē disputauerim. Et quo-  
nam poenitentia n̄ tm sermō e sed oīl uiribz nos-  
tr̄ de ea iuxta u suamq̄ considerationem disputabimz. In  
m̄ hac duo in lege graa adāo quanta ut nec uiribz poeni-  
tentia p̄t sine sermō poenitentia uel saltem sine ordine  
ad h̄c sermō sine poenitentia uirtute ut a. q̄ clarissima  
p̄cedant disputabimz prius de poenitentia ut sermō postea  
de eade ut uiribz e

Ceterū scribunt de h̄c sermō scolastici cu magistro  
Sentent. in 4to dist. 14 et de maḡ. Canonista in titulo  
de poenitentia et remissionibz. Et in decretalibz p̄ the-  
distinctionē q̄ sunt de poenitentia. Valentia t. 4. dist. 7  
Henricus Henricus et Franciscus Suarez. t. 4. Statim

ab initio

Classis ra de poenitentia qua scriptum e  
 quosdam primum q sit ma scripti poenitentia

Non q unq hie de an poenitentia reliq scriptis ecclesie  
 sit accensenda cum id planu ram sit ex fide calydia. Neg  
 et q unq an habeat poenitentia effectum a baptismo dis  
 tinctum, nam et hoc certissimu e tam ex g silio supra ci  
 tatis qz patribz et doctoribz nullo excepto et huius rei  
 ratio e qz finis baptismi et effectus baptismi et poeni  
 tentia diversissimi. Baptismu n. primo et p se tra tollit  
 pctm originale ex g sequenti. u. et actualia si adsint.  
 poenitentia. u. p se primo e ad dolenda actualia post  
 originale iam deletum perpetrata ex his facile rati  
 tare e partim suae inscitiam partim impudentiam  
 Lutheri et Calvini q in gessione vittenbergensi dicunt bap  
 tismum baptismi et poenitentia unu tantu gstituerent scriptum  
 quos arte luctos p anno damnant consilium constantiense  
 sessi 8 et is i Joannem Vielt 2 go ad ppositum ad  
 et pini go. 2 parte q. 22 a. 2da  
 et hie maam remota scripti poenitentia et ipsa pctm  
 q sic intelligit ut remota maam dicant eo pctm n tang  
 maam ex qua sed tangi maam uia qz destruendam et  
 abolendam scriptum hoc uersato. Maam p xima sunt ipse  
 actus poenitentis g studio g gessio satisfactio. Obiicit  
 g silia passim n uocant hoc actus maam sed quasi maam  
 go simpliciter n sunt maam qz addi a concilio hanc uocu  
 lam quasi n q pctm et actus poenitentis n sint uerba et p  
 maam redidit tm q neutra maam sit ex aliquo elemento

non corpore sensibili sicut e in aliis sermō  
q̄ uā r. quanam p̄ta sint māa sermō  
poenitentia.

Dico primo p̄tm originale n̄ e māa huius sermō  
tum q̄ n̄ ḡratia post bap̄tismū tum q̄ n̄ contritio  
p̄ p̄nia et p̄sonali uoluntate.

Dico 2do nec p̄ta actualia commissa ante bap̄tismū  
eō māa tum q̄ totaliter remittuntur p̄ bap̄tismū  
tum quia p̄sona in illo statu n̄ e sub iuris dicitio  
n̄ Eccl̄ie unde talia p̄ta n̄ fm̄ sunt necessaria  
sed nec sufficiens cum nec d̄beat q̄ illa sacramen  
taliter ofitari nec p̄nt et ab eis sermōtaliter absolui  
ut do cent oēs p̄soluino excepto Angelo in v̄bo r.  
confessio . n̄ 2do q̄ oppositum tenet nullo fundamento.

Dico 3tio omne p̄tm actuale hōis bap̄tismi eō suffi  
cientem māa huius sermō n̄ fm̄ aq̄ue necessariam  
explic̄o primo p̄tm mortale e māa sufficiens et ne  
cessaria in hoc sensu q̄ in homine non nullū p̄tm  
tale tolli p̄t sine hoc sermō n̄ a. in hoc q̄ sine p̄ta  
mortali confici n̄ p̄nt hoc sermō id. n̄ falsū e  
ut statim patebit. 2do p̄tm ueniale n̄ e q̄dē māa  
necessaria q̄ p̄t hoc extra sermō poenitentia  
remitti e fm̄ sufficiens q̄ at hoc p̄nia uoluntate  
post bap̄tismū committit et e eentialiter malum  
3tio sunt māa et fm̄ sufficiens p̄ta semel q̄ p̄ta  
et sola ut recte p̄bat q̄ ueteres quosdā theologos  
nostros suauit̄ disputat̄ eoz sermōne r̄ta. et bene  
dicty ii de extra uggante de p̄ni legiis talem

salute dicit de salubere.

Si ices in nullo sermone sit forma sapius in cadere  
 supra eademque supra se motam nego supra proximam  
 concedo ex complicitate ex eadem numero aqua plures  
 possunt baptizari & fieri. Verum in eo quod docet Melchior  
 tractatu actio de confessione quaestione de fructu  
 iterandi confessionis super eadem confessionem non  
 potest iterari absolutione & proprie fieri. Si idem peccator  
 eadem confessione successively accusatum bis absoluerit  
 hoc est simul per modum unius foris per eadem confessionem  
 sic plures foris informari.

qua & tunc qua sit forma sermone  
 potestentia.

De in his verbis sacerdotis. Ego te absolvo ab  
 peccatis tuis in Christi nomine patris et filii et spiritus sancti.  
 quod sit tota forma contenta in his duabus tunc particu-  
 lis. ABSOLVO TE. ut satis colligitur ex concilio Flo-  
 rentino et Tridentino sessio: 14. ca. 3. Et de  
 Valentia disput. 7. q. 3a puncto tertio ubi non tantum  
 id ipsum a quo sapius dixi sufficere ad veritatem sermone  
 quod magis veritas absolutionis pronunciet non certe signi-  
 ficet. quare recte cauetur et solum distempit: ut  
 q. 3a a 3o statui concedunt valens forma si dicatur re-  
 mitto tibi peccata vel impendo tibi sermone absolutionis  
 ut est v. 30. a. 3o licet quod hominum modorum aliquo uter-  
 retur peccaret et quidem mortaliter si oratione scan-  
 dalis si loqueretur mutaret se non esse absolutum. Verum  
 vale alias tunc valeret et dicendo absoluaris a me  
 ex quo seculo primo pronomen Ego in his addere supra quibus absolvo  
 in quo in his se includitur ut diximus in forma baptizari supra



redo sequi n̄ p̄tinere ad eandem s̄as particulas ab ordi  
p̄tis tuis. Nam tantumdem significatur p̄ illas duas  
absoluo te posito q̄ absolute datur poenitenti post facta  
confessionem. r̄ao p̄notissima 6̄ q̄a illa v̄ba ego te absol  
uo supposita s̄fessione satis supraq̄ cadunt satis h̄nt de  
terminatam significatione solent inq̄t Suarez maadeto  
minare forma et forma maam cū q̄d h̄c forma sit  
veluti sententia q̄ lata sup̄ hanc accusationem satis  
determinatē significat absolutionem in tali c̄a et maam h̄c  
in p̄tis: sicut in iudicio humano n̄ oportet in ipsa sen  
tentia iterum exprimi culpam. quare de illa particula  
p̄tis tuis sentiendum 6̄ sicut de p̄nomine Ego q̄a in v̄bo  
absoluo te implicite p̄tinens it̄ addit Scotus et eccl̄e in  
1<sup>o</sup> dist. 17 q̄. 4. a. 20. in rigore uolunturam oom̄ forma  
p̄batam qua p̄sent aut solent iudices p̄ferre sententia  
ut placet uel uolo ut hoc fiat cui subscribit. J. Antonius  
in 2<sup>a</sup> parte titulo 17 cap. 21 §. 2. Casertanus in v̄bo  
absolutio syluester ibidem 6<sup>to</sup> Nauarrus de poenitentia  
dist. 6<sup>ta</sup> cap. 50 et alii. 2<sup>o</sup> sic sequi nec eē de contra  
huius formae inuocatio s̄m̄itatis s̄m̄ no: patris Dec.  
quid nec habet ex institutione egr̄ uti satis in lath  
mo in quo solent p̄fessio fidei s̄m̄ inuitatis et in con  
fessionel̄ roborato eadem nec ex eccl̄e traditione nec  
Patru aut Ap̄toru nec ex ullo fundamento effica  
ci adeo ut sicut Thomas. a. 3<sup>o</sup> ad 3<sup>u</sup> q̄ castora ferē  
sequant̄ dicat nullū omnino h̄c de re q̄ ceptis sed  
ceteris arbitrio sacerdotib̄ licet in dictis v̄bis conue  
niat̄ c̄a p̄ncipalis q̄ e. s̄. s̄m̄ in it̄as significat  
licet eius mentione ad eandem forma opus n̄ sit sequi  
q̄to multo maḡ p̄tinere ad eandem illa q̄ a Confessa  
rio p̄missis misericordis tui omnipotens deus etc. q̄ idē  
tm̄ dicunt̄ ut imp̄lect̄ a Deo nec ex parte p̄o-

nitentis scilicet impeditur qua est unica de eam p-  
mittitur absolutio à censuris sua valeat forma data  
sub conditione de futuro ut Ego absolvo te si restitueris  
vel illud feceris infra videbimus.

qua q<sup>th</sup> si sit de sentia h<sup>u</sup>sc<sup>u</sup> scilicet manu impo-  
sita supra poenitentem

Q<sup>u</sup>o minime licet hac ceremonia ubi asitata e<sup>t</sup> n<sup>o</sup> sit contem-  
panda puta te malus ea n<sup>o</sup> uti negi et op<sup>e</sup> elevatione ma-  
nuum inter absolventis nec est signo crucis supra poeni-  
tentem

Cassir<sup>is</sup> rda de prima parte scilicet poeni-  
tentia q<sup>u</sup>o est i<sup>n</sup>stitutio

si osculat ordo man<sup>u</sup> ut explicata in cor<sup>u</sup> n<sup>o</sup>aa suus  
scilicet ad finem eiusdem partes integrantes p<sup>ri</sup>us  
accedamus inter quas cum contentio p<sup>ri</sup>mu locu teneat  
ab h<sup>u</sup>c initium faciendū e<sup>t</sup>.

qua. s<sup>u</sup> quid sit i<sup>n</sup>stitutio

Q<sup>u</sup>o cū cor<sup>u</sup> sententia orthodoxa ex prudentia concilio  
scilicet 14 cap. 4 p<sup>ri</sup>mo q<sup>u</sup>o sit dolor ac detestatio voluntaria  
sua supra de detestabilibus peccati commissi ut e<sup>t</sup> offensa Dei cum  
sine uenia et proposito amplius n<sup>o</sup> peccandi mortaliter et con-  
fiteri ita cardinalis Berlemin<sup>us</sup> tomo 2<sup>o</sup> controuersiarū  
lib. 2<sup>o</sup> de poenitentia cap. 70 scilicet in 4<sup>to</sup> dist. 17. q. 1<sup>a</sup>  
a. 2. Nauarrus in manuali cap. 70 in h<sup>u</sup>o Toletus libro  
7<sup>o</sup> summa cap. 4<sup>to</sup>. Valent. tomo 4<sup>to</sup> de spu. 7 q. 9.  
p<sup>ri</sup>mo 20. De p<sup>ri</sup>mo dolore ad excludendam poenitentia  
q<sup>u</sup>o dolore caret qualis e<sup>t</sup> beatorū q<sup>u</sup>o sine ullo dolore me-  
minerunt p<sup>ri</sup>mu olim commissarū de rdo detestatio  
voluntaria ad excludendam poenitentia d<sup>u</sup>o naturam  
stabilitam q<sup>u</sup>o repente fit et naturaliter. De 3<sup>o</sup> h<sup>u</sup>o supra

+ Muchab  
arum.

ora detestabilia sic e ut dolor ille sit maxime quo  
ad astinationem seu ut Theologi loquuntur apprecuati  
ue q e dicere peccata maluisse et malle tolerare oia  
malis suis mandicollectine et distributine qz vel unu  
p. m. commisisse ut infra in suis de abo dr qto  
peccati commissi qz n e opy ut hic dolor sit peccato futuro  
sed de eo tm dr et eo intentio et propositum illud deinceps  
cauendi et declinandi dr qto cut e offensa dei qz ob id  
principaliter dolor hic dr suscipi n. a. motu gersona, in  
familia amissionu bonorum etc. ut poenituit glitore fudax  
et Antiochu libro isto qto cap. 9. dr qto cum spe  
uam qz sine ulla n contingit uenia dr qto cum p. peccato  
exc. qz licet poenitentia seu dolor n se extendat ad peccata  
nondum perpetrata n tm erit ghitio n eam committito pro  
futuro uitandi in posteru orania et singula peccata mortu  
lia n tm e necesse ut poenitens credat se n amplius  
peccaturu dr octauo ghitendi qz licet ghitio dimittat  
fal peccata quo ad culpa, id tm n facit sine formali  
uel uerituali proposito ghitendi nec tollit obligationem  
gtesionis iuxta illud Joannis 20. quorum remissionu  
exc. negqz e inuocabile ut n q restituito in dei graa  
f ghitio n e nihilominus ad huc teneat ad gtesione qz  
et illu ille cui oimne in foro laico. l. c. ea lege co  
ponat condonat ut unu annu in bello militet tene  
re militare licet a die condonationis criminis in graa  
Legis redeat.

q ua. 6 tum. q uomodo contritio ab abstinione  
differat.

Homines solum in 4to dist. 17 q. 2a. a. 5. conuenit quin  
quodis simina potiora sunt hae duo. primum contritio solum

peccatōe de peccato quatenus ē offensā dei q̄ sup̄ om̄ia d̄t diligē  
 altitudo a. ē de peccato <sup>genueratis</sup> propter poenas. Contritio magis  
 ē in formā s. n̄ formata caritate ad eam semp̄ conuinctam  
 tū remissione peccati q̄ contritio ē ultima dispositio ad grāam  
 s̄gn̄z ad formā ultima a. dispositio iuxta uerā r̄gile  
 longiam t̄mp̄ ē cū forma.

q̄ uā. T̄m̄ū quanta nam debeat ēō ḡt̄itio q̄ sufficiat  
 ad iustificationem peccatorum.

Supponendum ē hic primo non ēā h̄c questione de ḡt̄i  
 tione ~~uoluntatis~~ sensus seu corporis sine de dolore ḡt̄i  
 tui uoluntatis ~~uoluntatis~~ uel unq̄ ex altero nasci solet.

Supponendum ē itō certum ēō dolorem ad iustificationem  
 necessariū debere ēā summū et maximū r̄o ē q̄siuti pecc  
 diligēter ē amore maximo s. ex toto corde anima, et uiribus  
 ita et cōtra deo extreme ḡt̄ium debet fundam̄ ē maxime q̄  
 super om̄ia alia mala.

Supponendum s̄tō dolorem hunc maximū dupliciter posse ēō la  
 tem intensiue et apprehensiue. Summū dolor intensiue ē quādo  
 uoluntas summo conatu desistat aliqd̄. Summus u. apprehensi  
 ue ē quando uoluntas ~~ap̄re~~ comparatiue magis detestatur  
 peccatū q̄ ~~uoluntatis~~ consecutionem cuiuscunq̄ boni aut alle  
 rui mali uitiationem ita ut homo tali sit animo, q̄ mallet  
 facere iacturā totū mundi q̄ et om̄ia subire supplicia q̄ uel  
 offendere uel offendisse peccatō mortali. ~~Idē~~ Idē s̄tō iudici  
 ū ē de dilectione dei maxima. iam q̄ ad quāstionē profe  
 tam satis ēō et regit ut contritio uel dolor de peccatō sit  
 summus apprehensiue minimē a. intensiue ita docet ad unū  
 oēs et animā palat q̄ alicunq̄ scriptura uult ut que  
 trar ad deū ex toto corde. sicut r̄o. de ḡt̄itione q̄to. Math̄ai  
 22. Luca. 10. In hoc uult q̄ sic conuerti nisi ē alicui

nisi serie syrone integre et pfecte delectari ptem ita  
q don ut nullum sit malum q ~~est~~ vitatum vitatum malum qz  
pctm actū et certissimū q ga si philoosophice agamur nul-  
lus dolor est eo tantus qz in infinitum eo maior et maior qo  
nullus tūqz satis de pcto doleret si intensius dolore deberet  
ita nullus potest magis de uro qz alio pcto mortali dolere  
penum patet id exemplo sanctorum q in sermone loquuntur in-  
tentiū doluisse de morte charorum suorum qz de pctis ut tes-  
tatur de iacob Genesis 37. David. 2<sup>o</sup> Regū cap. 19. et de  
aliis qz plurimis.

Nōqz n̄ necesse ē ad hunc dolorem comparare pctm cum  
hoc uel illo malo q. g. morte infamie honorum externo-  
rum ex. uel amorem dei sup oīa cum amore suū uel illig  
creatura qz sapie hoc p uoluntate o. sed satis ē in cor  
ut malit qz pcto carere qz quis malo mundi affici et ita  
uro p̄o necesse n̄ o ut descendat ad species singulo-  
rum deestabilium

q. u. 8. An i. facta contritio requat certi aliqua  
gradum intensiōis certamqz moram

q. neutru requere p̄bete de scriptura ubiqz tm dixit  
Ignorantia et penitentia nulla usqz facta moratio ne  
aut certi gradus aut certi temporis qz oī nostra poeni-  
tentia n̄t m̄ oīta q. m. seruet quando uis tam mespo-  
ra p̄bitiōis uis tūm qz tūm qz atqzisset zhu qz in p̄p  
fo fidei sp̄i et caritati aliarumqz uirtutum nemo  
unqz talem mensurā uel p̄bitiōis uel excoquitatit ex  
qo necessaria sit in uirtute poenitentia et de testa-  
tione pcti at qo hō in momento uerti et iustitiam  
quare intentio et p̄bitiōis extrinsecū tm accidit ip̄i  
dolori de pcti.

q. u. 9. An hō debeat p̄feri de singulis pctis  
mortaliū sigillatim.

sunt q. affirmant durandq. in qto dist. 7a ffarenfii qta  
 parte. q. 6g membro octavo. a. rto. Angely pbo gtrichō nobis  
 dicendum ē primo nobis singula pcta eo recogitanda et  
 ut tractantur tu dolore quando gtrichō instituta s. iuxta il  
 lud stiaie 26 recogitabo tibi omnes annos meos et p. gtrichō  
 octavo si impius egerit poenitentia ab oibz pcta suis et  
 de hoc nullus ē q. dubitet. dico rto abstrahendo a sermō  
 gtrichōnibz n. eo nacio ut nō tot eliceat atqz gtrichō  
 me q. commisit pcta sed suffi. cerie gtrichōnem genera  
 de q. se extendat ad oia pcta mortalia p. p. rta in hoc  
 senta ut nullū p. caeat et nullam cōt. q. n. de testare. p. sio  
 meminisset. patet q. aliq. saluum eēt q. p. p. rta nō iustifica  
 ni in p. n. tō seu momento temporis q. in iam docuimz ita  
 terent valent. perle. Pole: suatich et cōter. ces.

Dico 3to his n. obitantiu. dō in utilissimā singula pcta  
 in particulari et hui. et uelocitissime deplere patet primo  
 q. hac rōe gtrichō ueluti erit p. factior rto q. ad inuitant ex  
 ompla sanctorum. ut s. patri. luc. 22. Magdalena. luc. 7. hō.  
 Davidi psalms 6 to. s. Angely p. octavo confessionū cap. 12  
 Tertio. q. nisi nō se excuset ad aciem, uelocitatem et inter  
 sam gtrichōne p. ricutū ē ne seipm. fallat et sic forte nec  
 a p. rta. tūc q. dōm. crimina detestetur cauendū tū hui.  
 ē ne hō uirtē diutius morat in consideratione pcta  
 rum carnalium si illa commiserit ac p. dō de illis dolere  
 debeat: p. sio n. admodū ē in lūta antiquarū delecta  
 tiōnū ex consideratione forā pcta nū uelalq. q. maxime usu  
 uenit iuuenily et q. ad uenire suapte ingento sunt p. lūiores.

qua. 19. qua peccata requirant gratiam.

Quia et sola mortalia ita ut haec extra sermone  
impossibile sit deleri sine gratia: de venialibus u.  
n. e. opo stari quia ut <sup>infra</sup> ostendimus possunt aliis haec  
modis remitti  
qua. 20. An tenentur homo magis dolere et gteri de  
uno peccato mortali qm de alio.

Id est de peccatissimo quem a discretum non magis  
procurat enormis homicidii qm mortifero alicuius co-  
gritationis? n. e. interim necesse ratio e. quia quid gratia  
quantumvis remissa dummodo uera sit tollit quod peccatum  
est gravissimum.

qua. 21. An gratia perfecta debeat peccata  
ante absolutionem sacerdotis.

Affirmative dummodo includat uerbum sermone q. lesione  
huius de iuribus q. haereticos et doctores quosdam castro  
vicos concilium prudent. lesione in cap. 4. et d. d. d. d.  
ram cetera d. d. d. d. quia scriptura et patres p. h. m.  
docent eos q. toto corde ad deum uertuntur statim  
ueniam peccatorum q. seq. ratio gratia nascitur ex caritate  
eius individuum ut commodum sed impossibile e. caritate  
tam stare in peccato mortali q. et in possibile gratia  
eo sine remissione peccatorum. q. hoc nemo potest negare q.  
gratia in articulo mortis nullo p. s. o. n. t. a. sacerdotis si  
g. t. e. r. a. t. p. q. f. a. c. t. o. et desiderat gratia saluati. et  
cetera si me n. u. s. in eodem desiderio ante actualia habet  
suspensione de iuribus n. t. m. i. n. s. t. i. f. i. c. a. t. o. e. d. e. t. e. t. a. t. i. o. n. e.  
in eodem a. n. t. e. q. u. a. n. t. e. q. d. q. e. f. a. c. i. e. t. <sup>postea</sup> i. n. s. u. e. n. i. e. n. s. g. r. a. t. i. a.  
si iam peccata q. gratia ne sunt remissa. p. r. i. m. o. e. a. n. t. e.

contitione & confessione augeri ratio hanc peccata remissa  
 non sunt sine obligatione peccata actualiter confitendi ut su-  
 pra dictum est.

qua. 13. Angritio ita delet peccata ita et simul et  
 auferat eam poenam tam aeternam quam temporalem  
 De primo posse aliquem tam aere et inter se posse  
 habere dolorem de peccatis ut in culpa cum poena <sup>auferatur</sup> ratio quod id  
 vel nunquam sit vel certe rarissime ideo ordinarie manet  
 poena temporalis vel in hac vita austeram poenitentiam  
~~poenitentiam~~ exprimens et indulgentiam vel in purgatorio in  
 iudiciis emendationibus exsoluenda

qua. 14. Angritio fuerit necessaria est in lege  
 naturae et scripturae.

Certissimum est in nullo unquam statu peccata mortalia  
 ulli fuisse remissa sine contritione; ita ut sine in-  
 tuitu poenitentiae nullus unquam fuerit salvatus; hoc non in transi-  
 tu salutem fuit, sed in iura naturae necessaria ut late probat  
 Nauarrus in summa de poenitentia dist. 1. quare nulla  
 necessitas ab eo nunquam excipiat, et si quis ante mortem non  
 sit vere contritus et si non decessit tuncque ad recordandum  
 et detestandum peccata sufficiens, eo quod forte vel in ipso  
 peccatione peccata substantia morte corrumpitur, vel in nun-  
 fragio, et similibus casibus ex animi perturbacione non  
 non satis aptus est ad contritionem; talis abique  
 dubio in aeternam damnationem ut docet idem Nauarrus cap. 2  
 manualis in. 28 et alii ceteri.



qua. 15. quando qd tenetur ex pcepto gteri. ita  
ut n̄ ~~tenetur~~ habendo illam peccet mortaliter.

¶ Tenetur hōem gteri 10 quando cūq; in statū p̄culi  
mortis, tan n̄alis, q; uis loata, tam corporalis, q; spi-  
ritualis, si legit copia gferendi: R̄ō ē qd si te n̄ p̄tē  
lege, et caritate n̄alis qd se, corpori subire n̄re n̄  
fareat, quanto magis animae q; s̄trictio n̄re n̄ in  
n̄ peccat. Rogabis qnam sint ista p̄cula. ¶ 10 ē  
acutam in firmitatem uulnū s̄tala: P̄culum naufragii  
in censi belli etc. r̄ō q̄ndo cūq; qd administrat alq;  
seruāt qd aliq; sacrilegium committit. Itado enī  
p̄ter Valentiam (q; oppositum solus defendit) alii con-  
sol. sua. Nauarū sol. Binsol. etc. r̄ō q̄nto ē  
tenuerū q̄nto qd aduertit sibi parari grauem aliquam  
tentationem cui p̄babiliter sit succubiturus. Adunt  
alii alios casus q; in m̄hi n̄ p̄bant q; q; q̄nto Republi-  
cā in graui necessitate aliqua s̄ue famis s̄ue pestis  
etc. Illud in inprobabile n̄ ē teneri aliquom ad id qd  
cum immineret culpam peculiare ac p̄ximū p̄culum  
incidantū in aliud uel alia p̄tē nisi de commissis p̄-  
nitentiam agat q; sane frequenter fit iuxta illud  
D. Gregorii. p̄tē q; n̄ mox poenitentia delecte. sus-  
pondere ad aliud trahit. certū illud uerum ē ex  
sensu orūm s̄clasticorum q; t̄o ḡstitutus in uno tm̄  
p̄tē mortali nisi s̄tatim resipiscat, n̄ posse diu  
ē sine alio p̄tē mortali  
qua id. Ita q̄o semp tenetur statim gteri  
cum peccauit mortaliter.  
¶ q; n̄ quod gbari melius n̄ p̄t quam ex commu

si sensu doctum et fidelem: nullus n. o q ducere  
videat hoc ipso hoc nouum p. m. committere q n  
statim pccat ut peccauit. Deinde cum pceptum  
gtri ho nis sit affirmatiuum; sine dubio n est obligare  
ad semp: sed tm more aliorum affirmatiuoru. s temp  
pora. pccat ut ad semp necessitatib; q a. sit illud  
tempus iam diximus pcedenti quæsto.

quæ. 17 In ho gteri habeat saltam tunc. cu  
alig pccm mortale memoria occurrat.

Et negatiue; roem huius iam attuli ex pcepto affirma  
tiuo. scilicet qd a universalis et certa doctoru regula e nunq  
obligare pceptum contritionis nisi qm qn obligat et  
pceptum confessionis. At certum e hominem n teneri  
confiteri. cum primum recordat. p. m. go nec gtri  
sta Nauarrus ap. r. manualib. n. 32. Caetanus. Forriay  
et alii apud Valentiam. dist. 7. q. 8. puncto. 7. con  
clusionem. 2.

Obseruandum En diligenter huc e q si alteruter actus  
uoluntatis circa pccm alienis sit. s. complacentia  
uel displicentia necessario debere eliu actum displic  
entia. Roem huius iam supra in sinuauim qd o pcepti  
affirmatiuum includit negatiuum de actu gtraris obli  
gans semp at ad semp. sicuti v. g. non tenor quocunq  
momento parentes honorare. sed si occurrat tempus  
uel honorandi. uel inhonorandi illor necessario debet  
illos honorare, nunq. a. inhonorare, calumniari ois  
pcc. &c.

qua. 18. An obliget qd die festo gteri  
flig apud medinam tractatu 10 de poenitentia q. 6. id  
affirmant, sed oppositum e uerum, qa die festo fm pci  
pito nobis qes ab opibz seculibus corporalibus, et n  
a spiritualibus, qualia sunt pcta et alibi doctro cir-  
cumstantiam sacri temporis in gfectione n eo nece-  
sario detegendam. e fm ualde et rei gsentaneum, et  
consultum diebus festis de pcta gferi.

qua. 19. An ho debeat habere gtritionem cu  
uocet ad suscipiendum bapsum, uel gfectione

R. negativè quo ad utruq; cum D. Bo. p. 3. q. 79  
a. 2. et coi Theologorum sententia q solum in  
fto. q. 2. a. 6. docent ~~duo~~ hanc sermna. n. Theologi  
unanimiter sufficere attritionem ad suscipienda duo  
hanc sermna, ac qinde n pcaro illum q ad illa accedit  
sciens se ee in pcto mortali et spiritualiter mortu.  
Qao. u. Quis e qa hanc sermna p se et primario an-  
stituta sunt ut gferant recipia uitam illis q illa ca-  
rent, ut docet D. Thomas. loc. cit. et de bapsum puto  
ad epseos qto ubi pparea bapsum de laua n  
regenerationis hoc e noua uita. De poenitentia. u. Et  
Iacobi 3. si impius egerit poenitentiam uita uiuet  
hoc quare. Sussimè disputat noster Suarez to-  
mo. 4. disp. 20. sect. 7. a. n. 20 usq; ad 25.

qua. 20. quomodo debeat ee affectu attritio  
illa, q ad dicta duo sermna dignè suscipienda  
sufficiat

R. cum citatis doctoribus attritione ad hoc ut iusto

ut fructuosa sit ad dignum usum boni sermorum, n  
 posse eē quamcumq; dolorem: sed necessario labore eā  
 uestitam duabus sit circumstantiis, prima n. debet habere  
 respectum aliquem ad Deum ut scilicet sit de ipso pecc  
 in quantum eē dei offensiuam, quamuis rāo et eā q̄ actus  
 et formaliter mouet ad dolendam sit ipsa uel pecc  
 turpitudinis, uel poena inferni uel amissio coelestis  
 gloria, uel in famia, uel q̄dā similia.

Quo dicit eē saltem virtualiter, dolor talis ut oēs si nulla  
 alia cāa dolendi act n̄ solus Deus, ad huc hōm pecc  
 poeniteret.

quod ut qd he hac attritione sentiat Conc. trid.

In sessione. 14. c. 7. hanc haberi. Declarat. si. Synod  
 attritionem imperfectam q̄ attritio dicitur, q̄ ex consideratione  
 turpitudinis peccati uel ex gehenna, uel poenarum metu  
 cōter geritur, si uoluntatem peccandi excludit cū spe ue  
 nia donū dei eē. si sancti impulsū n̄ qd adhuc in habi  
 tantis, sed tū in habitantibus mouentis, quō penitus alit  
 uiam sibi parat ad iustitiam. Hanc tibi.

Ex his colligitur primo hanc attritionem non posse  
 haberi sine peculiari Dei auxilio, et impulsu  
 sit de obiecto sup̄ nati, ut recte docet Melchior  
 Canus in relectione de poenitentia de poenitentia  
 p̄ 3. q. 2.

Colligitur ito falsum eē id q̄ alig d. p. sentiunt p̄ qua  
 tantūq; peccati delectationem bene hūc sacramenti gratia

quod est si nihil cogitet de offensa dei, sed tunc de hinc  
non poena aeterna, infamia etc. H. n. nimitis late dictum  
est; quia cum administratio sermone dei auctoritate geratur  
ad instaurandam hominum cum deo amicitiam, necesse est  
minus est, ut peccator iam fuditus ad hoc ut iustifi-  
cetur detestetur peccatum aliquo actu poenitentiae ita peccato  
qua. 22. An haec actio ad dicta sermone sufficiat  
offici cognoscere tunc ut attritio, uel certe debeat  
existimari a parte rei esse gratia.

De ex tunc sensu Theologorum ubi supra quod non placet  
id Suarez de Spiritu 20 Sect. 2. a num. 10 quod existimatio  
gratiae quod uera non est per se nihil adfert homini imo po-  
tius est quaedam eius natura, cum sit error quidam. Unde esse  
non auget dispositionem poenitentis esse talis nullus  
putetur, cum non sit in uoluntate; tunc ergo potest sermone  
ad excusandam a culpa omittendi gratiam. Verum cum  
post institutionem sermone poenitentiae nullum extet  
preceptum accedendi ad gratiam, cum grauentur peccati  
mortalitatis non post ueram gratiam euidentem esse exi-  
stimatam gratiam necessariam non esse. Ergo esse acci-  
dat ad sermone cum certa scientia se esse se esse in  
peccato mortali non impeditur effectus sermone. quod sane  
minus opposita sententia doctores. solum. Nauarum  
Iacobum et aliorum aliorum occultissimam Theologum, uel  
non uidisse, uel certe dissimulasse.

qua. 23. quomodo gratia hoc et diei post parum  
poenitentiae si non requiritur ad sermone poenitentiae  
et concilia, patres et s. d. quod asserunt gratiam

de parte sermōis poenitentia acupere nomen gtritionis  
 in latiori significato, quatenus videlicet ē genus ad gtritionē  
 pfectam, et im pfectam, q̄ d̄r attritio, et nihil ē aliud  
 nisi dolor in genere supra alis detestatiuus p̄cti, et  
 includens dissimulantiā de offenso deo licet ming prin-  
 cipaliter; p̄ncipaliter a. ob p̄cti tarditate, metum  
 mortis, genna ignominiam &c. et hic dolor ē et sufficit  
 ut sit, et dicatur.

qua. 24. An gtritus explicata attritio et sufficiat  
 ad alia sermōis digne suscipienda

nequaquam. R̄o ē q̄a eo sufficiat ad babbismum et  
 poenitentiam, ē q̄a hoc sermōis ut supra meminimus  
 sunt mortuorum, reliqua u. oia uiuorum: Vnde sup  
 ponunt dispositionem in suscipiente illa, hoc ē uera  
 gtritionem nisi forte accedat Confessio, ut fufius dicemus  
 infra de Eucharistia et aliis sermōis suis locis.

qua. 25. An pot̄ p̄ poenitentiam, seu gtritionē  
 unum p̄ctm mortale remitti sine alio.

Q̄ cum p̄ Tho. p. 3. q. 86. a. 6. id ē impossibile tam  
 p̄ctm ordinarium dei potentiam quam absolutam. R̄o  
 huius ē q̄a p̄ctm mortale p̄ nullam potentiam remitti  
 potest, nisi homo recipiat h̄i dei gr̄am, et amicitiam  
 implicat. a. ḡditionem recipi hominē in dei gr̄am  
 et amicitiam et si mut̄ et manere in aliquo p̄cto mortale  
 q̄a gr̄a dei oibz p̄ctis mortalibus aq̄ue opponit̄  
 et aequaliter oia et si ngula excludit, go uel oia tollunt̄  
 uel nullum.

qua. 26. An sit alig qong pccō pccō irreversibile t. hūm gra  
ue et enorme ut q pnam et dolore doleni n̄ possit

In hac re exponendo inane plerorumq; doctorū gteationē  
et laborem duo status huc in re. primū illud ē Nulla ho-  
minem, nec ob multitudinem, nec ob magnitudinem pccōrū ita  
unquam deseri a Deo, ut ipsi divinitū suam auxiliū et opē quātū  
q̄runt p̄ se ad recte poenitentē n̄ largiatur. q̄d huiusmodi q̄d h̄t ois  
fere theologica schola. p̄am nulli hominū subtrahere magis sufficiens auxiliū  
quo possit ad statū salutis reverti. Dixi fere q̄d n̄ latet. Et gravat quōdam  
D. 3. et inter eos ip̄sū et D. Thomā q̄ morali q̄ sententiā et descendit de aliquo actu  
numerosum pccōrū quō q̄ p̄ator attigerit subiacet Deo est ois auxiliū n̄ t̄m specialia  
sed et sufficiens. et ne copiosa ad quōpiā n̄. Verum q̄ quig opiniois d̄sp̄atio  
plexam nimis exagere d̄sp̄ationem eam ego. Scholasticus ratiō et sane licet  
n̄ negat p̄p̄ter hoc i Deo iustissime fieri. p̄valere nihil magis tu p̄p̄i  
nec possunt id de facto p̄am facere, volat quōdam p̄p̄i. legat quātū de hoc  
arguente ea q̄ doctissime disputat Cardinalis Bellarminus. t̄m suā ḡtione  
fiam q̄ Harotius cap. t̄o de libero arbitrio totum librum.  
p̄torem notā, et multitudinē, vel gravitatem exploratū nullā eā vel h̄m  
p̄ pccōrū illam haberi: patet et scriptura in qua p̄ctū d̄m sine ulla exceptione  
p̄ctū veniam poenitentib; ut Ezechielis 33. Ierem. 2. 52. et b̄t̄i t̄o et alibi p̄nc  
infirmitat. Et t̄m sine ulla exceptione Ch̄s̄ d̄m inuitat ad se. Matthei 22. Car t̄m  
q̄ h̄c doctrinā abferri solent ex scriptura solent maxime de pccō in sp̄itū  
sanctū ut oia caetera p̄ctat Berlamus. t̄m r̄o ḡtione p̄ctū p̄ctū q̄  
generalē lib. 2. cap. 18. de n̄ p̄ctū in sp̄itū sanctū idē irreversibile p̄nc  
q̄ ordinariē n̄ ur̄at, eo q̄ d̄m eā resistat gratia; si uel si agnōit h̄m  
unicū t̄m morbi q̄ suū morbi, at n̄ vult illud applicare d̄m veniē in curā  
t̄m h̄m. t̄o cum hoc p̄ctū sit ex composito p̄ctū ex malitia, t̄m ex  
infirmitate, aut ignorantia, nihil omnino t̄m vnde excusari possit et idē  
n̄ t̄m facit necesse misericordiam.

Et h̄c de ḡtione.

Classis 3tia. De Confessione altera parte poenitentia

qua. 27. q̄ sit Confessio et q̄ sit p̄cepta iure diuino

quo ad primū q̄ ē breuiter Confessio s̄m̄tate: nihil aliud q̄ legitima  
et s̄m̄tate accusationē de p̄p̄i p̄ctū ad eorū corā uenā iur̄tate cla-  
uā obtinendam corā sacerdote facta; ita d̄m t̄o. H̄c de finit̄o peculias  
explicatione n̄ eget, cum q̄ ex se clara ē t̄m q̄ planior fiet ex ab; q̄  
iur̄tate oim̄ p̄ctū mortaliū post b̄t̄m̄ p̄p̄atorū ē omnino iure  
diuino ad aeternam salutem ḡsequendā necessaria, sic docet exp̄p̄  
Conc. Trid. sess. 14. cap. 5. et eorū Canonē d. 7. et 8. n̄ t̄m declarat  
sed et anathematizat q̄ q̄ fuerint ausi disputare. t̄o. a. Guig planē  
insolubili h̄c ē. q̄ cūq; post b̄t̄m̄ p̄ctū mortaliter, tenet̄ iure diuino  
agere p̄nam et reconciliari Deo, sed ad hanc p̄conē t̄m d̄m n̄ ē aliud  
necesse n̄ ḡfessio p̄ctū. q̄ q̄ cūq; se post b̄t̄m̄. u. n̄ ost̄ringet  
tenet̄ iure diuino p̄ctū oia ḡfiteri. In aor̄ ē disente p̄ctū





rito legat hoc preceptum diuinum cum quod commisit peccatum  
reservatum superari cui nisi statim confiteatur futurum est ut  
postea certo amplius confiteri non possit. Idem est quod ex  
nunc non habebit postea confessarium. ut notant. 22  
pluribus in pluribus sententiarum in magistro dicitur  
ratio a. Guig. est quod ex diuino precepto tenet confiteri  
idoneo confessario quod si hunc habere non potest nisi sta-  
tim confiteatur tenetis iuxta precepto dei statim; ne alioquin  
magis confiteatur et sequenter uiolat diuinum socium  
qua 21. quod legat preceptum hoc diuinum

In duobus temporibus primum est quod confessio confe-  
sa moraliter medium necessarium ad potentiam et ne-  
gationem tentationis superandam maxime carnis seu pec-  
candi oratio necesse de hoc casu nullus unquam ex 22. dubi-  
tauit quod omnino non est hoc a quod obligat ab fine  
ad media necessaria ad talem finem cuiusmodi erit huius-  
modi. Sic est nunc confessio. Ex quo rectissime colli-  
gitur F. Suarez Tomo 4to disp. 25. Secus. 3. quod si ad hanc  
uel illam tentationem persequendam in unum oratio fuga  
medium necessarium tenere de sub. polo m. istud  
facere ergo est confiteri. ita tempus est sumptio eucha-  
ristia tunc. si hoc sit in peccato mortali tenetis iuxta  
diuino confessionem et mittere non per se ex ipso precepto  
di affirmatiuo confessionis sed ex precepto negatiuo.  
religionis de non usurpanda indignis eucharistia. quare

autalis committat duo peccata mortalia unū omissionis  
 & scilicet n̄ g̃fiteat̃ alterū commissionis q̃ indigne  
 communet & coheret in sua. l. c. q̃ n̄ q̃ in dicto  
 casu tota obligatio g̃fiteat̃ nascit̃ ex sola sumptione  
 eucharistia

qua. 22 An So. teneat̃ hoc p̃cepto d̃i suscipit  
 alia serm̃ta.

q̃dam affirmant, q̃ alii melius negant in Tholo  
 su in 4to distinctione. et 17mo ē q̃ tale p̃ceptū nec  
 ex n̄a rei colligi p̃t q̃a sufficiens dispositio ē g̃fiteat̃  
 nec scriptū ē nec traditum ullibi. imō dicit consiliū  
 p̃rid. sefuis. 27 cap. de reformatione matrimonii  
 hoc n̄ ē simpliciter necessarium licet sit g̃sulendū  
 vnius n̄. Romae et Ravennae excipiunt serm̃ta  
 ordinis sed id n̄ ē p̃pter r̃p̃tū serm̃ta ordinis p̃  
 cise sed p̃pter eucharistia q̃ ordinandi eo ipso  
 tempore simul accipere solent.

qua. 23 q̃dā de Confessione statuerit Ecclesia  
 Disputatum ē actus de Confessione iure diuino  
 p̃agenda quom̃o nunc an et quādo sub So. sub peccato  
 mortali teneat̃ confiteri et si nullus casus supra  
 dictus iuris diuini contingeret. et X ex cap. or̃i ubi  
 usq̃ sexus in titulo de poenitentia et d̃missionib̃  
 de cerni ab Ecclesia oem hōem semel saltem in vno de-  
 bere g̃fiteari. in illo a. secreto p̃ceptū dare n̄ a. confi-  
 tū tū ut q̃dā ex antiquis Theologis volebant ē cor-  
 doctōrū recentiorū sent. q̃i fuisse et eraditū exp̃t

apoz tomo 2. institutione moralium libro 7o cap. 28  
ubi illud notandum e. qd hoc statutum e. p. capi absolute  
te gestione quasi alias x. tot p. cepta uno diuino sed  
q. tali iure aliquando faciendum hoc iure ecclesiastico  
taute fieri singulis annis

qua. 34. q. d. tunc ante pueri et puella g. d. h. e.  
R. ex eod. capite cum prima ad annos discretio n. b. p.  
uendunt quares q. sit ista a. t. ad hoc respondet tm  
ma. de b. b. i. s. m. circa qua. 35. e. n. ista a. t. n. qua  
go in i. p. t. e. d. o. l. i. c. a. p. a. x. et inter o. b. t. e. n. u. m. et m. a. l. i. u. m. i. l.  
cernere q. q. d. e. m. a. t. u. s. n. e. o. a. d. e. m. i. n. s. i. n. g. u. l. i. s. p. s. o. n. i. s.  
p. t. e. r. d. i. c. t. a. n. i. b. i. d. o. c. e. t. o. p. t. i. m. u. m. e. x. e. m. p. l. i. s. h. i. c. x. a.  
u. a. r. y. d. i. s. t. i. n. g. u. e. r. e. cap. 21. manualis numero. 33. co. l. t. e. r.  
n. n. a. m. o. a. d. c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. e. m. a. d. i. g. i. s. p. a. n. t. a. a. n. n. u. d. u. o. d. e. c. i. m. u. m.

qua. 35. quas poenas incurrit q. p. cepti hoc  
q. u. t. u. s. t. r. a. n. s. g. r. e. d. i. t. p.

R. p. t. e. r. p. e. t. u. m. m. o. r. t. a. l. e. q. q. d. c. o. m. m. i. s. s. i. t. d. e. c. e. r. n. i. t. d. i. c. t. u. m.  
c. a. p. u. t. o. i. s. u. t. p. u. a. r. i. c. a. t. o. r. et u. i. u. o. n. s. a. b. e. c. c. l. i. a. i. n. g. r. e. s. s. u.  
a. n. i. c. a. p. et m. o. r. i. o. n. s. e. c. c. l. o. n. i. a. s. t. i. c. a. i. a. r. e. a. t. s. e. p. u. l. t. u. r. a. q. u. a.  
q. d. e. m. p. o. e. n. a. i. g. s. o. f. a. c. t. o. n. i. n. c. u. r. r. u. n. t. s. a. d. r. e. g. r. a. t. a. n. t. a. n. t. e.  
s. e. n. t. e. n. t. i. a. m. a. j. u. d. i. c. i. e. l. a. t. a. m. p. t. e. r. e. a. p. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s.  
s. y. n. o. d. a. l. e. s. s. e. u. e. x. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. s. i. n. p. a. r. t. i. c. u. l. a. r. i. u. m.  
e. p. r. i. s. e. p. a. t. u. u. a. d. i. u. n. g. i. s. o. l. e. t. i. n. q. u. a. t. s. u. a. r. e. 7. l. e. x. i. o. n. e.  
o. c. t. a. u. a. p. o. e. n. a. e. x. c. o. m. m. u. n. i. c. a. t. i. o. n. i. s. i. g. s. o. f. a. c. t. o. i. n. c. u. r.  
r. e. n. d. a.

qua. 36. An ui p. cepti ecclesiastici obliget p. cepti  
n. s. e. m. e. l. i. n. a. n. n. o. g. s. i. t. o. r. i. s. e. d. a. t. c. e. r. t. o. a. n. n. o.  
t. e. m. p. o. r. e.

Illis affirmantibus et alius negantibus ego respondeo  
 cum Gregorio. Praezio Valentia et melioribus theologis  
 praesertim hoc non obligare ex se nisi plerumque ut hoc vel illo  
 tempore anni determinato iuratur sed illi legi satis fit  
 quocumque demum anni tempore impleatur dummodo quod  
 sic ultra annum non differatur. patet manifeste ex ipso  
 textu quia lex tenet ut intra anni spatium confessio  
 fiat nihil determinando quoad certum anni tem-  
 pus sicut magis Suarez praesertim audiendi missam die  
 dominico obligat tempore matutino non in certa hora  
 sed hoc obligeat Genitum arbitrio.

qua. 37 An saltem rite consuetudinis vel particularis alicuius  
 diocesis possit aliquid obligari ut certo anni tempore confiteatur

Joannes hoc et Bartholomaeus sicemiam adhaerent. Illi negant  
 cum quibusdam quod quia per apostolica et praesertim synodalia non  
 possunt determinare id quod rite universaliter debet ad determinatum  
 hoc non potest inferri neque uti iurisdictione in superiora quod non tenet  
 et si sacros canonos sed quod ipsa est legem naturalem. quia X  
 etiam aliud potest ex consuetudine consuetudinis quod quod fideles  
 tempore quod magis magis significante id non fit ideo quod lege Ecclesiarum  
 tenentur pro eo tempore sed ideo quod eo tempore debeant con-  
 munitate et ideo in regularibus et ordinariis sunt sine peccato  
 mortalibus opus habent et confessione ut sermone Eucharistia  
 non fiat irreverentia.

qua. 38 quomodo intelligendum sit praesertim rite in cap.  
 dicto ubi utitur duobus verbis praesertim una confessionis alio  
 in Eucharistia

De ipsam textum se explicare nam quod confessione tenet dicit  
 Semel in anno indefinite de Eucharistia dicit debere

minat ad unum semel in anno id est in paschate. Nec  
corde sine <sup>gratia</sup> ~~gratia~~ eam gravi rōa huc duo p̄cepta cum huc  
diversitate lata sunt. q̄a usq̄ Euganiſtia p̄ se p̄cipit b̄ſe  
nō nunq̄ peccaverit et ideo p̄t et p̄cipi q̄ tali t̄pore  
uel die et si alius temporibz voluntarie p̄ communicaerit fuit  
a. quoniam ita p̄cipi uelut sit facilius sit pastoribz  
Ecclia de eius obseruatione ḡtaret uel ob singularē  
p̄ſentis ſolemnitatem uel certe ut p̄ aliquo anni tem  
pore deſinito et determinato tota Ecclia in ſeruiti p̄  
ſcriptione ueniret. Vḡa. ſeruiti p̄ſentis ſer  
p̄inde p̄t q̄ quicunq̄ uult et laicis accedere ad ſeruiti  
Euganiſtia ſi certō ipſi ḡtaret de nō ḡtracta culpa  
peti mortalibz iclud̄ interim uerū q̄t debere in ſeruiti  
ſi est ſaltam ſe nullo peto laſſali teneri quo facto pa  
rochus n̄ p̄t ita a ſacra communione arce re n̄ forte  
mani feſte ipſi ḡtaret ſubdito malitiōſe agere et aliquid  
ipſi inuoluiſſet uel p̄ſentis et ex penitentia dedituſſet  
hunc ſuum ſubditum obſtrictā cō peto mortali

qua. 79 quoniam mō annū computari debeat  
ad hoc ut p̄cepto Ecclia de inſtituenda ḡſcriptione  
ſatis fiat.

Variū uariū et pleriq̄ intricatē miſi uideb̄ reſpondendū  
ḡſcriptionē in ſac̄ re optima cō legis ſi interpretē. ſam  
ipſo annū in p̄dicto decreto ab uno tempore paſcali ad  
aliud iſtōdē paſcale ſequenti anni ſum q̄ illud temp̄  
ē mobile tum q̄ ordinariē Et aliqua latitudine ac  
p̄inde poterunt interuē inter unam conſcriptionē et alia  
interuē are duodecim meſes in ſordū ſm unū annū  
q̄ n̄ ē inconueniens q̄ ſatis oſtendit Ecclia ḡſcriptionē

nisi ab uno tempore paschali ad aliud itidem paschale  
 in q. uel in definerit tempus determinate p. facienda q. fessio  
 nec sed tunc facta ipotesi q. uoluit poenitent uicem illud  
 tempus q. fessio. annus igitur tenentur ecclesiasticus q. p. h.  
 nec ad annua petorum confessione facienda licet annus p.  
 tempus ualid computato a mense Januario usq. ad fine  
 mensis Decembris (et ita p. fessio <sup>et</sup> naturaliter numerato  
 annus p. tot menses et dies.

quae q. s. in tenente dicto p. cepto q. fessio est  
 in q. sola cogitatione. s. in uoluntate interna  
 peccauit mortaliter

R. affirmatio ita expresse defenit in uice canonico in ap.  
 fratres de penitentia. dist. s. ut explicat Nauarrus. Azor. Gna.  
 uel et alii et satisficenter colligitur ex supra citato capi.  
 te ut utriusq. sexus q. simpliciter p. cepit in p. cepto  
 q. fessio. tunc ex usu et consuetudine patet totius ecclesiae q. p. cepto  
 hoc sic semp. intellexit. obijciat ecclesia in q. potest  
 in actus externos et cogitationes q. in p. cepto  
 q. fessio petorum mortalium acta in loco. Sumatorum  
 hoc ipsum argumentum q. flexit multos theologos  
 in partem contrariam sed q. ecclesiam p. cepto q. fessio  
 nem q. at a Christo e. instituta q. actus p. cepto exter.  
 nus e. sine p. cepto externa p. cepto sunt q. p. cepto  
 sine <sup>interiora</sup> tunc et cogitatione q. sumata

quia. t. si q. ultra annum differat q. fessio  
 fit licet ab hoc p. cepto.

R. mi nime sed tenent illud statim q. fessio nec licet  
 ad alterum annum expectare et sequenter n. p. cepto

illu g'stione[m] neglectand[um] inter mltos q[ui] acq[ui]s-  
copiam et facultatem g'itandi ita meliores doctores  
apud Valentiam q. g. p[er] glo. Josephu anglor. soarez  
et Apoz t. l. supra. cc. Rao q. ga p[er] ceptu[m] hoc g' g'stione  
m[er]it[us] e[st] n[on] p[ri]m[us] spectat circumstantia[m] temporis de-  
terminati sed absolute attendit utilitatem eoru[m]  
q[ui]b[us] datu[m] e[st] p[re]ceptum q[uo]d si impletu[m] no[n] sit intra annu[m]  
tenet ulla culpa et quamprimum illud adimplere sine  
e[st] q[ui] negligentes soleant excommunicari no[n] absolute  
excommunicatione n[on] g'fesi. sicuti si q[ui] g'stituto  
die n[on] soluit creditori debitum n[on] ideo e[st] immuns a  
solutione sed tenet[ur] quamprimum solvere et elapso  
tempore et termino solutionis.

Ex hoc collige in aliis casibus aliter p[ro]porand[is]  
co[n]tra q. g. si q[ui] inter mittat horas canonicas aliquo  
die vel n[on] ieiunet in aliqua vigilia vel n[on] communiet  
in paschate n[on] tenet[ur] elapso die n[on] tenet[ur] elapso die pas-  
ta illa implere q[uia] hanc respiciunt p[ri]m[us] doctores  
nata[m] circumstantia[m] tunc differentiam illius ten-  
poris ut dicitur alibi fusiis

qua. 42. An tenet[ur] q[ui] g'fiteri q[ui] nulla sit p[er]ta  
mortale sed t[ame]n venialia.

q[ui] nequazi ita p[ro]tus n[on] n[on]d[um] et alii in p[ar]te d[omi]ni  
nae q[uia] Eccl[esi]a statuit legem annua[m] g'fiteri q[ui]  
ut iure diuino alioq[ue] facere debe[n]t at iure diuino  
nullus tenet[ur] g'fiteri p[er]ta venialia q[uo]d nec tenet[ur] leg[em]  
Eccl[esi]ae eade[m] g'fiteri. Item ap[er]te patet ex cap. de[st] utriusq[ue]  
quaror[um] sed q[uo]d faciet falsi quando communicandu[m] dicit[ur]  
quando falsi conuincere d[icitur] ex p[re]cepto Eccl[esi]ae in paschate  
sicut dicit[ur] ad eum parochum dicit[ur] q[uo]d n[on] habere p[er]tm

mortale et tunc parochi illi videre et excommunicatio  
omnino minime. Si extra illud tempus velit communi-  
care nihil tale sciendum sed ut statim sine ulla  
pmonitione communicare non nisi idem factum  
at qd parochus subditio fuit illo tempore statu ha-  
bere exploratum

qua. 93. qd facit q dubitat nam pctm a  
se commissum alij sit veniale vel mortale.

Et cu Bartolomeo Medina de Confessione q. 5.  
et Navarra cap 21 manuali n. 34 tenent tunc ta-  
le ad Confessionem nisi hanc Confes consentiam  
illam daponat tunc o qd n dubiu iuxta regulam iuri-  
pari tutior eligenda e. Et cu Navarra q idem  
et docet B. Bonaventura in 4ta. dist. 13 si qd  
ita hancet in aliquo pcto veniali ut omnino  
existimaret se pctm alij et mortale commissa-  
tum ni q rat remedium alij q hoc veniale in Confes-  
sione tunc omnino debere ipsum pctm hoc veniale  
q fieri

qua. 99. Ita papa seu Ecclia potit homines  
obligare ad confessionem peccatorum venialium

S. Bonaventura. Soter et Richardus in 4to. dist. 13  
q. 2. a. 3. qd subscribit Thomas. 4to. q. 9.  
negant Navarra de confessione dist. 6. in cap.  
placuit. n. 110 Sylvester. Caetanz et alii affir-  
mant ego qd et si utraqd hoc sententia satis pba-  
bilis ita ut neutra potit manifeste erroris <sup>quere</sup> ~~quere~~  
et damnari hoc in p. 4to si ferretur de faveida





obligat oes possem ego addere p. g. inatione in fano  
 uen huius heresi<sup>menh. iust.</sup> ee lignu nomine monachi h. h. loet nomine  
 q. singulis marianis peccaret mortaliter. Hec. u. p. p. p.  
 tum posset atq. g. h. e. r. e. d. i. a. i. m. p. o. n. e. r. e. o. i. b. y. a. l. i. i. s. r. e. l. i.  
 g. i. o. s. i. s. o. i. d. i. n. i. t. y. h. a. c. h. u. i. u. s. o. o. p. t. q. a. c. u. r. e. l. i. g. i. o. s. i. e. x. i. i.  
 s. u. i. s. t. a. t. u. s. p. r. o. f. i. t. e. a. n. t. e. p. f. e. c. t. i. o. n. e. m. u. i. t. a. m. q. u. a. m. s. e. c. u. l. a.  
 u. e. s. p. o. s. s. u. n. t. a. b. i. q. u. i. d. u. b. i. o. e. t. r. e. g. i. a. d. m. e. d. i. a. c. o. n. s. e. q. u. e. n. d. a.  
 p. f. e. c. t. i. o. n. e. s. d. e. b. i. t. a. h. u. i. c. u. i. t. a. i. n. t. e. r. a. l. i. a. a. m. e. d. i. a. q. s.  
 d. u. b. i. t. a. r. e. p. t. q. a. o. i. u. m. s. i. t. e. f. f. i. c. a. c. i. s. s. i. m. a. c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. i.

Quaeres an Monachi transgredientes at hanc lege pec-  
 catur mortaliter. Johannes et Valentia negant. Ego in  
 meo p. captare Joanne h. z. o. n. i. s. p. r. i. m. o. c. a. p. i. t. o.  
 29. q. 2. affirmo: nam si q. s. f. u. e. r. e. t. e. t. l. a. i. c. u. s. s. e. q. u. a.  
 t. e. r. i. n. a. n. n. o. c. o. n. f. e. s. s. u. r. u. m. i. d. e. q. s. n. f. a. c. i. e. t. p. e. c. c. a. r. e. t. m. o. r.  
 t. a. l. i. t. e. r. s. e. d. n. e. m. i. n. o. r. i. s. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. i. s. i. n. h. a. c. p. a. r. t. e. q. u. a.  
 u. o. t. u. s. i. n. p. r. o. p. r. i. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. s. u. s. c. e. p. t. u. s.

Hicet sed quam malto. d. a. t. i. n. a. s. i. m. u. s. h. a. c. r. o. e. t. a. l. e. s. d. o. m.  
 n. a. r. e. s. e. r. i. p. t. o. r. i. d. o. q. p. o. e. h. a. n. e. l. e. g. e. m. q. s. u. e. t. u. d. i. n. e. g. r. a.  
 u. s. u. a. l. i. c. u. i. a. b. r. o. g. a. r. i. r. e. a. p. t. a.

Hicet ultimo Jo. h. a. c. r. o. e. n. a. a. e. x. s. u. a. n. a. a. n. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a.  
 c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. i. s. m. i. g. r. a. b. i. t. i. n. m. a. t. e. r. i. a. r. e. c. e. s. s. a. r. i. a. m.

Quaeritur p. t. a. u. a. n. i. a. l. i. a. p. a. t. e. r. e. a. f. o. r. e. d. e. u. r. a. d. i. u. i.  
 n. o. r. e. c. e. s. s. a. r. i. o. g. i. t. a. n. d. a. n. o. e. t. n. o. b. s. t. a. n. t. e. h. a. c. l. e. g. e. n. i. b. i. l. o. m. i. n. u. s.  
 a. d. h. u. e. t. r. p. o. t. e. r. u. n. t. h. a. c. p. o. t. a. a. l. i. i. s. m. e. d. i. i. s. d. e. l. e. r. i.

qua. q. 6. Si si q. s. i. n. c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. e. h. u. i. u. s. a. n. n. i. p. g.  
 m. i. l. e. x. i. m. i. s. e. x. a. n. t. e. x. i. m. i. n. o. n. i. r. e. t. i. n. e. r. i. t. a. l. i. q. p. m.  
 s. u. e. e. x. o. b. l. i. u. i. o. n. e. s. u. e. e. x. a. l. i. a. r. a. o. n. a. b. i. l. i. c. a. s. t. e. n. e. a. p.  
 i. l. l. u. d. g. i. t. o. r. i. p. r. i. m. u. p. o. t. e. r. u. t. u. e. l. c. o. n. t. o. p. o. t. e. r. i. d. i. f. e. r. r. e. i. n.  
 a. n. n. u. s. s. e. q. u. e. r. t. e. m.

Q. cum Nauarro Victoria et Soares disputatio 26  
Sex. 4ta in fine placibile ad modum de pœ talia pœta in  
differri usqz ad confessionem sequenti anni qd opposita  
aliorum sententia e nimis rigida nostra u. sententia e usi-  
tator et in pœxi satis secura licet altera securior et  
consultior sit. Pœo gelusiois e qd Ecclia tm obligat ad con-  
fitemda pœta illius anni quantum memoria occurrat facta  
debita diligentia seu quantum fieri pot et quantum necesse e  
ad integritate sermōi q iste facit. Pœinde pœta illa  
oblita subiciunt qfessione et in hac qfessione saltem in  
qfuso et p illam tollunt saltem indirecte et p accidens  
etsi tñ tm affectus sit.

quæ. p. An pœpto annua confessionis satisfiat  
si qd pœcepto sed tm p vna culpa n absoluat.

Talis confessio eol. g. usurarii pœblici meretricis  
clerici uel sacerdotis concubinari et similia pœ. qd  
dicunt pœpto satisfieri ego cu aliis pœto. q nequaqua  
Pœo tñm hanc e ista q tales simpliciter a pœto n  
absoluant sed q sua culpa n absoluant ipsi q soli  
absolutione impediunt nam aliq uerū e Eccliam hoc  
pœpto n imponere ut absoluant sed tm qfesoant et  
ideo si in ista absolutione n obtemperat et tm nihilominus n absol-  
uunt satisfaciunt nor eerte pœpto Eccliam si uerū culpa  
nostra e minima satisfaciunt sicuti similiter licet e  
ut infra uidebitur in pœcepto debita ex-  
cessa ex rationabili aliqua ca qfessio qfessarii dif-  
ferre.

quapropter si Eclia seu papa possit tollere obliga-  
tione g'stendi

Quod cum distinctione aut. n. q' n' de obligatione qua  
in hunc induxit Ecclia quod annis semel g'stendo  
et hanc obligatione potest pontifex sine dubio tollere  
q. n. legem ponit potest eandem et tollere in q' regula  
iuris. Aut q' n' de obligatione Confessionis q'  
n' scilicet ex iure divino et hoc cum matre papa n'  
possit ut alibi ostendit nec poterit et tollere tollere  
debitum g'stendi cum id iure divino erit necessarium hoc  
in periculo mortis impendentis impendenti ut supra  
ostendimus.

quod si n' esse et papa tenentur g'steri quovis  
anno.

Quod in Geologi contra via coactiva minime teneri  
hac. n. in via nullus alligatur sua legi teneri in  
via directiva conveniens et ad eam ad exemplum et  
edificationem subditorum populi Germani ut et ipse  
g'steatur sic in colligis dicit illud jurisprorum lege  
quam talis ipse patet.

quod si n' tenentur non in terdum Confessionem  
anticipare anno nec dum expleto

pari affirmativa ex eorum doctrina doctorum apud  
F. Suarez ses. 5. teneri scilicet ad hoc Goem in  
quacunque parte anni si quietet fore q' amissa hac  
q' occasione se toto reliquo anno n' amplius  
habitura Confessione sine q' per longa navigatione

ob p[er]grinatione[m] p[er] terras infidelium d[omi]n[u]m  
q[ui] p[ro]ceptu[m] Eccl[esi]e n[on] coarctata ad sine Eccl[esi]a  
s[ed] obligat ad semet q[ui]s horu[m] p[er]ta simplicitate  
go tenet statim q[ui]s horu[m] q[ui] aduertit nullam aliam  
h[ic] a[n]no s[an]cti occisione si ut v. g. q[ui] p[ro]uidet q[ui] in hac urbe vras  
n[on] pot[est] audire sacra ultima hora qua alias solet  
legi ille tenet mane audire. Item clericus q[ui] pu-  
tat se n[on] p[ro] recitare vesp[er]as a prandio ea hora  
qua alias deberet tenet illas recitare ante prandiu[m]  
et hac obligatio diligenter inculcanda est et p[ro]u-  
uatum a domesticis et publice a parochis tum in aliis  
regionib[us] tum maxime in germania et gallia virgi-  
nibus et iuuenibus q[ui] excurrunt ad garetiors ut suu[m]  
apud r[ati]os officio[m] opificiuor[um] exerceant vel simulant  
et p[ro] plures annos n[on] sine euidenti salutis discrimine  
apud eosde[m] commorant[ur]. et h[ab]et de necessita-  
te confessionis quo ad ius diuinu[m] et positivu[m]

### Classis quarta. De Ministro Confessio- nis

Qua. 55 In solis sacerdos pot[est] excipere Confessiones  
p[ar]te affirmatiua de fide ea desinit n. in Conc. Const[ant]i  
tenet in Bulla martini quinti et in X[on]i[ano] Tridentino  
sessio: 14 cap. 5. et 6. et Canon. 20 et fuse explicat v[er]go.  
in Supplemento. q. 8. a. 2. et 3. et manifeste habet in  
scriptura solos sacerdotes et p[ro]fectos ad ac destinator Guic-  
maneri Joanni 20. et p[ro]p[ri]et[ar]is q[ui] in locis solis s[an]cti  
de quoru[m] misericordie p[er]ta et. et iudic[is] solis s[an]cti  
sancti quoru[m] a. c. in quoru[m] p[er]ona ex cor[por]e o[mn]iu[m] sanctoru[m]  
p[er]su et orthodoxoru[m] dogmatu[m] doctrina includuntur totu[m]

des Successores q sunt soli sacerdotes ut patet ex ppatuo  
 usu ac traditio ne Ecclia iisdemq sanctis patribz ut longa  
 serie adducit. p. Suarez *lib. 2. dist. 27. sect. 7. apart. 2.* et pater  
 Gregorius q. 10. p. 1. Quone a aliquum phabimus statim.

q. 10. 52. An saltem ex dispensatione papa in magna  
 necessitate n possit aliis a sacerdote confessiones audire  
 V. 9. Diacony vel et laicus

Quia in iei sententia doctoru l. c. c. ee id omnino impossibile  
 Qao. a. huius efficacissima a qua ut oes gaudent et Communio  
 certum nullus est eo minister huius sermone sine potestate  
 clauis sed potestas clauis fundat in caractere sacerdoti  
 tali. Certu go ee at primo confessione q sine Diacono sine  
 laico sit nunq ee sermone et consequenter q sic qd qd  
 et ipse sacrilegiu committat qd tenet et alter qd qd  
 addit scetus distinctione ip. q. q. nunqua consulendam ee et  
 quancunq aliam n sermone confessione q a ho se infamat  
 sine caa ut dr dist. 17. a. 3. ubi habet qd regularitas  
 ee iustiora imo dubitatur ibi An sit huta oppositu sentie  
 S. Bonanorthora. dist. 7. et qd alii ego putare neutru  
 pot simpliciter affirmari sed qdiderandos ee eera vera  
 et qd nonnarum circumstantias na si plona poenitent  
 equat qd silio et auxilio et ex et altera sit poenitentia qua  
 pot sperari utilitab et secretu sine alio graui danno  
 utile forte orit hoc medio uti et ex altera parte qd  
 et cedere iuri suo q habeat in fama sua psonale  
 p. a. illa circumstantia n geurrant sentio simpliciter  
 melius ee soli Deo qd fieri ut recte docet Nauarra d  
 cap. 7. de pna dist. 6. n. 72.

Oberius primo in cap. fures extra de furtis p. upito et q  
 in actuali furto interficere iureat sepultura et iudicio si a.

in presbitero uel diacono Confessus fuerit communione  
in priuato. Et sensum huius Canonis eo hunc communicanda  
si signa poenitentia ostenderit sit a. mentio sacerdotis et  
diaconi simul quia a sacerdote et absolui et communicari potest  
diaconi. u. licet non possit illu absolueri potest tamen in illo artu-  
culo de ficiate sacerdote tali Euesangistiam ministrare adun-  
modo alio. se. ostendat sufficienter dispositu et ghibitu.  
Obiacet etiam Jacobi quinto de ghibitum alterutrum  
quo ghibitionis minister non est solus sacerdos. Et primo non  
est certum eoloci tamen sermone de de Confessione  
sermone. etiam de. dato hoc tunc se xus est homines non  
tamen deo sed et hominibus dare, ghibitioni non tamen est sealg  
omnes etiam ghibitari debent sed illis solum quod hoc computat  
sunt et potestate iurisdictionis tamen et. Jacobi  
supponebat satis iam eo in Ecclesia ordinatu.

qua. 53. An sufficiens sit minister et naly sacerdos  
Et Conc. Trid. sessio. 14. canone 10. g. hi. Quid est quod  
hoc ministeriu non fundato in sanctitate sed in potestate  
a Christo desca quod per petrum non amittit ut impie olim doebat  
Joannes Hus. ghibitione ante ducentos prope annos combusti  
asserens quod quam uinum sacerdos incidit in. p. n. ore  
acty formales irriti sunt et nulli quicquid ab eo exerceatur  
immo oes prelatos tam Ecclesie quam hinc pollicos hoc ipse  
amittit oam sui iurisdictione ita ut nisi complerentur  
subditi impaxere potest quod prima letale peccatum incurrit  
quem quod defundum errore iam penes sepultum reuocauit  
Martini lufery ante octoginta annos quod quod sententia  
hoc tempore tanquam heresis damnata est illud tamen in uerba  
Et quod sacerdos extra dei gratiam ghibitus tot committit

peccata et quae sacrilega quae audit Confessiones.

quae sunt dispositio requirit in sacerdote Confessiones  
Excipiente.

In hac questione ut seceronam certa ad dubium ponam hinc  
claritatis gratia ea duntaxat quae indisputabilia sunt.  
primo ergo de fide certum est nullum sacerdotem potest licite  
audire confessiones et absolueri nisi prius eam dictam  
potestatem ordinis habeat et quaedam aliam peculiarem  
potestatem quae de iuris dictionis ita Tridentini Sessio  
24. cap. 7 et Florentinum in decreto unionis et  
docet idem cor sensus et praxis ecclesiae.

Secundo certum est eisdem ex fide sacerdotem quemcumque  
sine dicta potestate iuris dictionis nec valide quidem  
audire confessiones et absolueri sicut legitur Tridentinum  
l. c. semper in ecclesia persuasum fuit nullius momenti esse  
absolutionem illam quam sacerdos fert in eum in qua  
ordinaria aut subdelegata non sit iuris dictione et clara  
est ex institutione sui seruitur quae sacerdotibus admi-  
nistrant eum auctoritate fore hinc sententia commissio-  
aut retentionis peccatorum tanquam iudices et superiores quod  
fidelium quo ad hanc actum et in conscientiam fore a  
re Tribunali hanc auctoritatem dicendi sui sine sententia  
uocatur a doctoribus potestas iuris dictionis.

Tertio est similiter et fide certum potestatem hanc iuris  
dictionis aliquo modo esse a potestate ordinis sacerdo-  
talis. I. a potestate gerendi corporis Christi patet primo  
quod hanc potestatem habet ultimam sunt indifferenter  
vel sacerdotes priores. a. deservunt dicta concilia



tm ac in ministro idoneo .i. in eo q. sit potestate  
iurisdictionis ordinariae aut delegata. Verum in a sacre  
potestate iurisdictionis gloriose in potestate ipsa sacer  
talis ordinis tanquam in primo eius fundamento. Nam  
ipsa ordinatione dicit episcopus accipe potestate remit  
tendi pota. Ultimo ex fide certum o dictam potestate  
ab ualide et licite absoluedu n tm necessaria ee ex  
statuto Ecclia sed et ex institutione et lege diuina  
ut supponunt tam scolastici quam dicta concilio q. sit  
intelligendum e ut ex dederit potestate ab olu  
a potis sacerdotibz inoleto minate .i. ut illi ex uolun  
tate qm possunt obire illud munus ga eos quos illis  
Ecclia in sac foro subiacit: quare complet<sup>huc</sup> iuris  
dictio hanc data a exo ab Ecclia. quod alii alii vobis  
sic expluant. sacerdos sit iurisdictione gubernate  
a exo actuali ab Ecclia .i. quatenus accipit subditos  
ex certa et determinatos ab Ecclia. qly sic sacerdos  
sit simpliciter potestate iurisdictionis immediate a exo  
sac Ecclia determinat et quasi applicat man in  
qua exerceant assignando for uel illor subditos itant  
exo stabiliat (et quasi radificat q. ex ipsius institutione  
hac in parte fit ab Ecclia

1. Quia s. s. quam doctus debeat ee sacerdos ad sac  
ut dixat idoneus qm sermni minister

De hac q. tione subtilissime disputat s. d. uideri. a. et  
s. f. u. p. b. u. n. t. p. a. t. e. r. p. o. l. a. n. c. i. u. s. i. n. i. h. i. o. s. u. i. d. i. r. e. c. t. o. r. i. i. s. a. c. o. b. y.  
de gratia lib. primo de c. i. s. i. o. n. i. s. a. u. r. e. a. r. u. c. a. p. 14. et 15.  
s. B. u. n. t. s. e. l. d. i. g. i. n. i. h. i. o. t. h. e. o. l. o. g. i. a. p. a. s. t. o. r. a. l. i. s. F. P. o. l. e. t. y. l. i. b. 30  
cap. 20. N. a. n. a. r. r. q. i. n. m. a. i. o. r. i. b. z. t. o. m. i. s. i. n. t. i. t. u. l. o. d. e. p. o. e. n. t. i. a.  
q. d. c. s. F. c. a. u. c. a. n. t. s. d. o. s. i. c. s. u. a. r. e. q. v. a. l. e. n. t. i. a. s. o. n.  
r. e. q. u. e. t. z. et alii r. a. s. i. o. n. e. Ego quoniam in hac re h. a. u. e. r. e.

u cogito & brevissime sacerdote ut sine certa tam sui  
 quam poenitentium certo iudicio Confessarii munere fun-  
 gatur obligatum esse sub aeterna damnatione scire q in suo  
 officio tenetur scire iudex et medicus et qdem tanto perfectius  
 quanto ipse officium ut pote spirituale circa anima  
 utriusq; fori munere pstat. nam cum ipsi vere et p-  
 prud iudices et medici animarum esse teneantur dicat  
 ipsa ratio hinc ipsos ea esse te polere scientia et pru-  
 dentia ut intime spectata cuiuscunq; poenitentis  
 conditione possit et peccatorum radices profundior cu-  
 mari eorumdem rotes et differentias accurate discerne-  
 re ac demum peccatorum vulneribus quam commodissime me-  
 deri. q ex qua doctrina colligunt pii et docti d. d.  
 q sicuti minus hoc recte obitu suo longe gratissimu  
 e ita idcirco administratu esse periculi plenissimu ut  
 deplorandu sane sit quam plurimos periculosissimis illis  
 temporibus uix latine lingua atq; ad sue gnaros inf-  
 uinciam tam difficilom tam coeco impetu ruere ut caeci  
 ouibus pastor ipse caecior in plurimis locis duratam  
 pisset reliqua legant apud auctores d. d.

qua. 50<sup>o</sup> censendus sit q paucis sacerdos cui fidelis  
 q pram possit legitime qstiteri.

Antequam respondeam ad propositam qstionem monitos uos  
 uolo nullam certam et determinatam pce pseribi regu-  
 lam eoru q p pro sacerdote in Confessionibus excipendi  
 scitu necessaria sunt quamuis uideam d. d. p plurimu  
 hae in parte se fatigare et qdem si qd hic dici et d. d.  
 minimu quemus ad qfessiones expositu minimu te

neri hac serie primo q̄ p̄ta mortalia, q̄ uenia  
lia sint: deo q̄ inter utrumq̄ p̄tm deservit q̄. q̄ p̄ta  
nū circumstantia necessario in confessione apranda  
sint q̄ n̄. 7. quis in recensendis p̄tis numerus in  
cundq̄ et q̄ n̄. 8. à q̄b p̄tis ipse pot̄ absoluerē à q̄b  
n̄. 6. quam sint oia illa p̄ta. q̄ habent annexam ex  
communicationē, uel aliam censurā ecclesiasticā uel  
n̄. 7. q̄ n̄, quartū q̄b, qua mā, et rāo poenitens  
teneat̄ restituere q̄ ablata uita, fama rebq̄ fordu  
nar. 8. q̄ ḡtracty in mā iustit̄a sint liciti, q̄ usu  
rarij, et symoniaci. 9. q̄ n̄ ḡfessio repetenda sit ob  
prioris nullitate. 10. quorum pacto poenitente in  
Confessione et in reliqua uita dirigere debent et q̄  
in Confessione n̄ fm ut debite et legitime debeat, sed  
s̄t p̄ta integre detegat. 11. q̄ sit modus examinā  
di eos q̄ nulla poena penē māam q̄ ḡfessione afferunt  
sine forū et plurimorum aliorū notitia ausim dicere  
n̄ auctore ego facere sine scrupulo p̄ti mortalis uel  
ipse ḡfessiones audire uel eandem ḡfess̄ auditiō  
ne suadere alteri. His p̄missis respondeat ad q̄ d̄  
ne q̄ positam p̄riam sacdotē cē in p̄mis parochian  
rdo et multo magis q̄ p̄sopu his n̄. e pastor totiq̄ dia  
cesi. 7. papa q̄ e pastor totiq̄ galia et q̄ libet forū  
trium a ordinarij ḡfessarius. porro unusquisq̄ ista  
p̄se h̄t potestate dandi alteri licentiam audiri q̄  
ḡfessiones. p̄ 9. si parochy d̄t facultatē alteri facere  
s̄t ut suos subditos audiat sufficit parochi fa  
cultas nec necesse ē id petere ab ep̄scopo, uel papa.  
Videat̄ Grae: de Valentia. q. 10. puncto. 2. si in p̄mis

ab episcopo vel parochio idoneus ad id sit iudicatus, ita  
 quidem habet multorum doctorum sententia, quam ut damnam  
 nec posui nec uolo ita uerisimilitudine puto oppositam q̄ e capitū  
 patris P. Suarez. in 4to tomo de sententia theologiarum disp. in  
 3eruo: 3. n. 7. quo uim dico primo ante contritū vid. potius  
 se parochum ex ui uisū eorū ualide et licite iurisdictione  
 suam committere audiendi et absoluedi poenitentes cuius  
 uicūq̄ sacerdoti mō ipsum idoneum iudicasset absq̄ alia  
 conditione aut approbatione iuris humani requisita.  
 Dico ito certum eō post decretū Concilii vid. n̄ sufficere  
 ut sacerdos cui a parochio delegata iurisdictione in hoc foro  
 habeat oīa requisita ex naturali et diuino iure ad hoc minis  
 terium, nisi de hoc habeat et ecclie speciale approbatione  
 nouo iure decretū ita descriptū q̄ hūc docet Trident. Sess.  
 23. c. 15.

¶ Res a quonam debeat ista approbatio fieri ad hoc satis respon  
 det eadem conciliū ita sciri ab episcopo sub cuius p̄sona  
 sine dubio intelligit̄ et ipsius confessoris. Notat. a.  
 et bene Gregorius de Valentia nihil interesse utrum q̄  
 obtineat iurisdictione sane a iure uel ab hoc. s. p̄. p̄. p̄. p̄.  
 ne ordinarii ministri uel a consuetudine sicuti Cardi  
 nales presbiteri audiunt Confessiones suorum familiarū  
 seu commensalium ut in q̄t. Ca. et tanq̄ v̄bo Absolutio et cuius  
 sacerdos alioquin confessione cuiuslibet alioquin sacerdo  
 ti ut uoluerit notant. v. v. Item can  
 confessione impatoris et impatrici ita Joanne ostē  
 se in cap. 5. utriusq̄. v̄rum nihil e forit ad proxim  
 utriū id ita sit an deat q̄a impator Reges, et ceteri  
 alii et princi per hnt p̄uilegia, ut uel uolint p̄fiteant̄  
 p̄uilegia. An eligi possint audire confessiones sine  
 speciali facultate parochorum, imo ipsi et re  
 pugnantibz.  
 Et affirmatiue si in illis audiendā iam confessionū po-

testas sit à sedo apostolica et pindulta summorum  
pontificum. Res hac certa e et hanc nro tempore n pt  
sine magna temeritate et insigni in summu pontifice  
ytumelia negari. quamuis pius quintus, Gregorius decimus  
29. et nouissime elemens octauus plurimis Religiosis exap  
lit horly nra facie tali peculiaribus talis potestate  
quam olim obtinuerant, valde restrinxerunt et limitaue  
runt interim tu res hac de Confessione nby a Religiosi  
audiri solitis n tam noua et euent e atqz existimare  
qsqia potest Nam si eam nquisse et floruisse ante  
quadringentes propè annos Testas ipse D. 150. q. 9. sup  
plemanti. a. s. ad primu cuius inter cetera hanc sunt pla  
Non fit ulli parosora p iudicium n eie subtrahato  
ipsi in fauorem indultum e potestas. a. iuris dictione  
n e commissa ulli hominum in fauorem suum sed tm in  
utilitate n. plebis, et honorem dei qo si ad hunc pro  
uendum uelit hanc potestatem superior platz alius d ca  
rogit committere in nullo hoc p iudicium inferioribus  
platz nisi illis q q rant q sua sunt n. a. q. Ioseph et q  
Gregi p sunt n ut eum pascant, sed ea ut ab illo pas  
canto

qua. 58. An in. a. mortis q libet sacerdos pot  
absoluere ab oibz omnino pectis et Censuris.  
V nam nota hic primo q Syluestro pbo Confessor prima  
n. 6. n idem ee nec tunc p eodem sumi articulum mortis  
et periculum mortis Nam pculum mortis dicitur qu  
aliqui uel mare, uel bellu uel aliud q pra corporales in  
tra pculu e aditum. de articuly. n. mortis is e etate  
cum ipsa mors e in fieri hoc e qu qd e afflig lecto  
et luctato cum ipsa morte naali, uel et cum qd in equalenti  
per articulo e ut cum qd f ministros iustitiae occidendi

Et hoc posito Q. ad p[ro]sens q[ue] situm in a. mortis quemlibet  
 sacerdotem et excommunicatum suspensum degradatum imo  
 et apostatam in h[uius] iurisdictionem absolventi ab oib[us] dictis  
 quemvis poenitentem et haereticum uolentem in redire ad  
 gremiu[m] matris Ecclesie ita cum T. Ho. et T. Ho. sessio. 14  
 cap. 1. docent oes Theologi et definitio ex p[ar]te lib. 6.  
 Decretaliu[m] de sententia. excommunicationis cap. 1. et 2.  
 ubi fit q[ue] sit ab aliqua censura absoluentis iubente sub  
 poena eiusdem censurae de ipso facto incurrenda his-  
 tere se posse a suo ordinario superiori si euadant morte ut  
 satisfaciunt iuxta illius p[re]ceptum. p[er]

Porro q[ue] dixi intelligendum cu[m] n[on] ad et alioq[ue] Confessarij  
 habent certam iurisdictione[m] in illa q[ue] e[st] in illo articulo  
 si. x. ad sit tunc simplex sacerdos nullomodo p[otes]t illum absol-  
 uere Q[ui]a e[st] q[ue] poenitens tam n[on] e[st] in a. mortis respectu  
 simplicis cuius sacerdotis eodem mo[do] n[on] p[otes]t absoluer[e] talem  
 sacerdos n[isi] expositus si ad sit expositus seu approbatus si t[ame]n  
 p[otes]t et uelit id facere et si alia iurisdictione n[on] habeat  
 ut col. v. g. parochus alienus. Demu[m] n[on] absoluit sacerdos  
 excommunicatus suspensus p[er] se si ad sit simplex sacerdos  
 toleratus. Q[ui]a e[st] q[ue] oes sunt poenitenti sac[er]dotis potestate ex-  
 cepto caso mortis qualis hic n[on] e[st].

qua. 59. quo iure habeat quis sacerdos hanc facultate[m].

Joannes paludanus dist. 20. q. 1. a. 2. putat q[ue] diuino. sed  
 melior sententia est q[ue] t[ame]n iure humano q[ue] licet ita sit nun-  
 q[ue] t[ame]n a papa sic uis reuocabit[ur] q[ue] sic reuocatio e[st] in-  
 tolerabilis error quem nunq[ue] sp[iritus] sanctus in sua Ecclesia p[er]mit-  
 tet. Hac. n[on] e[st] eod[em] modo forento infinita anima in

supra modo discrimine sacrae salutis

quod bacui qd fieri potest ualde debeat qd factum  
parochum ea uirum ualde indoctum.

De hoc qd fieri cui uoluerit sic Urbang. in Canone  
statuit de pma dist. 6. et idipsum multis pbat  
Bartholomaeus Mezzina. q. 31 de Confessione. et alii  
Theologi eorum. nec opo in hoc casu a proprio pa  
rocho potest licentia ut docet Suarez sessio 11  
cda. n. 13.

quae. 6. quis sit proprius sacerdos parochorum  
et Episcoporum.

De hoc nullum tunc p prium sacerdotem Quae e quae  
tum ipsi inter se n sunt subordinati neqz unus sit alie  
uius superior n pt et unus eo alteriqz p prius sacerdos  
quare merito eligunt parochi aliquem Confessarium  
sibi ex consuetudine quemcumqz uoluerint dummodo  
expositus sit. sicuti et simplices sacerdotibus Ita Xcauer  
in cap. p. n. 30 Cardang p. lo Absolutio. sua. dist. 23.  
Lex. Coria p. n. Episcopi n sunt alium sacerdotem  
p prium p. hoc papam patet ex eadem rae qua  
philosophari sumus de parochis, et simplicibus sac  
dotibus quoniam p prius sacerdos Episcopus diocesanus  
quare possunt et Episcopi, uel et maioris iure eli  
gere sibi quem uolunt Confessarium.

petas et quis tandem sit Confessarius summi ponti  
ficis. De quemcumqz sibi elegit pt. n. in suo arbitrio  
ta se in hoc foro spirituali subiacere cuius sacerdoti

Et falsum e q qdam apud Bon. me. q. 38. Saordo  
tes oes ab ipso Egro immediate accipere jurisdictione  
absolventu summu pontifice a pccis

qua. 62 An q iustam et rationabile et caam  
petitioni alteri sufficiat tm petere illam a  
Epri Confessario an u oporteat et illam  
obtinere.

Dico primo si p iustam caam tm intelligato maior  
utilitas q speret alteri ex confessione facta tunc  
nullum doctore regio q dicat satis e petere sed omni  
no e oportere impetere

Dico rdo si p iustam caam intelligato p prium damna vel  
et aliena p q. q. a prius parochi putato sollicitudine  
poenitente ad malu vel reuelatur q Confessione &  
tunc ear sententia e satis e a p priis sacerdote licentia  
petere et si n obtineat n desunt tm et alii q idignt  
negent et asserant et in hoc casu n tm impetrandam  
e licentiam q si p prius sacerdos licentiam dare nolit  
recurrenda sit ad superiorem si id commode fieri potit q si  
et hic negat licentiam tunc tunc potius relinquere dmi  
no Confessione et de petu gtoru atqz adeo et accedere  
in pascale ad communionem sine Confessione si poenitens illud  
vel timeret in famiam vel excommunicatio n sicuti hoc id e sine  
qironeria licite faare pt in pascale q nullam et confessa  
rii copia in pascale ita D. Thom. q. 2. a. 4. q. licet  
quod poenitentem in tali sic se hnt ac si nullum pcc  
que q falsarium et hoc posterior sententia at nisi magis pro  
ray in prior grauius et plures haberet d. d. quare manet  
ab hoc utraque sententiam ee plabilim et poenitente in foro  
q licentia alterutri tuto se pcc committore.



quod ad hanc licentiam oportet expressa voluntate  
prius sacerdoti vel sufficit rati habitio.

¶ Sufficere rati habitioem presumptam quod est cum signo aliquo  
externo illam significat parochus, vel cum sit suum sub-  
ditum uelle alteri confiteri et tacet et nec contradicit, nec dat  
signum quod sibi displicat maxime quoniam sit parochus eam  
penitentis. Vulgare exemplum afferre solent v. v. cle-  
tamina quod cum proprio paroco peccat. Nam hoc ipso confesso  
parochus ei qua cum peccat facere copiam alteri confitenti  
scio suarexim, et quosdam alios esse in alia sententia  
sed ut verum fateare nullam afferunt eam quod me quinat.

qua. 64 An qui talem licentiam obtinuit post cuius  
sacerdoti confiteri prohibita, an u. debeat alteri  
paroco confiteri, uel saltem alii sacerdoti, quod est  
copiam ad Confessiones sit expositio.

¶ Contra sententiam Theologorum apud Greg. de Valent.  
ij meliores canonum potest fieri confessionem cuiusvis  
sacerdoti modo sit idoneus. Huc pertinent sacerdotes Reli-  
giosi quod ad id possunt eligi. Tunc supra in hunc.

¶ In alterum sic illud est quod diximus Saeteng de modis ac-  
quendi iurisdictione ad Confessiones legitime audiendas  
tunc intelligi dummodo per Ecclasticam sententiam aliquis non in-  
pediatur. Et quod dem si sit nominatim denunciatus, aut ma-  
ni factus permissor clerici absolutio non ualebit nisi in  
a. mortis ut optime annotauit Nauarrus. cap. 27 Gregorij  
n. 27 et alii tum quod Tridentina sessio. 14. c. 7. uniuersaliter  
saliter loquitur nullam omnino casu excipiendo, tam quod licet  
per excommunicationem tollatur uel certe suspendatur

dictio sacerdotis tu est illa habitualis saltem pro diuino  
ut dixi initio huius disputationis: Excommunicatus a. aliter  
peccat qd̄ audiendo Confessionē absolutio tu ualet.

qua. 65. qd̄ sit p̄rius Confessarius uagantium qd̄  
cum sint huius domiciliari.

¶ Et eo illum parochum ad quem ueniunt ex tempore quo  
uel uolunt uel sint cetera p̄cepta exsoluere.

qua. 66. qd̄ sit p̄rius iter agentium et p̄grinorum  
q̄ alicubi sint domiciliari.

¶ primo n̄ idem dicendum ea de sit q̄ de erroribus iam  
dictis. Quia si sicut si retinent domicilium, ita etiam  
eundem semp̄ retinent parochiam firmam et p̄riam. Unde  
dicunt graues v. v. tales uere ordinariis et sine privilegio  
p̄ hoc aliter q̄fiteri quam sui p̄rii parochi. In spectata  
consuetudine locorum et regionum ac tacito consensu parochorum  
confero plabilem et in foro scientia et satis tutam huius  
sententiam.

qua. 67. ubi tenent q̄fiteri ut q̄ in eodem loco sit  
duo domicilia. q̄ q̄ in eadem ciuitate sub diuersis  
parochiis quas dicit hinc et ab illic.

¶ sufficere ut talis q̄fiteri in una parochia quatenus  
tandem hoc e in illa in qua maluerit. significare tu et  
alteri parochi se iam eo q̄fiteri in aliunde id alteri parochi  
q̄fiteri q̄ isem intellectum uolo de deligenda sibi huius  
sepultura uoluit. n̄ ubique uoluerit locum sepultura  
eligere, nec q̄t uere ab illo parochi in hoc impediri.

quod est n. q. libet sacros. habeat iurisdictionem  
audiendi Confessiones venialium peccatorum scilicet  
mortalium semel & seorsum.

Ex vi consuetudinis hinc ab Ecclia utrumque quomodo  
seruato. Ex eadem consuetudine fit in aliquibus Academicis  
certo cuidam paroco Academico confessori delibant nisi forte  
confiteantur aliis q. a sede Apostolica ad id hinc potestate  
et si forte vel Studiosi domum habeant paternam ad  
parochiam pertinentem Ita uidi fieri in uniuersitate Ingol  
Stadiensi.

qua. 69. peres quem sit ius reseruandi certa  
peccata.

De re peres Romanu pontificem, Episcopos, et alios iuri  
ones ordinarios q. illa facultas p. papa ad Eccliam  
utilitatem q. dicitur. Q. ad claritate q. inferiores confessarii  
satentur hinc aut n. hinc iurisdictionem ad absolendum qua  
sunt iudicio summi pastoris id expedit ad bonu ipsorum  
fidelium. q. p. ad hoc iurisdictione ad eum ipsu finis dicitur  
quodam modo inferioribus Confessariis restringi et li  
mitari sicut et in uniuersu et q. dicitur aut omnino re  
gari, aut iam data istorum subtrahi. Ita definit ex  
p. p. q. hinc. Prud. loco pauli sup. citato, et Canone  
undecimo.

quam a. i. dicitur sicut q. papa, Episcopis et aliis p. hinc  
reseruando n. e nobis integrum hinc deserere, spectat n.  
horu explicatio p. p. ad maam de Censuris Ecclesiasticis  
uideat in forea Martini Nauarri cap. et manualis.  
254. et sequentibus. Rom. soly in q. dicit. 13 q. 2. a. 3.

Card. Toloz in fine sua summa. Istius Prutz soldig  
 et in fine sua theologiae pastoralis. Bulla coarctam  
 in genere illud obferua nulla p<sup>o</sup>ta mentale p<sup>o</sup>  
 subiecti reservatione.

qua p<sup>o</sup>ta sacerdos q legitime p<sup>o</sup> et at audire  
 Confessiones teneat id facere quoties poeni  
 tens uult q<sup>o</sup> fitorid.

Dico primo cum q n e p<sup>o</sup>rio sacerdos cui subiect  
 ex officio id mung incumbat sed tm e delegaty ad id n  
 tenet quocunq<sup>o</sup> tempore poenitent uoluerit non immi  
 neat alius necessitati.

Dico ito de p<sup>o</sup>rio parochia d. d. diuersimode sentiunt  
 Sunt n q affirmant quocunq<sup>o</sup> tempore se uelit poenitent  
 ip<sup>o</sup>si sistere p confessione ipse teneat illu audire p<sup>o</sup>  
 u<sup>o</sup> oppositum tenent ego priori affirmatiuae libertis subscribo  
 haec cum tm moderatione quoties subditus ex iusta  
 & honesta caa uult q<sup>o</sup> fiteri. Res q me mouent ha sunt  
 prima q<sup>o</sup> cu administratio parochia sit actus qda  
 et facto pacto dare stipendiu suo parochia seu curato  
 ut ipse scribita administret quoties id fuerit subditis  
 n tm necessariu simplicitor sed at salutare. p<sup>o</sup> tm  
 parochus mouere subditum, ne hoc gene sit nimis impor  
 tunq<sup>o</sup> et utaq<sup>o</sup> discretione in quo qd<sup>o</sup> dubium n e q<sup>o</sup>libet  
 in locis grauisime poent parochi q commissae sibi uas  
 facile ablegant, us at temporib<sup>o</sup> q<sup>o</sup> ob festi alicuius  
 solennitatem uel ex alia q<sup>o</sup> quadam de anti et iusta uel  
 cont q<sup>o</sup> fiteri ita r<sup>o</sup> q<sup>o</sup> si delecti uitor putant sibi pu

Sunt fieri in iura si abiq; iniusta caa nolit audire  
coru gressiones et extra illud tempus quo iure naali  
diuino vel Ecclastico ad id tenent. Item putant se  
suo iure uti cum a pastore p'prio petunt sermone sibi  
administrari et grauior contristatio si diuismodi qd  
postulant ab ipso patiente ~~et~~ repulsam. q si qd  
ad id ius fut sane n negabit illis hoc officium  
pastor sine iniuria

qua. 71 quo usq; extendat se iuris dictionem  
sacerdoti ab Episcopo approbata.

¶ pater. T. Sarez. in fo. 4to diff. 28 sed. 3. q  
licet Episcopus qd approbat seculare sacerdotem  
dat illi iuris dictione n tm semp dat q toto Episcopatu  
sed tm q aliqua q Episcopatu ciuitate pago oppido et  
tunc licet ipse n habeat iurisdictione q tota diocesi  
simpliciter tm manet approbatus in tota illa ita ut pot  
et in quacunq; parte recuperare iuris dictionem a quo  
libet in facto potestas hoc expre limitato ipsi ab Episcopo vel  
eius vicario ad unum locum duntaxat q quem p'p' p'p'ium  
n puto fieri in q'ndam tm Episcopatu ad modum laudabiliter  
et fit et fortasse n optime in iis diocesi; ubi secus accidit  
reueren. sacerdos aliq; ap'ly ad excipienda gressiones  
in uno loco inestibus e ad audienda in alio loco ob multo  
grauiora et diffici'iora casu occurrentes <sup>in uno</sup> quam in alio loco  
Aduertit tm Sarez. q rium qui nra sententia responsum  
ante aliquot annos ee a Cardinalib; Congregationis  
scilicet feneri ad examen curato quoties in eadem et diocesi  
nouum parochiale beneficiu acquirunt q qdem Cardinaliu

Responsū nisi ualde placeret, n̄ certo de om̄i auctoritate  
 ostendit. Sed q̄ diximus hanc duntaxat sensum Et n̄ p̄oe  
 id satis colligi ex definitione concilii Trid. q̄ amplig n̄ post  
 ulat, quam ut aliq̄ ab Episcopo examinaret.

Quo. 72. An quis Episcopus possit sacerdotem  
 approbare.

Q̄. n̄ mo certum ēe non p̄oe Episcopum ferre hanc  
 approbationē, q̄ n̄ h̄t iurisdictionem cōsi electus et consecratus  
 sit; R̄as ē q̄a hanc approbatio ē actus iurisdictionis  
 ac p̄inde ubi nulla iurisdictionis, ibi nulla ē legitima ap  
 probatio.

Q̄. 2do p̄oe Episcopum electum, et confirmatum, licet n̄  
 sit consecratus approbare sacerdotes, R̄as ē q̄a talis  
 p̄t uera iurisdictionem acty exercere.

Q̄. 3o. Se Episcopali uacante, p̄oe capitulum Cathedralē  
 Consecrariōs approbare, et exponere, R̄as ē q̄a h̄i acty  
 approbandi n̄ ē actus ordinis Episcopalis, sed t̄m iurisdic  
 tionis; in iurisdictione. a. Capitulum Cathedralē succedit  
 Episcopo, n̄ ut inferior, sed ut aequalis; ut dicunt Canon  
 ists. in cap. cum olim, de maioritatibz et obedientia.

Quo. 73. An Abbates et p̄lati alii q̄ h̄nt iurisdictionem  
 Episcopalem possunt approbare, et exponere  
 Consecrariōs intra suos terminos

Q̄. affirmatiue R̄as ē cum priori eadem q̄a iste ē  
 acty solius iurisdictionis Episcopalis, quā h̄i p̄lati  
 h̄nt ut supponimus. 2do p̄bat idipsum usus, et consuetu  
 dinis, ut inq̄t Soaresq̄ disp̄. c. 1. sect. 5. in multis

Abbatibus Hispania, quod ipsum est sit in vna Germa-  
nia; & Confirmatione affirmari potest, quia quicquid  
placit dispensant et in uotum Episcopo reservatis ut  
docet Xanarrus cap. 12. Eugeni. n. 75. n. ea. minus  
fortasse est plus absoluerit subditos a uoto, quam app-  
bare & beneficio aliquo Ecclesiastico

qua 74. A quonam Episcopo debeant appro-  
bati regulares seu Religiosi.

Ratio dubitandi nascitur ex una parte, quia Religiosi  
saltem multi, quales sunt Franciscani, Capucinum  
et Jesuitae, non habent semper idem fixum ac stabilem do-  
micilium cum ex uisui instituti, percurrant integra  
regna et prouincias. ergo non uidentur habere proprium epis-  
copum, a quo possunt approbari, et ad excipiendas lai-  
corum, et aliorum Confessiones. destinari aliud est  
de illis Religiosis quod ut ex professione sua, uel ex pe-  
culiaribus instituti ordinatibus, uouent se unum certo  
et determinato Monasterio, ex quo sine graui, et uer-  
genti causa exire non possunt: ex altera uero parte dif-  
ficultas est non inuoluit circa priores Religiosos ex eo-  
quincialis, uel uisitatores, uel Generales ipsorum non ha-  
beat potestatem illos approbandi, cum nulla gaudeant  
iurisdictione.

Quod licet si Religiosi exempti sint loco domicilii, uel  
habitationis, fieri tamen ipsos aliquo modo subiectos Episcopo  
loci in quo resident. unde est scilicet, ut quo ad aliquos  
actus illi obedire, et aliquam subordinationem seruare  
teneant. Et iuxta antiqua iura Canonica ut notat  
Sarrac. disp. 28. sect. 5. n. 14. tenebantur ei presentari  
ita ergo nunc egent eius approbatione, ut iuxta Concilium

Trident. idonei reputentur, patet id ex ipso. Concilio  
 q̄ eodem mō loq̄so de approbatione Regularium et  
 secularium Clericorū, q̄ in intelligendum ē de aliis  
 ordinibus Religiosis à nra societate q̄ sac̄ in parte à  
 pluribus Pontificibus peculiarē et privilegium, ut  
 superiores societatis possint suos subditos ablegare ad  
 quasvis voluerint partes, illiq̄ conferre potesta-  
 tem societatis munia ubivis exercendi. de fransiscan  
 nis. u. et si idem olim fuerint q̄ de nri ordinis hoib̄ au-  
 dio in iurisdictionem ipsorū. peculiaribus Gregorii. 13.  
 et Clementis octavi bullis ac diplomatis valde  
 limitatam, et contractam ēē. imo et si maneant intra  
 eundem Episcopatu, teneri ipsos iurisdictionē abordina-  
 rio accipere audiendi Confessiones, n̄ t̄n̄ semel, sed quo-  
 tiescunq̄ priori defuncto Episcopo alius succedit r̄m̄  
 quas q̄dem ordinationes necesse erit ut dicti Religiosi  
 sese conforment, n̄ acty serm̄ales quos exercent  
 velint ipso facto ēē nullos, et irritos.

Clasui quinta.

De Confessionis qualitate.

Solent v. d. coiter quatuor versib̄ exprimere  
 septandam conditiones, q̄by volunt deo ēē p̄dita  
 bona et legitima confessionē quam t̄n̄ in n̄ pauci  
 similes sunt, vel certe commode ad alias reuocet  
 abstinētib̄ p̄lixitati vitanda tāa pleriq̄ et  
 cas solomode p̄currētib̄ sine q̄by ipsa Confessio n̄a  
 intelligi n̄ p̄t. Vers̄. a. sunt isti Sit simplex, humilis



confessio pura, fidelis. Atque sequens, nuda et  
discreta libens uerecunda. Integra secreta et la-  
gymabili accelerata. Fortis et accusans, et sit pa-  
uere parata.

qua. 15. qua sit regula generalis ad cog-  
noscentiū quam cognitiones ad p̄fectam con-  
fessionē exigantur.

Q. Et de iuris et solas, q̄ necessaria sunt et sufficiunt  
ut confessio sit talis qualis est ut p̄ eam ad im-  
pleam p̄ceptū diuinū et ecclesiasticū de facienda  
Confessione faciung. a. tunc cū talem Confessionē in-  
stituimus q̄ sit pars sermōis poenitentis. Grego. d. clara  
et certa Regula ad quam unā si respexeris uidebis  
sanē tribus illorū doctorū q̄q̄ nihil uel parū ualere  
et oēs conditiones bonae et legitime Confessionis p̄ce-  
ad tres uel summū quatuor reuocari ut uidebis  
in sequentibz.

qua. 16. An Confessio facta p̄ uanā gloriā  
uel aliū im. prauum finē sit nulla.

Q. Si uana gloriā uel aliū q̄cūq̄ distortū finis  
sit tū uenialis et impedit nec fructū sermōis q̄-  
fessionis, nec aīe integritatē atq̄ adeo satisfacti-  
ōis p̄cepti Confessionis tam diuini q̄ ecclesiastici.  
p̄batū optime à simili Grego. de Valentia disp.  
7. quæ uento primo. q̄a iugis ieiunare si uerē im-  
plet p̄ceptū ieiunii et si ieiunet p̄pter uanā gloriā  
q̄o idē dicendum ē et sic. Dixi si uana gloriā  
tū sit uenialis. Nam si sit mortalis uerū q̄den

et tunc p[re]cepto confessionis n[on] satis fieri sed id tunc  
aliunde provenit scilicet vel q[uo]d hoc p[re]ceptum p[er] se n[on]  
p[ro]ficere et sic confessio n[on] est integra vel certe n[on] sa-  
beret nocuum dolorem vel q[uo]d simile.

qua. 77. An in Confessione nunq[ua]m possit aliquid men-  
tiri sine p[er]iculo mortali.

Thomas Caselanus in r[ati]o r[ati]o. q. 89. a. 2. ad 3[um]  
s[em]p[er] dicit de p[er]m. r[ati]o[n]em affert hanc q[uo]d gravis in-  
t[er]na e[st] deceptio quantum in se e[st] iudicem. Sed. R[ati]o cu[m]  
Xlaunro in Eresididio cap. 21. n. 37. D. Soto in 4[to]  
dist. 18. q. 2. a. 4. Val. l. c. dicit et alii co[n]tra me-  
dium in Confessione nunq[ua]m de p[er]m. in cu[m] e[st] circa  
ma[xi]mam necessariam confessionis qualem supra statuitur  
de solut. p[er]m. R[ati]o e[st] q[uo]d sicut in alii ma[xi]ma ita e[st]  
in mea religione et iudicium seu externis seu internis  
s[em]p[er] paritas rei a p[er]iculo mort. excusat ut alibi  
ostendit. Recte tu interim notat Xlaunrus fore  
p[er]m. si nullum p[er]m. confitearis sed unum solum  
p[er]m. u. q[uo]d ipsum tu et n[on] commissis eius r[ati]o n[on]  
e[st] p[ro]p[ri]e ista q[uo]d in tali confessione mentiaris sed q[uo]d  
nullam subitus absolutioni sacerdotali veram ma[xi]mam  
q[uo]d sane gravis sacrilegiu[m] e[st] i[n] religione et honore  
serm[en]ti debitu[m]. ad argumentu[m] <sup>Caselani.</sup> patet ex  
dictis. qua. 78. qualis integritas requiritur ad confes-  
sione[m].

De talit[er] ut o[mn]ia p[er]tinet mort. idem specie et nume-  
ru[m] quantum moraliter possibile e[st] poenitent[er] q[uo]d fita  
p[er] ita Catholicu[m] D. D. o[mn]i r[ati]o Guig potius ex vi in  
stitutionis cuius serm[en]ti, ex testimonio usq[ue]

volg' antiquitatis et ex concilio Florentino in  
decreto unionis et Tridentino. Sess. 24. cap. 3. canone  
7. ubi n' in tr' oia sed et singula p'cta <sup>mentis</sup> confessio  
apienda ea at patet ex se q' nisi confessio ita fiat  
impossibile sane e' ut p' poenitentis s'cientia sacerdoti sit  
cognita et mentis status exploratus q' in ipsi confessione in-  
trinsecu et ad contrale e' et r'ac' huius ministerii  
intime postulat ut pote q' institutu e' in forma iu-  
dicii iudex. a n' p't' gnunciare sententiam in reu  
et illu uel a crimine absoluerit uel condemnare  
n' cognita p'fecte caa sine p' ipsum reum (ut fieri  
debet et q'dem in hoc iudicio spirituali.) uel p' p'p'tos  
deponentes de crimine ipsius rei uel certe alia  
sufficiens r'oe iuridica.

q' nos quomodo numerus p'ctorum explicari debeat uel p'p't  
q' explicandum e' meliori modo quo quini p't ita scilicet  
ut idum plus minus uerisimiliter exprimat p' g. iudicium  
inebriaui me uicet plus minus n' certu et determinatum  
numeru uouerit. et tunc si postq' ita te expesisti q' q'ha  
rio recordaris te his et uicet inebriaui n' e' op' ampliq'  
in confessione illud dicere nam hoc ipso id q' p'p't e' idum  
dixisti. Plus Minus. quod si nec hoc poterit dicere dico  
cum xcanar. cap. 6. r'annual. n. 14. et alii cetera sufficere  
tunc explicare temp' q' uetudinit' p'andi uel de p' dies  
p' g. hebdomadas annos menses ~~uicet~~ uel saltem infra  
statum et tempus quo in p'cto q' p'daruit sic meretrici  
fatis e' dicere q' p' integru annu. duos hos eo. corpus  
uenale exp'cerit et sacerdoti concubinario satis erit dicere  
se tot et <sup>tot</sup> annis uixisse in concubinato. Blasphemo itid' d'  
sufficiet dicere se blasphemare solitu quod illi uel

in mente venerit vel blasphemandi occasio ~~se~~ sese  
obtinuerit.

Quaeritur an integritatem Confessionis post interdictum  
supplere Confessarius.

In hac questione nunquam potui ego me satis expedire ex  
ori monibus doctorum docent quippe contra omnes quod si non supponatur  
causa aliqua peculiaris magis gravissima qualis est periculum  
mortalis &c. Confessarium tunc omnino poenitentem  
dimittere tanquam inaudentem sermo poenitentia et indebita  
re insufficienter preparatum idcirco in mandatis dare ut se accuratius  
preparat et postea redeat hoc inquam doctorum iudicium  
mihi semper visum est et adhuc nimis rigidum et seruum cui  
si Confessarii debeant se ordinariis conformare, nisi habeant  
ex vultu et inscripto vulgo unum ex triginta quem ex Confessio  
nali non debent sine absolutione et Confessione dimittere.  
Ex hoc. a. processu quod turba bona Deum, quod scandala, quod sim-  
plicium perturbatio nec quod sacrilegia non subsequenter. ~~proclivis~~  
quod proclivis subscribere in forma nisi poenitentes des-  
cent doctores vel studiosi verum cum secus accidat in omnibus  
Regionibus non possum adduci ut in hac sententiam descendam  
saltem ut ipsi doceant hoc est contra et ordinariis  
Nam in particularibus quibusdam personis quantumvis rudibus et idiotis  
absque dubio fieri poterit et interdum est ~~in~~ debet  
quod isti doctores asserunt in genere. Tunc ut ut plurimum  
Confessarius instar spiritualis patris iudicis nisi omnino  
obligatus ut contra simplicibus et idiotis pariter ad confitendum  
sed ipse sua industria et prudentia suppleat. quare res quo modo





recto advertit Xauaroy cap. 6. Eniguidii  
patet rdo negz et gfitendam ee oem circumstantia  
loci sacri sed in iis duntaxat petis q expree ibi gfitata  
sunt fieri speciali pcepto p tinente ad uirtute religio  
nis unde si furtum v g. uel simile p pta ptem solo gfitata  
in locis committat in loco sacro n addet illi loci cir  
cumstantia singulari pti spouie sacri logii Qas o p  
soly acty externy singulari Ecclia pcepto in loco sacro  
gfitato. q res si ptem ista Confessur q pnam circumstantia  
spuale q ne cessario orat exprimentia fuerit oblitus  
dicere Veneto ne postea ptem ipsum iteru gfitari. R  
minime sed satis erit gfitari circumstantiam. N. g. Furax  
te nemine pensura et postea pensisti et confessus es f  
cubione oblitus et dicere fecisse te g g iuramento satis  
e si sequenti g fessione in genere dicat te aliqd fecisse  
q iurauerat te n facturum ut advertit. l. c. Xauar. n. 20  
Valentia et alii.

patet. zho gfitendas p terea eo circumstantia p ticularis  
certis q busdam psonis rde status in quo uiuunt uoti ut  
gsecrationis v g. si Clericus committat adultorij  
cum scandalo altera horu ord merie committit in quouis actu  
dubio oia ista q circumstant q Confessione dnd declinare  
qua. 82. n. necesse sit gfitari n tm circumstantias  
transferentes ptem in aliam pti spcia sed et  
aggrauantes in eadem.  
R. cum distinctione. uel n. circumstantia aggrauantob  
notabiliter et enormiter aggrauant, uel aliquo tm

mo. si ritum dicat n̄ puto necessario exprimenda  
 eē in Confessione, tū tm̄ ad melius eē seu ex ḡfiliō  
 si u. dicat p̄mū certum mihi ē n̄ p̄oe sine nouo p̄to  
 intermitti et taceri et si me n̄ lateat. sancto. Ho. et  
 q̄b̄dā aliis magna nota Doctoribz seculi uideri. Verū  
 n̄ra gelusio uidet̄ certissima ut eā ingeniosissime et  
 doctissime, ex ipsis n̄alibz fundamentis explicat Soares  
 tomo. 4. diff. 22. sect. 3. n. 5. Quia. Gaius conclusionis  
 potissima ē q̄a p̄tm̄ notabilior graue ex aliqua cir-  
 cumstantia et si maneat intra latitudinē eiusdem speciei  
 aequalit̄ tm̄ moraliter multi numero distinctis p̄ctis  
 et in iudicio dei atq̄ et hominū grauius punito. q̄  
 x. sustineat manus supplicium ex furto mille aureorum  
 q̄ ex furto duntaxat unius aurei et tm̄ mille et unū n̄  
 distinguunt̄ specie. Accedit ad hoc eorū p̄ctis oīm si  
 delinunt in ipsa rōe, et synderesi fundamentus q̄a timorati  
 cor hoc modo ḡfiteat̄ n̄. n. aut q̄quā ē aut tā gelus  
 aut tā Lustig q̄ n̄ sentiat morōrō sciētia remor-  
 su ex furto tam atroci, quā ex furto alio minori et  
 mortali. Denū si antiqua decreta in p̄raim̄ uicelibus  
 hinc ḡfuetudinē in Ecclia dei semp̄ floruisse.

quar. 83 q̄d sit dicendū de circumstantiis minuentibz

De his circumstantiis p̄p̄t̄ dupliciter loq̄. quōdā n̄  
 minuunt narrando specie. quōdam minuunt intra eandē  
 de prioribz certū ē dicta declarandas ē ut cōtra docent  
 D. cū. p. Soares. l. c. num. 15. et satis patet ex con-



¶ videtur quod generaliter docet omnes circumstantias mutantes  
speciem et profundas patet et ratio discurrendo pro  
modis quibus hanc variatio potest accidere primo potest aliquis  
actus ex genere suo esse peccatum quod ex circumstantia simpli-  
citer nullum sit nec veniale quodammodo. V. g. si quis dicat se  
occidisse hominem, sed tamen in sui defensione solum ut loquuntur  
Theologi cum moderamine inculpatae tutelae. ratio potest  
similiter <sup>aliqua esse</sup> ~~esse~~ <sup>ex se</sup> peccatum mortale quod ex cir-  
cumstantia sit tamen veniale ut cum aliquo sit ex mis-  
ericordiam mortale et relinquere aliam ut si quis per  
occidat clericum sciens quidem esse hominem sed inuincibi-  
liter tamen fore ignorantem esse clericum hinc homicida quod  
non tamen sacrilegus. In omnibus ergo sit necesse est exprimere  
circumstantiam, quia si fallat graviter decipit iudex  
in hac causa et moraliter loquendo obtruditur ipsi merita  
cum in re gravi. De circumstantiis. u. inveniuntur  
per tamen intra eandem speciem placet mihi opinio licentium non  
esse necessarium illas dicere quia non deseruiunt ad accusationem  
sed potius ad excusationem quae non incumbit reo. et licet iudex  
forte maiorem gravitatem apprehendat quod sit nullum grave  
incommodum sequitur in hoc iudicio et si quod factum ad  
mi gravamen potestatis, potestatis. a. potest cedere in  
hoc iuri suo et <sup>arbitrio</sup> ~~arbitrio~~ ipsi utile ad maiorem satisfacti-  
onem

qua. 84. In confessione debeant exprimi omnes  
actus qui per tamen committuntur.

¶ primo si factus committitur in actu principali non est  
confiteendus. V. g. miteris deflorare virginem et in fine finem



sona publica ad quam spectat gubernatio et regimen  
sæpè transfertur scilicet in iustitiam & in alia persona non  
publica tunc est quædam charitas. V.g. pater autem ut blasphemantem  
filium et non castigat id ipsum audit aliquis domesticus  
et id ipsum dissimulat, pater cadit iustitiam, quia  
et ex officio et iustitia corrigere filium et offerre alio  
fontes relig. a. domesticæ vel

non corrigendo eundem cum commode possit, vel et nihil parum  
si ex correctione inde aliquod incommodum metuant. Sic si  
sacerdos inebrietur se, et id ipsum et faciat laicus utique quod  
peccat mortaliter multo tunc in gravius ille quod sic idem ratio  
status vel scandalum quod ex actione unius persone sequitur exaltatio  
vel non pari ratio effusio seminis, vel et sanguinis in ecclesia  
et in religione ratio sanctitatis loci: fornicatio cum virgine  
et stuprum cum conjugata facit adulterium, cum religio facit  
legem, cum matre impietas cum cognata in seipso cum persona  
eiusdem sexus sodomia cum ultero bestialitate cum seipso  
mollitudo.

quid. significat materiam peti quo ad conditiones dicitur ut  
et quantitas. V.g. quantum sit furatus. Ad hanc conditionem  
renocant Geologi illam quæ dicitur à Cicero de Civitate, et  
primò indicat illam personam circa quam peccatur. Vbi si quod dicitur  
falis persona ad se morale facit regulariter vel mutat  
speciem, vel saltem auget quantitatem, ut si sit furus à  
divite vel paupere licet quantitas rei ablatae sit eadem  
numera tunc in se inaequale. item si dicitur mendacium id est  
ut alter occidat

VBI. locum significat personam sacrum publicum secretum.

Quibus Auxiliis significat instrumenta, seu concaas  
peti q̄ qd̄ possunt de, vel alii <sup>scilicet</sup> alia. &c.

Ex. seu p̄ter qd̄ significat finem in quem refero ac.  
vū p̄ter.

Quomodo significat modum accidentalē p̄ se n̄ coniuncto  
tū ipso p̄ter talis ē in t̄pore &c. Exemptu ad h̄c  
D. Solus cum q̄ occidit inimicum, et n̄ ḡtentus homici-  
cidio, postea illū facit in frustra et multiplicat  
vulnera ex quo intolungit uoluntaria alii q̄ qd̄ in t̄pore.  
Si adeo extra <sup>ordinaria sit</sup> declaranda ē in confessione. Huc  
p̄ter q̄ affirmatio actus ut si q̄ p̄ integrā mens. <sup>sem</sup>  
ḡtuit animā occidit id Confiteri q̄a h̄c ē uirtutaliter nume-  
rus, et multitudo p̄torū. Etinet et sic modū p̄catorū  
ex ignorantia p̄p̄ione, ḡtemptu, ḡsuetudine, de q̄bus  
alibi. Ultima conditio ē.

quando. denotat tempus ad actionē p̄hibita, vel p̄p̄-  
tu. De his oibz circumstantiis q̄ in confessione ex-  
primenda sint q̄ n̄ abundē satis intelligit ex factōz  
disputatis

q̄. ob̄ta p̄lineat ad integritatē Confessionis n̄ tm̄  
oia et singula p̄ta cum suis <sup>et</sup> circumstantiis ex-  
ponere. Sed an p̄terea necesse sit illa uni et eidem  
sacerdoti ḡfiteri

Hac q̄stio ab aliis doctoribz solet ēi subiecti sit vel simi-  
libz p̄ter p̄p̄i. An uniḡ liceat ḡfessionē dimidiare, et uni  
sacerdoti unam, alii aliam partē pro Confessione expone-  
re, nautri. a. totū ut nihilominus hoc n̄ obstante poenitentia

dicat utriusque integrè confessio. ~~At~~ Nunc igitur ad quæ-  
stionem & cum d. Thoma q. 9. a. 2do. et ceteris aliis id ceteris  
paribus hoc est ceteris et ordinariis non licere quod est quod aliter  
non faceret quod unam sex vel late confessionem quod est integrè, sed  
duas singulares quarum quilibet est dimidiata ut ex se patet  
singulariter. non confessionis attenditur et ex sacerdote cui ip-  
sa confessio fit ut satis colligitur ex descriptione confessionis  
intra allata: Dixi ceteris paribus quod aliud non significat  
non petita omnia et singula tunc eisdem sacerdoti esse exponenda  
cum id fieri potest sine gravi ac notabili damno proprio vel  
alieno in vita fama honore, bonis ceteris nec de ceteris  
ut supra monui petita illa quod sic dici nequeunt non tenentur  
quod dicere. Negi. quod petita tunc confessio vel e vel de-  
cenda sunt dimidiata, et quasi in frustra, secta quod prius ac-  
currit, et confotibus integra. hoc est quantum ad et  
et sit. Videat Catechismus in Summula vbo. confessio  
conditio ne. 20. petita a Soto. dist. 18. de confessione. q. 2.  
a. 5.

At hic sequitur in multis casibus licere quodam petita in  
confessione plerumque, et tacere, sine ulla violatione pre-  
cepti de eius integritate, quas opus pretium paulo  
diligentius expandere.

qua. et In quibus casibus liceat poenitenti in-  
terdum quodam petita tacere, seu quod id est confessionem  
dimidiare.

Quod ex d. d. Ausentius colligi uerè sequentes casus  
primus est si probabiliter credatur confessarius sine ex ma-  
litia, sine ex simplicitate et incogitantia sine in sine

extraneitate reuelaturus aliqd ex Confessione &  
 qdem si poenitent, n̄ fm̄ coniecturis, et loci in suspiciuncis  
 talis qd̄ de Confessario f̄sumere pot̄ sua serm̄ ego  
 n̄ fm̄ q̄fessione dimidiaria, sed negz̄ ullo mō it̄ si ḡf̄  
 ferri. et negis an n̄ talis aequat ius et infamandi in  
 hoc genere Confessariū et quibuscunqz̄ noluerit sanc-  
 ip̄sui seu impudencia, seu simplicitate reuelandi  
 atqz̄ casz̄ ē, si uel ex parte ḡf̄fariū uel ex parte poe-  
 nitenti, morbz̄ aliqz̄ uel mors ipsa imminens impediāt quo-  
 minus ulterius in confessione pot̄ p̄cedi tunc. et p̄t̄  
 at̄ sacerdos impendere absolutionē seruitalem ut uno  
 ore docent oēs Theologi. imō p̄cedunt et pleriqz̄ cum  
 D. Soto. in 4to. dist. 18. q. 2. as. et Greg. de Valent. si  
 agrotus natus, aut signo, desideriosa ḡf̄fate, et cupiat  
 absolutionē, talem Confessione et sufficiente, ac p̄inde à  
 sacerdote ipsi imp̄tenda ad absolutionē q̄ inquit  
 poenitentis facit quantum p̄t. Missi. u. hac sc̄ia ut semp̄  
 displicuit quamuis cor̄ sit doctoria (et ut uidet̄ in praxi  
 admodum usitata) ita adque omnino displicet salto quo  
 ad absolutionē seruitatē q̄ reuera sine sacrilegio  
 meo iudicio dari n̄ p̄t̄ nisi fuerit subiecta debita  
 m̄aa p̄ nutus. a. et signa et subiiciunt m̄aam  
 in cuius modi sint, ut in ipsorum p̄torū cognitionē  
 Confessariū sufficienter uenire pot̄. Sed de hoc <sup>alio</sup> h̄ce-  
 mus in m̄aa de ḡf̄fentia opinatiua. Argumentū a. illud  
 quo doctores utunt̄, apud me exigua uim et uerū

quod dicitur Consoni tunc confessione integritate in pœnitenti-  
onis subicit sigillo, quantum commode est. Sed id non  
est intelligi de multis et signis sed de vera et formali  
expressione <sup>pœnitentiarum</sup> saltem unius: aliq̄ si argumentu hoc ga-  
beret vires oporteret et concedere. baptisma est  
validu quomodo cumq̄ applicatu infanti in utero  
matris et si ungue <sup>tm</sup> vel digito pedis aqua ghu-  
geret q̄ tm factum e, quantum fieri potuit q̄ tm  
ma de baptismo videns a nullo scholasticoru concei-

Tertius casus e si pœnitens non potest aliquid pœnitenti-  
am simul manifestat et pœnitenti alterius quem confessari  
novit q̄ tm sic intelligendū e si illa persona tortu aliqua  
vel fama, vel honoris, vel alterius rei iactura p hoc  
subire debeat, vel saltem probabiliter metueret ut docto-  
docet. m. Navar. cap. 2. do. n. 2. et 3. et alii ceteri.

Ratio. a. e. q̄ archius legit pœnitenti de non infamand eximo  
q̄ pœnitenti de integritate confessionis q̄ primu e  
iuris divini naturalis. etum vero. e iuris tm divini  
positivi. q̄ cum utrumq̄ horum pœnitenti servari  
non potest servandū e id q̄ maioris, et arctioris e vin-  
culi q̄ comp, et uni universaliter servandū. e.

4. casus e. si pœnitens non potest revelare aliquid pœnitenti  
quod simul et semel videtur et sigillu confessionis. h. q̄.  
sitū exemplū e. apud. Ludovicū molinā. q. 10. de con-  
fessione. si pœnitens sit sacerdos, et audierit confessio-  
nem sui Episcopi, contaveritq̄ ipsum absolvere a sumo  
quia cum id legitime facere non potest postea si sic confiteatur  
alteri sacerdoti sui pœnitenti futurū e ut alter sic confiteatur.

sarius cognoscat episcopu q priori Confessus e pecc  
 sumonia tunc go licebit hoc peccm tacere et sic  
 de aliis. Quid e qd pceptu seruandi sigilli multo maius  
 e qd pceptum integritatis Confessionis. Hec doctrina  
 uera qd e. Ego tu confuleru tali ut qd iter et alio  
 riq q altera psona n nouisset apud quam omnia sua  
 pta sine tali piculo libere posset deponere.

Et quintus casus e si poenitens sciat alig peccm ex cuius  
 Confessione pbabiliter fiat Confessarium acceptum occa  
 sione ex eo simile peccm perpetrandi tunc tacere pl poe  
 nitens illud peccm sed suo iudicio melius faciet addendo  
 alium q in tali piculo n sit. exempla n e necesse afferre  
 dnt. casus e Cum poenitens sit peccm reseruata superiori  
 et superiori uel n uacat uel n placet iam audire ipsius  
 Confessione integram et sit iustam caam n dandi alteri  
 potestate absoluedi a peccis reseruatis. tunc sane pot  
 Superior aut ipsius poenitentiarig audire tm peccm re  
 seruata et ab illis absolueri formaliter et p reliquo  
 rum n reseruatum absolute remitteca poeni  
 tentia ad mtesione sacerdotem. In quo casu n uiolat  
 poenitens pceptu integritatis confessionis qd qditer  
 ora q iuxta rasonabile iudicium superiori pt et dnt  
 qditeri. Ita docet Syluester. vbo. q. fessio. 2. n. 220  
 Caietanq eodem vbo. q. ditione. 20. et alii idqz usq  
 et praxi e Romana Ecclia complat.

Aduerte tu sit <sup>primo</sup> cum q a superiori a solis peccis reser



nam absoluitur teneri postea reliqua p[er] sua  
tempore inferiori ap[er]ie. Q[ui]o J[ur]is e[st] q[uo]d licet  
a reliq[ui]s et p[er]tis r[ati]o[n]em sup[er]ior tunc absoluat poen[ite]ntia[m]  
tantu[m], saltem in directe[n]t[em] necesse e[st] in illa eadem p[er]ta  
et directe subicere potestati clausum ut directe  
mittant eo mo[do] quo statuisimus de p[er]tis obliuioni  
tradit[ur]. ff. de iur[is]d[ic]t[ur]e r[ati]o ex. l. i. l. i. c. et g[ra]t.  
de val. asser[ti]one. l. i. a. sup[er]ior t[er]re tunc vel  
saltem p[er] poen[ite]ntia[m] absolue[n]s ab obligatione  
g[ra]t[is] sibi s[er]uitaliter tollendo scilicet reseruat[i]o  
n[on] aut absolue[n]do a censura, cui annexa sit reseruat[i]o  
absolutio[n]is a p[er]to. scio Caetan[us] et solum  
aliud docere sed scio et illos aliter docere sine  
fundamento. Deniq[ue] animadu[er]tend[um] e[st] idud ex. 20.  
q[uo]d si n[on] pateat adit[us] ad sup[er]ior[em] et in necessario sit  
g[ra]t[is] sibi, sive ad vitanda scandala sive ad communi  
g[ra]t[is] sibi o[mn]ia p[er]ta cu[m] p[ro]p[ri]o quam minima recurre[n]do  
ad sup[er]ior[em] p[ro]xima quaq[ue] occasione p[ro] s[er]uati  
e[st] casu directe absolue[n]s q[ui]e inferior[em] a n[on] reseruat[i]o  
n[on] indirecte. a. a. reseruat[i]o modo p[er]tis reseruat[i]o  
n[on] p[er]tis. hinc. n. et g[ra]t[is] sibi, et absolue[n]s p[er]ta. m.  
usurpando vis h[ab]it[ur] s[er]uati ut p[er]ta sine absolute[n]s p[er]tia  
ab excommunicatione. neg[ati]o tunc poen[ite]ntia[m] p[er]tis  
et accedere ad comunione in tali n[on] ut docet s[er]uati  
ob grauis[is]sima scandalum. Et h[ab]et in legitate  
Confessionis.

¶ *Caseus Sextus De Iteratione Confessionis*

*Qua. 28 An et quā debeat confessio semel facta iterari seu repeti*

¶ *frequenter accidere potest ut oporteat de iisdem peccatis denuo profiteri. quoniam a. id ne cessarium sit multum inter se doctores discrepant sed non video quod urgente de causa. quare statuo generaliter quendam sed meo iudicio certam et infallibilem ad id cognoscendum regulam. Est. a. haec tunc solum, et semper repetenda Confessio est quaecumque accidit substantialis defectus, vel ex parte personae confitentis, id est siue oriato ex defectu veritatis doloris siue malae preparationis et dispositionis ad confessionem siue circa aliquid simile. &c. Vel etiam ex parte ipsius confessarii ad haec. non duo capita video generaliter esse in valida confessione defectus commode potest reuocare. Sed quoniam plures casus utroque modo possunt contingere si stringemus breuiter utrumque sigillatim.*

*Qua. 29 quā Confessio ex parte poenitentis sit nulla ita ut repeti debeat*

¶ *Et est tres casus in hac questione extra quouersiam primus est si confessionem non praeserit sufficienti conscientia hoc est si peccator non omnimodum diligenter quod supra descripsimus. quod tamen non est quā et quibus in personis suppleri potest ibidem statui mus*

id est casus est si poenitens abijt debito dolore  
q. q. dem dolor qualis quantusq. eo debeat et q. suf-  
ficiat docuit si militor in man. de tributione quo nos  
comitto. Tertius casus est si q. n. g. f. lo. a. p. integre  
sua culpa modo superioru. exposito. Ad hoc casus q. d.  
set reuocari quartus q. d. est ira ad Confessione n. uo-  
luntate n. satisfaciendi iuxta prudent et discretum in-  
dictum Confessarii. Nam an semp poenitens tuncat  
poenitentiam a Confessario imposita acceptare in  
sequenti parte de Satisfactione.

Qua. 90. An Confessio sit repetanda qn poeni-  
tens est ligatus maiori vel minori excommuni-  
catione.  
Hic casus dubius est. Nauar. in Enchiridio. q. n. 2. 3. d.  
Caetanus in p. o. Absolutionis impedimenta. et v. d. n.  
l. supra. e. negant. Sotus. Syluester. Fung. et alii  
affirmant q. bus astipulatur Cardinalis Toletus. lib. 3.  
cap. 10. et hoc ut mihi magis placet. Quid a. Guiz. d.  
qa excommunicatus n. e. subiectu capax huius sa-  
cramenti q. idu in tali statu e. ac p. inde necessarium  
i. si erit. de nouo repetere g. f. sio n. si g. f. s. ut sit cuius  
ab hac censura n. potenti absolueri.

Qua. 91. An Confessio sit in ualida et q.  
q. sequent iteranda qn poenitens impositam  
sua poenitentiam n. impleuit nec amplius  
implere pot. eo q. illam obliuioni tradiderit

Etiam in hoc casu d. dissident mihi placet in  
 de iterandam stauctary pbo. Confessionis ito  
 natio Nauar. l. c. n. 13. Ratio qd satisfactio p pra  
 nitentiam in iuncta n e de centia sermtri poenitentia  
 sed tm ptinet ad quandam diuis integritate. qd n  
 talis sacra debeat dicam intra de satisfactioe  
 hae statuta sunt ex parte poenitentis. qd

qua. qz qn gfebio sit inualid et gfequenter repe  
 tenda de defectum aliquo ex parte Confessarij

Primum casum ee qn gfebiarius ita uel indoctus uel  
 imprudens ut nesciat inter pccm mort. et ueniale discer  
 nere nec peccatorem f. sentem indicare tunc sane poeni  
 tentis ee repetere oas gfebiones, quas ignoro hunc sacerdoti  
 facit quamprimum sane ipsius ignorantiam cognouerit.  
 Cognoscat. uel p informationem aliorum, uel p priuata  
 colloqa uel alia quapra uia. ex quo apparet in qz grauia  
 ac ppe uire parabilia damna et pccida anima talis gfebi  
 rius, et se, et poenitentes suos giciat. ol quam caam supra  
 in sinuamq. eiu modi gfebiariu si maxime si curatus  
 sit n ppe tuta gscientia retinere parochiam sed omnino  
 tere se illa aduare ultoruz saggp mercatore aliquo  
 et id gong alios hoes n tm teneti sub pccm mortali sed  
 et sub nullitate gfebionis q nera gfebiariu in tel  
 ligentem ac doctum, q ipsius gtractus et negotiationes  
 pbe no uerit explicare et guenientibz mediis ipsum in  
 uare. imo ad id ipsum et adigi ab hoc et ab hoc ipso  
 in sufficiente gfebiario

retus casus e si confessorio defuit ordinaria vel  
delegata iurisdictio tunc. n. negi Confessio negi ab-  
solutio ulla e ut patet ex illis q de necessitate iuris-  
dictionis supra disputauimus.

Tertius casus e si confessorius uel forma absolutio-  
nis legitima n tenet, uel in tentione absoluenti  
n habeat quoru utrumq de sacra de scriptis in genere  
centrale ea diximus. Puto egde hos casus ad rarissimos  
meminit In Doletus cuiusdam confessorii quem dicit  
loco absolutiois semp reuiffa pater noster.

¶ 4. casus. si confessorius nominatiu q sententiam sit  
excommunicatus, aut suspensus, aut interdictus aut  
si notorie sit pro uice excommunicatus ob manifestam clerici  
ei percussione uel simile q gram erunt ita notanda  
extra uagante Martini quinti q inquit ad euitanda qua  
affert et explicat fise Xanar. cap. 27. n. 25. Exiuro  
ab his casibus solam necessitate n mortis q et supra  
docui

qua. 93 quoniam pacto iterata confessio insti-  
tuta debeat.

¶ 5. si confessio iterata alii fiat ab eo cui precedens uel  
precedentes confessio not facta sunt ea omnino de integro  
et in specie repetenda ut oes oes docent. si. a. confessio  
fiat confessorio eidem tunc distinguendum e Nam si confessorius  
recordato adque pctoru q prius audiuit et pnia qz  
imposuit satis e in genere diuine confessor tibi de iis q  
antea dixeram ut cum cor opinione aduertit Xanar.  
cap. 9. manual. n. 10. si. a. confessorius oblitus sit pec-



iuri naturali diuino et humano. quo ad primū mi-  
nimum tripliciter uiolato ius natū procedendo ea q̄ in ḡf̄-  
sione detecta sunt. Primo fidelitas, q̄a tū peccator sua  
p̄cta secreti commiserit sacerdoti promisit ipse uicis-  
sini salta tacitā, et implicitā, se nemini quā pate-  
facturū. r̄to uiolato iustitia. caditq̄ n̄ fama p̄ximi  
maximum sanē h̄is bonum. Tertio cadit et charitas  
naturalis de n̄ scandalizando p̄ximo danda ei ansam et  
occasionem spiritualis ruinae, et deterrendo eundē  
ā re saluti tam necessaria. quo ad r̄tū uiolat et  
ius diuini beneficii ap̄tione cuius secreti q̄a omnia  
dicta p̄cepta naturalia continent et in sacris literis et p̄cipu-  
sunt. ā d̄co. r̄to q̄a ut optime docet. D. Tho. q. 2. d̄. 1.  
a. 1. et d̄. 2. in sac̄ m̄a loq̄ solent sacerdos exi-  
pit ḡf̄siones n̄ ut s̄c̄ sed placent q̄ uicarius d̄q̄  
atq̄ ad eo ut deus ipse q̄. exeq̄to iud̄ munus nomine  
et loco s̄q̄. sicut q̄o ipse deus ut d̄r̄ ezechielis is  
ita obliuiscit̄ peccatū ut eorū nec recordat̄ p̄ am-  
plius. sane eadem lege multo magis ad facere et  
ḡf̄sarius q̄ q̄dē diuini r̄gōna r̄ac̄ et si n̄ sit de mo-  
statina, ē a. ḡgruentissima. quo ad Tertium uiolat  
et ius humanū sic n̄. cap. utriusq̄ sexus p̄ ap̄t̄  
Caveat sacerdos ne p̄ bo uel seip̄o, uel aliō quouis modo  
aliquatenus p̄dat p̄tationē et statim ḡstituit̄ p̄uarica-  
toribz. poena depositionis, et p̄petua poenitentia in  
arctissimo monasterio <sup>compendia</sup> ~~dist. sexta~~. s. u. Greg. papa  
in Canon. sacerdos de poenitentia distinct. sexta depo-  
nat̄ uiḡt et oibz uita sua ignominiohis peregrinoz

quos legunt in quibusdam legibus tales peditores ui-  
ui combustj.

qua. 95. quosnam obliget sigillum confessionis

res omnino et singulos q quouis modo et uia pcta alig ex  
gessione cognouerunt. neminem in scriptis teneri qz ipse  
sacerdos. ita D. Tho. a. 2. nauar. cap. 2. en. 2. n. 7 et alii  
cui gsensu et ut in uita ueluti fasces gnuam uis oer  
psonas ad seruandū decretū sciētū a sacerō in psona  
ē sacerdos confessoris. ita ita oer qly ipse reuelauit. 3. his  
si qly si. 4. et si q se finxit sacerdote cu sacerdos n oer  
5. sacerdos doctor quem circa pcta gfitōntis quluit indoluit  
gffessoris si casu uel et ex industria uel malitia expressis  
sat poenitentis nomen. 6. interpret si fortā poenitons  
gffessorio exponeret sua pcta media alia psona qz gffessorij  
loco ipse poenitōntis audiret tunc n. interpret archy.  
sine silentio tenetur. 7. Circumstantes gffessionalia sine  
curiosē sine casu aliqd intelligat. Nota oim rāo ē quia  
obligatio celandi cognita p gffessione tam lata patet qz ē  
necesse ut gnuisus gnuis sermō in hoc fidelis commode gfforne  
p. et gffessio n reddat gōibz obligā gffane fit si uel eming  
pōnt uenire in suspiciōne defectōrū criminū in gffessione

qua. 96. quam multa cadant sub sigillū  
gffessionis

Anteqz ad hanc qstionē respondēamz in specia. po-  
nēda ē hęc regula in genere. obligatio sigilli sermōntis



n<sup>o</sup> t<sup>m</sup> extendit se ad ipsa p<sup>o</sup>ta in g<sup>o</sup>ssione explicata  
sed et ad q<sup>o</sup>ius aliud in g<sup>o</sup>ssione cognitū eorum cuius  
anulatio merito <sup>part<sup>o</sup> reddere g<sup>o</sup>ssione</sup> ~~aut facere~~ <sup>est</sup> contemptibile grauem  
onorem et odium. Hae regula colligit<sup>r</sup> ex Theologis  
in 4. dist. 21. tam q<sup>o</sup> ad q<sup>o</sup>ssione. Vi Guis sigilli calan-  
da sunt primo oia <sup>p<sup>o</sup>ta</sup> intellecta in g<sup>o</sup>ssione sermotali p<sup>o</sup>ta  
ta locē in ea qua q<sup>o</sup> satisfecit p<sup>o</sup>cepto g<sup>o</sup>ssionis.  
n<sup>o</sup> intellecta in g<sup>o</sup>ssione q<sup>o</sup> q<sup>o</sup> uoluit facere sermota  
litor postea t<sup>m</sup> p<sup>o</sup>tor aliquem defectum, quoniam tunc  
ille sit uerū n<sup>o</sup> fuit talis.

Tertio illa est q<sup>o</sup> licet n<sup>o</sup> sint p<sup>o</sup>ta t<sup>m</sup> sunt poenitenti q<sup>o</sup>  
non nime fa, et aliquem ipsi audienti, uel ab aliis in loci-  
genti rubore n<sup>o</sup>cutiunt p<sup>o</sup>g. q<sup>o</sup> aliq<sup>o</sup> natus sit spuris, uel ex  
infami parente.

quarto. uiolat sigillum, q<sup>o</sup> licet nullū dicat p<sup>o</sup>ta t<sup>m</sup> dicit  
faut, aut insinuat aliq<sup>o</sup> ex que alii p<sup>o</sup>nt p<sup>o</sup>ta deducere  
q<sup>o</sup> e<sup>o</sup> di indirecte frangere secretum g<sup>o</sup>ssionis. Quia q<sup>o</sup>  
hae facere in p<sup>o</sup>ssita maā q<sup>o</sup> inde e<sup>o</sup> atq<sup>o</sup> ipsa p<sup>o</sup>ta p<sup>o</sup>ssione  
fales e<sup>o</sup>nt impositiones poenitentia publicis ex quo p<sup>o</sup>ssion  
tibus statim g<sup>o</sup>ssaret graue aliq<sup>o</sup> et enorme p<sup>o</sup>ta q<sup>o</sup> f<sup>o</sup>ssū d<sup>o</sup>  
quasa. sed uo caubū g<sup>o</sup>ssarius q<sup>o</sup> lio oium doctorū ne  
fales imponat poenitentia nisi forte, uel p<sup>o</sup> publico p<sup>o</sup>ta  
sicut olim fuit factum in primitiua Ecclia uel si nihil  
minus maneret p<sup>o</sup>ta occultum sicuti fieret cum alias  
ex deuotione poenitenti uideret illa in poenitentia fa-  
cere sic n<sup>o</sup> e<sup>o</sup>nt p<sup>o</sup>ssionis sub uiolatione sigilli  
in ponere suo poenitenti ut p<sup>o</sup>g. diceret resarū publicē  
in templo, si id ipsum soleant extensū braisū si id ipsum soleant

alii hoc eo in loco ex definitione de uobis sicut audio  
 gñuē ēē in fluctuā  
 quinto. uiolat sigillum aliquo mō meo saltem iudicio  
 (quamuis apud dō. nisi experiam) q̄ cum ipso poenitente  
 extra gñsionem tractat de p̄t̄i auditi n̄ in gñsione  
 hoc a poenitente gñsariū postulauerit uel poenitens  
 id ultrō petierit. Quō ē q̄ hoc ordinariē grauissimū eēt  
 odiosissimū ē poenitenti. petas q̄ q̄o sicut sacerdos  
 gñsarius si uel ipse, uel poenitens commiserit talē erro  
 rē in gñsione ob quem ipsa existimet t̄m Confessione  
 q̄ absolutionē fuisse nullā. Q̄ in tali casu rogare  
 dēt gñsarius poenitentem ut liceat ipsi fac de se in  
 specie agere cum illo, uel certe conari dēt suauiter illū  
 inducere ut de nouo gñteat q̄ si nec primū nec statim  
 sit facere poenitens Confessarius sibi et suae impudentia  
 imputet q̄ melius n̄ didicerit dirigere poenitentē fac  
 apud dō. oīa quasi carta sunt n̄ item q̄ sequunt̄.

q̄ ux. 97. An uiolat sigillū gñsionis q̄ dicit Sane  
 gñsariū sibi gñsam ēē in genere uel et gñsa dō  
 p̄ta uenialia.

Q̄ q̄ neutru dictōrū uiolari sigillum gñsionis, q̄ a  
 nichil h̄c graue patet. n̄ p̄ se cuius et simpliciter hoc gñsionē  
 n̄ ēē de uirtutibz, q̄ si dicas idum dixisse p̄ta uenial. ac p̄  
 de q̄ didicisse gñsionē negat gñsaria q̄ q̄a d̄uere potig ē  
 ad laudē poenitenti q̄ p̄tm. uenial in hoc genere d̄ mini  
 mū et oī q̄ gñsariū manifeste ostendit se q̄ gñsione salte

afferre uel malia aliat q̄fessio eorū plane nulla ut p̄  
doutor aduertit Tol. lib. 3. casuū capite. 16. illud in  
torum or̄ artū ō et diligenter seruandum q̄fessariū ut  
nullū p̄ctm̄ in ueniale in particulari aperiat ulli mortaliū  
hoc n̄. meritissimo grauati ferret poenitentē et fieret  
ip̄s̄ q̄fessio edicta

quæst̄ 2 si q̄fessarius duos audieret p̄ct̄ de uno  
tm̄ dicit ip̄sum fuisse q̄fessū tm̄ p̄ct̄ ueniat.

¶ minimē q̄a hoc ip̄s̄ frangeret sigillum statim n̄. alii  
in colligant et arguerent alterū fuisse q̄fessū p̄ct̄a mot  
fnō ponit Xauer. cap. 2. manual. n. u. noua editione  
aliquem casum in quo n̄ liceret simpliciter dicit aliquē  
ē q̄fessū. idē tunc q̄n q̄s adeo clam q̄fessus ē ut nolit  
quemq̄ alium ferre se tali sacerdoti fuisse q̄fessum. V. g. Vxor  
fratris parochi Confessarij solita hactenus parochio q̄fessio  
commisit adulteriū et timen ne forte illud reuelat fratri  
q̄fessio q̄e p̄ctm̄ alicui alteri secreto ut ista sine ri  
culo alia oīa p̄toritū more suo parochio q̄fessio tunc  
sane alter sacerdos q̄fessarius n̄ p̄t dicere sane muliere  
sibi confessā. Q̄a ō q̄a ip̄sa facile fieret suspecta siue  
marito, siue parochio.

quæ. 99. An uiolat sigillū q̄ ip̄sa tm̄ p̄ct̄a p̄ se in  
q̄fessio ne audita aliis parochiū.

¶ n̄ uiolare si nec directe nec indirecte p̄sonā indi  
cet, nec sōnt ip̄s̄ q̄fessentes ullo modo uentire ni noti  
tiam eorū q̄bus p̄ct̄a dicunt. Q̄a huius ē q̄a tm̄ p̄ct̄a dicit  
ō celanda intelligit̄ int̄ uelatione quadam ad ipsam p̄sonā  
q̄fessentē ut scilicet ip̄sa n̄ cognoscatur.

¶ Quo tm̄ sic aduertenda sunt diligenter primo cauenda

sunt scandala infirmorum quod frequenter  
 oritur cum narrando peccata in confessione audita, et nul-  
 lo poenitente expresso maxime cum quismodi narratio  
 in istis mitor eos qd fac ipsa sunt qd feci, facile in  
 tales putant. sigillum tunc frangi et reuera uix uideo  
 quomodo hoc in horum p'sentia ~~non~~ extra erubescitiam  
 et ruborem narrari possit. nam a impudentor et  
 scandolose facere eos qd dicunt se talia, et talia peccata  
 auduisse licet sigillu in rigore loquendo n' frangant si  
 p'sentia n' indicent, quod si in talis manifestatio uideret  
 ex alicui multu futura, dicat cum cautela se aliquo  
 auduisse talia peccata.

qua. 100 An uiolet sigillum qd audita confessione pu-  
 blii alicuius peccatoris dicit se en n' absoluisse.

Quo primo certum e' n' uiolare eum qd in tali casu  
 interrogatus dicit se fecisse suum officium, qd tunc aliud  
 nihil tenet qd id qd alioq' scia scilicet Confessarius functu  
 se suo munere siue absolueudo, siue n' absolueudo. ob dan-  
 dem roem n' uolat sigillu qd similem peccatorem, puta meretricem, zombim:  
 asuarium, geubmarium notarium. etc.) accidentem ad eu-  
 charistiam, quem antea audiuit, et p'pter inpoenitentia  
 n' absoluit a comunione publice repellit iste quantum  
 apparet, adhuc manet in suo peccato, neq' facit poe n' con-  
 fiam publicam, qd iuxta sacros canones et ecclesiasticas  
 sanctiones subire debet: Cum qd alioq' fuerit oibz  
 factus peccator publicus nec uolo nec possu dare corpus Chri-  
 stianum iuxta p'scriptu Ecclie ostendat se uere poenitente  
 ita Card. Caetani p'bo confessor. n. 11. Geij. de v'd

pell. 3. Corollaris 8. Quid utriusque casus e quod  
tunc tunc dicitur fore id quod alioque sciunt aut suspicantur quod  
libitor dicitur fore. Ceterum tunc et hinc dicitur confessarius ne  
affirmet in casu absolute nolle agere poenitentiam, quasi  
scilicet, quod eius confessione audire certius nouerit.  
hoc quod alii apud quos ille infamis e alioque certe hoc  
ipso significaret se id scire ex confessione. Dico ita  
si talis absolute dicit se hanc poenam non absoluisse, mo-  
lat sigillum, quia tunc cetero in generatione alius opinio  
de poenitentia in poenitentia; si uero adderet non absoluisse  
ipsum, quia adhuc non e finita confessio, uel simile quod dicitur  
tunc non uiolaret, ut per se patet, ita excauar. folij. Car-  
tang. Valent. et alii.

qua. 101. An uiolent sigillum, si dicitur de poenitentia  
si dicitur peccata et confessio e

De negatiue, quia per ipsum stat, tam sua peccata quod in unum  
sibi poenitentiam alius diceret, cum sua fama sit domini  
ut alibi ostendimus, moneo tamen sic primo, talem  
ordinarie scilicet et imprudentissime agere nam non obstante  
per sua fama dominum et in totum tamen ex huiusmodi peccato-  
satione profundit et perigit sine ulla iusta, et ratio nobis  
eas ita moneo non licere et ipsi poenitentiam sibi impo-  
sitam dicere alii, quoniam cumq; redundat in qualem qua-  
e confessarius <sup>ignominiosum</sup> fieret si quis diceret sibi arduam de  
impositam poenitentiam, et in totum taceret, dissimu-  
laret eam poenitentiam peccaret pro talis sic, non quod ui-  
laret sigillum, quod quod iustitiam, ultra legitima et iustam  
causam confessarium indignaret in cuius quod eam fama in sua

potestate ipse n. h.

qua. 102. An gressarius ex vi sigilli obligetur  
ad silentium de peccato in confessione audito, nisi id  
alias noverit

De cum d. Tgo. in qto. d. ist. 21. q. 3. a. 7. Francif. So.  
arez. d. 53. sect. 3. ff. 7. et alii. Scholasticis negativè  
ratiõ e. q. talis ut suppono nihil reuelat confessioni  
quatenus scilicet ex confessione illud latuit. ratio q. alioquin  
gravissimum eet onus gressarii si ob confessionem amitteret  
natale ius utendi scientia et cognitione sua aliud q. q.  
ex confessione latita. 3ho. q. alioq. hae unã ratiõ sternere.  
p. poenitentibus nra. ad quasvis neq. tias, q. eline. n. eet  
semper alidone gressarios sub p. tecti sigilli. q. si tu me tus  
cor. et iusta suspitio gravioris alicuius scandali. si id  
absq. gravi damno declinari pot. suppressi pot. q. g.  
fessio ne auditis omnino id faciendum e. q. si fieri ne  
queat servandum sigillum n. erit. q. f. qdem in tali even-  
tu sanissimũ g. filium fuerit explicare aliamodũ noli-  
tia, quam d. b. tali re habet. p. q. hoc audiri ab alio vel  
ita q. cor. rumor, et fama populi ecc. q. tu tacere  
semper on. necesse n. e. Immo d. q. cavendum erit ne ali-  
qua artitudo, vel c. vi. cumstantia ad huc in confessione  
suapta.

Ex quo ulta nra colligo q. si gressarius p. babiliter suspice-  
tur, vel alias noverit p. benitatem furatum eo ipso  
res suas p. oc. illum et corã iudicis denunciare desi-  
illi ante occafione hoc ipsum gressus sit. Addit Greg.  
de. Val. puncto. qto. sub. fine ex Dominio Soto idip.

si est iuratus ad confessariū si fur vel latro fuerit  
piat nisi inter confitendum clam erumenta id est ipse  
postea animaduertat tali hora et loco et a tali perso-  
na sibi hoc certissimū factū esse hoc n. oia p. t. g. f. e.  
sarius ad iudicem referre rāo ē dādō qua  
supius potune confessariū n. manifestat nisi inticiū  
alia uia quam confessio nisi a se animaduersa et depro-  
genza.

¶ qua. 103 An nullus omnino sit casus in  
quo confessario liceat salua religione  
sigilli confessionis p. t. in confessione m.  
colleata reuelare

¶ ad unicum, dumq. hunc aut  
ipse sponte et iusta de caa rogatus facit confessario  
copiam et potestatem dicenti alii vel alii id q. in  
confessione intellexit. pro hac rāa sunt oes omni-  
secolastici DD. excepto unico scoto et Durando in  
4to. dist. 22. q. 2. Rāo. a. Theologorum ē q. a. g. f. e.  
sarius in tali caa iam sit p. t. ut homo neq. ex  
hoc capite p. t. confessione facere ad iusam vel suspectam  
q. estat sic ois caa sigilli. Neo tū iudicio etiā  
in tali caa uidelo magna circumspectione et  
cautela op. d. et ego q. d. e. putare ita comp. in po-  
nitente agendum ē. ut hoc ipsum q. in confessione delorū  
et postea confessario exponat extra confessione uideat.  
nescio q. d. stomachū creare et hoc ipse q. q. d. dicit  
habere se licentiam a poenitente hoc illud dicitur dicendi  
Ex his sit corollariū extra unicum hunc casum  
nunq. omnino licere reuelare q. d. quam in g. f. e.

hōne auditū ac p̄inde confessorio sanguis potius  
 fundendus est q̄ ap̄iendum sigillū imo si certo  
 sui et integra aliqua civitate, p̄vinciam, regnū  
 uno p̄bo totum mundum in locū curā in hūc et nun-  
 uelot q̄fessione, q̄. n. ea reuelata, oīa salua man-  
 fura, nullo modo nec p̄t, nec d̄t vel nutu aliqd̄ reuela-  
 re. Ad hanc conclusionem p̄bandā n̄ d̄ ne cec̄ plu-  
 ra abesse satis. n. d̄ q̄ ipsa r̄o constat casus par-  
 ticulares p̄nē in n̄a merō adducunt Theologi maxime  
 B. Medina. q. 45. de confes̄. Verum ad oēs casus q̄-  
 cunq̄ q̄ datam doctrinam et fr̄gi possunt una hac  
 responsione solvunt q̄. a. hoc. nullus omnino p̄t  
 d̄o finis ob quem licet facere id q̄ intrinsicē et  
 se malum ē. It̄ manifestare confessionē sine ex-  
 presso confes̄u p̄nitentis in oīum iudicio p̄sema-  
 lum d̄ et p̄hibitum iurē n̄ali diuino, et humano  
 ut supra ostensū ē. q̄o nunq̄ licet id facere, siq̄d̄  
 n̄ sunt faciēda mala ut eueniant bona, et hoc ē  
 fuitq̄ semp̄ mens et sens̄ Eccl̄ie, et stultū ē ob quas  
 noscō quas speculationes in plus sui velle sapere  
 ad sobrietatem sapere oporteat

Quā. ultimā. quomodo Confessorius solent  
 ex ordine interrogantes, de p̄t̄is in q̄fessione  
 expositis

Q̄ primo in hac re optimum responsū ē nullū dare  
 responsū, sed potius acerrimē responderi et inuocari  
 in sic interrogantes nulli. n. p̄roḡ mortaliū cuius  
 cuiusq̄ dignitatis concessū ē, vel minimū q̄ querere  
 in hoc foro intellecto. It̄ r̄o sine q̄ interrogat superior



Sit poenitentis vel confessoris vel utriusque  
simul, siue equalis. Quod potest et de confessoris ad  
sibi, si si opus sit iuramento se nihil pro se scire  
intelligendo in mente ut homine potest procellare, non  
est quia reuera quod in foro, et spirituali. Hoc tribuna  
li confessoris novit, novit tamen modo ut dicitur. sicut dicitur  
minister ita non exprimit de finibus in cap. si sacerdos  
de officio ordinarii. si. u. quod respicit negat ad huc in haret  
et querit, utrum sciat per sua confessionis hoc ut deus  
respondeat similiter, et uret se nescire, nec poenitentem  
quod si sibi tale dixisse solum intelligendo mente ut dicant  
si similem concipiendo amphiboliam Nam et sic sonus amphi  
bolicus est si duas res negat scire ut deum quidem. et non hoc  
propositio significare non audiri tanquam deus, ut causa principalis,  
licet bene ut causa ministerialis. Sed quod si et hoc  
rogat num scias ut causa ministerialis. Quod ulterius est  
quod non est, sed tunc confessorio mortem potius subeun  
dam est, quam vel minimum quod promittendum. Non tunc  
confessoris silendo crimen indicabit sed tyrannus ille, vel  
quod tandem sit ex sua malitia id colligat. Vel potius di  
cerem in isto articulo deum reuolaturam Confessorio quod  
ipsi faciendum sit, quia in necessariis inquit Aristoteles, de  
nunc deo in necessitate  
et haec primo, si hospes aliquis ex neustria in fieret  
tria dolia vini, et illa non vellet auferre, et per hoc ipsum  
consequenter interficeret oves quos hospes dixit potest  
intentione confessoris prode re poenitentem. Item misit  
dies sepius et idem confessorius de dicere sacrum, non potest  
t. a. per missa aliunde hinc unum quod ex illo hospite

qd hoc ipso crimine confessus e. qd tunc faciendum e  
 uno vbo seruandum de sigillum qd mali sequatur  
 sed qd faciet si n in piculum vita corporis, sed et  
 vita spiritualis, et a bona mortis imminuat picula  
 Vg intelligo confessionem nisi parati gravissima  
 peccandi occasione, et moraliter certu su, me n poe illi  
 resistere n fugiam, et vitam illam occasione, et tu  
 fugere n possum, ni in directe saltim reuelam con-  
 fessione et q caput e sum in talibz angustiis positus, ut  
 videam hic et nunc, me n poe scilicet confessionem ali-  
 qua. Et hunc casum, potius menta fingi, q moraliter  
 pot accidere, eo in adhibo q adque strictissime serua-  
 dum de sigillum confessionis, qd tandem sequat q idem  
 dico, si aligz mihi confessus fuisset, se iam iam sparsurum  
 Carisim in hac ciuitate, ex qua in fidei tota communitas  
 debet visum minus aligz tacere illud solum fieri et ut  
 talis panceps in genere q concione subdito moneret, ut sint  
 stabiles in fide, nec adqz admittant manum q ab artian-  
 tis orthodoxa fidei sit alienum q p p. q  
 q res ideo, An p latus aligz pot sumere aliquem subdi-  
 tum, ob crimen aligz q ipse subditus confessus e. Casz pot  
 p q si subditz iste honoram eo religiosu monachu sit in  
 officio publico mokratere, et p latus intelligens in con-  
 fessione hoc orus eo subdito admodum po piculoem q rito  
 an pot hunc p latus suum subditum deponere. Item si sit  
 in electione, an pot illi negare suum suffragium, q p hor  
 nobilitam acceptam ex confessione. Et hanc q rione apud  
 de de admodum lubricam, et multa inuoluare, ego bre-  
 uitate caa q sequentia primo hac in re opus eo

ingenti prudentia eto pendere resolutione totiq  
huius qstionis ex circumstantiis. Dico 3tio nunq  
licere tm pp notitiam qstionis Plato privare  
subditum dignitate, deponere ab officio imperare  
ab honore cui proximus est, mittere in exilium  
vel alia simili poena publica afficere qd sic est  
manifestus extractor sigilli et redierit huius poeni  
tenti confessionem ad iustificatam.

Dico 4to poe tm platum ex intellectu in confessione  
secreto disponere officio ut cum tempus redierit mu  
tandi officia tm illum prudentiori vel doctiori depo  
nat et constituat in alio se iuniori officio vel dot illi  
aliud munus aequè gloriosum cum nullo tm preiudicio con  
iunctum. Et est in electione n dare illi suffragium dum  
modo tm nemini q hoc vel minima qd innotescat in  
confessione reuelatum.

Dico quinto platum hac oia poe facere et multo ma  
gis si suppetant alia caa. et tunc illis minitendum erit  
et n notitia confessionis, sed ob aliud crimen q cuius, et  
quantumcumq nec sit nec est illum amovere nec in elec  
tione ad platuram illum impedire.

Restat sic unica obiectio q sit fieri q modis illos qby uti  
hoc diximus qstionarium de pte subditi in interrogatu.  
Et a hac obiectio, ex qsensu omnium theologoru hacten  
se hae qformare ad formam interrogantis et intentione in  
interrogantis quare n licebit sui ingenio fraudibus uti con  
fessionibus sed facile Responsu extra formam iudicii assup  
tum ad prorsus falsum ~~nam~~ qd plane licitum e in  
interrogantem eludere dicendo aliqua alia in pte notata ubi  
tato, tam vel p huc amphibologiam, vel p partim qba dicat

do, partim mente concipiendo sed inqes hoc dicit mor:  
darium. & minime, sed ad ultam et licitam d'p'mula  
tionē illius veritatis, qz in iuste interrogans nihil à se  
extorqueret, ut recte ex Xianor. et vob' doctoribus eorū  
Greg. de. val. to. s. disp. 6. q. 12. puncto. q. ij. Dom. Jo. tom  
et Jacde g'fessione abunde sufficiant nam de eius d'f-  
solutis n' sit alinet dicere planissima

¶ Satisfactio **C** **T** **T** **T** **T**  
De satisfactioe tertia parte  
sermōi poenitentia.

Agemus hic de satisfactioe p' peccata temporalia (alio-  
na n' cum ipsa culpa in confessione dimittit) q' q' dem  
duplex eē in p'te una q' p'ficiat' extra sermōem ex ope ipius  
opantis, altera sermōali satisfactio ex ope opato, q' p'ria  
ē huius loci; Nam prior illa p'tinet potius ad effectus  
poenitentia, quatenus virtus ē; utramq' h' p' examina:  
rimus q' conexa sunt, et q' ad alii d'ignum faciunt  
supponendum. a. ē satisfactioe aliud n' n' sit eē  
quam illata iniuria, voluntariam re compensationem  
rē aliquam saltem rōem iustitia cum p'posito et  
firmitate voluntate similem iniuriam deinceps amplig  
n' inferendi. Dixi (voluntariam) nam ad satisfactio-  
nem n' ē necesse ut actio p'cedat ex formali volun-  
tate satisfaciendi ut nimis rigide docet Henricus

f. q. 12. sed satis ē ut p'cedat ex quacungq'  
voluntate placendi deo, aut propria sua salutis cuius  
rōem optimā assignat Franc. Suarez. tr. 4. disp. 27. sect.  
3. n. 5. tum q' scriptura nusquam requirit formalem  
illam intentionem, tum q' ad merendum apud deū necesse  
n' ē ut aliq' op'eo eo fine et intentione ut mereat

sed satis est ut faciat opera pro mercede digna quod nec  
eadem intentione formali opus erit ad satisfaciendum

### Classis prima.

De satisfactione ut est virtus seu

effectus <sup>virtutis</sup> poenitentiae et ut est  
quod uac. 2. An possit aliquis satisfacere deo pro peccato

Multo huius inquam illa doctrina satisfactionum nostri  
temporis, negantium ullam satisfactionem in hac uita  
et peccato fieri posse, tum quia gratia pro peccatis satisfaciunt tum  
quod quia dimissa culpa hoc iure tollat omnia poena. et  
horum criminaciones fuisse disputat Suarez et Valentia  
in hac materia, sed omnium exactissime. Card. Bellarminus  
in materia de poena. sed propositum igitur questionum et breuiter  
cum d. 20. in q. 1. dist. 15. cor. Gregoriana atque ad hoc ipse  
et definitione ecclesiae in Conc. Florent. et Trident. II. infra  
ec. pro hoc quam deo pro peccato omnino satisfacere non quod  
reddendo aequalens tantam aequalitatem quali quantitati  
sed tamen tantam quantitatem proportionis. Doctores argumenta  
sunt prima quia cum hoc in hac uita sit in statu uiae  
oportuit illi cedere locum modum, et tempus quo possit  
animum perfecte purgare ab omni peccati culpa et poena. nam  
quia plus est morari uitam aeternam quam consurgere remissio-  
ne poena temporalis: quod cum possimus pro munere quod  
omnino possumus pro locat fides) multo magis poterimus  
tantam.

qua. 2. An ad satisfactionem necessarium requiratur  
ut hoc sit constitutum in Dei gratia. constitutum

Constituto satisfactionem nobis esse possibilem, uideendum  
nunc est quod et qualis ea debeat satisfactio seu quod eodem  
recidit quibus conditionibus debeat ad esse perdita satisfactio operantis

Et ad Theonem affirmatiue via D. Thomae q. 14. a. 2.  
 et Theologi ceteri in qto. dist. is q. Scotum et quosda  
 alios. Et certe post conc. Trid. sess. 14. cap. 8. et canon.  
 et 14. ubi dicitur satisfactione non esse opus nostrum nisi  
 sed esse opus gratiae Dei et gratiae Jesu Christi.

Oppones Concilium per gratiam Dei intelligere sicut gratiam  
 auxiliante vel ut loquuntur Theologi auxiliu speciale  
 non in gratiam sanctificantem seu iustificantem. sed  
 et ipsa perba Concilii non pati sane solutionem exproce  
 dicit. satisfactionem esse fructum gratiae Christi in quo  
 minimus homo supponit satisfaciendam vivere vita spi  
 rituali. ~~per~~ quodammodo ex gratia iustificante et certe  
 post conc. Trid. res est adeo certa ut gravium videatur teme  
 rarum. Hoc potius conclusionis efficax gaudet quia poena  
 et satisfactiones cuius vita nuda et per se spectata  
 non sunt ullo modo comparabiles nec sunt vel minimam  
 proportionem cum poena vita futura ut ostendunt eos  
 Theologi cum D. Tho. in prima rda q. 109 nec sunt  
 ullum valore ex se ut remittant illam poenam quod  
 necessaria omnino est gratia a qua sine ualere accipi  
 ant. ita ut quod vel satisfaciendae quod de condigno vel  
 de congruo non primum quia quandiu homo est inop. in dig  
 nus est quod princeps dei bono, et ut loquitur alibi suffrag.  
 nec pane quodam dignus est quem comedit rdm. u. gratia  
 de ubi. et quod reuelatum est aut unde obsecro gratia  
 Deum fac liberalitate uti cum inimicis suis, cum gene  
 ralis lex sit ut quanto quis se glorificauit et in deli  
 cius fuit, ut loquitur s. Joab in sua Apocalyp. sicut dicit  
 illi in tormentis. Et de gratia lex similiter uni  
 uersalis sit in tota sacra scriptura fundata

q. oia opa extra caritate facta nisi q. sint in  
similitudine pauli si caritatem n. habuerit factus sunt  
sicut aes sonans et Symbolum tinnians

qua. 3. An remiscant opa bona in pcto mort.  
facta uel alioz num satisfactio extra graam facta  
postea ualere incipiat, qu. te redit in gratia d. q.

DD. in hac re admodum dissentiunt Carotang. p. bo. satis-  
factio. Card. Tol. in sua Summa. lib. 3. cap. 11. dicitur in-  
ter satisfactionem in confessione impositam remiscere recuperata  
graa. Raso prioru. q. q. ex eor. sensu Theologoru. Scripta  
obtinere suum effectum sublato obice pcti mortali q. d.  
satis factio scriptis. Et obtinere suum. p.

Franc. Joarez. l. c. dubio isto. Greg. de Val. q. 14. puncto 3.  
tenent oppositum quam dicunt et eo eor. reliquoru. scia.  
Raso prioru. q. q. opa illa n. tm fuerunt mortificata, sed  
omnino mortua q. curuerunt principio uita. s. diuina graa  
q. et ualore ad satisfaciendum et merendum et id e. si uel  
recupata graa n. remiscunt ad meritum ita nec remi-  
niscunt ad satisfactionem. qua q. dem scia mihi magis pla-  
cet ob allatam r. eor. licet et prior n. careat p. bilitate  
p. terq. q. et fauorabilior sit pctori et magoru. et docto-  
rum. Nihilominus ad eorund. argumentu. responderi p.  
Scripta aliz atq. et scripti pariter ut tunc remiscere  
accedente uel inueniente graa, cum uisus de p. it. e. q.  
ut p. p. eor. suum effectum sed tm obstitit obex pcti  
mortalis. p. g. confessio p. terca sublato obice pcti mortali  
remiscit q. ipsa ante gratiam uera confessio e. neq.  
opus habuit. Pronta gratia ut p. se possit ee efficax sed tm  
obstitit impedimentum pcti quo minus actu ee efficax.

At. u. satis factio extra graam pecta n pt illa  
 occupata remif hac roa remuifcere qa illa n fm  
 efficax fuit, qa habuit obicem pcti mortali, sed qa  
 defuit et radix ualoris hoc e graa dei qua eget oia  
 opus bonam ad hoc ut tam meritorium qz satis factio-  
 rium fit

qua . q. An go talis satisfactio omnino nihil  
 ualeat

R. ualere ad m. tegritate serm. et ad implendum  
 pceptum, de exequenda poenitentia a Confessario in iun-  
 ta raõ Guig. q. hoc pceptum ut recte ait Valentia  
 fm exigat altum ius seu opus quo ad sua substan-  
 tiam n. a. quoad modum ex quo fit ut fit complete  
 et formaliter satisfactio coram deo et psequenter  
 hoc pceptum n obligat n. ad partem illam serm. et  
 ad iudicandam saltem incompletè et m. aliter. q. t. im. a.  
 qa et m. alio tam pceptis qz serm. sufficit sub-  
 stantia opus et si extra caritatem fiat. Negz  
 q. e. fingenda noua obligatio sine necessitate. Negz  
 et q. hio hac reuelat ex q. hione de effectu qa ef-  
 factus e. finis, n. a. maã Guig. pcepti. qa et fidi-  
 cenda e. et si ipsum opus n. fm fiat m. p. t. sed et  
 si fiat cum p. t. ut si p. q. Confessarius tibi impo-  
 nat reuictum, et tu uelis q. dem reuictum in fuitu  
 pcepti Confessarii sed tu n. mul. et de tuo adicias  
 uanam gloriam, uel excedas in quantitate dummodo  
 fu. bonam reuictum tibi impositum serues. Censent  
 go. uictor. p. o. satis m. pleri illud pceptum. q. q. d.  
 altinet ad effectum uitandi nouam culpa mortale  
 uel ito m. plendi poenitentia post reuictum m. di



uinam grāam) siq̄ in unctā poenitentia exerceat  
quoad suam substantiā q̄a aliq̄ cū nemo sciat cū  
poenitentiam in statu grāa fecerit necne semp̄  
timere debeat ne nouum p̄ccm̄ committeret ex illius  
transgressionē.

qua. 5. An possit homo satisfacere p̄ uno p̄ccō  
et n̄ pro aliis.

¶ p̄ sequentia. primo certum ē q̄ q̄n̄ q̄s ē debitor  
poena aeterna p̄ aliq̄ p̄ccm̄ illum n̄ p̄ccō p̄ aliis re-  
mittere satisfacere n̄ p̄ccō ille reatus poena aeterna  
auferat. Resq̄ ex se clara ē. 2do certū ē durante  
culpa et ueniali n̄ p̄ccō aliquem p̄ poena illi debi-  
ta satisfacere quoadm̄ culpa uoluntaria est. 3do ē q̄  
quoadm̄ durat culpa tam diu s̄o ē dignus poena q̄q̄  
pondet hūc culpa. s̄o implicat q̄ dicitur nem̄ satis-  
facere p̄ poena ante culpa remissionem. Tertio certum  
similiter ē iustum p̄ccō satisfacere p̄ccō p̄ poena temporali  
debita p̄ccō ueniali rā n̄ remisso n̄ satisfaciendo p̄ alio  
p̄ccō ueniali q̄a sicuti s̄o potest p̄ccō remissionem unius p̄ccō  
uenialis et n̄ alterius ita p̄ccō satisfacere p̄ poena uni p̄ccō  
debita et n̄ alteri cuius rāo ē q̄a p̄ccō ueniale n̄ impedit  
statū satisfaciendi. 4to. certū ē si hōi iusto remissa sint  
plura p̄ccō mortalia et p̄ singulis aliqua sufficit laetitia poena  
p̄ p̄ parte poena satisfacere, et si tota n̄ soluat

qua. 6. An s̄o n̄ tm̄ possit p̄ se sed et p̄ alio satisfacere

¶ affirmatiuē. ē cōm̄ sc̄ia om̄ orthodoxorū, ī errorem  
Lutheri uideq̄ damnatū ante ducentos p̄ca annos in conc. Constanti  
in fine, et hūc damnatū in bulla Leonis decimi et plura  
sc̄ia primo efficacissime ex articulo fidei de communione sancto-  
rum, nam cum et ecclia sit corpus q̄a mysticū et fidelis.

tot membra sub Christo capite necesse est ut unum alterum  
 potest esse satisfactorio de proceris modo proportionaliter quo in  
 corpore humano unum membrum solet alterum ferre, et ipsi  
 deuse et qdem hac satisfactio mutua et reciproca minorum  
 membrorum inter se et p se misericordiam n p n a deo admitti.  
 Tria in sic notanda sunt primum e utrumqz de e in statu  
 gratia hoc e tam satisfaciens quam eum q nosatisfit. Quid e  
 sa satisfactio unius q alio alia rone a deo n acceptata ut qua  
 tenus ambo sunt membra una mystici corporis cuius caput e  
 Christus. adu e pnam factam ab uno q alio alteru tm adde  
 in satisfacionem n a ad meritum ipsi a facienti edit ad  
 utrumqz unde comp e fructuosior pna ab ipso poenitente facta  
 facta. 2dum e pna consequenter confessorium iniungere alicui  
 ut vel p se vel p alium satisfaciat. licet id raro admodum  
 fieri debeat maxime cum hoc sano poenitens n sine licen  
 tia confessorii expressa extra casum impossibilitatis vel realis  
 vel morali id facere nequij pt ut evidenter ostendit  
 ex cor stia. Suarez. disp. 38. sect. 9. qd obligatio implendi  
 pnam iniunctam miti ex pcepto, si go confessorius pcepti  
 at p' q alium ieruniam n poterit ipse satisfacere, diffi  
 alij q ipso ierinet. Ad extremum adde sit pnae quas vo  
 cant medicinales nullum q alio pnae supplere.

qua. 7 per quam opa habeat satisfactio fieri

R. primo generaliter loquendo p oas adus et opa virtutu  
 sine interna sine externa exegantate pcedentia. pro intelli  
 gentia suius conclusionis supponendum e opibus satisfactoriis  
 duo necessario tunc necesse primum e ut placeant deo et sint  
 ipsi grata ut diximus. 2dum ut habeant quandam sibi adiuncta  
 difficultate seu molestiam, ut gstat ex cor sensu doctoru. qd  
 p satisfacionem placandus e deus go et ea ei accepta. Item  
 q eandem satisfacionem puniendus e peccator. go et sic  
 opus satisfactorium adiuncta molestia. nec refert q ni

hoc bono affecto, et rān moestificato potna illa in-  
tordū parca, in tordū nulla et afforat molestiam ga-  
labitus, vel pmpitudo uoluntatis n̄ minuit satisfactio-  
nē, em̄ q̄ meritum sed consideranda ē rāo ipsius actus  
sen opis p̄se q̄ si molestum ē ex obiecto et rāa sua etsi  
rōe subiecti nulla uel uix ulla sentiat difficultatē n̄ sit  
In q̄ hoc deccdit p̄fecte satisfactio nē hoc supposito plato  
conclusio, q̄ oīa opa uirtuosa sunt deo grata et em̄ et  
habent annexam aliquā molestiam quini. n. actus uirtu-  
tis difficultis ē saltem ex sua rāa atq̄ adeo ex ea parte mo-  
lestus. Idem satis manifeste insinuat Cone. Trid. Sess. 14.  
Canone. 1. Deinde oum conscensa q̄ uis opus pium in Deo  
grāa factum, ualet ad meritū uitae aeternae q̄ et ad satis-  
factionem q̄ ē aliqd minus. Et ito q̄ si sit otiansi hoc  
rōe ita gabdant, notant in cōter theologi peculiarē quādā  
rōe et quasi p̄ antonomasiam satisfieri deo iis opibus q̄ nos  
ex suo p̄ria rōe p̄nuant aliquo bono utili uel delectabili  
falia. a. sunt haec scia in genere oratio ieiunium et ele-  
mosina et oīa q̄ ad hoc tua tanq̄ ad fontes et capita re-  
ducunt. ut ad ieiunium oī castigatio et p̄oralitas corporis  
Ad orationem oīa opa spiritualia opa misericordiae m̄ha ite conce-  
ones lectioes m̄orū librorū et id genus alia: Ad eleemosynā redu-  
cunt oīa opa corporalia misericordiae. Rāo sumus doctrina est  
q̄ in hoc tri p̄lici opum genere p̄ antonomasiam inest illa con-  
ditio satisfactio nis q̄ in molestia consistit et sunt maxime in  
usu hominum ac deum hoc tua comp̄sendunt oīa bona opa q̄  
ut deo offerre deo in satisfactio nē. in eleemosyna. n. erogā gen-  
dunt oīa bona externa seu fortuna: in ieiunio oīa bona corporis  
at in oratione seu deuotione mentis in Deum. bona spiritus  
qua. 8 An satisfiat et p̄ bona opa alio titulo et ex  
aliis p̄p̄tis debita.  
Dico primo absolute loquendo satisfactio nē p̄fici et p̄

quidem opera ita et hoc tempora sunt sua. Ratio. a. o. q. a  
 q. opus aliq. sit alio titulo vel merito debitum id n. impedit, quo  
 minus in illo sit utraq. assignata conditio. id est ut sit gratum  
 Deo, et sit in animo et molestia poenitenti q. de ipso accep-  
 tato a Deo ad relaxatione poena, et elevat. p. clares. Et tunc  
 Confessarium tahi facere sane expedit saltem ex parte p. mira  
 hominis fragilitate ut inter alia adnotat Joarez. disp. 28. sect. 6.  
 subio q. 10. Dixi in conclusione (absolute loquendo) q. con-  
 fessarii ex iudicio communi doctoru. n. debent ordinaria impo-  
 nere poenitentias in opibus aliunde habitis, ac p. inde non  
 vult poenitentis q. q. Confessarius in iungit ipis ieiunium  
 n. intelligere ipse illud ieiunium, p. alias ex n. apto scilicet et  
 servare, n. forte ex parte hoc poenitenti Confessarius dicat  
 Dixi et prudenter agere Confessarium, et expedire facere  
 alias debita opa iniungere, p. maxime intelligo de iis poeni-  
 tentibus q. quos scilicet Confessarius p. iuris solutos relinqueret  
 opa illa ex p.cepto debita. ita consuevisse facere se solitum q.  
 tate Dominicus Joty in q. 10. dist. 19. q. 2. art. 2.

Dico ito regulatior loquendo Confessarium tunc imponere  
 p. ma opa superrogationis hoc e. alio titulo in debita, tum ut  
 maior et certior sit satisfactio: tum ut deho poenitenti occasio  
 tanto plura bona opa p. standi

quod. q. An homo satis faciat et p. xrumnas et calamita-  
 tates quascunq. suo finis vita

Et affirmative dummodo in illas patienter q. assumat et toleret  
 hoc, sine potest illa cum calamitatot p. ficis tanto a Deo sine  
 ab hoc finis a casu n. a lib. sine violentis. imo et satis-  
 fit Deo p. morbos et mortem ipsam Ratio e. prima q. in omni  
 doctoru. tolerantia. requiruntur conditiones satisfactio nis. illa n.  
 patientia e. Deo maximo grata et hoc opa acrumnosa sunt  
 coniunctam etbi ordinarie maximam molestiam. Et hoc placet

usitata verborum formula in absolute sermone dum  
sacerdos dicit quod mali sustinator, sit tibi in remissione  
peccatorum etc. potest et hoc ipsum synodus tridentina  
sess. 24. canone. 13. cap. 9. atque alibi hoc sententia hoc  
tempore e de fide. rito probat hoc alia, quia licet hoc  
poenas non patiens ab extrinseco, dum in eas voluntarie  
suscipit, et Deo offert pro suis delictis, sicut moraliter  
suis: Nam valor satisfactionis non consistit in hoc quod ipse  
dolor vel poena a nobis veluti alicuius sit, sed  
multo magis in hoc quod pro Deum sustineat, et illi voluntarie  
offerat, et patet exemplo Christi domini quod sine dubio pro pas-  
siones extrinsecus sibi illatas a tortore patitur plenissime  
satisfecit. Confirmat quia omnia hoc flagella perueniunt ex  
divina prudentia. Et ipse deus saltem generali inten-  
tione pro ea miseretur nos excruciare et purgare a vitio et  
reatus peccatorum ut pulchre explicat S. Gregorius magnus  
homelia 39. supra sancti. Job. S. Crisostomus August. Hieron.  
et alii patres passim.

Caeterum diligenter hic observandum est nulla flagella  
huius & vitio, quantumcumque, et qualicumque sint, quacumque  
ratione non a Deo infligantur esse satisfactoria, nisi si honeste  
tam voluntate acceptentur, et aliquo modo in Deum referantur  
ita D. Tho. et alii doctores contra quos recenset F. Sordani  
tomo. 4. disp. 37. sect. 10. ff. et videtur insinuarum. Contra  
Prud. dicit. n. primo hoc flagella esse patienter toleranda  
raro dicit gratiam unam satisfaciendi ex Christi merito et satisfac-  
tione quod sane non potest intelligi ex opere operato quia hoc flagella  
ut supra probat non sunt sermone, neque est gratia speciale  
privilegium extra martyrium. ergo aut id est ex merito, seu  
satisfactione operantis, et consequenter necessaria est aliqua  
alio humana patientis qua hoc flagella acceptentur, et  
moraliter coniungantur cum satisfactione. Christi hinc sit

ut solutio potius q̄ sit in purgatorio, quoniam fit  
p̄ meram satis rationē. n̄ nitat̄ p̄ priū meritū cōgr̄  
ut docent iidem Doctores.

Qua. 10. An dicitur crucis et flagella satisficiant  
Deo iuxta quantitatem p̄ patientiā, an. u. flagellorū.

Casus ē: Duo patientes inaequales calamitates unus duntaxat  
nam et gravissimum morbum alius in cendium domus vel  
simile q̄quam, q̄ n̄t̄ hūc an h̄p̄ulo, si aequalem habent  
patientiam, aequaliter Deo pro peccatis satisficiant.

Quo primo in tali casu q̄ plura et graviora mala patiente  
plus satisficit rāo meo iudicio satis efficax ē q̄ cum h̄p̄  
flagella immittant̄ a Deo in poenam peccatorum sine dubio  
q̄ plura et maiora patiente plus satisficit, sicuti poenitentia  
q̄ maiores et graviores poenitentias a Confessariis  
sibi imponitur, etiam sponte ipsorum postulatas implent, hi p̄  
Deo solunt, quam alii q̄ implent minores, s̄t̄ p̄ari uoluntate,  
et animi simplicitudine illa subeunt.

Quo secundo flagella et crucis q̄ oriuntur ex causis naturalibus  
iuxta conuersum generalem seu naturalem tm̄ sunt satisfactoria  
eādem quantitate patientiā: patet, q̄ cum haec mala  
non sint actus iustitiae et uindictae diuinae, sed ex naturalibus causis  
sibi oriuntur, n̄ satisficiunt n̄ iuxta quantitatem illa patientiā  
Vnde libro de tur gomicida q̄ extremo supplicio afflicto tm̄  
modo satisficit iuxta patientiā mensurā et quantitatem.

Qua. 11. quantum poenitentia potest et debeat Confessariis  
poenitenti imponere.

Quo primo Etiam nullam certam et determinatā satisfactorii  
mensurā usquam p̄scriptam, sed relicto hoc totum  
negotium in arbitrio et prudentia Confessariis modo statim  
applicando, ita nosse Suarez. tomo. 4. de diff. 2. a. sect. quarta  
Rāo hūc ē q̄ haec poenitentia ordinat̄ potissimum in bonū

et caratione poenitentibus. Cum ergo non possit idem mo-  
dus et eadem quantitas expedire sapientissime om-  
nino facit Ecclesia relinquendo totum istud istius negotium  
discretionis Confessoris.

Secundo ideo hoc arbitrium imponendi poenitentiam  
non ita se reliquit Confessoris ut illud usurpat simpliciter  
sed quod ut ipsi libuerit sed ita duntaxat ut considerata  
gravitate peccatorum et statu poenitentis eiusdem viri-  
bus in genio humore, malitia, incontinentia usu, consuetudine  
et habita peccandi et id genus aliis absentibus circumstan-  
tiis imponat satisfactionem iustitia proportionatam. Videbo  
hoc doctrina colligi ex Cone. Trid. Sess. 14. cap. 8. ubi dicitur  
quod ut supra vidimus Confessorius est iudex quod et servare  
debet.

Secundo quia nihilominus hoc ex rationabili et iusta aliqua  
causa ob infirmitatem, vel fragilitatem poenitentis con-  
fessorium quasi hirsimulando lenius rem poenitentiam impo-  
nere. D. Tho. in 4. d. 20. q. 2. et Suarez. l. c. 2. d. 2.  
Et quia in hoc scripto magis attenditur salus et emendatio  
poenitentis, quam vindicta et satisfactio pro peccato, et Ecclesia cupit  
ut hoc ut hoc scriptum cedat poenitenti magis in conso-  
lationem, quam merorem quod si gravior ipsi de peccato  
sit poenitentis fuerat, magis quam si peccato sit  
salus quam si lenius fuisset a Confessorio tractatus, et habito  
Nam ubi iusto lenius agit Confessorius manet nihilominus de  
causa integra si a. hic non satisfecerit poenitens plerumque  
certe factus soluet postea deo in purgatorio usque ad nonissi-  
mum quadrantes quare suadet. S. Aristoteli. Homelia 23  
opus in peccato in malis ut Confessorius ordinarie in par-  
tem meliorem inclinor et condescendit poenitenti quod  
ubi in castigatione remissius agit in gravissimam magis

et peccatis ob rem allatam et maxime idcirco  
 quod difficillimum sit <sup>in</sup> foro agtalem abtingere. placet tñ  
 sic consilium Xauarri. cap. 20. enge. n. 14. extra monent  
 in suis modi casibus monendum ad poenitentem poenitentiam  
 à se impositam n̄ ad sufficientem, et nec ex minima q̄do parte  
 aequalere culpam et flagitiis à se commissis nec in ob eius  
 in dispositione, et fragilitate cum ipso mihi et hominibus  
 quod si fiat persuadere mihi n̄ possum Confessarium in curra-  
 re roxam mortalem ex nimia lenitate quantumcumq̄ exor-  
 nis peccator sit, nihilominus tñ hoc Xauarri consilio uti  
 oportebit ne forte ut sit ex ipsa poenitentia lenitate, pe-  
 ta amigat occasionem liberius deinceps peccandi, sed potius  
 ac uia et medio p̄moueat ad aliam uoluntariam poenitentiam  
 assumendam, uel et à Confessario petat ut iustam et condignam  
 ipsi poenā imponat quod scio p̄or et timorata conscientia ho-  
 mines facere consueuisse

quod. 12 An iusta satisfactio consistat in indiuisibili  
 supponendum ē sic tanq̄ certissima. Confessario constare n̄ p̄o  
 et nam p̄ise poenitentia condigna sit rebus poenitentiis ita ut  
 nulla maior minorue imponi iusto possit quod hoc à sup̄ huma-  
 nā oam scientiam quare quo ad hoc iudicium Confessarii, cer-  
 ti ē ip̄m p̄oe maiore foruata agtate maiorem minorumue  
 imponere, uti et in humano iustitia p̄cisi uerū n̄ consistat  
 in indiuisibili sed sunt quaedam latitudinem rigorosi mi-  
 lissimi, et medii p̄cisi. Est gō iam q̄stio tñ in ordine  
 ad effectū s̄ an poenitentia à Confessario imposita iuste  
 ac prudentior quo ad ip̄m siue in re ipsa sit maior, minor  
 uel uel omissa ex tota poenā auferat, et tñ in hoc  
 sensu.



Dicendum ubi videtur satisfactione hanc inre-  
pta esse certa et in incommensurabili atque ut sic loquar  
quasi in mundo mathematico consistente ita ut si  
penitentia a Confessario imposita illam non attingat  
quantumvis parvam deficiat, non tollat omnem  
poenam ita docet pater. F. Suarez l. c. sect. 5. p. 1. et  
a solo. lectione prima de satisfactione. Probatur Conclu-  
sio quia in divino iudicio omnia sunt definita sui pondere  
et mensura sine ulla latitudine rigorosi vel mediis precii  
et consequenter penitentia habebit effectum sicut ut ipsa  
fuerit conformis legi divinae, et mensura a deo posita  
et ad unguem quantum peccator peccando meritus est.  
Unde nihil casus in calcant. S. patres, et D. D. Theologi  
sicut ut Confessarius totus in eo sit ut poenitentem propterea  
habeat sibi ob oculos positam divinam iustitiam, ut pote  
quod nec verbum otiosum minimum impunitum relinquat  
ob quod tam serio et tam severe sacrae litterae constanti  
debet, ut non cesset manus ipsorum a bono opere, certi,  
quod deus omnia adducet in iudicium et scrutabilis fidei  
satis (anima cuiusque sicut in lucerna) imo et iustitias  
iudicabit. scilicet criminales et minima, et quod nos saepe iusta  
sancta et premio et mercede digna luximus, ipse tor-  
menti et supplicii experietur.

quaestio 17 An poenitentia a Confessario imposita  
debeat necessario a poenitente acceptari, ita ut  
non possit illam iuste detractare.

sensus questionis est. =

Sensus q̄stionis e. an satisfactio seu poenitentia sacramentali de-  
 beat in hac uita fieri n̄ ad eum duntaxat finem, ut obtineat  
 remissio poenae sed et ut omnes speciale p̄ctm̄ ita ut sub pecu-  
 liari p̄cepto ut in hac uita satisfactio necessaria ubi suppo-  
 nendum e loq̄ nos de minuta poenitentia q̄ spectat̄ in q̄s civi-  
 cum h̄ntini sit uilla, et n̄nabilis et discretata ad eam min-  
 gabo clauē potestatis n̄ errante ut Theologi loquunt̄ hoc e  
 ut sacerdos n̄ tantum attendat ad quantitatem p̄ctm̄ poeniten-  
 ti ut supra monebam̄ sed et ad commoditatem uires. Sta-  
 tutum in p̄ntendi poenitentiam ad quantitatem ito q̄stionib̄, et  
 similia plerima q̄bus reatus poenae minuit̄. Ad q̄stione go  
 Duo primo si ubiq̄ dicti circumstantis q̄sde uis, manifeste  
 appareat poenitentiam esse in uillam, poe illam a poenitente  
 repudiari nec n̄ eget p̄batione, nam hoc tempore e apud  
 doctores extra oem q̄trouentiam et̄ ex antiquis q̄dam  
 censuerunt citra p̄ctm̄ n̄ poe poenitentem poenitentia  
 detestare. dixi in conclusione si manifeste appareat de-  
 q̄a in dubio iudicium Confessarii p̄ualere et̄ aq̄z poeni-  
 tentem et̄ stare, ut uelle notat Soly dist. 20. q. 2. a. 3. p̄sertim  
 cum poenitentia iusta n̄ consistat in puncto indubio et  
 mathematico ut et supra uisnuabamus.  
 Duo ito uillam et discretam poenitentiam t̄re poeniten-  
 tem simpliciter absolute acceptare et implere a quocunq̄ le-  
 gitimo Confessario sibi in uillam. Hac stia et̄ teneri a quouis  
 prudenti doctore. e. n̄ fundata meo iudicio in q̄o reali-  
 can. a. exprae docet magister Rianū in 4to dist. ib. 2. Ho-  
 ibidem q. 2. a. 3. Soly. Malisior Carg. Suarez. Hor-  
 nat. Tol. x̄o x̄bo oer melioris nota doctores, ac p̄inde  
 eunt p̄ctm̄ n̄. ex genere suo poenitentia in uillam in

n̄ implere n̄ a p̄cto. m. parvitas materia exisset  
ut fieret si aliqua leuicula p̄nia d̄t n̄i p̄ntia p. p̄ctis  
n̄nialibus tunc forte d̄t m. p. u. R̄o. a. h̄ius stia.  
a prima q̄a Confessarii n̄ sunt iudices arbitri, hoc ē ex  
sola electione et acceptatione poenitentiu (ut falso d̄-  
sumit soly cum suis assechis de q̄ly statim) sed sunt iudices  
ordinarii habentes iurisdictionem n̄i muneris a Christo et  
ab Ecclia n̄. u. ab ipsi poenitentibz q̄o simpliciter int̄  
illoru stia stare iusti iusta stia iudicij politici et stare  
reus politici. r̄da. r̄oc. Concilium Trid. sess. 24. c. 8  
ap̄te p̄cipit Confessarii ut in iurgant sui poenitentibus  
p̄niam, q̄ p̄ceptum sana maplum et iudicium ē n̄ iust-  
sim eandem p̄niam poenitentis debeat exeq̄ sed Confessa-  
rii teneat̄ adhuc pendere ab ipsius acceptatione. 3<sup>ta</sup> r̄o.  
q̄a hoc m̄a ē q̄n̄i de se et ad religionem seu diuinam  
iustitiam p̄tinent unde si confessio sit de p̄cto mortali, et  
consequenter materia n̄ necessaria, erit et p̄ceptum  
p. n̄. in iurisdictionem p̄niam studiose, voluntarie et sine c̄a  
sacrosancti omittore.

Collige ex hoc ad modum caute legendum ēd̄ in hac materia  
sc̄otum in 4<sup>to</sup>. dist. 18. Nauerru. cap. 26. n̄. 20. Caietanum  
q. 2. de satisfactione. petra benti. falciū de satisfactione, et  
quoddam alios dicentes, poenitenti liberū ēd̄ p̄niam ac-  
ceptare, uel remittere se ad purgatorium, n̄n̄ n̄. stia hoc  
tempore ut diximus iur̄ ē aqua n̄ tam graui m̄a facile  
disc̄o d̄ndū 2

obicit primo q̄d̄i poenitens nolit acceptare nec absolutio-  
nem, nec p̄niam sed uelit adire aliu confessarium. R̄. t̄. ad hanc  
ob̄st̄io n̄m̄ poenitenti liberū sit <sup>uel</sup> quē uel illi confit̄ari



in purgatorio poenas debitas luere remota sit hoc  
facere sine maximo salutis suae spiritualis detrimento  
et ideo ut, purgatorio non obstante poenitentiae, tum  
cepti diuino de robustate ligandi poenitentem, abso-  
lute, tum et in ipso Confessarii quod huius et nunc et in-  
de superior ordinarij ad satisfaciendum in hac materia obli-  
gari, et impelli, ut hoc rōe ex caritate, quod quod sibi  
dabit inmemnati sua consulat, et ab-

obtinere. 2. satisfactio non fieri et per indulgentias. Quod  
neque per indulgentias relaxari obligationem illam qua per hoc  
satisfactio qua per peccatum in voluntatem et salutem suam  
a poena iudicio dei debita fieri et saluare, ut fuisse et rec-  
ta ostendunt, hoc et hinc in sua disputatione. Lippia Care.  
Belarmin in sua de purgatorio. Vat. disp. 7. q. 20. quod.  
2. F. Suarez et alii.

Qua si non impleta poenitentia per peccatum tollat eam  
poenam.

Quod saepe contingere ut poenitentem per iudicium alicui ad hoc  
maneat obnoxius alicui poena postea in purgatorio soluen-  
da, per quod si spectata inbecillitate, et aliis circumstantiis  
poenitentis, oportuit illi iusto leniore poenitentiam  
imponere. Et certe meo iudicio hoc fit quasi ordina-  
rie per incredibilem plerumque poenitentium, tum  
grauissimam peccandi libidinem, tum per summam eorum  
ignamiam, et inopportuno seu inaequalitatem satisfac-  
tionis per grauissimas, et plerumque ipsorum culpas, iam u-  
t supra ostendimus, bene iura satisfactionis, bene uera  
diuina iustitia quod quod ex sua natura operum summit

rigore, et nihil impunitum multumque relinquit iuxta  
 illud Gregi supra citatum non exibat inde, donec soluat  
 ad nonaginta quadrantem. quocirca libenter et quod  
 soleo consalere poenitentibus et aliis et ad abolendam  
 purgatorii acerbissimam poenam, remedium utantur ut  
 indulgentiis, aliisq; opibus satis factorum ultro suscep-  
 ti, maxime crebra et ardenti oratione; quamvis  
 nihil minus necessarium sit penam remanentem a Con-  
 fessorio per potestatem clamare, multo plus de poena  
 purgatorii tollere quam quamlibet uti aliam ul-  
 tro susceptam, quia illa satis factio, et pars serviti, nec cuius  
 multo magis applicato virtus satisfactio et merita Gregi  
 quare commendari non possunt, et gravibus pluri onus-  
 ti animos addunt Confessorio maiorem penam imponen-  
 di, quia aliter ipse se fuerat.

Quae. 15. An penam ab uno Confessorio  
 iniuncta possit tolli, vel omnino, vel saltem  
 mutari ab alio in aliam.

Hae quaestio intelligitur quia obligatio penam imposita reuoca-  
 tur et si adhuc suam vigorem tunc non penam dicitur penam  
 tolli vel saltem mutari per alium potestatis seu iurisdic-  
 tionis concessam Confessorio. Nam duobus aliis modis  
 potest et obligatio implendi penam tolli, interpretatione seu  
 declaratione quae est actus iurisdictionis, sed prudentia  
 facti et doctrina, primo quidem id fit cum quod rationabiliter  
 iudicat clauem a principio errasse, et penam impositam  
 fuisse iniustam et inestam, et ideo declarat quod  
 hoc audit non teneri cum quod hanc vel illam penam ac-  
 cepit eandem implere.

redo si pnia fuit qd̄ iusta sed poenitens postea factus  
ē impotens, vel suborta ē sufficientis cā q̄ illum exen-  
set tunc est locum q̄t̄ interpretatio: et q̄n cā reuera  
ē talis n̄ tenet poenitens commutationem postulare  
qa nulla ē ampliq̄ rāo obligationis, ut patet in aliis p̄cip̄-  
tis et uotis. Rāo ē qa q̄ obligatio h̄c adobat in  
talem actum seu n̄am determinatē q̄o cum ille actus  
eam sit factus poenitenti iam moraliter impossibili vel  
inconuenient, p̄cul dubio cessat eius obligatio. q̄stio q̄o  
tū ē ut diximus in n̄mo senta, et q̄ p̄mo si sine  
notabili detrimento corporis aut animae impleri poeni-  
tentia imposta nequeat, et tunc est recursum n̄ sit  
ad p̄imum Confessarium p̄o tunc illam commutari ab  
alio, dummodo iurisdictionē habeat, et alia q̄ supra di-  
ximus in Confessario regeri. Et q̄d̄ si recurditur con-  
fessarius sit superior cuiusmodi ē Episcopus q̄o sup̄ius  
pariter totiq̄ sua dicitur tunc q̄stio nullam q̄t̄ dif-  
ficultatem, et ē apud cōs. d̄. extra controuersiam, et  
patet ex supra disputatis de Confessorum delegatio-  
ne. Dico ito eandem p̄nam mutari et ab aequali et infe-  
riori Confessario dummodo ille habeat potestatem absol-  
uendi quādam poenitentem ab illi p̄tis q̄ q̄by p̄na p̄na  
fuit in uita ē cōs. apud. Valent. et Suarez. l. c. c. et docet  
eam exp̄e Syluester. Vbi Confessio i. numero. 27.  
Nauarrig c. 26. n. 22. Rāo. 1. ē qa aliq̄ iugum Confessio-  
nis et satisfactio n̄ est nimis rigida et graue. accedit  
praxis Ecclesie in memorabili usu confirmata. Et dicit  
p̄re in p̄re n̄ q̄ potestatem, et multo minus inferior  
in alia superior. Et q̄n ex iusta et rāonabili causa ab aliquo

Confessario p̄na mutabo, n̄ excoꝛcōriturē p̄pria potestatem aliquā sine auctoritatē in p̄arum, uel superiorē, sed q̄sibi simpliciter necessitatē spirituali poenitentis. quōd confirmabo eo, q̄a potestas, et iurisdictionis clarum, n̄ ē data Confessario, s̄ Confessarium, sed p̄ bonum, et salutē poenitentis, q̄ si q̄o expōdit ad spirituale huius bonū n̄ ē huius potestati ḡrium, sed potius ualde consentaneum exigente necessitate aliter de n̄ ulla p̄na disponere. Ex quo infert̄ n̄ t̄n̄ p̄c̄ huiusmodi Confessarium unam p̄nam mutare in aliam aequalem, sed et in minore, si ita exp̄dierit iudicaueris poenitentis, imō in locū oīo tolerare, uel saltem in leuissimam commutare. Et ex hoc ulterius patet q̄z. nulla fiat alteri Confessario iniuria circa ipsius iurisdictionem suam. n̄ ipse ante uic̄ os merito disponit circa p̄nam huius poenitentis, iuxta rōem egratū ita s̄t nunc iurisdictionē et sic disponēdi de p̄na p̄t̄ p̄sens necessitas uidet̄ exigere.

quod si ut hac poenitentia p̄mutatio sit legitima, debeant p̄c̄a, p̄ q̄bus illa fuit imposita, alioi Confessario manifestare.

Quod t̄n̄ q̄dem formalem confessionem fieri ex necessitate, t̄n̄ t̄n̄ aliquo saltem modo statum poenitentis, idō huius Confessario patefieri. R̄ō huius clara ē q̄a r̄t̄ḡ sic Confessarius n̄ p̄t̄ discretē et prudenter hanc commutationē instituere, n̄ p̄r̄y quoquo modo saltem intelligat imposita antea p̄na egratū imitaturē n̄ ē t̄n̄ opus ut hac



manifestatio fiat p̄ confessionē scriptalem reitō-  
rando Confessionem antea factam, ita rectē docet  
Ludovicus Victoria de clauibus numero. 112. et XLVII.  
l. c.

### Classis ultima de clauibus Ecclesie.

Quoniam clauium creberrima Galtenus mentio facta ē et eius usus latissimē patet in tota Theologia  
moralī placet pauca q̄dam ad Galtenus disputata  
adiicere de clauibus et earum roem, et nāam, na-  
rietatem, ac subiectū eorum in genere de iuribus  
et iurisdictionibus, nam de alijs singulis de eorum  
differere temporis angustia modo non ferunt ut dispu-  
tant. a. De sac. nāa DD. in 4to Martii dist. 18. et 19.  
D. Ho. in additionibus et hinc partis d. q. 17. ad q. 22am.  
summissa potissimū in q̄bo Clauis, uel clauium potestas  
qua. I. quid sit Clauis Ecclesie.

Quoniam officium ē clauium, a p̄re uel claudere, sine  
fallum ē, ut nomen clauium regni coelorum, p̄ transla-  
tionē metaphoricā ad spirituale potestatem, sit translata,  
sive p̄ eam coelum ap̄iatis administrando scripta regere  
do, docendo concionando: sive claudere regardo aliquos  
beneficium spirituale alicui fidei ab Ecclesiasticis mi-  
nistros, quo ipso indirectē claudere regnū coelorum, qua-  
tenus sit licet alicui ex suo demerito negato id q̄ ei ad  
consequendam et obtinendam beatitudinē supernā necessariū

est hoc quo ad notationem et etimologiam nomi-  
ni, quo ad rem. u. ipsam, definitio clavis a Ma-  
gistro Sacerdotum. in qto distinctione. i. e. et a glosa  
ordinaria ex istud. D. Hieronimo in illud <sup>mathei</sup> f. dabo claves  
et. scilicet a Domino Jo. q. 17. a. 2. et DD. conter-  
sive. Clavis e potestas ligandi atqz solvendi, qua  
Ecclesiasticus iudex, dignos recipere et indignos exclu-  
dere potest a coelo.

Dicitur clavis non ligat et solvit sed tamen aperit et claudit. qd in-  
cipit a allata spiritualis clavis definitio. Et in allata definitio-  
ne explicari alium Ecclesiasticum claviu qd ipse alius in ipsa  
exercet. qd cum commodè significari potest non tamen vocibus apertis.  
et clauditur set et ligandi et solvendi, quem admodum mathei ibi.  
Christus ipse istis verbis expressit quare non est tam rigide  
exigi similitudo in ceteris quo ad clau Ecclesiasticam certum. et est  
multos alios de usus clavis mathei qd in clau Ecclesiastica locu non  
hnt sufficere p inde est huius cum illa qualis qualis collatio  
qua. 2. quotuplex sit potestas claviu.

Dicitur potestatem huiusmodi claviu divisiones apud Platone  
DD. proprio propria diviso e, in clau ordinis, et clau iu-  
ridictionis utriusqz notionem et nam fere supra explicuimus  
de ministro Confessionis quasito quarto. ita divisio, e in  
clau in scientia, et clauem potestatis. Clavis scientia e  
auctoritas discernendi an aliquis dignus sit indigne sit e ob-  
noscio qd conferre qd potestatem claviu s. sacerdotis qd  
hanc hanc clau, accipit ius et facultatem cogendi peniten-  
tam ut ipsi referat sua peccata, ut sint statim, et omni cog-  
nitione cognoscat et intelligat. Clavis potestatis, e aucto-  
ritas hoc ipsum exequendi scilicet a sacerdote, qd pro-  
rem clau scientia iudicatu e. scilicet accipiendo lignu

aut reuocando legem à regno ita d. Ho. loco. paulo ante  
ut. a. 3. De et peculiariter claus scientia auctoribus  
illa q̄ in romano pontifice ad definiendum q̄ro ueritas  
spectant ad fidem et mores fidelium recepta n. ab  
doctorem omn̄ scia sup̄ mu iudice et arbitru q̄ro uer-  
suarum in ecclia emergentium ac summu pontificem, q̄  
q̄dem auctoritas iudicandi et decidendi iuxta occurrēda  
foru sciam fundatā in illo dicto Grḡ. rase oues meas  
qua. 3. p̄ner q̄ uem ut haec potestas clauium.

De hac re pono sequentes conclusiones prima conclusio  
si generalissime secundum eam ma latitudine claus su-  
mant. data sunt illa soli et uni sancto petro cuiusq̄ succe-  
soribz. s. Romanis pontificibz iuxta illud maffai ultimo Eua  
ego uobiscum sum usq̄ ad consummationem saeculi. Q̄o. a. con-  
clusionis s. prima q̄a soli sancto petro Grḡ claus p̄missi  
Maffai ib. 2da. q̄a ille solz. Et omni modam et uniuersalis-  
sima spirituales jurisdictione in totam eccliam militantē  
Tertia q̄a ita passim dixerunt et atque doce ut uariis  
s̄sensu oes. s. patres. et. d. 2da. conclusio claus ecclia  
hnt alii et ministri ecclia p̄ut ita et competit auctoritas  
magis aut minus ampla ad quosdam usus sacru clauium. et  
q̄dem post sumu petru om̄ amplissima ab ipso Grḡ acce-  
perunt in mediata auctoritate apostoli, ut patet mani-  
festi et maffai ib. et. 20. quae cumq̄ solueritis  
de. Et sicut me misit pater, ita et ego mitto uos. Ho  
accipite. Spiritu Sanctu quorum cumq̄ de. de. apostoli. a.  
potuerunt p̄ uniuersu orbem potuerunt oes alio  
spirituales clauium exercere, duobz tm exceptis, altero  
q̄ n̄ habuerunt auctoritate regendi ipsu. d. petru: altero  
n. q̄ d. petrus tanq̄ ipsoru caput pastor et p̄positz. no-  
luit ipsu apostoli p̄scribere modu utendi hac auctoritate, in quo

sentia notant. S. Patres ipsa et coelestissima Dei geni-  
tricem gloriose ad iurisdictionem. S. petri.

Hinc confutatur error Sabellianorum et ante eos novatianorum  
dicentium apostoli non fuisse datus et claves a Christo et ad remitten-  
da peccata, sed ad predicandum Evangelium. Error inquam hic est nam  
Christus dedit apostoli eam potestatem quod ipse habuit iuxta citatum  
illud Jo. sicut misit me pater ita et ego uos. Greg. a. missus  
est a patre non tantum ad predicandum, uerum et ad peccata auctoritative  
remittenda ait. a. paralytico remisit tibi peccata tua  
ergo eandem contulit et apostoli tanquam illudicibus militantis Ecclesie  
quod ueris quorum tempore apostoli fuerit hanc potestatem a  
Christo data. Quod cum cor doctorum ista qua tradit. D. Joh. in 4to  
thom. dist. 20. q. 2. a. 2. communicata fuisse ipsi hanc potes-  
tatem post Christi resurrectione matthei usque in terra tam in-  
teriori quam exteriori. In. a. 2. paulo matthei et Barnaba hanc  
auctoritatem apostolicam Christus contulerit, non satis inter sese Doctores  
quoniam existimo tamen admodum probabile cum Greg. de Val. q. 16.  
puncto. 3. quod illo ipso tempore quo illos in apostolos elegit nam  
cum aliquos ex sacris literis non habebat tradita hinc potestatis  
tribus suis apostoli, certa convenientibus et ex opportunitate  
per exigentiam non possumus quod illud ipsum quo ad dignitatem  
apostolicam ab a Christo assumpti sunt.

Tertia Conclusio Successores apostolorum qui sunt Episcopi et  
alii sacerdotes suus et sunt claves pro eorum auctoritatis illorum  
Romani hinc supra dedimus quod et conducebat ad bonum Ecclesie  
statum ut hanc iurisdictionem latius maneret et sese diffunde-  
ret quod ad solos Romanos pontifices patri sui Successores, imo  
ob multitudinem populi Graeci communicatio hinc potesta-  
tis fuit plane necessaria satis enim erat summo Ecclesie capiti  
ut omnes inferiorum potestates regularibus ab ipso et per exigentiam  
hinc locorum, temporum et hominum magis uel laxaretur

uel stringeret et sic ubi ampliori iurisdictioni opus  
esset curiam inferiori p eo loco, q ipsi commissi s, hac au-  
toritudo concederet ab ipso capite. Caterum hi interio-  
res snt clauis n immediate a Ego uti priores, sed ab  
eodem summo Ecclia pastore, Ego in terris vicario sua-  
ra. Iterum hac clauis potestati n oibz omnino atqz adeo  
ipso et papa. Et s. patre a tm ministerialis seu minis-  
terii p quam sa pona tanqz ministri Ego seruita  
ministrant et disponant q de omi in cruce pendon-  
ti latore p fluxore, ut cetera exponunt patres  
In solo. a. Ego snt hac potestas p excellentia et ple-  
nissima ut loqto d. ego q. 19. a. 2. q remittit pta p  
manum sua pationis. His duobz clauibus excellen-  
tia snt in Ego et ministerii n reliqs sacerdotibus  
posung cu Jacobo de Grassis lib. 2. aurearia decisionu  
cap. 13. n. 3. addere quasi tertiam, q uocat<sup>ur</sup> potestas auc-  
toritatis, et hac e in solo Deo, ipsi qppe soli competit  
pcta dimittere iuxta illud Esaias. 43. Ego sum ipse q de-  
leo iniquitates pp ne snt Luca 8. tr q snt pcta dimittes-  
re ni solus Deus.

qua. ultimū. An et mulieres possint hanc cla-  
uē iurisdictionis spiritualis.

Certum est e illud q supra late pbatum e potestato  
utruqz clauis ordinis snt et iurisdictionis solos sa-  
cerdotes hanc potestatem. a. Iurisdictionis hanc possunt  
et n sacerdotes ut patet in Episcopi electis, et q hirma-  
tis, sed nondū consecratis, <sup>aut</sup> et nondū initiatis sacerdotiu  
de mulieribz. u. 2. breuiter illas n pōe hanc clauem  
in iurisdictionis spiritualis. mo nec ipse q snt p lata religio  
sacerdotiu ppria snt hanc iurisdictione sed tm snt

commissione quocumque alium eiusmodi clauum <sup>q</sup> utinam  
 ad disciplina domestica subditum eo qd viri n possunt  
 sine presenti piculo q se illud nunq in monasterii no-  
 miali legitime obire ut docet <sup>recte</sup> D. G. q. 19. a. 3. et  
 alii d. l. l. supra. c. c. et recte notat Sotz <sup>dist. 97.</sup> a. 7.  
 eiusmodi p'latas n h'c potestatem ut suis subditi possint  
 p'cepte sub. p'to n. id qd alioq ex suo genere p. m. n  
 e, q' h'ia meo iudicio certa et tenenda e licet mi-  
 nento, et sine solito fundamento reiciatis a Marti-  
 no Alfonso Vinaldo in suo Cardelabro aureo dicente  
 sed minime pbante poe eiusmodi p'latas imponere suis  
 subditis aliqd sub. p. m. in uitate obedientia n secus  
 atq' p'lati religiosoru ordinu inter uiros et h'c de de  
 clauibz atq' adeo toto sermto p'ma discussa sint.  
 Pateret qd em h'c loq' disputatione de suffragiis, et  
 indulgentiis, sed opportunius forte seorsim de h'c naa age-  
 mus post absolutas oum n'as sermtoiu si tempus n de-  
 sit

### Disputatio Sexta De sacro sancto eucharistia sermto

In uicinis in sacris Conciliis, doctoribus et oribz serm'ie Ca-  
 thedralis huiusmodi hoc sermto tertio loco inter sermto  
 collocat' q' h'c sermto p'ma ad eucharistiam sumendam  
 necessarium fuit uic' e illi q' p'to. n. irreuoc' tenet' consulto  
 nos p'mam eucharistia p'posuim' et h'c q'to loco uel iuxta  
 nostrum ordinem q'nto explicandam sum'dimus. q' q' in  
 aliorum sermtoiu explicatione hactenus diligenter ut  
 speramus p'f'cting p'stabim' et clara et licuente metodo



terharum in 4to dist. 8. a. 2. Jo. 3a parte q. 73. a 4a. Naz-  
 mar. cap. 23. n. 10. Epe sermō q̄ sub specie panis et vini uel  
 alteris eorum uerū corpus, et sanguine sem̄ h̄i ginet  
 qua. 2tm̄ q̄n̄ sermō hoc fuerit institutum, et  
 i quo.

Supponit haec q̄stio Eucharistiam fuisse omnino Eucharistia  
 institutam, q̄ nos. tum alibi declaramus tum patet oēs  
 n̄ modo orthodoxi, sed et ipsi hostes ueritatis haeretici  
 eiusq̄ institutionem colligunt ex narratione Mathei cap.  
 26. Lucae. 22. Marci. 14. et 3a ad Corinthios uideuim̄ pub-  
 licissima. a eius institutione uerū dat. S. Thomas in 2a 2ae  
 q. 7. et 2. q. 7. sicuti Deus speciei conseruationi <sup>uita</sup> corporalis  
 sicut q̄ oportuna et conuenientia q̄dam media, ita et sp̄i-  
 cere debuit, et q̄dam multo magis conseruationi uita anima  
 q̄ ab ipso uerū facit. q̄ hoc sermō tangi p̄ efficacissimam  
 satisfactionem et nutritionem spiritualem. Ad presentem  
 q̄stionē h̄. hoc sermō fuisse institutum a Christo tem-  
 pore coena ultima, ut sp̄iue declarat. S. Thomas  
 a. 4to 2. et. 3. ostendunt oēs patres et doct. nec solum  
 huius institutum fuit sed ab eodem oī antea p̄missum fuit  
 b. panis quem ego caro mea ē. idipsum multo ante  
 saeculū q̄ plurimū natiuū prophetarū p̄nunciatum  
 figuratē ualentissimū significatū fuit cuius p̄cipua  
 fuit Eius Agni paschalis de q̄bus oibz diserte flang  
 1. c. cap. 7. et 8. nec ē. 3o in sui memoriam, sunt n.  
 hac oīa de fide Catholica definita in Conc. Trid. l. c.  
 cap. 7. qua. 3. Et sermō Eucharistia ut tm̄ unum et  
 u. plura.



¶ Sed unum solum videtur hoc de fide certum definitum  
n. hoc 10. in Conc. Florentino in deinceps decreto Eugenii. q.  
et in Trid. sess. 7. can. 7. ubi dicitur esse 7. in sermone atq. q.  
forent si eucharistia constitueret duo sermone id ipsum Gar-  
betus in Conc. Constantiensi sessio: 2. ac demum in fallibilis  
Ecclesia auctoritate semper sic docuit rdo rdo id ipsum apud sua.  
det q. diversa illae sunt sermone partes gloriare una  
tm completa significatio q. stelle refectio: unam  
item eandemq. gratiam efficiunt: sicut. n. in convivio  
corporali varia ciborum genera potusq. alius atq. aliq.  
venu tm opulum faciunt ita et hoc refectio spiritua-  
lis una duntaxat videtur et q. licet duabus parti-  
bus cibo scilicet, et potu constet, unum tm facit convivium  
spirituale

Dicitur saepe hoc sermone vocari plura ut in oratio-  
ne Ecclesia dicit sermone q. sumpsimus et in ipsa benedictio-  
actione hoc sancta sacrificia et cal. ¶ Vocari plu-  
ra naturaliter q. constat ex variis partibus naturalibus  
seorsim consecratis. speciebus scilicet panis et vini, varu  
q. in hoc sermone et similibus rebus, unitas sumit a forma  
effectu et fine, sine dubio illa multa concurrentia n.  
impediunt quo minus panis unum tm sit sermone, sicuti  
unitas domus n. sumit ex partibus naturalibus ad modum  
in ter se diversis et multiplicibus, sed sumit ex forma  
q. arte inducta ad habitandum

¶ Quia q. quomodo eucharistia sit unum tm sermone

¶ Non est unum unitate indivisibilitatis, sicuti o. pure-  
tum Angelus, anima <sup>rationalis</sup> ~~rationalis~~, nec unum unitate  
continuationis ut est linea, nec unitate essentia, ut sunt  
simplices substantiae, seu res naturales ac personae, ut est lig-  
num lapis, &c. q. ponuntur in radicamento, sed esse

unitate perfectionis ordinata ad unum finem spiritualis  
 perfectionis. Sed hic statim dubitabit de communio-  
 ne laicorum scilicet an videlicet scriptum quod ipsum sumat  
 integrum sit, cum ex una tamen perfectissima anima  
 resolutione contineat eodem modo quo quiescencia sumpta  
 sub duabus speciebus a sacerdote sacrificante nam vi-  
 deo omnino impletum esse scriptum cum ex una duobus  
 speciebus panis scilicet constat. R. de hac re infra  
 nos sumus disputaturus: nunc. u. breuiter dico unam  
 tamen speciem quae laici porrigitur continere perfectam  
 resolutionem aliisque omnes effectus non minus salutaris  
 quam si utraque species sumeretur. Fateor tamen Laicae  
 communioni aliquid deae de sua perfectione significatio-  
 nis externa, quae completa, et perfecta tamen recipitur in  
 utraque specie perfectionis. a. et unitas scripti spiritus  
 sumitur eadem significatione. Laicus igitur recipit in  
 una quodammodo specie totum Christum atque adde omni sancti-  
 ficantem gratiam integrum tamen scriptum tota significatione  
 non recipit. Harelici. a. nostra tempestas quae gra-  
 tiam ex scriptis non agnoscunt, omnes turbas, et tragedias  
 de significatione faciunt, quos fusius disputare  
 non est nostri instituti, videri potest Jac. de re Card. Hlang  
 lib. 7. cap. 2. Card. Polaronius in quodam tractatu de hare-  
 tico de hoc scripto, et Gregorius de Val. to. 4. disp.  
 6. generali quod est. puncto. 5. ff. 6, sed negat. pagina  
 1325.  
 Quod si ulterius queratur, ex Gregorio voluerit hoc scriptum  
 aliisque unum constare, et confici duplici materia et  
 forma, per scriptum, cum una sola specie habeat in ho-  
 gra nam et effectum scripti. R. Sicut etiam

Plures caas pugna .a. et in qua alia ad  
fundantur e ex parte sacrificii in quo oportuit  
mortem Christi sanguinis effusione uiuide repse-  
tari ut loqz flang ut scilicet seorsim sanguis,  
seorsim et corpus, ex ui consecrationis existere  
ut hac admirabili actione Christus in misterio, ueluti  
li. mordere.

qua. s. quidnam sit illud q. in eucharis-  
tia e et dici et sermone.  
E raris hac difficultas e et multum in scholis semp  
agitata. Senig. a. q. s. h. i. u. e. q. quoniam supponat  
hoc nomen eucharistia cum de ee sermone hoc e  
secundum quam partem sui rae et nomen sermone illi  
cor pane competat. sunt .a. in hoc sermone ista qua-  
tuor primo consecratio p. p. ba ista. hoc est cor-  
pus meum, hic e calix sanguinis mei, ito sunt  
ipae species sermoneales seu accidentia panis et ui-  
ni iam consecrata. 3tio e corpus et sanguis Christi sub  
dictis speciebus latens. 4to demum e sumptio et usus  
specierum. q. s. h. i. u. e. nunc e in quoniam ex his  
quatuor sermone sit posita rae sermone. statuan-  
in difficulte hac se clarificari caa duas conclusiones.  
1a conclusio heretica stia a. et sub anatema  
damnata doctrina protestantiu sermoneationu, caluini-  
tariu potissimum et Lufferrariu impie doctum  
sermone eucharistia consistere in sola illa conti-  
nua actione q. describitur ab euangelistis .s. in p. latio-  
ne p. b. u. u. illoru accipite &c. et in distributione m-  
ultriusq. speciei et in usu suscipientiu sicuti in  
ultima coena eucharistia suscepit apostoli. re-  
gant q. inde sermone hoc p. manere aut ee p. in

aliqua re durabili seu permanente e consistente qualis e  
 species panis et vini. ~~Exegant~~ iten et pnegant spe-  
 cies astringeruntur extra usum et continuam actionem  
 serunt nullo mo ee aut ee pce. hoc inqz dogma tanqz  
 diabolicam damnata a Conc. Trid. in sessio: 13. can.  
 4. et abqz scholasticis ul pluribz n fit opz illud reuel-  
 lere et contra illud militant oes roes, quas conclu-  
 sione sequenti afferemy.

2da Conclusio. serunt queqzria consistit in re ma-  
 nente sendurabili. haec ista e de fide certissima qz  
 D. Tho. cu abqz orthodoxis doctoribz sic. a. 70. fute  
 explicat scilicet. hoc interee inter serunt queqzria  
 cisticiu et alia qz istud n ipso ma qzistat ut re-  
 liqua sed in ma qzserata et ante D. Thoma sic semp  
 docuerunt oes ppietati patres tam Graeci qz Latini. Quos  
 a. suis officios Ga sunt. Ita e ex scriptura oes n.  
 II. patres quos refert flang cap. 5. dicunt queqzria  
 panem uocari ab euangelistis panem cibum carne calice  
 mensam, corpz de. ad significandu sui nominibus qu-  
 qzria ee aliqd pmanens et durabile et post qz-  
 serationem a sacerdote adhibitam. ita roe id qz  
 summo ad refectioe spiritualo in specie pa-  
 nis (idem dictu uolo de specie uini) toto illo tempore  
 e serunt queqzria, quo e corpz Chri ut nullqz san-  
 mentis unqz factong negant sed corpz Chri e et  
 pmanet qz diu manent in corrupta species, et corae;  
 quentoz ee extra et post actione consecrationis  
 Ad hoc argumentu nec sufficere qd tota foz pt Ga-  
 rethionu. zha. pbat id f. petri usus. Sensus et qzsentz  
 huius Eccliae in qua semp moris fuit hoc serunt ee

et extra omni usq[ue] et eo consecratione tangi  
q[ue] manens agnoscere partim ad usum infirmorum  
partim ad tutelam et venerationem rinuatam  
et publicam. idoliū ut cu[m] circumferto cartis et sta-  
tis anni temporibus n[on] tm̄ in Eccl[esi]a J[esu] publicit[er]  
et placit[er] exponit[ur] in publica quadraginta so-  
cietate, p[er]secutione applicato componitibus exergumerona  
m[od]o n[on] sufficiens ad expellendū et p[er]fligandū tamone  
exempla ex f[er]o o[mn]i auctoritate adducit n[on] Valentia  
q. 2. punct. 3. et q[ui]dem consuetudo agnoscendi E[pi]-  
scopiam in o[mn]ib[us] Eccl[esi]is totius orientis, et occidentis  
ad e[ss]e vetusta ē, ut q[ui]a primū legit nullo sane  
modo pot[est] ab Adversariis ostendi, ac p[er]inde nullum  
dubiū q[ui]a p[er] se cōstat sic mor[is] ex Apostolica aucto-  
ritate iuxta regula[m] S. Augustini lib. de Bablismo  
cap. 16.

qua. 6. q[ue]nam sit illa res manens in qua  
p[er] se consistit hoc sermō.

Triplex ē in hac q[ue]stione Catholicorū op[inio]. Una ē vero  
ta[m] o[mn]iō abhorrens nulla. Alii uolunt tm̄ corp[us] et sanguinē  
E[pi]scopi e[ss]e et dici sermō. Alii uolunt solum panis  
et uini. Alii utrunq[ue] coniundū. Ego certe cum Card. Plano  
et Greg. de Val. H. C. C. puto nomen sermō. E[pi]scopia uere  
posse attribui o[mn]ib[us] his trib[us] alio t[ame]n alio modo.  
Primo q[ui] uolunt corp[us] et sanguinē E[pi]scopi e[ss]e sermō  
sunt auctorem. S. Ignatium discipulū S. J[esu] apud Pro-  
tolet T. Geodoretū. dialogo tertio. ~~id est~~ S. August.  
S. Gregorium et Can. multi secularium ubi apte uocant  
hoc sermō corp[us] et sanguinē d[omi]ni. S. ut uisum scriptura

aam, et ff. p<sup>o</sup> p<sup>o</sup> p<sup>o</sup> r<sup>o</sup> r<sup>o</sup> r<sup>o</sup> uocantur hoc serm<sup>o</sup>  
 carnis corpus sanguine et costor<sup>o</sup> <sup>serm<sup>o</sup></sup> <sup>compositis</sup> et  
 sanguinis exiunt deum et roem p<sup>o</sup> fer multas et  
 alias et sane. Illud e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> q<sup>o</sup> fit p<sup>o</sup> consecratio-  
 nem sacerdotis, Nam q<sup>o</sup> fit uim sanctificandi anima et  
 graam gferendi, sed hoc oia fiunt p<sup>o</sup> corpus et san-  
 guinem q<sup>o</sup> r<sup>o</sup> r<sup>o</sup> r<sup>o</sup> hoc p<sup>o</sup>ducunt instrumentaliter  
 p<sup>o</sup> p<sup>o</sup> consecrationis a sacerdote plata et gferunt  
 anima sanctificando graam

Nam u<sup>o</sup> ito q<sup>o</sup> uolunt species panis et uini e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup>  
 snt et s. August. et Cyprianum et forte argumentu  
 illud: nihil p<sup>o</sup> e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> q<sup>o</sup> n<sup>o</sup> e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> q<sup>o</sup> e<sup>o</sup> sensu-  
 bile, sed nihil e<sup>o</sup> in hoc serm<sup>o</sup> sensibile (saltem p<sup>o</sup> se)  
 p<sup>o</sup> hoc solas exteras species panis et uini q<sup>o</sup> hanc et  
 erunt et merito dicent<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> Euegrice. Imo hoc  
 e<sup>o</sup> ista ser<sup>o</sup> oia<sup>o</sup> seculorum et iam dixi fuit ut patet  
 ex Hugone de s. Victore lib. de serm<sup>o</sup> parte 2a cap. 7  
 magistro Ricardum in 4to. dist. q. 2. ff. 2a parte. q. 73. a.  
 7. et in hanc stiam megi et inclinat Conc. Trid. sessio.  
 13. cap. 3.

Tertia demu q<sup>o</sup> uolunt nec solas species nec solu corpus  
 et sanguine q<sup>o</sup> e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> Euegrice sed utrumq<sup>o</sup>  
 simul, nihil p<sup>o</sup> hanc p<sup>o</sup>dicunt priorily sed u<sup>o</sup> potius ni-  
 tunt<sup>o</sup> tam auctoritatib<sup>o</sup> q<sup>o</sup> argumenti q<sup>o</sup> si corpus  
 e<sup>o</sup> serm<sup>o</sup> et species sacramentu cu<sup>o</sup> hoc duo simul  
 concurrunt ad effectu sermitate, et si in unu co-  
 cunt erunt et hoc uere copulatiue sumpta e<sup>o</sup> n.  
 certigimu exteras species panis et uini tam ni

crabili vinculo copulatas ad corpus et sangu-  
ni Christi ut utraqz eandem habeant existentiam  
serminalis dum saltem ambo concurrunt ad unum et  
idem serminalis constituantur. et ista ratio est per  
tracta q. ex parte docent Eudgriam consistere ex duabus  
partibus hoc est visibili elementorum specie et in-  
visibili carne et sanguine, et illam sequitur Greg. de  
nat. q. 8. punto. 5.

Iuxta 1. rationem in tanta diversitate  
ta, tanqz melius et probabilius sit sequenda  
Cum oes dicta ratio sint vera, solum restat dubium  
unde nam ex dictis tribus capitibus ratio serminalis  
sit desumenda. scilicet an magis ex corpore et sanguine  
Christi, an. u. ex speciebus panis et vini vel sitne propria  
corpus Christi serminalis, et per ipsum seu medio ipso species panis  
et vini tunc secundario, an. u. per propria ratio  
serminalis recipiat in speciebus primario, per ipsa. u.  
species secundario in corpore et sanguine Christi sicut  
tota ratio Greg. hoc est persona Christi ex divina et humana  
natura licet sit redemptor Rex sacerdos non tamen illius officii  
secundum utramqz naturam omnia illa nomina et officia competunt  
sed vel secundum alteram naturam simpliciter hoc est secundum  
naturam humanam vel magis per alteram sicut q. tribuitur toti in  
Eudgria At tamen illi congruere vel tamen per unam partem  
vel saltem magis per unam qz per alteram. Quare ut certum  
aliquid in hac re statuamus

Dicendum est primo. quod serminalis natura legis pendet ex  
his duobus, scilicet significatione, et efficientia: tamen magis  
est de natura serminalis ut significet, qz ut efficiat Ratio est

Quia significatio essentialiter pertinet ad definitionem  
 sermōis efficiētia. u. ē aliquid prius sermōis no-  
 uae legis ueluti sup additum. Nam ut ostendimus de  
 sermōis in genere sermōta uetera significabant quod hoc  
 ē erant figura sermōtorum nouae legis, nullam tamen fa-  
 bebant uim operatiuam sermōta. a. nouae legis id ē signifi-  
 cant et faciunt uetera. a. erant solū significatiua.

Dicendum 1<sup>o</sup> Quā significandi in presenti hoc sermōto  
 ē prius magis priuaria in speciebus panis et uini, q̄ in  
 corpore et sanguine Christi. Quā ē quia uis speciei prius signifi-  
 cant corpus Christi sub ipsis contentum deinde u. uirtutem  
 efficiētia ad eundem gratiam spiritualem q̄ datus huius mā-  
 ducantibus. Ita. Corpus Christi h̄t q̄ species sermōtalibz, ut  
 sit tale alimentum, uel ut pot manducari, uel si ut  
 sit sensibile q̄ ad rationem sermōti, in se esse ē necessarium  
 q̄. a. sensibile n̄ ē sermōta n̄ ē ut colligitur ex ipsa defini-  
 tione sermōti in genere.

Dicendum. 2<sup>o</sup> ipsum corpus et sanguis Christi sunt  
 uere et sermōta, sed n̄ in speciebus panis et uini tanq̄  
 q̄ uera uere sensibilia. Quā ē quia cū corpus et sanguis  
 Christi in quibus in se nec uisibilia sensibilia sunt, ne-  
 cesse ē, ut oem sensibilitatem habeant ab accidentibus  
 hoc ē a speciebus sermōtalibz.

Dicendum ē 4<sup>o</sup> si species efficiam, seu efficiētia  
 gratia, tunc haec magis et prius ē in corpore et  
 sanguine Christi q̄ in speciebus q̄ uis uirtute huius  
 ipse et species sermōtalibz et in se mentaliter generat  
 uim in corpore et sanguine Christi ad efficiētia gratiam



in anima communicantis Nota igitur hic qd sicut  
corpus est a speciebus ut significet ita species  
sunt a corpore, ut operentur seu efficiant gratiam tunc  
de intrinseca et obscura questione et apud eos DD.  
~~per~~ perplexissima, satis meo iudicio clara sunt

qua. 8. An in hoc sermone regimur et hoc  
sua sermone tm, res sermone tm, res et  
sermone simul. et quam illa sint.

Memorandum hic oportet qd docuimus de sermone in  
genere ex cor. theologorum sua sua hoc in omni  
sermone dicitur regimur. uocant a. sermone tm id qd signi-  
ficat, et non significat. Item sermone tm illud qd signi-  
ficat tm n. a. significat. medium denique inter utrumque  
est id qd in sermone tm res sermone tm sunt  
eo qd caractere in tribus sermone caractere. En-  
im illis caractere effectus sermone et simul signum spi-  
ritualis iurisdictionis. quo posito Q in sermone sermone  
tm eo species panis et uini denotantes et significan-  
tes corpus. et sanguine Christi. Item sermone tm eo gratiam  
iustificantem. itel rectius loquendo augmentum et  
inductionem gratiae iustificantis qd tribuitur ex man-  
da corpi et sanguine Dni qd haec uno respectu signi-  
ficant, et altero significante.

qua. 9. An panis et saluati sine actuali sus-  
ceptione sermone Eucharistiae.  
Questionis sensus est utrum in eo quem DD. Scholastici  
pronunt huiusmodi, an Eucharistia sit necessaria ad  
salutem necessitate mediis, an tm necessitate praesenti

diuini; seu q. eodem recidit an necessaria sit  
 in Eugriam in re sumpta, an. n. Sufficiat sumpta  
 in uoto, hoc e. uoluntate et desiderio.

Dico primo. ex eor. cum sensu apud D. Thomā  
 3. parte. q. 73. a 2. n. e. Eugriam ita oibus ne-  
 cessariam, ut in q. recipia illam suscipiat, ideo ca-  
 reat medio ad consequendā aeternā salutē necessario  
 et casuari n. pot. et ideo n. e. hoc sermōm neces-  
 sarium ut loquente secolatice necessitate mediū  
 patet manifestē q. plurimi saluando sine hoc sermō  
 in re suscepto paruuli scilicet baptizati oēs et  
 singuli deinde et adulti q. n. possunt illius heredo-  
 giam.

Dico 2do. e. hoc sermōm necessarium ad salutem  
 oibus adultis saltem ex pcepto diuino. Non e. quod  
 sciam uia hae in re apud DD. Gronensia et patres  
 unanimi uere sensum q. bant id. ex for. cap. 6. Nisi  
 manducaueritis carnem filii hominis, n. habebitis  
 uitam in uobis q. q. dem locus cum de actuali euga-  
 ritha susceptione manifeste loquatur, n. pot. apte  
 intelligi de infantibus q. eo saltem modo corpus  
 Christi manducare n. possunt quem et tanti sermō  
 maiestas requirit, et docent illa p. ba. ff. postoli p. bet  
 a. scriptu. ho. et sic de pane illo comedat. f.  
 ante n. commestione q. q. sua q. scientia exultat  
 ne indigne ad tm. misterium accedat, q. abiq. dubio a  
 paruulis et non rōm. carentib. p. stum n. pot. ergo  
 solum adultis diuino mandato suscipiendū erit hoc  
 sermōm cui doctrina adirei sit p. petua et, uni-

universalis praxis Ecclia.

Dico sicut necessarium ea tam adultis quam parvulis  
notum Eucharistia est apud omnes extra Germaniam  
quodam quale nam est illud notum. Quod non requirit ab-  
soluta necessitate, seu quod idem est necessitate modii  
ut notum illud sit explicitum, sed sufficeret impli-  
citu seu virtuale quale per quod continetur est in  
Baptismo quia hoc ipso quo per Baptizatum hoc ipso  
pendet suo modo Ecclia quod vellet exequi omnia per opera  
et ab ipsa Ecclia posita inter quod cum sit et usque  
sermone Eucharistia certe tempore simul et una per  
mittit et se suo tempore communicaturum Quod  
est quia Eucharistia est quasi finis Baptismi et ideo  
quod Baptizatum hoc ipso quodam modo per pendet in  
Eucharistia et confirmatio quia hoc ipso quo per accipit  
vitam per pendet et in conversatione vitam  
nutritio non convenientia per et per a simili per  
vitam spirituale gratia quam per accipit in Baptis-  
mo per pendet et eo ipso in nutrimento illius spi-  
rituale quod est in Eucharistia et hoc est maxime lo-  
cum per in infantibus usum non necesse adeptus in  
adultis quibus hoc est modo merito dici possunt  
hunc notum sumendi suo tempore Eucharistia in alio  
et modo possunt per notum implicitum eiusdem  
sermone scilicet per actum proprium voluntati sive  
sit actus dilectionis dei super omnia sive actus gratiae  
per et contritionis quod quidem in quo consistat super  
explicitum.

qua ostendit Eucharistia sit tan necessaria ad salutem  
atq; baptisimus

Facile apparet ex iam disputatis qd ad hanc qstionem  
dicendum sit R. n. negativè R. o. d. Roma a qd susceptio  
Eucharistia multis modis potest suppleri scilicet p duas dictos  
modos s. s. p. primum actum voluntatis, et p votum impli-  
citur baptisimus. p. n. baptisimus p nullum eiusmodi votum  
potest suppleri qd cum nullum sermone baptisimus antecedit  
sed ipsa sit primum et in nua otum impossibile erit tale  
votum solum qd potest suppleri p votum primum voluntatis  
in adultis, qd est baptisimus flammis vel p baptisimus san-  
guinis in parvulis qd baptisimus et continet implicite  
votum Eucharistia.

### Classis secunda.

#### De materia sermone Eucharistia

Postq; actum est de hoc sermone r. d. m. se videndum de n. g. r.  
erit more n. r. o. de eiusdem sermone partibus essentialibus  
in hac qd classe de materia tan remota qd proxima in sequenti  
de eiusdem forma agemus.

qua n. qua sit materia remota huius sermone.

R. ea panem et vinum. Et de fide et definitione in late.  
ranensi sub primo centro 3tio cap. sic miter de Summa  
Trinitate in Cone. <sup>flonensis.</sup> sessione ultima. prid. sesno.  
13. cano. 2. 3. 4. et ostendunt id apte. p. Evangelista  
matt. cap. 26. marcy. 14. Lucas. 22. accepit Jesus  
panem qbus oib; subscribit cum s. Roma 2ha parte  
a. 74. a. 3. scolastici hic. et Summistae p. h. o. Eucharistia

Ratio huius est à priori e divina institutio institutio-  
nis a. argumentis doctè ut solent ac sanctè explanat. d.  
Do. l. c. a. 7. ex parte usus et effectus cum n. scilicet  
hoc institutum sit p modum refectionis seu conuivii n  
potuit convenientius et nra humana accomodatus qz  
in pane institui esse q<sup>uo</sup> nulla est e pfecta relectio  
qzqz ceterorum esulentorum apponab. de hac nra itiqz  
Canon Apostolorum sic habet: si qz e presbiter aut prespi-  
ter pter ordinationem dñi quam de sacrificio instituit, alia  
qz piam aut pfecta qda aut auer. aut aliqua animalia, aut leu-  
mura supra sup altare obtulerit d ut qz ordinatione  
dñi faciat, deponitor. In qo iam difficultas e utrum qz  
uis panis ex quamvis trimenti specie pfectus sit nra Eucharis-  
tia cum Evangelistæ tm dicant absoluta panem e necessarium.  
qua 12 q sit nra pxima Eucharis

Intunde e ac si qzceremz qualis nra panis et regalis et  
sufficiat, ad pfectandã hoc sermone et R. cum d. Do. l. c.  
a. 7. et doctoribz coiter panem q sit apta et legitima nra  
Eucharis, dicit e triticium, et qlem ut miseriqz iudeibz aqua  
naali conceditur. hac stia apte definitz in Conc. Florentino  
in decreto unionis ubi tr. nra sicut sermone e panis tri-  
ticus, et vinum de vite. ito pbate idigitum ex institu-  
tione Christi q. n. legimz Malchai 26. Quon accipiso panem  
intelligere oportet exolum qsentu de pane usuali sicut hoc  
e de eo q seruit usui et refectioni humana e cuiusmo-  
do solz cuncto do triticus.  
qua 13 q nra intelligat q panem triticum.

De tritici vocabulo tunc in pposito aliquanto latius  
 sumi ita ut triticum censendum hic sit quaecumque generis  
 frumenti inter q. et triticum facili solet et si fieri  
 transmutatio cuiusmodi e siligo ut declarat. S. Jo. Greg.  
 de val. Card. Alang et alii q. siligo vere e species tri-  
 tici licet Scotus et Angelus in summa physica videant  
 negare. Item illud q. equè commode, vel commodius, vel  
 saltem n. multò magis commode ordinariè usurpari solet  
 ad efficiendù verù, usitata et humana pane q. magis  
 intelliget ex iam iam dicendis.

Qua. 14 An panis Eucharisticus potit fieri  
 ex spelta et farre.

De cum melioribus 22. apud Val. q. 2. fuitto v. q. sic  
 qao patet ex fundamento paulò ante assignato quia  
 hoc generis frumenti satis in usu a et satis commodum  
 ad humana usù. Addo in in gram. S. Goma id regan-  
 tur. q. parte. q. 74. a. 3. ad etia. (ut mirer. H. Foxu  
 vivaldum in suo Cardelatro aureo sancto doctori opposita  
 ista ingingere in illa de quæria. n. 13.) rem e utcumq.  
 dubian atq. idè recte docet victoria. q. 55. et petrus  
 à solo si adit triticu eã ptem et hoc frumento uti ma-  
 xime poterea q. spelta et far sint triticum admodum  
 corruptum

Qua. 15 An potit quæria fieri ex ordeo, milio  
 fabis lente, cicere, castaneis, amido, et similibus

De q. ex nullo horum potit gñare maã quæria eo q.  
 nullu servat p usu, et pane humano ita docent p hoc  
 D. Goma et tra. Castrum 22. apud Syl. q. 60. quæria

et. Dices homines aliqui sic rebus utuntur & id est  
& accidens ratione et licet urgente necessitate q̄ necessi-  
tas in proposito nihil probat aliqd̄ ~~in~~ multa facta, ab-  
mirabilia et honestis auribus indigna oporteret q̄ maa  
Eugenia admittere.

qua. 16. An sit idonea maa Eugenia farina sub-  
alta alio liquore q̄ aqua naali p̄g. lacte, aqua  
rosacea et similibus &c.

Et cum p̄. Ho. l. c. a 7. ad 3m. argumenta et alia  
negativa ob eandem rōem q̄ res q̄ facta ex suis modi  
farina n̄ est ordinarius panis, et licet Caietanus velit  
huiusmodi farinam fore idoneam maa si differentia in  
est quo ad odorem, sine dubio in est minimum gravissimā  
p̄m tali maa uti p̄ inuicentia et ob quam rōem pro-  
ximā et consuetudinem, ac demū p̄ dubium cum tam multi  
et magni ob sentiant maa sic p̄parata oīo Eugenia n̄  
seruire.

qua. 17. An panis Eugenia debeat eo collis

Et hoc est hoc est necessarium rōem assignant. 20.  
q̄ cruda farina seu ut alii barbarē loquuntur pasta  
n̄ h̄ uerus et ordinarius panis ut ex se satis constat  
et notat et des̄ sine postea hac maa specie differat  
a pane sine non abunde. n. ratio ē q̄ n̄ sit uerus panis  
si militer n̄ refert an concoctio ab igne facta sit in  
accidens panis, an. n. immutet nāam rei, q̄ q̄ in  
ultima coena accipit panem humoris manducationi ido-  
neum ab arte et igne p̄parati.

qua. 18. An sufficiat q̄libet collis

Et ex eor̄ Theologorū n̄ sufficere quamlibet, sed et  
necessariam et sufficientē de illa sola q̄ est modū

assatio ni. si u. aliquo liquore admixto elixareto aut  
 friti auctur, iam n̄ est panis, sed aliud q̄ panis generi edu-  
 sii seu obronii quocunq; tandem nomine uocaretur. Ex  
 his fiat iudicium de multis similibus q̄ ad longam recensere  
 et molestum est et superfluum

qua. 19. An ordo um sit maa apta et idonea Sermi  
 Sermi

Difficultatem in hac re fuit factum Gri quem miraculum  
 refectiois in panib; ordaccii opati ea inuolenter testate  
 f. 100. cap. 6. Item constat tum ex sacris literis, tum ex  
 p̄ panis historia, olim apud p̄ et populū reij et in  
 terra q̄ nubionie magnū admodum huius panis fuisse usū  
 ob quam eam doctissimi q̄dam uiri existimarunt satis esse  
 si panis eueganisticus sit de frumento, q̄ multa sunt ge-  
 tes, quae aliud frumentigenū n̄ sūt, ut de noue orbe  
 occidentali proximis annis ab Hispanis orbe, testate n̄ ge-  
 brus in p̄gens in sua historia medica, q̄ addit se habere à  
 fide dignissimi solum occidentale nūq; generasse triticū.  
 Sed q̄d de his sit certe usus Ecclesiae consensus orūm scho-  
 larū et Academicarum cum D. Roma. 3a parte. q. 15. aliar. p.  
 24. ad primū et ipsū et conciliū florentinū sub euge-  
 niō papa in triticum iam conspirarunt q̄ ipsū et se-  
 ḡ Calogisius Tridenting, cui merito iure plurimum  
 uidetur tribuendū. Videas Alphonsy Vivaldy in suo Can-  
 delabro aureo titulo. 13. de euegia. f. 18. quare  
 q̄ res An schola, Concilia, et doctores intelligenda sint  
 de maa necessitatis Sermi, an. u. fm̄ p̄cepti. Q̄ cum Car-  
 dinale flaro. lib. 7. de euegia. cap. 11. cum hoc incertum  
 sit nihil temerè ea asserendū, certa cons̄ sua semper



6. huiusmodi iuxta alibi docti. Illud asserere autem  
salto p[ro]p[ri]e eo gravissimū in hoc p[ro]sertim sermō uti n[on]  
subid. Quare in eternū potius ab eo abstinendū ē (cum  
h[ic] sit sermō necessitatis) quā in certam m[an]u[m] ad  
divinissimū hoc mysterium adhibere.

Quares et q[uo]d dicendū de p[ro]mixione aliarū rerū n[on]  
legitimam ut aromatum aliorūq[ue] similium. Quā  
distinctione aut n[on] admota admota m[an]u n[on] legitima  
supat, aut aequat aut saltem p[ro]ximē accedit ad quanti-  
tatem tritici aut vero multo inferiorē. Si dicatur p[ro]xi-  
ma tunc dico implicite illam m[an]u[m] p[ro]ximam panis speciem  
evocare et imitare, atq[ue] adeo ad consecrationē valde  
re ineptā, sicuti sit in aliis aliis materiis quae ex mixta  
portione et p[ro]mixione aliarū rerū, amittunt suā m[an]u[m]  
et eō speciem ut si p[er] q[uo]d m[an]u[m] aliquid gustas vini in  
magno dolium aqua vel q[uo]d si u. dicatō itē, remanebit  
m[an]u[m] aqua & Eucharistia.

Qua. 20. s[er]mō panis Eucharisticus debeat ēē  
fermentatus vel s[er]mō Azyms

De hac re plura solent disputare controversia q[ue] Geo-  
logi morales et videndus erit Card. Belarminus in integra  
controversia de hac m[an]u[m] nobis breviter dicendū ē ad ne-  
cessitatem et substantiam sermō nihil q[uo]dem inferre panis  
Azyms sit an fermentatus necessitate in p[re]cepti Eucharis-  
tici obligantis sub p[ro]p[ri]o, ut ēē azyms in Eccl[esi]a latina  
fermentatus n[on] in Eccl[esi]a Graeca, seu q[uo]d eodem recidit q[uo]d  
Eucharistia celebratō ritū, et more Eccl[esi]ae Romanae mo-  
dum sit ēē azyms, q[uo]d a. ritū Eccl[esi]ae Graecae fermentatus ita  
ut o[mn]iō tam Graecis q[uam] Latinis graviter peccat faciendo

contra more et pceptu sua ecclia ut simile qd  
 docere nos memini de forma babilismi Graecorum et  
 latinorum. prima pars huius doctrina patet ex  
 scriptura qd ad ueritatem sermōi qdgric sufficit panis  
 uere et proprie dicitur Mathaei uigesimo. sexto. sed uterq;  
 a talis panis et fermentatus ut patet ex leuitici. cap.  
 2. et 4. eto qdri mabo ex conc. Florent in decretorūq;  
 definitio utroq; pane ueraciter qdri corpus Christi. eto  
 posset edijctum pbari hoc philosophica qd strim et  
 fermentatum n differunt essentiali specie sed in aduentitia  
 qualitate q in bona philosophia nunq; mutat substantiam  
 rei. Eadem pars constat ex eodem conc. Florent qd pcepit  
 unumquemq; sacerdotem tū pseruare iuxta qdritudinem  
 et ritū sua ecclia siue occidentalis siue orientalis le-  
 gas a ecclia sub isto <sup>more</sup> ritugant. Neq; in eo graui sunt  
 schismatici q utunt in Eugria pane fermentato, sed ex  
 eo q existunt n hoc nec tū in strimo Eugria qdri  
 ut quo turpiter errant sicuti in babilismo mutant  
 formā latinorū ad babilismi eo insufficiente in quo  
 similiter impingunt

qua et utrorum consuetudo melior sit latino-  
 rumne in strimo an Graecorū in pane fermentato  
 Eugrian consecrantium

De ad hoc optime d. Thomas sic. a. 4. multo quonien-  
 tiore et decentiorū eo more in latina ecclia q pbari  
 ut illi arguments primo qd naqū e qforma in tributioni  
 Christi q nstuluit hoc sermō in ultima coena q; celebrant  
 10 die strimorū hoc oluna et decima qta eam lege

mosaica ut euidenter ostendit Card. Botanius in lib. 4.  
de euegria s. hereticoi nri temporis et Gregor de Val. l. c.  
Card. Alanus. cap. 13. r. a. luna 13 ut graeci dicunt illon  
die n erat usus altoriz panis ni Azimi. eto qa panis f  
rimq. multo aptior e ad significandam <sup>tam</sup> puritatem corporis  
Gri qz sinceritatem conscientia nra qua et euegria lami  
iuxta illud d. paali in ad Corinthios. 5. pascha nram im  
molatz o Gri exulemur itaqz ni Azimi sinceritatis et  
uocitatis. et hoc qde de priori parte essentiali eue  
gria Soc'o de ma panis sufficiat

qua 22. quale debeat ee uinum euegria

De cam oibz. DD. et d. Ho. a. s. dicit ee uinum ex uite  
ita definit et conc. Florent. l. c. Vbi nota q. qzuis ex  
uite plura uina specie distincta exprimi potnt id n re  
ferre ni ppositum quic n. coru uerum e uinum sicut  
si nilliter n refert album ne az rubrum sit, debile az ge  
nerosum.

qua 23. quam liquores a uino euegria exdu  
di debeant

De hoc primo Azetia Rao e qa hoc e corruptela uini  
n uinum q et pbat Aristoteles. lib. 8. metaphisico. texto  
ex. ostendens n plingere uergetum ex aucto in uinum eo  
q uinum transeundo in fecta totam uini substantiam mutauerit  
eto nihil fit et in agresta ita d. Soly in qto. dist. 9. q. 7.  
a. s. et d. ceter Rao. a. e qa agresta uerum e uere  
uinum sed in humo 2 uinum immaturq. et plane abque in di  
gestus. rtho n pl et euegria qfici in uuis ipis quantamuis  
alioq maturis et ex coltis. Locm assignant DD. qa ma uini  
euegria necessariu et ee potibilis humor. a. uinum dum adue

in ipso uino existit, cibj potij qdca e qd res sua sua potabili  
 qua. 24. An Eugria possit gfi in uino congelato  
 Cardinalis Flang. lib. de Eugria. cap. 11. et aurea fr-  
 milla in pbo Eugria. x. q. negant qd niquit tale ui-  
 num n uidetur ee res potabili ouermodi oio at ea uinum  
 Eugriaticum ut iam iam ostendimus. sed contrarium mihi  
 magis placet breuiter qd dicendum e primo si uinum ante  
 gferationem ggelatum res deperditate tunc adhiberi reme-  
 dia quementia ut liquefit q qdem pluribj modis fieri pot  
 p q manj calefactas, uel alias calidas applicando Cuppa Calici  
 uel adhibendo sanu Calefactum uel et et forte securig ad mouen-  
 do cali cem accensu carbonibj. Dico ito q nullo remedio liqua-  
 fieri uinu commode possit et nihilominus nat gferatio, tunc ui-  
 nu hoc uere est gferatum Quoniam huius ex philosophia potij  
 qd Theologia colligimj docent. n. coheret philosophi uinu conge-  
 latu iam n congelato tm accidentaliter differre qd uinum  
 itud ex sua natura oit adhuc potabile et patet adhuc clarius  
 ex eo q oes concedant q si uinu post consecratione conge-  
 letur adhuc uere ibj maneat sanguis Cri et a praxis eor  
 q sacerdotes species scc concretas liquefactas sumant qd  
 et ante gferationem fuisse ggelatum uinum apta materia.  
 Nullo u. modo mihi placet Flamus dum dicit liquefactum  
 ad communionem uini speciem nec amplius gfinere Cri sangui-  
 ne nec tuto pbe q tali adorari et tractari, sed tunc re-  
 condi in sacramento hac n. oia pace tanti uiri in bono philo-  
 sophia sunt in audita et nimia sagiunt singularitatem ut  
 patet ex dictis.

qua 25 An mustum sit aqua nra Euegrina  
Fuerint q hoc si habeant uocant, sed immerito ac  
p inde respondet mustu eo idonea nam p consecratio-  
ne raa e qa plus n differt qz accidentaliter a uino  
manis colto hinc felix primus papa in canone in oca de  
q Eratone. dist. 7. q cedit ut in necessitate exprimerent  
uue in Calice et ne fieret operatio: extra casu neces-  
sitate in id nullo modo fieri at pbat id idem in  
de musto. s. Tomas. 2 parte. q. 77. a. 5. Angelus p. b.  
Euegrina. n. 12. Syluester ibidem. n. 4. Arnilla. n. 8. John  
et Victoria in summa n. 52. Glosa. l. c. p. b. compri-  
mat ubi et dat noem q decoctio musti in dolo n fit  
necessaria ad consecrationem Euegrina verum interim o nul-  
tam eo nam mustum in uariis adhuc uuaru granis amictu-  
ru et in circulo uai affirmacionem circa mustum facit  
illud q Alphonus Pinaldus in Candelabro aureo. titulo  
de ma Calice n. 7. refert de qbusdam quibusdā Hispani-  
panie in festo transfigurationis Christi. b. Augusti. fie-  
ri n. solent in q ipse, ut populus eo die in missa maiori  
nouas tritici spicas, primasq uuas offerant, quas sacerdos  
celebraturq accipit et de spicis postea solitas facit p celebri-  
tione, accipit a nouam uuaru comprimit in Calice mus-  
tum q inde expressum qsecrit huc raa q uetudo fore anti-  
qssima uidet. Gabo x. expressa in canone. 7. Professio-  
ru sui p hui exento nouo frumento et uua noua p  
sacrificiu nihil arripeto. Et licet ha ita habeant hie-  
selomus in diligentissime in lac nra si in ulla alia  
atendat sacerdos, ne ulla necessitate urgente et maxima

facit et uolens qd ex aliarum rerum uita arborum  
 fructuum herbarum spinarum acinorum liquoribus ad  
 quendam usum de r. et sacra ea ex gemmine  
 seu germine uiti et in eo in quo haec uita p. prius-  
 sine uultu, et in quo recreatio spiritus p. significatio-  
 ne seruitate optime ornata

qua 26 An uinum quodvis debeat aqua dilui

Prae inuenio de hac questione doctorum opiniones, pri-  
 ma docet aquam in modo admiscendam esse de honore sacre  
 seu decentia, ita gloffa p. bo Calix in cap. cum res de co-  
 sacratione. dist. 2. sed haec sententia reuocata ab alijs ita opi-  
 nio docet admiscendam esse aquam de necessitate et substan-  
 tia scilicet ita qd ut quidam n. g. h. n. uinum aqua  
 q. m. h. e. h. ita qd Nestorici apud r. solum in p. th. h. a. r. a.  
 dist. 9. q. unica. a. s. r. h. a. et sola uera e. uitor gar-  
 daas extremas media cum qua dico primo aqua admixtio-  
 ne in quibus n. ea de necessitate et substantia seruit.  
 ita uidetur h. e. h. traditio ecclesiae et cor. p. h. e. o. l. o. g. i. in  
 p. h. o. dist. 11. cum magistro th. a. r. a. unde nec euangelista q.  
 acurate hoc misterium explicauerunt suscipia fecerunt men-  
 tionem aqua, sed in uini. Duo t. h. o. in certu ea an h. a. c.  
 id negant, t. e. n. t. q. affirmant plures in et forte meliores  
 patant esse p. ceptum diuini p. h. e. n. i. q. uino diluto uis e. in  
 consuetudine quibus ut uitor uidentur tradere patres, teste



suo Cantabro aureo in Hispania pluvulu aqua in  
fundi pot. nullu. ming in stalis et aliis regionibz  
ob excessum virtutis vini Hispanici ut pote generosissi-  
mi supra virtutem vinoru aliaru regionu et itiqz  
dubio uina Germanica tanqz tenuissima admodu par-  
tu ferent admixtionis aqua

qua. 28. In quamam quantitate pot. vel  
debeat Eucyria secretari tam in pane quam  
in uino

Ex cor. Doctoru sensu et consensu nihil fac in re  
ab ecclia esse fraditum et determinatu. cum et eorum  
numerus q scribitur Eucyria percipiunt n pot. definiti-  
finis n. ad quem determinata Eucyria, e usq fidelium  
nulla p inde aut e aut ee pot tam magna moles uini et  
panis in quam pba secretionis n opente aut in quam  
sacerdos n habeat potestatem. sola go Regula fac e  
ut sacerdos meminerit eem datam potestatem data  
ee in edificatione et ee n in destructione

q res An go nihil oro statui pot. determinati circa  
maam Eucyria tam quo ad paruitatem quam ad magnitu-  
dinem? D. Thomas ut illam explicat Greg. de viol q. 2.  
punto. 2. limitat datam doctrina. ut scilicet quoad  
paruitatem intelligat de quavis parua quantitate q  
in intra latitudine talis magnitudinis q sufficiat ut uere  
talit maam pot. sumi p modu cibi aut potz secretur  
moraliter non astimando aliq n erit idonea maam ad  
Eucyriam luvu cuius finis ordinato ad usu odoris  
et bibendi fidelium. go dem modo intelligenda e magnitudo



ut nimirum hoc tanta et in n̄ maiori sit consideratio  
eius circumstantiis n̄ moraliter q̄ q̄ pot̄ aliq̄n  
tandem consumi à fidelibz anteq̄ corrumpat̄. Idem  
repetit̄ p̄. 150. in glo dist. u. q. 2. a. 5. Nolo hic  
disputare an haec doctrina p̄. Roma vera sit n̄ tm̄  
cum dictis limitationibus. sed at̄ absolute, utru  
scilicet Eucharistia n̄ pot̄ q̄sacrari uel in tam immersa  
mole ut sumi n̄ pot̄ à fidelibz (p̄. g. si q̄sacrarent̄  
tot Coppeni pleni hostiaru simul et semel q̄ quot  
sufficerent toti alicui quincina, et ualissimū dolū  
uini, uel et totū q̄ in cella e sacerdoti p̄sens) uel  
in tam parua quantitate ut nec à spicassimo  
q̄de oculo uideri pot̄. p̄. g. An sacerdos pot̄ q̄sacra-  
re unā micam hostie decidentem ex hostia. Ex doctori-  
bus multi affirmatiua plures negatiua sequunt̄ q̄  
et ego libentiq̄ subscribo utriusq̄ in discussione relin-  
quo seculari et definitioni. sancta matris Eucharistia. Illud  
solum hic notare uolo aliud eo an talis q̄sacratio ualida  
ad̄, aliud an licita, recta, discret̄a, utilis fidelibus  
et sine p̄cto. absq̄ dubio n̄. namq̄ eiusmodi q̄sacra-  
tio p̄ficiat̄ sine grauissimo scelere sacrilegii. Totū  
q̄ hic erit de ualora q̄sacrationis, q̄ ut dixi ad spe-  
culatiōē plinet uideri pot̄ Greg. de Val. l. c.  
qua. 29. q̄ uo nam modo <sup>debeat</sup> applicari sacerdoti ad hoc ut q̄sacret̄  
plana et coū ō responso theologorū applicatiōē eodem

dre fieri ut man conferabilis sit ipsi q. s. m. n. p. s. e. n. s.  
 Q. d. o. d. o. c. t. o. r. a. m. e. q. a. a. l. i. o. q. s. a. l. t. a. e. e. n. u. n. c. i. a. t. i. o. q. u. a. s. a. c. e. r. d. o. s. u. t. i. b. u. s. d. i. c. e. n. d. o. h. o. c. e. c. o. r. p. u. s. m. e. u. s. s. i. c. i. e. s. a. n. g. u. i. s. d. e. q. u. i. b. a. f. o. r. m. a. s. u. n. t. p. r. o. n. i. n. a. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. i. v. a. r. e. i. p. r. e. s. e. n. t. i. s. S. a. c. e. r. d. o. s. p. r. e. s. e. n. t. i. a. n. c. o. n. s. u. l. t. u. r. i. n. c. o. u. t. m. a. n. s. i. t. o. i. o. s. a. c. e. r. d. o. t. i. q. u. i. u. a. l. t. a. s. e. d. s. a. t. i. s. e. e. s. s. i. s. i. t. i. n. a. l. i. q. u. a. d. i. s. t. a. n. t. i. a. d. u. m. m. o. d. o. m. o. r. a. l. i. t. e. r. p. r. e. s. e. n. t. i. a. d. i. c. i. p. o. t. e. s. t. E. x. h. i. s. c. o. l. l. i. g. e. n. p. o. t. c. o. n. s. e. c. r. a. r. i. m. a. n. q. u. e. a. t. e. r. g. o. u. e. l. p. o. s. t. p. a. r. i. e. t. a. m. u. e. l. i. n. a. l. i. a. d. o. m. o. a. l. i. o. a. l. t. a. r. i. Q. u. o. d. e. q. a. t. a. l. i. m. a. n. i. u. x. t. a. o. r. d. i. n. e. m. e. r. i. t. o. d. i. c. i. a. u. t. c. e. n. s. u. r. i. p. r. e. s. e. n. t. n. e. c. p. h. y. s. i. c. e. n. e. c. m. o. r. a. l. i. t. e. r.

qua 30 ff. et qualis intentio requiritur ex parte sacerdotis ut consecratio sit efficax et ualida.

Ex hoc ita n. h. m. regni man presentiam sed et sacerdotem tunc o. i. o. s. u. e. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. c. o. n. s. e. c. r. a. n. d. i. n. h. i. e. t. o. a. m. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. s. u. f. f. i. c. i. e. r. e. s. e. d. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. c. e. r. t. a. m. e. t. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a. m. m. a. n. s. i. t. o. i. o. s. a. c. e. r. d. o. t. i. q. u. i. u. a. l. t. a. s. e. d. s. a. t. i. s. e. e. s. s. i. s. i. t. i. n. a. l. i. q. u. a. d. i. s. t. a. n. t. i. a. d. u. m. m. o. d. o. m. o. r. a. l. i. t. e. r. p. r. e. s. e. n. t. i. a. d. i. c. i. p. o. t. e. s. t. E. x. h. i. s. c. o. l. l. i. g. e. n. p. o. t. c. o. n. s. e. c. r. a. r. i. m. a. n. q. u. e. a. t. e. r. g. o. u. e. l. p. o. s. t. p. a. r. i. e. t. a. m. u. e. l. i. n. a. l. i. a. d. o. m. o. a. l. i. o. a. l. t. a. r. i. Q. u. o. d. e. q. a. t. a. l. i. m. a. n. i. u. x. t. a. o. r. d. i. n. e. m. e. r. i. t. o. d. i. c. i. a. u. t. c. e. n. s. u. r. i. p. r. e. s. e. n. t. n. e. c. p. h. y. s. i. c. e. n. e. c. m. o. r. a. l. i. t. e. r.

Primo. n. scilicet si extra Calicem maneat aliqua gutta uini et supra altare q. d. a. mica panis, n. consecrari, et si presentor et uiciniq. ma. s. i. n. i. s. a. c. e. r. d. o. t. i. Q. u. o. d. e. q. a. i. n. t. e. n. t. i. o. s. a. c. e. r. d. o. t. i. n. t. o. r. t. e. m. i. n. i. l. l. a. s. i. t. o. e. c. c. l. e. s. t. i. a. n. a. l. l. a. m.

hostia consecrari et eo qd ante se sit x. g. de se o-  
ntendit ex illi consecrari & uel et si determinat  
quam illa & uel g. sint Quid si qd ille modus in-  
tentionis ex quo excludit qdlibet ex his dece-  
rum qdlibet non ee una ex duabus quas ipse h. uult qd  
consecrare. Tertio sequi nihil consecrari si qd intendat  
consecrare mediam partem hostia si determinando quate-  
nolit consecrare ob eandem eandem. 4to. sequi nihil et  
consecrari si qd intendat eas tm hostias uelit con-  
secrare quas deo uelit consecrari remittendo se ad iuris in-  
tentionem. Quid si qd cum dei uoluntas sibi sit nota  
non constabit hoc modo quam hostia potius consecrari re-  
fuit qd alia si ferat qd hoc est tentatio non quasi  
ipse deboret in tali casu modo quoda miraculoso pato-  
facere suam intentionem. 5to. qnto. sequi qd qu aliqui  
consecrat hostias existimans se consecrare tot et interia  
sunt pauciores uel plures qd ipse existimet uere  
oat consecrari rano e qd in hoc casu sacerdos si inten-  
tione consecrandi quod ibi presens e et ad consecrationem  
appositu. q uere q accidens e q ipse putat priuato  
iudicio ee tot cu uel tot si sint uel plures na  
satis e ut sciat uoluntate m latam sibi oblatam  
nam consecrandi. 6to. sequi ualere consecrationem  
si qd intendat consecrare tm aliquam partem hostia  
p. g. medietatem 4ta uel octaua partem quam ipse de-  
signat uereq dextram sinistra supra uel infra

Ita docet et recte Quareq; Angelus Johannis ex pl.  
 Quod e quod continuatio huius partis in alia quam n  
 uult consecrare n impedit quo magis intentio illa sit  
 certa et determinata, Item negs impedit quo magis  
 illi parti subit corpus Christi sicuti negs impedit con-  
 tinuatio partium uini n consecratarum in aliis partibus  
 consecratis, in eo casu quo uinum consecratu cu n consecrato  
 permisceretur. primo et ultimo uel consecrari et illas  
 hostias quas sacerdos in sacramento q' b. consecrare  
 intendit, postea scdm detulisset ad altare uel  
 de ferri curaret ponendo eas, uel ante se uel ad  
 latus hinc tempore consecrationis illarum ero huius  
 obliq; ita potiores citati in Xunari. cap. 25. Manual.  
 n. 32. et nos locuimus in disputatione p' omnia qua.  
 3. Et hoc de ma' Eugria tam quoad uinum, qz quod  
 ad panem nam q' p' tinent ad modum conuersionis panis  
 et uini in corpus et sanguine dominici scholasticorum  
 e' examinare. n' moralis Theologi.

### Classis Tertia.

#### De Gemina forma sermōis Eugria.

Postulat doctrina ordo ut gemina explicata huius sermōis  
 ma' de gemina itidem forma disputare incipiamus. s. de p' h' t'  
 q' bus explicata Galenus utraq; ma' in sermōis commutata  
 et sim' et de ut, q' hanc formā consequuntur genus id bre-  
 uis et succinctus ne talis in magis doctōri scholasticorum

immitans. mittimus et huiusmodi plurimos eorumque crassissimos errores partim olim extirpavit ac ob quos a multis neotericis hereticis recalcantur de quibus vide videtur contra uersitas maxime Card. Belarminum de Sacram. Greg. de Vat. supra. b. generali. q. 6. punto. 2. et fidei et Card. Slang. lib. 2. de Euegia. cap. 4.

qua qua sit forma sermali Euegia tam quo ad panem tam quod quo ad uinum.

Re. breuiter quoad consecrationem panis forma consistere in his uerbis. Hec est corpus meum. quoad quod consecrationem uini forma in uerbis quod hinc est sanguis meus uel quod in re idem est et caro uisibilis ordinariis. Hic est calix sanguinis mei utriusque forma potius efficacius potius potius quod specula Ecclia praxis et consuetudo ita fideles docuerit ex ipsa Christi institutione et usu in liturgiis ubi confirmauerit atque adeo hac propositio iam post concilium Trid. et archiepiscopus florent. in cap. cum martha extra de celebratione missarum et alibi sapienter quod ubi ad eum constans et unanimes quod sensu sanctorum patrum. Quod congruentia utriusque quod forma docti et erudite ut solent adducit. 2. Ho. 3. parte quod 78. a. 2. et 3. quarum omnium efficacissima et ut loquuntur dialectici a priori hac est. Si sermali forma illud in se centrale quod proprie et perfecte significat effectum illum quod sermali potius quod a sermali noua legis natura et proprie hac est. iuxta disputata de sermali in genere) ut efficaciam sequatur significacionem seu ut

efficiant ut q significant. sed questio panis in corpore  
et vini in sanguine Christi propriissime, et sufficientissime  
sunt significati. sola illa vba hoc est corpus meum  
et huius est calix sanguinis mei qd tota materia et forma  
consecrationis consistit in solis dictis verbis.

Illud hic ad extrema notandum e, qd supra in aliis  
sermibus docuimus ad veritatem formam nihil in tota qd dicitur  
tionibus illa exprimitur, huiusmodi qd appolletia vba illud  
significatio qd ex institutione Christi forma significare ut  
ignis sine gravi scelere n liceat inuolare illa vba  
determinata qbus ecclesia ab apostolica traditione adole-  
uit, ut iisdem locis annotauimus.

qua. quanam vba p fineant ad cen-  
tiam huius forma.

In forma consecrationis panis spectare ad centiam  
hac vba hoc est corpus meum. dicitur. u. qd nim  
n e de necessitate sermibus ut st cor omnium huius, ignis  
eam omittunt voluntarie et studiose grauitor peccat  
qa e salta de panto. eodem modo in forma calicis  
hoc et sola et oia p fineant ad centiam. huius est ca-  
lix sanguinis mei illa. u. q sequuntur noni, et  
atemi testamenti huius sunt de necessitate pcepti n  
a. sermibus huius. n. sunt addita vel a Christo ipso, vel ab  
ecclesia ad maiore reuerentiam, instructione, aut ex-  
plicationem huius ministerii. qd si q ras ex n dicitur in  
utraq forma. hoc sit corpus meum et sanguis meus  
De s. Thomas. 2e. 2. q. 75. art. 2. qd dominus n dixit hoc

fit corpus meum, sed hoc est corpus meum ac. qd ista  
conuersio panis in corpus Christi et conuersio uini in  
sanguinem Christi non fit per tractum et moram temporis  
sed in momento, seu ut loquuntur in scholis in instan-  
ti et puncto temporis in cuiusmodi actionibus in-  
stantaneis idem est esse et fieri ut cum Aristoteles de  
loqui tradunt.

¶ Itaque. Illa nomen calicis apud Diuum Lucam  
expressum est de essentia forma  
Non inuenio a doctoribus disputatam hanc questionem, sed  
plene dimittenda non est cum non sit de re carere magna difficultate.  
Et quod nomen calicis forma non sit centralis in-  
dele suaderi ex eo primo quod Graeci illud nomen in sua forma  
non habeant et in de fide est illos agere bene consecrantes.  
Sacerdotes Latinae Ecclesiae imo nec Evangelicae hoc nomen  
usurpant. ratio ex eo quod sine illa dictione non potest secretum  
et conuerti uinum in sanguinem Christi ac demum quod fac-  
torem uel deum ea tam uino quam sanguini ut in Calice continetur  
tanta magis miror a nullo ex doctoribus difficultate hanc  
uel saltam fuisse uel animaduersam cui ut ego  
saluo meliori iudicio respondeam obseruari uolo illud pra-  
uerba per alio atque alio conceptu ut loquuntur dialectice  
aut compositione enunciationis aliquid se de centrali  
forma aliquid. et de. Cuius ratio haec est quod idem sensus  
aliquid primum uere conuenit ad faciendum tale sensum  
tunc illud primum est de centrali forma in presenti quod magis  
quod apud Diuum Lucam sanguis exprimitur in obliquum

n̄ potuit fieri perfecta et completa loquutio nisi significatio  
 hic nisi adhaerere calix sanguinis vel in nouum testamentum  
 in uero sanguine uel simile quodam et in apud. s. marcum  
 ubi sanguis positus in recto hoc modo sic est sanguis meus  
 sensus et significatio est integra sine utroque priori esse quod  
 ad significationem et sensum exigenda sunt. quare ut uno probata  
 iam solutione completatur. Et de illa gaurere ad con-  
 secrationem forma sine quo non est perfectus sensus respectu effectus  
 sacramentalis sua. u. reliqua ad contentum non pertinere.

Qua quidem operatio dicta per formam, seu quod sit  
 eorum efficacia.

Nisi alienum esset ab instituto moralis. Theologi disputare  
 huiusmodi de presentia corporis Christi sub speciebus sacra-  
 mentalibus post consecrationem uero in labore sunt negligere tem-  
 per dicta caam tum quod nulla parte totius uerae religionis  
 magis nunc explicata ut in hoc articulo de presentia  
 conuincato opposito peruenit et ante. Sexcentos annos  
 circa annum dñi miserimum uel tunc primū in uento  
 ut putat S. Bonas. i parte. q. 85. a. r. et ferè per Seso-  
 tasticum uel saltem rotenter resuscitato ut ego magis  
 credo cui postea sub sequentibus seculis in finita fœx  
 monasterium hœstianū adhaesit, et hoc uero extremo Cal-  
 uinus Bilephus et fœx Vli constantia damnati, Ottero-  
 mali, Carolstadtus, Ecolampadius, Zuinglius, Bucerus, fœx  
 martyr Melancthon, <sup>Secundum</sup> Boza et Lutberg, quorum oim reuerentia  
 et uerana doctrina inter scriptores plurimos et doctissimi-  
 mos. Et partim scriptu partim fuso sanguine, partim



numero 3 Sane impietatem decretarunt undecim ordine et  
a Leone Decimo usque ad Gregorium 13. gravissimis le-  
cretis condemnarunt

perpetuo excommunicarunt. Contra eandem partem multa  
perro in Germania et alibi sunt congregata privata  
alia consilia, ut Senesae Colonice Trevirensis Mogun-  
tina Augustana et Tarde conc. generale. Tunc quo nulla  
usque aut doctus aut sanctus q. ad iudicium et a tota  
Synodo sua damnatio ne ad vera fidei testimonium  
sunt prima Canone sess. 13. religit quo nos ad pu-  
ritatem simul responsa eo volumus. Si q. negave-  
rit in sanctissimo Eucharistia scripto continere  
verum realiter et substantialiter corpus et  
sanguinem vera cum anima et divinitate huius  
verbi Verbi Christi ac prinde totum Christum sed  
dixerit in modo esse Christum in eo ut in signo vel  
figura aut virtute anasthema sit. Haec o-  
mnino ut et efficacia plura forma Eucharistia ut scilicet  
hinc instrumenta transubstantiandi panem in verum corpus  
Christi videtur in verum sanguinem Christi.

### Classis Quarta

De his qua sequuntur conversationem sanguinis  
et corporis Christi.

Qua. 33. quomodo se habeant accidentia Eucharistiae  
seu species sacramentalis postea consecratione.

Multa sunt hic caegae difficillima sed plerumque a  
Theologos Scholasticos spectantia, de quibus in his dispu-  
tationibus ut nec nimis exquiri aimus nec et ut

Merita suavitatis nimis rerum. primo qd in glahora  
 ultima syllaba tam panis qd calicis desinit ea panis in  
 hostia, loco panis manentibz cu corpore cxi et sanguine  
 solis accidit accidentibz q antea in pane fuerunt tanq  
 in conaturali subiecto qd e. a. accidentia sunt quantitas  
 color, odor, sapor et ea q a phisicis uocantur primae qua-  
 litates calor scilicet uel frigus, siccitas, humiditas uel humi-  
 ditas. Haec conclusio e de fide definita x. in Concilio  
 Constantiensi sess. 3. Prid. l. c. et in lateranensi. asp. fir-  
 miter de summa Trinitate.

Secundo dicta haec accidentia x sunt in sanguine et in  
 corpore cxi post consecrationem facti fuerunt ante con-  
 sacrationem in substantia panis et uini. Quid e qd antea  
 ab eis et in eis substantiabant tanq a subiectis ipso-  
 rum realibz a corpore u. et sanguine cxi non sub-  
 stantiabant hoc modo sed mirab. miraculose ab illis  
 e. hoc e a corpore et sanguine cxi. conseruantur  
 in genera ead efficientis ut sentio cum melioribus  
 Theologis. s. s.

Tertio sub his accidentibz seu speciebz sermtalibus  
 continetur corpus et sanguis cxi modo impassibili.  
 Unde fit, ut licet species seu accidentia sermtalia  
 frangantur, calciantur, frigeant, corrumpantur  
 uel impie pstantur nihil horu patiat corpus et  
 sanguis cxi.

quarto cxi n continetur sub his speciebz, modo  
 quantitativo et intensiuo ut scilicet una pars  
 corporis cxi. idem dico de sanguine) respondeatur

partes specierum, seu accidentium alia alteri, et totus  
est totus species, sed est ibi modo serminali indivisibili  
et inextenso ita ut in qualibet parte specierum et mi-  
nima et vix sub aspectum oculorum cadente non minus  
sit totus est quam in tota hostia. Unde tantumdem su-  
mit quod minima sumit hostia particula quantum quod for-  
tam. Differentia tamen est tunc aliqua notanda inter  
cuiusmodi minimas hostia partes ante et post conse-  
crationem: nam subest totus et integer est si ante con-  
secrationem coniuncta fuerunt ista particulae et uni-  
tae hostiae sed postea seipso prius hostiae friabilitatem  
vel contritionem magis ab hostia deciderunt. Si u-  
terque sacerdos consecraret hostia si fuerunt unitae sed in patena  
vel studio vel temere iocatae fuerint, tales nec sunt  
consecratae nec consecrationis capaces, ut docent coeteri  
theologi et eius efficaciam designat ratio quia nulla man-  
us consecrabilis non habeat se per modum cibi et rei commensu-  
tibilis cuiusmodi non particula minima roborum si cibi sa-  
borum non robustum et idem proportionaliter dicendum est de  
uino  
Quinto idem est quod in coelo est sed et in sermone differ-  
rentia tamen est in modo existendi diversis in coelo non est  
modo naturali extensus et quantus ita ut una pars cor-  
poris Christi sit extraham per quod caput extra collum collum  
extra humeros, hi extra ventrem, venter extra pedes  
sicuti fuit in terris, et in cruce in quibusdam non est  
sacramentaliter et indivisibiliter praesens ubique hostiae  
et singulariter, quae in toto orbe consecrante, ita tamen ut  
sola quantitas, et extensio molis corporis absit

ita ut p[ro]ba sit haec propositio ubi est caput cor-  
 poris Christi mibi e[st] et res et collum, et uenter  
 et oia membra Christi quous nihilominus unum n[on] sit aliud  
 sexto sub accidentibus seu speciebus panis, non t[ame]n  
 e[st] corpus Christi, sed et sanguis, et anima, et tota diuinitas  
 et q[ui] sub speciebus uini, totum corpus eiusdem Christi,  
 et anima et diuinitas, cum hoc t[ame]n discrimine, ut ex  
 ui, seu significatione uerborum forma panis, for-  
 maliter t[ame]n sonatur ibi corpus et sanguis Christi, et ex  
 ui formae u[er]borum uini, formaliter t[ame]n sanguis Christi  
 & concomitantiam. u. naalem sequ[itur] ad positionem  
 corporis Christi et sanguis et anima et diuinitas, et  
 ad positionem sanguinis similiter corpus anima et  
 diuinitas. Haec quous doctrina e[st] q[uod]a cu[m] uiuum corpus  
 Christi in quocumq[ue] exhibeatur, impossibile. a. sit uiuum  
 cu[m] corpus sine sanguine impossibile et erit unu[m] solum  
 sine altero respice. ex quo colligite q[uod] digni simile e[st]  
 in corpore q[uod] solidi garetici hac in parte, aut capere  
 uelint, aut n[on] possunt q[uod] testamentum e[st] in o[mn]i <sup>uepa</sup> et na-  
 turali philosophia, et gentiles philosophi et hoc ipsum no-  
 castarium ea docuerunt, sed sacra o[mn]ia q[ui] habent dis-  
 cussimus in concussa fide tenenda sunt.

Septimo Corp[us] Christi sub <sup>illis</sup> speciebus seu accidentibus sermo-  
 liby negat stat, negat a p[ro]p[ri]a, negat sup[er]na, negat ulla d[omi]n[us] et  
 modu[m] situs patet ex dictis, q[uod] illi situs n[on] conueniunt

corpore in alicubi existenti tangi in loco. Si qd regat quomo-  
do go sit ibi corpus Christi Respondendum e n in indistincti-  
liter modo quodam singulari quem paulo supij sermone  
diximus.

Octavo qn species sermoneales mouentur localiter, p accidens  
visum et Christum moueri localiter licet n sit in loco  
specierum parie localiter.

Nono pter mutationem localem n sit corpus Christi ullo  
alio genere mutationis in sermone affici a ni aliqua externa  
alicuius corporis neqz p accidens qde. Mutationes istae sunt  
corruptio, alteratio, augmentatio, diminutio, diuisio. &c.

Probatur Conclusio qd p corruptio ne res simpliciter de-  
cinit ea seu corrumpit. p alteratione acqrit nouam  
qualitate p.g. calorem, frigus &c. p augmentatio ne ac-  
qrit noua quantitate, p diminutio ne eandem amittit.  
p diuisio ne demum disiunguntur partes seu discontinuantur.

Clarissima a. e. nullo ex istis modis p  
Christum affici in hoc sermone. Quod philosophica e qd  
oer isti modi agendi sunt p contactum in sermone. a  
Quod corpus Christi tangi n sit cu n existat modo  
quantitatis et locali ut saepis iam diximus, si obuiam  
sapie legimus apud patres et doctores corpus Christi tangi  
frangi, conterri conterri dentibz qd tu or eam inter-  
tatione Theologoru ea cuiusmodi locutiones n eo parit  
sed in usuruari ad certo ut clare significanda cor-  
poris Christi presentia. quosumca or audendus sic n

a doctissimis aliq. Card. Flamus lib. J. de Euzria  
 cap. 37. q. contra torrente doctorem nescio quo sermo  
 mo abstractus dicit Gaslocubio nos patru hoc sensu  
 oio pponi q. in reuera nec ipse flang explicat nec  
 q. q. pig intelligere ut imo oio impium e. etiam  
 cogitare in hoc sermto Chri corpus uel eius par  
 tes frangi distragi, desierpi mandi, et conterri den  
 tibz sicuti mandito frustum carnis uel panis.

Decimo corpus Chri in hoc sermto nullo oculo corporeo  
 uideri ut neqz ullo alio sensu suis naturaliter. ee cor  
 contra vitemu scan et joan maiora. ad quos pxime  
 accedit flang. Quo nra doctrina clara e. q. licet in  
 hoc sermto, sit potentia uisiva suis, et obiectum, in hca  
 conditio naturalis, ad uidentu requisita, q. in hoc consistit  
 ut obiectum pponat secundum accidentia sibi adhe in  
 serentia coextensu loco. ~~namo~~ q. aliat n. ut im  
 mutare sensu falsa experientia. ~~si~~ si dicas patres sapie  
 dicunt uideri et tangi Chrum. ~~si~~ Sicuti paragrapho. q.  
 illos aliud n. uella, q. significare p. antia corporis Chri  
 tum certa, atqz e. p. seas alia substantia q. unqz suis acci  
 dentibz, q. ipsi negarent.

Undecimo pari modo, neqz Chri in hoc sermto existens  
 nos naturaliter uideri ut, aut aliquo sensu p. cepe ea  
 q. uicasermta ipse sunt ob dicta candō iam roem  
 uident in ibi seipm, q. cum ipsius corpy sit beatum  
 o. tota spiciuum, atqz ita possunt ipius Chri species

ipsummet deduci ad eius ipsius oculu, dubia in nihil  
tum sui e, qz saltem nra intellectu Ergo cogitet de  
nobis et attendat ad nos, p. certum cu hoc sermone traha-  
mus.

Duodecimo species seruales possunt pati ea dia q  
pati poterant cu adhuc in substantia panis et uini  
sunt Quid e, qz in his accidentibus, conservatio diuini-  
tas idem cu ee species, q extra illas habebant, quia  
modo diuorsio, qz sicuti antea poterant a q ruis agentibus  
corrumpi, possunt et cum sub illis corpus et sanguis  
Christi

De uno et tertio uero consecrato et admixto alio liquor tan  
alterius speciei ut aqua quam etiam ut uinum q consecratum  
ita d. Jo. b. c. a. s. qz talis mixtio fit p diuisione partium  
utriusqz liquoris. Grauisimo hoc loco oritur qstio et quomo-  
do fiat ut interdu p eiusmodi mixtionem species consecrata cor-  
rumpantur atqz ideo docent ibi ea sanguis Christi hoc qstio in  
ad maxim spectet quantumuis alioq difficulte sit n possumus  
eam oia intellaa pterire. Quid ad hanc d. Jo. b. c. si li-  
quor ille q admixtus sine is aqua sit sua uinum tantus  
sit ut p totu oia uinum q creatu penetrat, prorsus ibi n ma-  
nera sanguinem: si a ille liquor n penetret p totu langui-  
nam, sed tm p aliqua partem, et consequenter sit minor  
tunc n est d. Jo. n manet qd est sanguis Christi in illa parte ma-  
net in in reliqz oibz qz ex illa parte facta se penetrata et  
ex liquore admixto fiet et resultat tertium alioq uel specie  
uel saltem numero diuersa ab utroqz ha qd est d. Jo. b. c. uinum





e qua quantitas hostie et sanguinis n̄ minus recipit  
illa accidentia q̄ ab agente extrinseco introducuntur  
atq̄ recipiēt n̄a panis si n̄ existat  
Secundo q̄to occurit et h̄c alia quæstio an videlicet ad  
huc decuerit hæc accidentia remanere invisibiliter et  
corpus Christi in invisibiliter. Et ad q̄ fuisse oīe utruq̄  
decentissimū et t̄m n̄ prius primo q̄a horribile est  
manducare carne Christi sine uelamine, ito ne irri-  
deschō Christi à gentilibz. itio ad augmentum fidei et  
meriti ex innocentio tertio cap. cum s̄o martha de ca-  
labratione miseri. q̄to t̄m q̄a n̄ possent oculi nostri  
ferre corpus gloriosū Christi.

Secundo sexto species s̄miales corporis et sanguinis  
in natura possunt nutriva n̄ sec̄ atq̄ possit s̄ad huc  
idē addeēt substantia panis et uini. Et hæc effi mult-  
t̄m inducūt s̄it de fide ego t̄m s̄c̄o existimo q̄ius  
s̄it certissima et eius solida r̄o p̄ndet ex fundamen-  
to philosophico an scilicet accidentia q̄ se sola nutriant  
et r̄a affirmatiua ē apud philosophos eorū, et recipi-  
ēt à s̄o. Roma q̄ 77. Sic a p̄batur experientia docet  
q̄ si hostia in magna quantitate sumant̄ ita corpus  
roborent ac si addeēt substantia panis. Deinde expe-  
diat hoc misterium hæc r̄o manere occultum. Et si in  
aliqua magna quantitate hostiarū uel uini ḡerati sa-  
meret nec h̄c nutrivo nec inebriare, eo ipso de-  
tegeret hoc misterium. Jam n̄ dicere hæc nu-  
tritionem fieri speciali miraculo, parū signantur

E. et si sine lateat aliquos sanctos diu carere uicibus se-  
 la passionis & uigilia specialis miraculo naturalis in or-  
 dinarius modus est & uera nutritionem. Quomodo n.  
 species si comburantur possunt conuertere in cineres, et  
 si putrescant in uermes, sic et in substantiam spiritus, et sic  
 adeo possunt illum nutrire atque alere. quoniam n. Historia  
 relata à Wilhelmo parisiensi de duobus sacerdotibus &  
 magna quantitate specierum secretum deuorauerunt  
 ut ex parente, ac ex illis per biduum possent ali-  
 qua potius emarcuerunt uera sit id in absque dubio fuit  
 in poenam tanti sceleris et presumptionis

Decimo. tertio. Accidentia panis et uini efficiunt ean-  
 dem notitiam in sensibus externis et internis post con-  
 secrationem quam antea faciebant, idque respectu fidelis et  
 infidelis cum intuerentur hostiam consecratam. Quod quia hoc  
 notitia sensuum, est solorum accidentium quae eadem sunt  
 ante et post consecrationem. Unde sicut infidelis alius uis-  
 dens accidentia hostiae consecratae indicat sub illis esse panem  
 sicut ordo et fidelis, ut patet cum per sonitum ei hostia conse-  
 crata, quam tamen ipse ignorat esse consecratam, tunc n. naturaliter  
 indicat sub illis speciebus latere panem: aliud est cum  
 constat de eius consecratione tunc n. fidelis cum per fidem credat  
 et non ea amplius ibi panem cogitat iudicium, oculosque cor-  
 poris per oculos et lumen fidei corrigit, sicut et idem  
 facit in multis aliis, quae naturaliter accidunt, sic intellectus  
 corrigit oculum iudicantem baculum in media parte infixum

aqua de fructu, Item cum idem oculus iudicat esse uero et  
reales colores in iride, et rescio quam auram uulgoris  
in collo columbae raris solaribus exposita, quae in ora  
non uera et realia sed in apparentia sunt.

obiciens s. q. iam pridem obiecerunt Lutherani (Catholici)  
preum hoc modo hoc decepte aliud scilicet ponendo sub spe-  
ciebus sermotalibus si oculi iudicant, sicut faciunt magi  
et prestigiatores fascinando oculos mortalium. Quod Luther-  
anos dum hac et similia in contemptu sermota et cetera  
afferunt, agere illos more suo hoc est mentiri, et de seo  
indignissime calumniari: quare negabo et assumpto, tum  
quod deus non intendit quemquam decipere cum dicitur substra-  
ham panis, uel potius illam conuertit in suum corpus, ut  
decipiunt et illudent sensibus magi, sed illi fuerunt con-  
tem: tum quod deus non tollit obiectum uisus et sunt acci-  
dentia et ideo permanet hoc fide ne tamen re-  
iudicaret ibi esse panem, ubi nullus est, et ibi uinum  
ubi non uinum, sed sanguis Christi est. Quod si infidelis aliquis  
hac in re decipiatur id ipse sua in putat infidelitati:  
sicuti rusticus qui putat solem esse admodum paruum, et  
uis excedere magnitudine una urbem, cum in re uera  
totum terrarum orbem centies octogies superat ut mani-  
feste ostendi potest mathematicis, et philosophicis instrumeta-  
tis in quo non decipitur rusticus a deo uel a sole sed  
a suo infirmitate idem dicit cum fragili appareat in guma-  
na uel alia specie, et ob id sancti patres crebro monent  
ut non simus nimis creduli oculis, et externis sensibus



ordinaria neq ad ullo q id qdem uerba de minime  
in heni uisio sermō, sed potius de uariatione palati ani-  
mi male affecti et dissonanti s. p̄tū uenialibz impediti  
quò rane fit ut ming masticatq̄ coelestis huius cibis p̄re-  
tare nequeat q̄ aliq̄ in fallibiliter p̄staret. Docuit id  
s. Paulus ubi in priori epist. ad corinth. in sancciam  
refert obstinationem, et exilem p̄sellū in uirtutibus co-  
rinthiorū huius. Plus idē in ter uos debiles multi, et  
dormiunt multi.

Quintus effectus ē uenialis alterum uenialium. Hoc in in fel-  
ligo atq̄ ad q̄ ut alibi diximus nullus amplius in aro fuerit  
affectus n̄ uiget affectus ita definitio in com. Trid. q̄ h̄is uigando  
et. s. p̄tū p̄tū. Ratio ē q̄a p̄tū uenial. tollunt taruo-  
rem caritatis sed huius for uos restituit q̄ hoc sermō salu-  
quantū ē ex parte eiusdem q̄ p̄ idē p̄tū uenial. debet  
atq̄ alio eo ipso condonatio illa d̄i offerre q̄ q̄ hoc p̄tū uenial  
ritu

Quartus effectus ē p̄seruatio à p̄tū mortalibus ita d̄. Ho-  
l. c. a. 6. Ratio ē q̄a hoc ē uis et energia ubi ut pot  
uicissimē p̄tū.

Quartus ē unio fidelium in uno capite et inter se, unde  
à patribus uicissimē p̄tū sermō unitatis et caritatis  
quintus ē uis ad beatitudinem. cuius in tempore  
adeptio iuxta illud s. Jo. ap. 6. qui manducal pane  
panem uiuet in aeternū quem effectus ē uenialis q̄ ex  
hoc q̄ scilicet n̄ stat uis p̄ueniendi ad coelū, unde  
uicissimē t̄e q̄ uis hoc et nomine appellat, q̄ decessunt  
ex hac uita, et iam morti p̄ximi in sacra uicissimē hoc  
sermō communicat.

Sextus ē immutatio corporis post resurrectionē uni-

versate colligunt jure effecti. ss. patres et do. Scholas-  
tia ex illo qm q manducal hunc pane. et statim sub-  
dibz eg et ego resuscitabo eum in novissimo ha. Et sic sunt  
effectus primarii huius sermōi.

qua qui et quot sint effectus secundarii  
quidam seu p accidens, et ex sequenti

Et eo tres sequentes. primum e collatio primo grae  
adeoqz remissio peccatorum mortaliu q q dem tunc fit cu  
qz facte recipit quidam in pto. mortali bona fide pba-  
biliter existimans se esse in graa et amicitia dei ptem  
cum eo eadem bona fide putat se legitime esse absolutu a  
a peccis in Confessione, cum tñ reuera absolutus n fuerit, ita  
expres doct Angelicus. 2o. l. c. a. 3. et Greg. de val.  
q. 7. puncto. 2. in Theologia doctor

Secundus effectus ex accidenti e remissio peccati temporalis  
idqz ex eo qd sermōi hoc excitat motum caritatis q sine  
dubio plurimu valet ad satisfaciendu q peccata. Adde q si  
quidam n tm quideret ut sermōi, sed et ut sacrificiu  
tunc hō hunc effectum, n tm p accidens, sed ex institutione  
sua, seu ex ope operato.

Tertius effectus e malum illud q sibi ipis accersunt indige-  
ne communicantes prima ad Corinthios in his p'bis expressu  
iudicium sibi manducal et sumit &c.

qua. quis fiat participus effectuum sermōi

Et cum d. Jo. a. 7. et ex loci doctrina doctoru catholicoru  
breuiter sic: vel quidam considerato ut sermōi, et ut pa-  
p'bis tanqz sermōi, et huc rōe tm efficax e, et pdest tumentu  
Rao e qd p. sumptione quidam tm applicato ipsi tumentu

vel consideratio ut offerro sicut in cruentis sacrificiis  
et tunc qd dicitur in sumentibus tam ininis qm mortuis, me  
sunt in gratia dei et sic e articulus fidei de quo  
alibi disputandum erit.

Qua. Quam sint illa q impediunt  
dictos effectus in sumentibus sermone.

Quod apud hos est certum de impedire fructum  
huius sermone consentiam p[er] illi mortalis. ito certum  
e p[er] illa veniale ad q adhuc viget affectus impedire  
saltem illu effectum q fuisset talis p[er] illa remissio. et hoc  
certum e p[er] illa venialia q committunt in ipsa sumptione  
actuali impedire illu effectum quem paulo ante voca-  
uimus gustum spirituales.

Qua. An ad hoc ut sumens euegriam  
acquirat augmentum grae debeat hoc in  
ipsa sumptione actualem deuotionem

Non conuenit de hoc inter scolasticos Caetorum  
huius a. 2. de hoc actualem euagatione mentis in con-  
munionem, ob si sine culpa sit impedire augmentu grae  
trahit grae. Verum tenenda e tota ista detectio actualis  
deuotionis seu actum bonu liberi arbitrii n[on] imradire  
incrementu grae auctor huius e d. Thomas a. 8. s[er]mone  
ng. q. 4. de euegria. a. 2. solus. dist. 12. q. 2. a. 8.  
et cu sit religio cordis quorum orum fundamentum  
e qd nullu p[er] illa veniale e cuiusmodi et sine dubio  
e illa distratio pugnat cum grae, vel etiam augmento  
qd nullu oio obstat, quo minus sermone sit efficax  
et haec de effectibus euegriae.

## Classis Sexta.

De usu seu sumptione huius sermōi  
 quae quot modis sermō et eugria  
 possit sumi.

De ex cor doctrina veterū patrum quam repetit. Conc.  
 Trid. sess. 13. cap. 8. tribus modis primò sermō taliter  
 hū sic sumunt ser eugriam gstituti in p̄lto mortali  
 r̄to spiritaliter hū ut sunt ii q̄ uoto et desiderio  
 illud suscipiunt in gr̄a dei quo q̄dem modo commu-  
 nicare p̄t quis fidelis quotiescumq̄ voluerit quo  
 plinet illud s̄. Hugulini tractatu. 25. in focis, Crede  
 et manducalli. Et si novatores q̄ more suo men-  
 tiendi illud aliter intelligant. Tertio. sumit  
 Eugria utroq̄ modo simul q̄ tunc fit cum et  
 recipiā sermōm illud p̄t digne percipi et digne  
 in flammatoq̄ desiderio ut loq̄to s̄. Thomas ad  
 illud accedit.

quae q̄ sit capax huius sermōi sine  
 dignè illud suscipiat, sine secus.

De solis et oīs illos capaces de Eugria q̄ r̄de  
 ad hū utunt ualor saltem q̄ antea uti sunt, et Eu-  
 egriam desiderarunt, patet primò, q̄a hoc e q̄ dicit  
 uq̄ Jo. docet. a. 3. ad manducōm Eugria p̄m̄re  
 q̄t ut q̄ illā intelligenter sumat ex quo idē  
 s̄. doctrinā inferit arēdos ad hoc q̄o sermō fa ni =



2  
santos q̄ p̄p̄tus amentot.  
quos q̄d agendum in iis q̄ potenti et acuto ali-  
quo morbo repente corripiunt, uel p̄frenari uel  
alia sp̄sua inimitate. Respondet ad hoc. Conc. Charta-  
siensis. c. 1. Canon 70. Si extra p̄cātū illi dāri  
port, et ante aliq̄ eius desideriu. offenderint, dan-  
da eō s̄ormm̄, seq̄. u. minime, tum q̄ n̄ constat de  
ep̄o rum d̄i p̄sitione interna, tum q̄ a d̄mo dum  
p̄cline ē p̄cātū irreuerentiā. Hic olim p̄  
multas aetates in more positum fuit, ut et raru-  
li d̄areto q̄ uigra cuius moris luculentū f̄ellit ē  
p̄. Dio. uigra. Ar̄o ragita. cap. 6. de Eccl̄astica h̄er̄e-  
chia. S. Cypriani. sermone. s. de lapsis. S. Aug. Ep̄ist.  
107. ex 90 et eam n̄. Q̄ recte et sapienter de la-  
p̄sis. Conc. Trid. sess. 21. ueteres illos nulla p̄-  
cepti diuini ne uoluntate id f̄c̄isse, sed ob alias cau-  
sas iustas et r̄o n̄ abiles, p̄ illo t̄m̄pore r̄o-  
moram h̄ere floruisse inter fideles, interim hoc  
et certū ē consuetudine illā n̄ fuisse orientalem  
sed obtinuisse. se in certis d̄ntaxat q̄lydā r̄ctis  
Eccl̄iis hoc u. tempore, certū et exp̄loratū ē  
ut id amplius minime licere, ac quidē grauis-  
mē peccatū tale q̄d attentantem q̄ p̄ p̄ proximū  
et d̄one moderna sc̄lia q̄ n̄ nulli hoc s̄ormm̄  
admirari n̄ iis q̄ ad annos discretionis p̄uere-  
runt ut ratat ex hoc. s̄. utriusq̄ in titulo de  
p̄nit et r̄o missio actus, p̄sonat. n. tales con-

Ineternitas mutari cōtingit circumstantias locorum  
temporū pronarū ac. arbitrata q̄ntitas que nō  
infra ostendens et mutatum ēē ritū concordi lai-  
corū sub utraq; specie q̄ et si graviter accipiant  
gareliū danda nō in hoc ē pro ipsorū caritati  
venia

qua in quana aetate fuerit queq;ria  
sit corrigenda

Vix ulla ē hoc in parte doctorum quærentia  
singulis parē aliā atq; aliā annorū cariam  
q̄stituentib; sed plane sic respondendū ē iustam  
aetatem merorū adveniendi hoc scriptm ēē illā in qua  
sufficiens usus rōis sese exerit, q̄ <sup>vere</sup> solet ēē  
decim annus nō forte ut sit in q̄b; dā p̄veniret  
aetatem malitia ut in simili ostendens infirmit de-  
graderibus matrimoniu. Rāo a. quia doctrinā ē  
q̄ ante illud temp; paruuli nō accipiunt hoc scriptm  
p̄rie quatenus ē signū sacru ut p̄posito p̄bato  
s. Jo. nō n. possent discernere inter gaudia  
et alios iuxta p̄ceptū s. pauli datū olim Corin-  
thiis his p̄bit p̄bet. a. signū Jo, et sic de parvulis  
edat, q̄ sanē p̄bato, ante usū rōis talem qualem  
qualem fieri oīo nō p̄t. Ex quo porro rōis deducit

Greg. de. val. puncto. 2. q. si casu aliquo brutū  
sumeret hostiam consecratam minimè tunc eet di-  
cendū q. si sic sumet scribitur ut scribitur q. n.  
sumeret ut signū, sed im ut rem quando, seu  
ut in seculis loquuntur male naturaliter. Caterum  
qd faciendū sit, si brutū illud captū sit doct.  
sylvestor. pro euegia. rto. n. 13. dicto. s. totū  
animal comburendū ē et cineres iuxta altare  
ponendi, uel certe euiscerandū, seu ut idem au-  
thor loquitur exscentarandū, et species scriptales  
nō magnus horror obstat seruandae, uel minimam  
in tabernaculo aut sacrario reponenda misceat aliā  
celigaria donec naturaliter corrumpant, in piscinā  
u. p. i. c. i. n. d. a. ut male autumant q. dam. ex. d. d.

Qua. qua p. paratio ne animi sit opus ad go-  
ut q. dignè scribitur euegia uirget.

Duplex requiritur in coeante dispositio quarum  
altare tenet se ex parte animi, ex parte corporis  
altera, de hac secunda postea daps prima q. xpi  
primo p. cepto diuino ut coeant sicut teme-  
re statuere uolūt se ea in Dei grāa. Doct. id ma-  
nifeste. s. p. aulus prima ad. Corintios. u. p. his  
citatis. p. bet. s. o. u. e. idgi satis patet q. se ex  
ipsa rāa et dignitate sunt scribitur ut recte sic

D. Tho. a. q. 1. et 2. Certe s. Tho. 2. 2. solo mus  
 Gomelia. 46. in foem comparat p[er]m in digni  
 communicantium, cum p[er]to coru[m] q[ue] C[ri]stum occide-  
 runt, et s. Hug. tractatu. 62. in foem cum  
 p[er]to fuda.

Qua quam certum debeat ee s[an]c[t]i iudicium  
 co[n]carnis de seipso

Et ut q[ui]s digni accedat satis ee ut p[ro]babiliter putet se  
 ee in d[omi]ni gra[m] et amicitia, et si ex aliquo casu fieri pot[est]  
 ut in ea se fallat. Ita s. Thomas et o[mn]es Theologi apud  
 Val. q. 8. p[ar]t. 3. q. 2. Sacerdotes id esse diffusi, et  
 efficaciter ostendit. Ras. a. Quis doctrina illa e[st] qua  
 in simili usi sumus supra de confessione q[ui]a nemo tenet  
 sacre summa q[ui] p[ro]t ad hoc ut d[omi]ni gra[m] recipiat, sed  
 satis e[st] si adhibeat. n[on] leuem diligentiam. s[ed] moraliter  
 dicitur humano sufficientem. et de sic accedente absolute  
 certitudinem e[st] fructuose accedere, et gra[m] acquirere ex  
 ope operato, quantulumcumq[ue] afferat attritionem dummo  
 bona fide datus ab accedente de g[ra]t[ia] et sic de o[mn]ib[us] p[ar]tibus  
 mortalibus iuxta modum ibidem exp[re]ssum.

Qua An communioni n[on]o semper debeat g[ra]t[ia]  
 confessio.

Et tunc et q[ui]dem tam iure diuino, q[uam] humano positi-  
 uo. Vtrumq[ue] a. p[ri]ncipium in e[st] affirmatiuum s[ed] e[st] n[on] obli-  
 gat in casu in quo commode impleri neq[ue] ut alibi docuit  
 et particulariter casus uideri possunt apud. Val. l. c. funda-  
 mentum e[st], q[uia] scilicet q[ui] p[er]hibet intellexit ea ee non illegi-



iudicio: vel q̄ publicam in eodem iudicio q̄ falsionem  
 iuris rei, vel demum q̄ tantum et talem rei eviden-  
 tiam, ut nulla possit torgi negatione celari ut loquuntur  
 et furibz, hoc cuius crimen in propatulo e ad  
 notorium passim in eo loco in quo reus habitat.

¶ 2do tali p̄tori nec post altam q̄ demgniam dan-  
 dam ē Eugriam publice si priy et publice q̄stiterit  
 de eis p̄na licet eam secreto facere possit p̄sertim in  
 articulo mortis, ut recte animadvertit Navarra. cap.  
 21. manual. n. 55. in q̄uetudo quorundam locorum aliud  
 forsate habeat in eis q̄ ultima supplicia sunt p̄maneri  
 quavis ordinariē n̄ debeat admitti q̄ publico scelere  
 in certis enormi peccata, et p̄mata p̄na sui ois  
 ē exigenda e publica.

¶ 3. danda ē Eugriam p̄tori occulto et excoicato  
 si eam publice petat ut ita l. c. docet. s. Bonas ex  
 obi. l. 1. q̄ in Durandy. l. 1. q̄. s. limitat dicendo uer-  
 rum hoc solum ē si falsis p̄tor publice petat Eugriam  
 a p̄rio p̄archo, vel es temporis, quo alius ex p̄cepto  
 Gulia tenetis conicere, cui videtur asserari a Navarra.  
 cap. 21. de sta. Verum s. Bonas et alii ceteri asserunt  
 publice petenti absolute p̄rigenda ē Eugriam sine  
 ulla d̄t. ministro, vel tenoris, itaq̄. q̄stima ut ex ambo  
 q̄ri q̄ p̄ditissimo iudic. talit Eugriam ob hanc caam  
 quam alii tot libulis poterant ei nullissime necare.  
 i q̄ res videnda hac obligatio refertur q̄ in s. Bonas

in die nubi re tali pctor diffinet q sane fuerit si in  
tali nra ipsi quegriam ipsi negando, cu in sig no pctor  
revera alijue nra sano sit roming. quarto respondet de  
ha co quegriam ob eandem caam pctori qui in uno  
loco occultu ut q si ibi publice pctor, et si alibi no  
tocius sit, dum modo ut notat soly dist. 12. in qto tharu  
a. b. Rumor rumor in fama n fla uideat ad eu locu  
quentur in quo tali pctor e occultu de quare ex  
pesso disputabit alij. qto q si pctor pctor occulto  
quegriam et n sit pculum cum infamandi tunc oio in  
li de negand co quegriam, siue ea pctor a ppro pctoro  
siue ab alio, saltem qn ipsius pctor et in roanitentia sci  
uerit minister extra ipis pctor ne seruitate ita cu  
p. roma sic. et in qto. dist. q. 2. a. 5. et doctores  
contor, et pctor ex eoa opposita, qd scilicet nulla sic e  
infamia. Vide Grego. de rat. pctor. 3. absent. 5. De  
pctori (qn pctor pctor extra pctorione) rebo. n. doct. Na  
uar. l. c. pctori dicit dare quegriam occulto pctori  
si eoa occulto pctor eo tempore quo alias co care de  
si pctor ipis nouerit ex pctorione q oio uerum e. et  
Rao e qd alioq minister sic negando reuelaret quo  
dare modo sigillum pctorionis q qdem in nullo casu fieri  
poe supra uidi mus.

Qua. pctori pctori dare sigilla n pctorata  
loco pctorato ad uitandu pctori pctori  
Et in nullo pctor casu id fieri. Rao e qd hoc mo

q̄beretis osten occasione maioris obsequii p̄d̄i f̄lo-  
latina sc̄it̄ ut notant ōd̄. saltem respectu  
ministri. Im̄o addo q̄ n̄gilo min̄ ip̄s̄ et cōs̄ans p̄ter  
secundam suam intentionem et opinionem commit-  
tunt sacrilegium credens se accipere hostiam iura-  
tam quasat ea cō indignum.

qua. si liceat Euesriam dare energu-  
manis seu arrestis

De cū cardinale Tol. lib. 2. instructione cap. 28.  
p̄ n̄i ḡstet c̄ḡm̄o Gōs̄ ob graue aliq̄ delictum  
hac rōe à deo castigari n̄ p̄c̄ nec d̄re ip̄os p̄ina-  
ri cōtione et si ablu à d̄mone torqueant̄ et obside-  
ant̄. R̄d̄o ḡclusionis ē q̄a tales possunt cō n̄ statū d̄-  
uina gr̄a et sap̄i n̄ multo maiori gr̄a q̄ n̄ obside-  
ut ōm̄ docuit S. Gregorius in suis dialogis.

qua. quanam p̄paratione corporis p̄p̄at  
ad dignā Euesria susceptionem.

Disputatū Galeng ē de p̄paratione animi modo  
videndum de altera q̄ corpus concernit et ydem  
p̄lixima difficultas ē an cōcaturus debeat cō p̄-  
reunus. ad quam q̄ cum S. Iona. v. 8. ex p̄p̄to  
q̄c̄l̄ia cōcaturus d̄re ōd̄ cō remm̄ ita q̄d̄ ut n̄s̄it p̄p̄  
h̄c̄c̄ ubi nec vobis ante cumpuerit et h̄unc more iam inde  
ab ap̄tolorū temporib̄ semp̄ in q̄c̄l̄ia d̄q̄ f̄loruisse tradunt  
ex p̄c̄e ōd̄ patres quos longo ordine recessit. v. al. punto  
7. et Cone. Constantiense sess. 13.



Quaeritur quoniam patet hoc preceptum Ecclesiasticum circa  
ieiunium obliget.

¶ D. solus in 4to dist. 12. q. 2. a. 8. statuit in hoc esse  
consuetudini patrie ab Ecclesia approbata, sed melius. S. Thomas  
1. 2. ad 4to. et 2. 2. cor. quoniam dicant in iunio hoc tri-  
viginti a nocte nocte diei preteritis unde incipit dies  
naalis secundum consuetudinem et praxim Ecclesie roma-  
nae.

Quaeritur quoniam stridulum debeat esse hoc ieiunium

¶ Et idem. S. Thomas 1. 2. 2. dist. 12. q. 2. a. 8. stridulum est quod  
tantum ieiunium naale quod quodam modo consistit ut nec minimum  
quodam cibi aut potus sumatur quod naturae non ita definitio  
in capite ex parte exteriori de celebratio missarum

Quaeritur in quibus casibus hoc preceptum ieiunii  
non violatur.

¶ Non violari dicitur quod in ablutione oris exiguum quod carum  
deglutit. Ratio est quod id non sumitur proprie per modum potus  
sed in geritibus tanquam salina. Ratio idem dicitur cum pri-  
mo die coloris aliquid inter dentes quod postmodum cum salina detra-  
hitur. Ita S. Thomas 1. 2. c. et 2. 2. cap. 21. manual. n. 53.

¶ Partis non violatur si sacerdos aliquis reliquas hostias hostie  
in calice vel cypro patana <sup>remaneant</sup> sumat post ablutionem  
inmodum ut illas tunc accipere quia tota illa sumptio reputatur  
tanquam unius altaris. Quarto non tenent hoc preceptum  
tuli in periculo mortis vel aliam graviter aegroti, quibus  
si ita opus sit, sicut et de quibus tempore euectura dant  
vel definitio de consecratione. dist. 2. canone. prohibetur  
inmodum aliter consecrata hostia quod aegrotis comedant quod si desit

minime sane licet sacerdoti post prandium eam  
 hoc sine consecrare ut gl' cor' doctoru' q' nescio q'  
 somnium fore maiore q' in qto. dicit q. q. 3. m. dicit  
 sane et oio paradoxè scribit p'ca id fieri occultè  
 sine solido rite uestit' iten sine consecratione calicis  
 et sine sumptione sermij ab ipso et sacerdote. q' u'  
 qdem doctrina magna temeritate n' caret, et modest'  
 fuit sane magis cogitata uirum religiosu' loq' oport'  
 fedit

qua. An post sumptam Eucharistiam teneat  
 ho aliquandiu ab aliis cibis abstinere

Et q' et si consultum haerit et laudabile, q' in  
 olin' et de hoc aliquid in ecclia fuerit statutu', iam  
 in ut notat d. Thomas. a. 8. et soly. dist. 12. q. 2. a. 8.  
 ad 6m argumentu' in q'ri'u' a' longo tempore nullu'  
 de hoc uiget p'ceptu' ut sine ulla culpa ipse et sa-  
 cerdos statim a consumata missa ex sacramento ira  
 possit ad prandium.

qua. An pollutio nocturna impediat  
 Eucharistia digna sumptione

Et q' regulo generali regula tenenda e' nihil oio  
 impedire corone si per p'ccu' mortale. ac grinde nec  
 pollutionem qdem ni uel in se uel in sua ca' non  
 litam. suatere in ut q' ob eiq'modi corporale im-  
 munditiam (d' si p'ccu' abet) ordinariè in ab Eucharistia  
 abstinere, q' reuerentia in tantu' sermij maxime,

si uegemens distractio mentis ut costat fit ex  
ca conuulsione. Ideo a suauero coniugibus ut pri-  
dia colonis debitum pro coniugale inuice non petantur  
uel curam non curarent, maxime si abstinere pos-  
sint ultra scandalum aliorum. Et licet et in hoc ipso  
negotio anxie non admodum in quodam gestario si  
ipso die colonis coniuges ad coloniam accedere  
uelint, nisi ipsi de hoc inquant, nam cum abso-  
luta et consummata matrimonii si eodem coi-  
one non impediatur, et ipsi coniuges nullo ser-  
pulo in hoc angantur erit prudentis gestarii  
ipsos uel in bona sua fide relinquere uel admodum  
caute et sapienter ab usum sermum desortari

quod. quod et quoties iure diuino euegit  
sustentata sit.

Hac ratio clare supponit ex d. Thoma sic. a. 10.  
et alii Theologi ceteri et diuino precepto subinde  
tenari homines, ad huius sermum preceptionem huius  
modo idonea ad illi discretionem et uerum usum utantur  
quod ratio sic in e de qua et quoties et quo ad pri-  
mum et iure diuino tunc currenda est euegitiam  
quod prudenter hoc indicare de illam sic euegitiam  
se ad eam fine ad quem instituta est, scilicet  
ad seruanda, roborandaque uitam spirituale, quo  
est tentationes. patet hoc ex generali regula precep-  
tionis affirmatiuorum quod tali tempore obligare solent

ut alibi expressa est: sed patet quod non erit hoc tempus  
in particulari. Quod patet et de illud tempus necessitate confer-  
pature de primo articulo mortis, et ideo uocant Eucharistiam  
uaticum. et sic tempus in uita erit toties, quoties ad uincen-  
das grauioras aliquas tentationes aliquis hoc remedio opus ha-  
buerit, quod quidem definita uidere erit cuiuscumque hoc in  
particulari attendo circumstantias. Tertio cum quod ratio ra-  
biliter iudicat se in uita uicij amplius habitura comodita-  
tem concandi, et si in eorum doctoribus placeat, admodum in-  
glabile est, ut in simili offendens supra de confessione quam in  
diuina quidem, sed in ecclesiastico iure instituta diximus  
cum quod suspensus se eo tempore quo ad hoc lege ad  
confessione obligabitur in habitura copiam confessarii

qua. quoties Eucharistia sumenda sit  
iure ecclesiastico.

Et ad hoc, Caput est utriusque de penitus et remissio-  
nibus in quo statuit Innocentius Tertius a quous fide-  
le semel minimum in anno sumenda esse Eucharistiam cum ad  
annos discretionis fuerit, idque in paschate supputanda  
a die palmarum usque ad dominicam in albis melius iuxta  
eodem explicem. doctorum genus ante illud tempus innocentijs  
Romani pontificis uaria admodum fuerit in uariis ecclesijs  
uel lex uel consuetudo ut ad ueritatem S. Thomas. citato  
a. 10. ad quartum arguente. certe initio nascente ecclesia  
uel quod miserant sacrificio missas, (miserant a. quolidie)  
tenebant post generatione statim coicere ut docet S. Anselmus

papa Epist. 2. postea defervescente charitate fi-  
delium statuit Fabianus Pontifex, ut oas fideles mini-  
mū hoc id facerent in natali scilicet paschate et pon-  
ticella cui dicitur numero solar papa addidit quā-  
dam, nimirū coram dñi. Tandem refrigescente et  
oio iam penè extincta christianorū charitate ventū  
ē ad coronam duntaxat semel in anno obanda  
ut habet ex Cone. Trid. sess. 12. canone 9. illud  
hic obitor annotanda ē tempus paschatis obligare  
ad coronam in tota Ecclia ubi nō ē consuetudo legitima  
et si scripta satis faciendi quī scripto concando quoli-  
bet die quadragesima qualem qdē x. man. cap. 21.  
n. 45. dicit Comibruca in Hispania, et  
plurimis aliis locis, tunc n. absq̄ dubio sufficit for-  
mare se tali consuetudini ut habet cap. 35. de  
pauis. dist. 5. ff. caueat n. 2.

qua. qua astate pueri et puella ad  
samentā Eucharistiam iure Ecclesiastico.

Quo primo Ecclesiam nemine solum obligare ante  
sexaltū annū duodecimū, et si malitia sine mente  
astate licita potest quī illinc citior usus quadi ut ex  
vō tradit. doming. soly in 4to. dist. 12. q. 1. a. 11.  
Quo 2to si rationabilis causa interueniat, qualis est  
hinc parentum de suis filiis iudicium et q̄dā parit  
pōe longius extendi hanc obligationē concando in pue-  
ris et puellis, si certam in locis rusticis, et alias sim-  
ilibus, q̄ q̄dam admodū turbe solum quī dignitate

ut par e appenderent qo recte et prudenter differ-  
rentes ad illud usq tempus quo recte hoc misterium in-  
telligant.

**Q**UA. In a q tempore paschatis n  
coicet, idq differat usq ad altariam  
pascha sequentis anni, peccet novo  
pro peccato q peccatu qd huc

**R** negatiue cu. d. Antonio ead parte. titulo. 9.  
cap. 9. §. 3. Syluestro. pbo & uicaria Portio. q. 15. Me-  
dina. tractatu 2do. de pascione. q. 14. §. 1. Xanari. l. Supra  
ut. Rdo firma e qd peccatum coicandi in quantum  
Ecclesiasticu e e tempore hoc e p hinc determinate ad  
tempus paschatis q p tem tempus si transgrediaris omittendo  
coione n obligaris amplius eo pro peccato sub nouo  
pbo ad coione ante tempus sequentis paschatis recul.  
quoniam pcepta recitandi gonas canonicas si mlti p  
temporale e hoc e p hinc ad unum quemq die  
si q aliquo die eas negligat n tenet sub nouo pbo  
illud sequenti die implere eadem his recitando. ite  
duo de ieiunio certa diei que si transierit ieiunium  
non lando ieiunium nisi si supplet dieb sequentibus  
eij loco ieiunando. Ex. a. id locu n habeat in annua  
confessione pcepto qd illa itidem facienda cura obser-  
ding. de omni illud e hic diligenter obseruandu e hoc  
unicu tempus coicandi in paschate ex pcepto Eulianio  
nisi p iudicare pcepto diuino coicandi quo qtingere  
pnt ut qd sapit infra annu coicare tenet, iuxta

ca q̄ Galtenz sac dare delorminauing  
qua An citra ulla necessitatem  
legis tam diuina q̄ positina  
& ultracra, nihilominus sit salubre  
et licitū frequenter cocare.

De sac re admodū piē et docto. D. Jo. l. c.  
a. u. nec quis ē uerbis, cum res ex se luce meri-  
diana clarior sit. R. n. unico p̄bo ea longe sa-  
luberrimū crebris ad hoc scriptū accedere ut  
copiosissime ostendit Joas matridis in singulari  
libro de sac re ante bienniu edito, imo oer. D.  
patros quor. uelut Val. punto. q. et consilia  
pascie Gortanbo populi ad frequentissimā con-  
one maxime nouissimum cone. Prud. Lib. 17.  
cap. 9. grauissimis p̄bis.

qua. quoniam nō quōsiam cumi debent  
ut scriptū ē, an salicet nouo sub utragz  
specie, an. u. satis sit sub alterutra.  
Hic ē Leopoldus ille ad quem nouitia turba  
heretica tot anni mirabili animarū cla-  
de allisa nec dū satis frogit affectatū cum pari  
inscitia p̄tinaciam quorū cum orthodoxis in hac re  
gironasiam se p̄lixē, uellamq̄ excutora alium ageremz  
sunt. n. plurimi sac dare in in ranē lingua libri  
scripti ~~inference mei p̄p̄~~ et ante pauculos an-  
nos notissimo doctissime tractauit hoc argumentū  
Joas pistoris in suo libro quem inscripsit ducom  
orantū, orū. u. doctissime, meo iudicio card. Flang  
lib. 7. de quōsiam, a cap. 29. usq̄ ad finē libri

Cardinal. Polar. 4o. edo. lib. de peculiari sacra de re  
ob. Nat. disp. 6. q. 8. punto. 9. nos (scilicet sacra res potius  
ad g'ro uersitas p'lineat q'z moralem) contenti oring  
explicacoe bene uisima fundamenti suis doctrinae.

Dicendum q' e' primo n' p'ca colligi p'cepta diuina  
de coena sub utraq' specie ex C'ri exemplo, q' ma-  
xime urgent nri sacrosancti. Nra conclud. e' exp'ice  
conc. Constantiensis. sess. 19. Basiliensis. sess. 30.  
et nouissimi. Tridentini sess. 21. cap. 1. 2. 3. Canone  
edo. ob. 3. p' b'lo efficacior primo, q' si sit exemplum  
C'ri ut dicitur Eucharistia sub utraq' specie, debemus  
sane, tum in quam plurimis aliis reb'q, tum in ipso  
et Eucharistia non plurima facere, q' e' uic' g'ro uer-  
sita, n' sunt a C'ro p'cepta, uel ipsi sacrosancti  
testib'q. primo n' C'ri dedit Eucharistiam discipulis  
sumpta iam coena, 2do dedit solum duodecim, iussu  
iam consecratis sacerdotib'q. 3to. dedit noctu, q' to  
sedentib'q, et sic plura, et q' tu sacra circumstan-  
tia nec ab ipsis q' dam sectariis accipiunt. qua-  
ring' q' ita ab ipsis ei ob exemplum C'ri de sub  
utraq' specie oes debeant coicere q' n' p'cipiant  
ut n' accipiant et alias a nobis reco'noita  
circumstantias a C'ro in administratione Eucharistiae  
obseruatas. Secundo p'bo retorquenda argumentum in ad-  
uersarios, nam C'ri n' mo' utraq'q, uerum et altera' speciem  
solam dedit scilicet hypocrisis euang'io in 2 nauis. scilicet secunda



sectavit habens res exempla Christi quod habens dicitur in  
sub una specie, ut ibi Christus, n. a. sub duobus. quod his disci-  
pulis Christus dedit hoc secundu[m] docet. s. Aug. sagittine  
auctor opus in Epistola in Massam Honoria 17. Theo-  
pysilactus. Extant nec et alii plurimi op. apud. Val.  
tomo. f. dist. b. q. s. punto s. n. q. et plane hoc ipsum  
describitur constantia exprimit. quia eodem modo. s. Lucab  
narrat cap. 24. Christum cum recumberet ex cibis aliis acci-  
pisse unum singulariter panem, benedixisse, fregisse, por-  
rexisse, eo modo prout sicut narraverat antea factum  
fuisse ab eo in coena. Dicendum est tunc non pro  
et colligi in captionem divini coronis sub utraque ex antiqua  
Ecclia, primo quia non ideo aliquid est unum divinum, quia olim  
illud Ecclia sic usurpaverit nam ut alias antiquas Ecclias  
quodammodo si fecerit, et in hac ipsa materia exemplum ponam  
Ecclia et olim dedit quodammodo in factibus ut supra offen-  
di, et in sectione ultio fatentis de hoc non est receptum  
divinum, cum nec ipsi id faciant in suo proprio et et  
narratio sermo secundo quia ut minime negamus  
fuisse olim in usa sub utraque, ita multo complissimum  
habemus coronam et unum in speciebus fuisse in antiqua  
Ecclia et usitatissima. alii tunc. cum fuerint in fran-  
gendo panem erant preverantes in coactione fruc-  
tionis. alii 20. cum fuerint ad frangendum panem  
et alibi cap.

quo rito quum religio in talia arbitrio, et beneplacito  
 ut vel utrius, vel altera eorum species administraretur.  
 Quod efficax e quod ad eam spectant ea quae in administra-  
 tione sermone diuinitus determinata non sunt, salua sermone  
 naa, ueritate, et institutione, ite instituta et ordinata  
 ut edificatio nem fidelium, et maiorem dei cultum, uide-  
 ualis oibz circumstantiis expediat, ut docet sacra synodus,  
 Trid. sess. xi. cap. 2.

Qua. quanam eade q mouerint Ecclesiam,  
 ut coronam sub altera duntaxat specie  
 q lege decerneret.

Responsum non tam uerum de hoc discutere aut inquirere,  
 quam ipsi sacra decreto simpliciter obedire, et existimare  
 ead sine ulla et graue ut inqt conc. Trid. loc. cit. 2.  
 memorat itiq q sicut q papibus fuit q unq dixerint  
 q pount loco que elegit Ang. uel alioq, ut ex parte satis  
 fiat eant potissimu suis consuetudinis sua ead quas et  
 ipse conc. constan. hinc inuauit. inima ut tolleretur  
 ipse occasio irreuerentia q sanguine q rene ob p'sens  
 effusionis p'iculu maxima e in tanta qum fidelium  
 multitudine et uarietate. negligentia et resu sa-  
 craru. fides ite multu parochoru ob immanitum  
 elanialis et religionis studium maximam incuria  
 certa et suo tempore multa in sumptione san-  
 guinis indignissima uicidie festo areat q luis  
 Lanary pontifex hiltz p'is r'is quibola. 190 de

errore foemora. 2da ca. e ut tollere oratio  
errandi poent. n. simplices putare n. ea egrum totu  
in quavis specie si seorim alia et alia species daret  
si sane un. oia q. plurimis euerisse docet Alexander  
Abales q. n. parte q. 53. n. 1. narrans miraculose Au-  
xibe ex goshia sanguine cum illis temporibz multi dubi-  
taret nu. et q. sanguis in illa glineret. Hac de  
de hac gtrouersia sufficiant theologo monij. reliqua  
difficultates circa hoc ysu legere potes apud Pelar.  
to. 2to. gtrouersaria. 3. Sacramentis nri temporis. lib. 4.  
de Eufria. cap. 23.

DE Ministro huius sermij  
qua. q. sit minister huius sermij  
q. scilicet illud sacrare possit.

Q. oer et solus sacerdos p. ualide gficere hoc  
sermij oia q. solus dicitur a. q. q. hoc facta. ac.  
E. Hac doctrina ex fide certa ppetua ita. Eclia  
traditione ex q. institutione ducta ut docent conc.  
Prid. et Florent. sess. 23. cap. et. can. 1. ut sup. flua  
sit oia alia p. batio q. sacerdote. a. intelligo oam rita  
ordinatu et gsecretum bonu. malu. Catholicu. gromaticu  
gsermaticu. excoicatu. degradatu. mille flagitij im-  
plicatu q. potestas hac ordinis ut supra docui de sa-  
cramentis in yure e. p. n. indelabilis ut nec p. degra-  
datione q. dem. tolli possit. etia. q. illa p. oia misereat  
oia. ordinu. misereat. cu. hoc stat. grauissimu. in bari  
sacrilegiu. cu. gficere Eufria. in p. to. mort. quocunq.

illo, aut si alia quapiam censura irretitit, ut imo  
 et irregularitas incurrit, si q̄ pari censura obstricti  
 celebret, ut alij fuis dicit. legabo nitari. val. q̄ co  
 pundo. 2. xauar. cap. 27 manual. n. 242

qua. f̄d quomodo p̄tineat dispensatio seu  
 administratio p̄mly quiesna.

Dico primo spectare sane administrationem ad eorū  
 sacerdotas, q̄a in eorū p̄cora legit. S. Paulus 2o ad Corinthios  
 4to. dum dicit. Sic nos exultat. q̄o ut ministros  
 Christi et dispensatores misteriorū dōi, ubi quorūdam sp̄ly  
 legit de mltis misterii maxime q̄ scripta quorūdam sanē  
 sapientia orāi p̄fessione ē quiesna. Dico 2do q̄cē ita  
 p̄vium sacerdotum quiesnam administrare, atq̄ i  
 eorū p̄vium ē illa p̄ficere. Q̄d ē q̄a si adhuc in  
 Ecclia Catholica est usq̄ sanguinis ut olim sine dubio  
 diaconi poant illam ex suo officio administrare ut  
 exprēca docet d. q̄o. q. 82. a. 3. et f. sub. lib. 2. de officiis  
 cap. 42. Sic q̄ olim fuit factū. Hec n̄ poant ad  
 ministrare corū Christi uel iubente ep̄scopo, uel iura  
 cessitate, et sacerdotis absentia ut notat idē d. q̄o.  
 l. c. et conc. Carthaginēse 4ta. can. 38. addit. Dom. soly  
 dist. 17. q. 2. a. 3. p̄o diaconū facere in necessitate  
 et p̄sente, et reclamante sacro sacerdote si ip̄s  
 iniq̄ue et malitose negaret quiesnam indigenti et po  
 tenti. Dico 3to maiore ēa difficultate de sub  
 diacono et laico, an scilicet poant quiesnam in  
 necessitate administrare, et sane d. de hoc a se

in vicem deserviant ne ego satis video q melius  
dicant certe in nissima alij fuit q̄suetudo ut tunc  
secum domum deferrent gubriam cumq̄ illi sumerent  
eo maxime loco et tempore quo tyrannorum precau-  
nes uigebant et tuto gubria adiri n̄. possunt ut lo-  
cupetissimi testes sunt Pertulianus lib. 2. ad uxorem  
sua. Cyprianus sermone. 5. de lapsis. et S. Hieronimus  
de in Apologia p̄ suis libris. q̄ q̄dem mos duravit  
usq̄ ad p̄sente tempora ipso teste. lib. 4to. Historia  
anglorum. cap. 24. reservabatur et ab suis q̄ in ere-  
mo et locis solitariis habitabant p̄cul ab Ecclesiis  
ut q̄ uellent eam sumerent et si <sup>hac</sup> eam oīo requere-  
liby tamponibz ob uaria causa grauissima in commo-  
da uisita et sublati sint. Secunda q̄ audere q̄dem  
nare laicu. si in necessitate gubriam reuerenter  
attingeret q̄ iacta in terrā leuaret aut si piculam  
eēt accomodaret ne caderet q̄ si hoc p̄t cur sibi  
n̄. posset uel alteri in casu necessitatis sacram  
hostia porrigere ex altera u. parte si uidebatur et  
id licere. Quid a q̄a scriptum hoc q̄ supra statuitur  
n̄. a tanta necessitate n̄. q̄ opposita ista con- o.  
Ego certe nec altera p̄uisionem ob allatas uias pos-  
sum oīo damnare et abdicare q̄ superioribz modo  
annis defendit de huius. Card. Ang. lib. 2. de Eugenio  
q̄ a de sacrificio missa cap. 34.

q̄ uia. Quoties sacerdos debeat consecrare  
q̄ dicitur apud Valentia. num. 3. asserunt Sacerdote

n̄ peccare mortē esse tota vita n̄ peccat summo  
 n̄ habeat curam animarū seu beneficiū paro-  
 chiale vel aliam obligationem. Sed <sup>hac</sup> t̄a nimis  
 laxa ē et defendi p̄babiliter in seculis n̄ ut uarior  
 go ē t̄a. D. Thoma. l. c. a. 10. et aliorū plurimūq̄  
 doctorū. sacerdotā hoc viso quo talis ē teneri sub  
 peccato lesali aliq̄ saltam peccare. p̄bat ut opti-  
 me. D. Th. q̄ si speltam solū dicta n̄ prudentia  
 et lumen rōis gravissima deformitas ē p̄p̄tio  
 obisū s̄c̄e caritatis sacerdotalis tam q̄ s̄c̄e p̄m  
 (S̄c̄i. hoc facta in mea commemoratione) p̄ceptū  
 continent ut exp̄ca declarat conc. Trid. sess.  
 21. cap. 2. t̄m q̄ a sinū maneris et officii sacer-  
 dotalis ē ut offerant dona et sacrificia p̄ peccis  
 ut logho. i. p̄. ad Hebraeos. 5. Nullam. a. mag  
 uel donū uel sacrificium ē sacrificio missa et  
 frequenter tantum n̄ fructus frustrare suo fine  
 n̄ ut n̄ ē grauis culpa. Adde eōs iudicium  
 orūm. fidelium q̄ gra uimē scandalizant et  
 illis sacerdotibz quos uel nauq̄ uel rarissime ex-  
 lebrare animas uertunt nec ē dubiū oigmo sa-  
 cerdotes meritisimo et iustissimo titulo iudice-  
 meritis destitui si q̄ s̄nt, et si nulla alia culpa  
 interueniat. quare quoties go p̄uolū  
 debet peccare. Et in sacris canonibz in n̄ cō  
 satis definitum putant in coitor. 20. q̄ minima  
 ter uel quater in anno in festis s̄c̄is et Trin

signatibz, cum et populari conare solet vel ex p-  
cepto ut olim, vel ex deuotione ut hoc tempore mi-  
nima in natali paschate pentecoste, et assumptione  
vel centis aliis diebz. forebz. Angles in floribz qd  
tham. q. de ministris quibus difficultate 10. reuo-  
cat de tempz obligationis ad tria capita, ad scandala  
ad officium et ad receptu audiendi qn alij sacros  
celebrantibz n adest, hinc simplex sacerdos sub  
pcto mort. rem sacra facere tenet. Quod dat qd  
in his tribz casibz sacerdos Et Receptu sacrificandi  
Extra hoc tenet u. nigt ob maxima quibus re-  
uerentia et p totam vitam abstinere a gsecratio-  
ne n e. r. m. q ego ut mihi dixi n autem dica-  
re ob roem conclusioni prima allatam, ne scilicet  
sit otiosz caracter sacerdotalis sane magno olim  
uitio uertebat, siqt sacerdos n quotidia celebra-  
ret ut apte testat. conc. Tolotana prima. can. 5.  
q. a. Int curam animarum tenentis iure diuino  
et naly tam frequenter celebrare qz a necesse ut  
suo muneri satisficiant ut monet. conc. Trid. sess.  
23. cap. 17. de reformatione. Vtrum u. semp sa-  
cerdos cu gsecrat nro debeat iure diuino in  
utraqz specie gsecrare an u. possit et in una sola  
Item an solius quoties gsecrat debeat et simul  
sacramentum sumere. commodis, infra disputabimz  
de sacrificio missae.





latria quo deo tanq[ue] creatori et rerum omn[ium]  
h[ab]no in re[rum] recognitiōem in sacrificiū ip[s]is offerunt  
et quasi deditamq[ue] aliqua[m] ip[s]is creaturā. De re[rum]  
corporis et sanguinis Christi ad differentiam omn[ium] aliorum  
sacrificiorum tam veteris legis q[uam] ma[gn]a tam n[ost]ra q[uam]  
mora[m]. De re[rum] in memoriam eventi sacrificii ad  
distinguen[du]m sacrificiū missae à sacrificio Christi. q[uod]  
n[on] est oblatio et sacrificiū sunt q[uod]dem oblatio sed n[on]  
significatiua alterius oblationis unde fit ut ip[s]is  
sacrificiū n[on] pot[est] dici missa, al[iter] n[on] sacrificiū  
n[on] est oblatio, sed et significatiua oblationis Christi. unde  
sacerdotes dicendo missam et offerunt rep[re]sentando et  
simul rep[re]sentant offerendo ad eum ferē modū n[on] est  
m[ag]istra bellar[um] n[on] q[uod] in sacra aliqua sacra aliqua  
causa aliq[ui]s ip[s]e introducib[is], et aliq[ui]s ip[s]is sacrificiū tanq[ue]  
representat. Ex dictis colligit[ur] primo in missa ip[s]e ip[s]is  
offerri q[uod] Greg[orius] dixit obtulit in cruce s[an]ctae corp[us] et  
sanguinem ip[s]is. dicitur in cruce s[an]ctae corp[us] et  
in cruce sunt cruent[us], in missa u[er]o sacrificiū est in cruent[us]  
in cruent[us]. Colligit[ur] it[em] missam soli deo offerri  
unde ip[s]is sacerdos s[an]ctae in memoria et honore  
sanctorum celebrat, nunq[ua]m in illis sacrificat, sed  
missam offert, patet ex dictis, q[uod] in sacrificiū  
missa sit actus latria, latria. a. soli deo debetur q[uod]  
gr[ati]as soli ip[s]is offerit sacrificiū.

Qua[eritur] quod duplex sit sacrificiū

Al[iter] hanc q[ue]stionē ea duntaxat mente, ut r[ati]o  
sacrificii missae claris innotescat. Et q[uod] sacrificiū  
q[uod] ip[s]is dicitur dupliciter diuidi, r[ati]o scilicet forma et  
m[od]o ut sicut primo r[ati]o n[on] n[on] fuit erat olim sac[ri]



traditione Apostolica et more Galiae inuenta ut  
variae traditiones, oblationes, cruces, manuum im-  
positiones ipsam consecrationem precedentes: similiter illa  
quae quantas alienationes, actiones multae uocales, obla-  
tiones, punctiones, sumptiones et aliae denique specie-  
rum inter se inuicem per signa crucis accomodatio-  
nes, quae ceremonia, et sacri factae operationes, et et si-  
cutum Catholicorum iudicio ad necessitatem sacrificii  
omnes non pertinent, sed in eorundem generum ad externa  
eiusdem rei quae in sacrificio peragitur inuentione repre-  
sentationem uel obsequium, uel ad ista uel a summis  
pontificibus adiecta sunt. Quos omnes alios ritibus de  
quibus exquisita agunt. Cardinalis. Bellar. cap. 27. lib. 20  
de missa et aliam de sacrificio Eugenia lib. 2. a cap.  
15. usque ad uig. 21. de quatuor tamen inter Catho-  
licos controversias agens oblationem, sacrorum fractio-  
nem et summationem, de quibus discordant 20. an in illis omnibus  
simul uel uno eorum tota substantia et contenta sui  
sacrificii consistat.

Quae. An oblatio sit de eadem substantia sacrificii  
missae.  
Dico primo oblatio uocalis panis et uini sacrorum  
precedens non pertinet ad contentam sui sacrificii. proba-  
tur quia quod aliquid uisibile pro offert, satis demonstrat  
se offerre, et confirmatur quia licet aliqua oblatio ad  
contentam sacrificii non exigatur, non tamen necesse est ut  
ea immolationem precedat ipsa. non immolatio de se  
Dico secundo neque oblatioem per se sacrorum per-

nara ad eentia quig sacrificii patet. qd qd  
 tale m oblaem n adhibuit, imò nec spali talle. S. Greg.  
 lb. 7. epist. 63. q ad pba sacrificiationis solam oratio-  
 nam dominica addiderunt. pbat 2do qd pba quig  
 oblationis n dicuntur in psona Christi, sed in psona  
 ipsig ministri ut patet inde et na mores nos caru  
 sui ecc. sacrificium a principaliter offero in psona Christi.

Quae. Si fractio sermōi p̄tineat ad  
 eentiam sacrificii.

Q. Negatiue patet ex ipso usu calicis, qd sic ut  
 qn cum ipso sermō sit signum crucis sup  
 calicem, panis consecratus in calicem decidat  
 n solet frangi, sed relinquere intactus usq ad  
 sumpcionem nemo a dixit unq, in tali casu sa-  
 crificium fieri irritum aut eentialem immutari  
 qd fractio n p̄tinebit ad eentiam sacrificii.

Quae. Si communio seu sermō  
 consumptio sit de eentia  
 sacrificii.

Q. negatiue, siue loquamur de corone po-  
 puli siue sacerdotis. Haec eentia e contra  
 dominica solum et cardinalem Gallarminum  
 sed pbat auidenter qd corō seu sacra-

consumptio, tñ p̄tinet ad usum, frustum, et  
partiu rationem scripti hoc ē cōe populo cum sa-  
cerdote, cum p̄ illam cōcatio rei sacrificata videt̄  
faventer utriq; exhibetur, et comedere sine dabo n̄  
ē sacrificare, sed tñ sacrificii participā fieri ut  
ipsonat et Bellarminy fator. Obicit conc. Toletana.  
12. can. 5. n̄q̄ quale ē sacrificium illud  
in quo sacerdos n̄ participat. Et locum hanc aliud  
n̄ significare q̄ sacerdotem p̄are gravissime q̄  
exemplum ac p̄scriptum gr̄i et Eccl̄ie sacrificium  
n̄ comedere cum hoc sit pars integras sacrificii  
ut paulo post dicam.

quæ f̄ sacrificium certialiter consistat  
in grecor.

Et sic et q̄ dē in ea sola ē p̄. Roma. q. 8. a. 12 ad 3<sup>u</sup>  
et q. 83 ad 4<sup>m</sup>. Illari et multorū aliorū IT. quod ante  
2<sup>o</sup> q̄ a p̄f̄ sola grecorē vere inolato et sacrificio  
gr̄i hoc p̄lorū tanq; instrumentorū mutationis licet mō  
incruento) interuentu hoc ē corp̄ mēu. Hic  
ē calix sanguinis mei etc. q̄z sane soli p̄bi  
oia accipiunt, oia representant, et oia sacrificaliter  
dant q̄ p̄ nos et nr̄a salutem à gr̄o in cruce  
p̄acta sunt. r̄to q̄ sacrificium missæ offero in  
p̄ona gr̄i sed nihil facit sacerdos tam sp̄icue in p̄o:  
na gr̄i. q̄ grecorē in qua dicit. hoc ē corp̄ mēu  
Terho q̄ ut iam dixi p̄li incho nihil addiderunt ad p̄ba  
consecrationis in oratione dominica q̄ sacrificant in con-  
secrando. Ultimo q̄ a consecratione consistit consecratio sacrificii  
crucis. Douc. 2. Jo. 10. q. et p̄bat ex h̄o. S. p̄tra.

Quae. An valida adhaec sint rationes, hoc o  
blatio, sumptio, fructio sint saltem de integritate  
sacrificii.

De hoc et singulas plenius ad plenitudinem et inte-  
gritatem sacrificii missae, ita declaramus. l. c. et de passim  
Dialo de oibz simul coi argumento quod ad habet ex oibz  
Liturgiis quantannus ritus seu Graeci seu Latini q sine  
dubio ab hylis originem ducant ut ex liturgia Jacobi et  
Clementis intelligi pot. In particulari. u. sumptio semini  
adeo vix nota iudicata e ab ecclia nisi forte sacer-  
dos ante illam moriatur, uel alia rōe ab illa impediatur  
oporteat alium sacerdote in illi succedere et sacrificium  
missae ut conc. Tolotenu. 12.  
Cinone. s. et regula missalis Romani.

Quae. An sumptio utriusq speciei sit  
centralis sacrificii

De hac questione in his temporibus non videtur mihi  
solum ea nec in sectariorum attentionibus nec in disputatio-  
nibus catholicorum fore locum habere utile in hoc quo  
vultis aspicere. Dico ergo primo summas et multas  
Theologos et non temeris iudicare profeta et integra  
representatione illius mortis qz tunc p sanguinis  
effusione in cruce subit nisi in utriusq speciei  
hoc e panis et vini tam generatione qz e sumptione  
entore ita ut utriusq pars ad sacrificium magis nota  
visa fuerit qz ad sumptione fermentis laicorum  
atq adeo namq tunc sacerdote sacrificare in sub

utrumque specie uno in p[ro]p[ter] ob p[re]ceptu[m] et institutio-  
ne Christi  
Dico ita[m] q[uo]d si n[on] obstantib[us] misleming semp[er] nisi abradu[m]  
et p[ro]batu[m] n[on] est suam Cardinalis P[ar]isiensis. cap. 20.  
de sacrificio missae scilicet n[on] spectare ad certan-  
ad tm sacrificii integritate[m] ut utraq[ue] species sumat  
ab celebrante missa ne p[ro]inde p[ro]p[ter] incidere tempora  
et casu necessitate[m] ubi existat utraq[ue] sacrificii in  
altera tm specie et fortasse et expediat ut Eccl[esi]a  
circa altera specie dispenset, et sane de facto di-  
pensati co[m]m[un]e cum Noruegis ab Innocentio papa. 4to et  
flexando secundo summo pontifice.

Dico 2do. ne hac o[mn]ia relinq[ua]re iudicio sacrae ma-  
tris Eccl[esi]e q[uo]d una e[st] firmamentu[m] et columna veritatis  
cu[m] n[on] hac res gravis sit et co[n]t[ra] doctoru[m] sua[m] violen-  
tet in oppositum n[on] ausim ego hanc recorda[m] n[on] s[er]van-  
tanz[em] o[mn]ia servare.

qua[m] si sacrificii missae habeat aliquam vim  
ex ope opato.

Leuocandu[m] ad memorari e[st] id q[uo]d rari rari alias  
monuim[us] illud scilicet q[uo]d n[on] ex ope opatis q[uo]d n[on]  
Et ex bonitate, vel deuotione illius q[uo]d opatis ita ut  
op[er] multu[m] aut paru[m] valeat aut et nihil q[uo]d aut  
magna aut parua aut et nulla e[st] bonitas, acce-  
natio opantis e[st].

q[uo]d 4. ex  
ope opato illud Et n[on] q[uo]d ex se ualeat et sua sua dum-  
modo fiat eo mo[do] quo lex p[re]scribit, q[uo]d sit de boni-

late ioh. malitia ministri. ita ut qd semper  
 idem valeat, eundemq. servato effectum nec fiat  
 melius ex ministri bonitate, nec ex eis ingratia  
 delictis. Hoc posito dico primo certu. et sacrificiu  
 esse vim ex ope operantis cuius ratio est, quia si cetera  
 veritate ope et officia deo placent quatenus  
 ab amico ex caritate et devotione procedunt quod  
 non placeat et instantissimu hoc qd religionis  
 qd sacrificiu ex devotione et bonitate sa-  
 crificantis ministri profectum. Dicitur ito. sacri-  
 ficium missae esse vim ex ope operantis a cons.  
 Theologoru uno alterone excepto, imo concilii  
 Trid. sess. 22. cap. 2. ubi cu. dicitur p. sacrifici-  
 um missae remitti potest addit etiam quod eadem  
 hostia, idemq. offerens q. fuit in cena, sine mi-  
 nister boni. Sine malus qd primariu et princi-  
 palis effectus cuius sacrificii non pendet ex bo-  
 nitate ministri et hoc ratio est etiam omnium sanctoru  
 q. et scripturaru q. docent quoniam de illis cunctis  
 q. quotidie ad hunc se offert p. manus sacerdotu.

Qua. quam vim et officiantiam habet  
 sacrificium missae

Dico primo non esse vim ex ope operantis ad modum  
 scriptorū pbat. secundo ex conc. Trid. b. c. ubi



docet q hoc sacrificiū p̄lla dimitti n̄gentia  
q̄a deo hoc sacrificio placatū donū p̄nia q̄cedit  
q̄o sermō sacrificiū missa n̄ in mediāta iustificat  
cūcti b̄ptis̄m̄ et absolutio p̄nia, sed impetrat  
donū p̄nia et ḡt̄ib̄ionis p̄ q̄ p̄cator ad sermō n̄  
lit accedere ut p̄ illud iustificet̄. Et secundo  
p̄bat̄ q̄d p̄ctm̄ in mediāta tollendū iustificat̄  
tūct duo s̄m̄ sermō. b̄ptis̄m̄ et p̄nia ex carnis  
u. nullam, q̄o multo maḡ sacrificiū. Tertio  
p̄a si sacrificiū hoc n̄ iustificaret n̄no req̄reret  
~~manuam~~ aliquā dispositionē in eo q̄ quo offert̄, q̄ n̄  
n̄oū est s̄c̄e s̄c̄e for̄t̄ imp̄niū sacrificiū p̄ iū quō  
n̄ seim̄ in p̄lo. mort. ult̄o manere: h̄c p̄ oblatio  
et in p̄oc̄entib̄, q̄ in h̄c̄e certissimū ē, p̄cator  
it̄en q̄ p̄ se missa h̄c̄e c̄neret n̄ se ē simul ad  
gr̄am p̄pararet. Duo it̄o sacrificiū missa s̄c̄e  
uim ex q̄e q̄ato q̄ modū impetratiōis, ita ut eius  
p̄ria efficiēt̄ sit impetrare ē. d. p̄oma. m̄ q̄to  
dist. 12. q. 2. 12. Belarmini lib. 2. de missa cap. 7  
et p̄at̄. q̄a sacrificiū missa p̄rie orantis et  
supplicantis ē.

q̄ uā. q̄ sit h̄c̄e crimen inter sacrificiū  
missa, et sacrificiū crucis.

Et ad hoc et bene Belarmini sacrificiū crucis suffi-  
ce meritoriū, satisfactoriū, et impetratoriū uere et  
p̄rie. Quā ē q̄a h̄c̄e tunc mortalis erat et meron

ne satisfacere poterat: sacrificium a missa e<sup>st</sup> in p<sup>ri</sup>mo  
 impetratorium q<sup>uia</sup> e<sup>st</sup> cum nunc sit immo et aliis nec  
 mereri amplius ut nec satisfacere cum q<sup>ui</sup> sit p<sup>ro</sup>pheta  
 et satisfactoriu id intelligit<sup>ur</sup> hoc uer<sup>o</sup> q<sup>ui</sup> impetrat p<sup>ro</sup>pheta  
 tratoriu q<sup>ui</sup> q<sup>ui</sup> impetrat se missio nem culpa supple  
 metia p<sup>ro</sup>pheta: satisfactoriu u. q<sup>ui</sup> impetrat se missio nem  
 p<sup>ro</sup>pheta: meritum deum q<sup>ui</sup> impetrat graam in fauente  
 ac merita regredi

quor. quantum sit ualor sacrificii missae  
 finit<sup>us</sup> ne an infinit<sup>us</sup>.

De ea in finitum ita de p<sup>ro</sup>pheta excepto uro Caetano  
 q<sup>ui</sup> hoc in re ab oib<sup>us</sup> p<sup>ro</sup>pheta erroris immulato p<sup>ro</sup>pheta conclusio  
 p<sup>ro</sup>pheta ex usu q<sup>ui</sup> e<sup>st</sup> q<sup>ui</sup> n. oib<sup>us</sup> ualor e<sup>st</sup> infinit<sup>us</sup> ut  
 uult Caetano, ridicule sine ad eam re impetranda multae  
 missae offerendo, et p<sup>ro</sup>pheta ex sacrificio crucis p<sup>ro</sup>pheta  
 in unu sunt neq<sup>ue</sup> unq<sup>ue</sup> repetit<sup>us</sup> q<sup>ui</sup> illud unu infinit<sup>us</sup>  
 ualoris fuit et acquirit p<sup>ro</sup>pheta q<sup>ui</sup> remittendis oib<sup>us</sup> p<sup>ro</sup>pheta  
 p<sup>ro</sup>pheta et futuris totis mundi. P<sup>ro</sup>pheta q<sup>ui</sup> ualor missae  
 ut finit<sup>us</sup>, cum hoc sacrificium idem sit cum sacrificio  
 crucis, cum et ipsa solia, et offerens q<sup>ui</sup> infinit<sup>us</sup>  
 modo sicut p<sup>ro</sup>pheta q<sup>ui</sup> p<sup>ro</sup>pheta. P<sup>ro</sup>pheta. Card. Bellarm. l. c. de  
 Franc. Sacer. to. 3. disp. 79. q. 23. concludit ut se  
 candu hoc e<sup>st</sup> in q<sup>ui</sup> uoluntate q<sup>ui</sup> uoluit in ut p<sup>ro</sup>pheta  
 singulis et oblationib<sup>us</sup> ea missis applicaret certe  
 mensura certis grad<sup>us</sup> fruct<sup>us</sup> passionis p<sup>ro</sup>pheta sine

ad remissionem peccati, siue peccata, siue ad augmentum  
gratiae, siue denique ad alia beneficia, quibus in hac vita  
egemus. Cuiusmodi est hoc uoluerunt Christus non est uerum  
curiosum inquit uerum ita si duo patres qui addunt ipsi  
uictori eam sane diuina uoluntatis fuisse ut tanto  
sacrius sanctissimum hoc sacrificium frequentaretur  
eodem modo inquit et uelut. taxatque uoluntate dei  
affectus quosdam ut a seruitute, penitus et infirmitate sit  
et gressibus sub speciebus seruitutibus. Quod est ut hoc  
responsione magis uideatur non responderi efficaciter  
uocem finiti cuius ualoris sui ex parte offerentis, nam  
in sacrificia crucis offerens fuit ipse prope filii  
dei et se, at in missa offerens est quod est filii dei  
sed non se immediate uerum per ministrum sacerdotem  
Et ideo finiti ualor missae, quia licet res oblata finita  
sit, tamen et offerens immediate finiti est, et oblatio est  
per alium sacerdotem finita. sicut in tra hoc per multos  
plures ualor apud principem aliquem postulatio legati no-  
mine sui principis, quod nomine proprio, tamen adque  
multo plures ualoret, si uocem principis ore suo se  
aliquid ualoret ab altario principis.

Qua. si tantum sit missa oblata per plurimum  
quod per uno in.  
Solutio. Quis respondet ex iam dictis respondendum est. si  
aliquid dicitur plures ualere unum si per ipsum solo offerente quod  
quod, et per alios quod est per ualor missa ut diximus

simily a qo sater itura distributy quis ming  
 Gabehit qz si solq accipet, ex quo ulterius regis  
 inique facere sacerdotem si pmissor p miserit hndy  
 seonim se ~~non~~ dictum sacra, et postea una  
 sola aut p utroq.

qua. An sacrificium missae pot offerri  
 p oibz soly.

Sex sunt classes hominum de qbz dubitari pot alii n. m.  
 uunt, alii mortui sunt, q uiuunt aut sunt nulli  
 aut peccatores, et si uel fideles, uel infideles: coram  
 q mortui sunt, alii in purgatorio existunt, alii  
 in coelo, alii in gehenna ueruantur. de oibz sigillatim  
 inq. r. d.

qua. An damnatis pot sacrificium  
 missae

Q. negatiue. Quia e qd damnatorum et culpa  
 et poena sunt irreuersibiles unde. s. Aug. lib. 5.  
 de origine anima cap. 9. et 10. ex p fesso docet  
 sacrificium offerri n. pot p parualis sine tabulismo  
 de aduentu.

qua. An pot missa beatis in  
 coelo.

Dico primo sacrificia n. peccat sanctis ad cul-  
 pa uel poena remissione, nec ad gratia uel  
 gloria sentialis <sup>augmentum</sup> uel de fide et desinibz in cone-  
 trid. peculiari disp. de hoc sacrificio. Dico rdo  
 hoc e obstante sanctis in gloriam cae magnam

accessione gloria accidentali ex sacrificio missae  
multo maiorem q̄ ex alijs alijs officijs q̄ ipsius ex-  
p̄ta ita volumus, et flang. li. supra. cc. et 22. ois  
ac. pp. Ex quo minime rego sacrificia uel offerri p̄stantis  
ac p̄inde nec templa nec altaria illis erigi licet  
ut illorum memoria ista oia fieri possint et merito de-  
beat q̄ n. m̄q̄. s. Aug. lib. 8. de ciuitate de  
cap. 27. Auduit alij fidelij stantē ad altare  
sacerdotam et dicentē offero tibi sacrificiū po-  
tere uel exprime

qua. si n̄ possit missa substitui in igne  
purgatorio

Et affirmatū est q̄ iurū dicere a heresis heris  
ab ecclia publicē damnata, et patet primo q̄ crucis  
oblatio ualuit p̄ iudē rō hoc sacrificiū succedit  
alijs sacrificijs iudicis quoru unū ḡng erat q̄ p̄ctis  
mortuoru 2. Macgabarū. cap. 12. 3ho docet id  
oas pp. et uniuersa ecclie catho. q̄uctudo q̄ut  
ostendit Bellar. lib. 2. cap. 7. manauit ab ipsis stolis

qua. si n̄ possit missa bonis et malis  
catholicis.

Et de neutro fas ē cuiq̄ catholicoru dubitare  
Quo à priori a q̄ utriq̄ socia tan copij q̄ p̄  
ptinent ad eccliam seu ad corp̄ c̄ri m̄sticu d̄q̄  
tanq̄ capiti saltē fide est quindē q̄ a b̄t̄ico

missa repellere non possunt, et quidem peris-  
 toribus in peccato mortali per energumenum eodem  
 modo. nam in primis illa non est culpa sed est poena  
 qua non ablata digni esse possunt ad cogitandum fructus  
 sacrificii. unde per illis imperium ut ab haer-  
 esia daemonis vexatione liberentur. Item dicit de  
 Calzohus et alii de quibus in addita sunt ad fidei Calza-  
 licam sunt in unum in regula per fidei licet in  
 babilis ut dicit ostendit scilicet. to. 3. de p. 2.  
 q. 82. sect. 1. ita eodem modo perisotandum eodem  
 ceptis et predestinatis, dum adhuc sunt in ma-  
 gna. A non missa dicit perisotandum sunt  
 extraneam hoc est infidelibus, quales sunt  
 Turci, Arabi, Saraceni et similes.

Hic maior est difficultas quae de prioribus et ratio  
 dubitandi sumitur ex duplici capite quia dicitur esse con-  
 scientiam non esse sacrificandum nisi per membris Christi saltem  
 per fidei. ita ex una regula quae in sacro canone in  
 rogat non ut sacrificia sacra acceptat per alios orthodoxis  
 catholicis et apostolica fidei cultoribus. Hic non obstan-  
 tibus licet primo dicitur infidelibus autem indirecte  
 potest et per eis itidem indirecte offerri non. Quod  
 est quia dum offerimus sacrificium per propagationem et  
 unione Ecclesiae quae certa est licet simul et semel et  
 offerimus per conversionem infidelium. Illo extare in

missali Romano paria missa ad tollendū scissuram  
paganis. Dico ito. si nulla sit prohibio ecclia expressa  
licere ex natura rei p oibz dicitur psonis multa dicere. p  
qa primo sacrificium missa fuit p oibz oblatu. ergo  
n licet sacrificium missae p oibz offerri q sanā aliud  
migit ē q sacrificii cruenti quāsi commemoratio  
ito q n antiqua Ecclia offerrebat missa p regibz et  
principibz ut docet. S. patibz. in ad timotheū. ito q  
ta oes erant infideles.

Ad argumentū utrumqz initio allatū q. cum d. h.  
m. pto. hanc. lib. 12. q. 2. a. 2. dupliciter pot aliquem dicit  
membrum huius, actu scilicet et potentia p dicit n. m. h.  
silibz offerre missa ut licet actu membrum huius et Ecclia  
n sint fiant tñ talia membra

Qua. Ad n. h. q. infidelis ē ut in Graecia  
ubi Turca dominat, et in India, in iapore  
apud Sines ubi Sines regnant licet  
sacerdotibz ibi existentibz liceat ex parte  
dicere missa p lege.

Ad cardinales, Sollar et Alano stabile  
ē licere modo n sit Rex ille excoicatus ut sunt  
illae Reges Sarraceni. sed sit paganus an infidelis, n  
hac traditio ~~non~~ ~~non~~ ~~non~~ ~~non~~ apostolica ē nec  
p sua nulla manifesta Ecclia obstat prohibio

qua. si liceat missam dicere & sacri-  
ficium.

Quoad habitandi & qd Ecclesia cap. a nobis de ista  
excommunicatione prohibuit publice orare & excommunicatis  
et frequenter & sacrilegis qd oes sunt excommunicati sacri-  
ficium a. temp. e. publicum qd prohibuit p. eis  
directe et ex parte sacrificare. Q. 1.º misse vide-  
ri id e. licitum mo. nihil addit ad missam sed  
solum sacerdos interdicit applicare sacrificium missae  
quasi si sacrilegum id n. faciunt nulli p. i.  
ut p. i. veri et docti quos n. aut p. donare. Et scilicet  
cum n. extet expressa Ecclesiae prohibitio qd. et  
futuri n. vigilamus ea. intentionem ista moderari  
ut directe foras in augmentum et unionem Ecclesiae  
q. n. post augeri et uniri in quertantibus sacrilegiis  
indirecte saltem missae offerretur missae p. ipsi. Caterum  
nec p. sic oblata missae oibz p. dicit aequaliter ut dicitur  
explicit. Flang. lib. 2.º. cap. 4.º.

qua. si liceat dicere missam p. bonis  
temporalibus atq. adeo oibz rebz humanis  
Dico primo n. licere arbitare qd. universaliter  
liceat sacrificare p. oibz rebz n. bonis at. n. p. i.  
vel acquirendis vel p. pulsandis p. t. corrompendis  
et p. virtualibus temporalibus et aeternis, p. oibz ad  
et. non sunt necessarii. tunc vid. qd. alienis eig.



¶ rei habent locum in testimoniis in utroque  
testimonio cap. 52. ubi palidus addit i ea cora  
deo magis ridiculam ut pinguia pueret missam  
q gallina qz Rex p impio. Qz ito q nihilominus  
in oibz exterius tam corporalibz et temporalibz  
bonis sacrificiū tam certū et infallibile  
est qz qd in rebz p salute et negotio anima  
oblatit. at ac pinde p falibz n e missa offeren-  
da n e cu gditione pmitatibz nra voluntatis  
cu voluntate divina si scilicet hoc cedat quo-  
quo mo ad salute anime p qz gloria. Quom  
guis dicit Theologi. in rdo. Ararū. dist. 27. d.  
23. ca. 2. 750. in ra. ita. q. 114. a. ubi q a  
nimirū bona temporalia secundū se considerata n  
cadunt sub merito de g digno qz hoc bona n sunt  
simpliciter bona imo ut plurimum sly dantur qz  
commodi adterū <sup>habenti</sup> ut docet p. Paulus ad Timotheū  
cap. 6.

¶ Quia A x. Sacerdoti p sibi ut certū anni diebz  
sacrificare.

Dubitari solet de frībz nam reliqz diebz oibz certū  
e nulla e ecclia p sibiōne. prius die e feria qz  
hablo mala santha de quo die tenet Marcellus francus libro  
de Joris Canonici n licere eo die singulis sacerdotibz  
missa dicere sel solū ut singulis. Qz unam missam

dicenda eē ab Ecclia rectore vel eius locū tenente in  
 qua mandatur alii cum laicis concert q̄ hāc nec aliū  
 auctore ḡt, nec expressa legem Ecclie solum q̄ consuetudini  
 Ecclie nititur. quare ego sentio q̄ se licitū eē cum  
 sacerdotū eodē sacrificare, nullo q̄a nulla lex id  
 prohibet. ito negō illā consuetudo q̄ q̄dem in legis sa-  
 cra beat hat. n. multi sacerdotes n̄ celebrant eo-  
 die, plures t̄n alii p̄i et docti celebrant sine ullo  
 scrupulo q̄ consuetudo n̄ obligans est ea om̄n̄ et n̄ in  
 aliquo t̄n. Insuper t̄n ut q̄libet extra solenne missa  
 secreto, et absq̄ consensu populi celebraret vel p̄t̄ p̄s-  
 bitorū scandalū et ignorantia, vel p̄t̄ oppositam consuetudinē  
 q̄tq̄ dies ē rarissimes seu feria oīa maioris ḡrdō-  
 nalia quo die certum ē Ecclie p̄cepto prohibetū eē  
 eodē die sacrificare q̄ p̄ceptū declaravit Innocentius  
 in q̄. Ep̄st. I. ad Romanos, et oīes pp̄. ita tradunt  
 et receptissima ē apud oēs consuetudo, et uniuersalis  
 traditio, qua n̄ in priuata sacrificia sed et solenne  
 et publicū omitti consuevit, quare officium illiḡ diei n̄  
 ē sacrificium.

Quares ax licet illo die laicos conuare q̄ n̄ nec  
 pp̄. ḡm̄ locant nec sacri canones obstat, n̄ ē cur

302. d. a. r. e. h. .  
P' certiq' dies e' Sabat' seu sabbatum seu vigilia paschalis  
quo die p'te missa dicere p'tor una publica et  
solenne n' g'nera in quavis ecclia docet x'uanz  
in cap. 25. Exegi. n. 82. ca. p' m. Ego. u. cum n'ro  
searez. l. c. et alii doctissimis uiris sentio licere  
no sacrificare secluso scandalo p'ertim ab ea hora in  
qua iam incipit uel incipit p't solenne et paschale of-  
ficium

### De tempore sacrificandi.

qua. qua hora licitum sit missam  
dicere.

Supponendum in hac q'stione diem r'alem in quo tm  
semel sacrificare licet computandum e' a media nocte  
usq' ad altera mediam nocte ut patet ex p'petua  
Ecclie q'stitudine et ex p'cepto r'evanii in facis explicando  
Hoc posito dico primo m'itu aaron e' terminu ar-  
ta quem regulariter n' licet missa m'icare ita d. Tho.  
coster receptq' a doct'ib' suis uas m'itica assignari  
solet q' in missa offerbo. Ergo q' a candor huius abar-  
na literalit' a. uen' humana r'as. ita uidet' e' q' a  
ante illud temp' coster h'os n' sunt ap' et dispo-  
siti ad maximu illud coligunt' ergo in debita reuo-  
tione et uen' uant' p'ficiendu. Rogab' q' r'ran

aurore nomine intelligatur & ut 2. 150. et aliud  
 faurore n̄ eo intelligenti vatum solis s. absentum  
<sup>intra</sup> supra vram orientem sed initium crepusculi diei  
 seu prima lucis irradiatione. Hinc docet Scotus in  
 4to dist. 13. q. 2 licere micoare missā una hora et  
 sta parte ante ortum solis sed hoc mensura (bona  
 scoli pace et venia) in re practica nimis mathe-  
 matica ē. n̄ n̄. possunt res morales tam indivisibiles  
 n̄ scilicet cum maxime iuxta verā Astrologorū

crepusculū crepusculū n̄ semp̄ sit aequale. duo go  
 n̄ eē s̄m̄ dicere una hora ~~an~~ cū dimidia ante ortū  
 solis imō nec displicet q̄ docet ludovicq̄ victoria in  
 sua Summa. n. 97. p̄o media hora n̄q̄ mixg ante  
 crepusculū sacrum diei cui s̄tia subscribit et patet  
 Astor. lib. 1. 40. 2. lib. 10. cap. 25. q. 5.

quae. Hic nullus sacerdos pot̄ hoc usum temp̄  
 iam assignata sacrificandi antiquitate.

Quae prima exceptionē indubitata ēā notem nativi-  
 tatis Christi quo ad primā missā q̄ fit ante median noctem  
 et hinc iam matutino micoanda n̄ ē q̄a nec ante ortū  
 nat̄ ē nec ante incipit dies natalis

Dicit q̄ dicendum de r̄a et r̄ia missa ordina diei  
 q̄ oōi forme 22. quoniam n̄ licere illas antiquitate  
 150. n̄ q̄a huius s̄tia nullū regio in iure fundamentū

n̄ uideo certe cur hoc privilegium limitandum sit  
ad primam missam notis q̄ ad alias et existimo hoc  
aliquē oēs fratres esse in interruptione coniungere q̄  
et inde magis patet q̄ uel uellet, uel n̄ posset  
ea nocte illam primam missam nocte festi dicere, pos-  
set p̄ sua deuotione illa nocte celebrare de s. Vir-  
gine. Ita q̄ n̄ posset, uel n̄ uellet oēs fratres di-  
cere, licere illi etiam uel portia dicere p̄ ar-  
bitrio q̄ privilegium n̄ ē limitatum ad primam  
missam. Ita exceptio erat olim in nocte resurrectionis  
quoniam n̄ illa consuetudo iam cessauit et illa missa iam  
hinc solet sabatho sancto ante meridiem, aut h̄ amplius licere  
illa nocte sacrum de faore ante consuetam tempus auro-  
rae q̄ de a missa solenne in q̄da locis adhuc uolunt can-  
tari, sed uita n̄ in temeritate et p̄ho si incipit auro-  
re n̄ ueniatis maxime ob motu pariu in q̄da in  
grum. Portia exceptio ē trinitatem q̄da q̄ssum  
ut una uel duabus horis ante aurora celebrare possit  
p̄ privilegia consunt intelligenda etiam anticipatio-  
ne totius temporis in privilegio concessi ad totum illud  
tempus in quo sine privilegio n̄ missa licite dici. Unde  
si privilegium gaudet anticipatio ne unij hora n̄ missa  
tribus horis ante ortu solis dici q̄a sine p̄ privilegio  
q̄a missa dicit n̄ missa duabus horis dici ante ortu solis  
et r̄ao suis ē q̄a privilegium tm uel q̄da quanto sonat  
in q̄da horis. Hoc privilegium gaudet in primis episcopi  
q̄ illor saluari alio tempore possunt sacru dicere

uel alteri p[ro]cedere ut sibi dicat. ito gaudet  
hoc q[uod] tam religiosi et si n[on] o[mn]es quare q[ui]s s[er]u[er]e et  
quantum habeat.

Qua. qua hora missa debeant fieri

Cum e[st] doctoru[m] sua[m] consuetudine[m] introductum eo  
quam forez dicit iam uim p[re]cepti obtinere ut regu-  
lariter missa in meridie p[er] missasque absoluantur et  
capituli ord[ina]re et alijs alia casu facientes n[on] co-  
fector in p[re]sencia q[ui]d olim factum fuerit. Ex primi-  
legio n[on] certu[m] e[st] aliud p[ro]cedi et de facto ab alijs  
religiosis ex indulto apostolico missa certu[m] e[st] p[ro]hibet et  
Episcopu[m] ex r[ati]onabili casu in hoc p[ro]cedere dispensare  
sicut p[ro] in anticipatione in neutro in casu p[ro]  
concedere privilegiu[m] g[ra]tiale id n[on] p[ro]rium uideat e[ss]e  
summi pontificis.

DE loco celebrandi remota

Qua. quo loco debeat missa dici

Quo certu[m] eo ordinari et eo iure n[on] p[ro]cedi missa  
dici extra ecclesiam seu locu[m] sacru[m] ad hoc peculiariter  
dicatu[m] et cultu[m] diuino dicatu[m]. Ita o[mn]es. Quo d[icitur]  
q[uod] a ita sanauit ecclesia in multis concilijs et re-  
nouauit cone. Prid. sess. 22. in decreto de obser-  
uandis in celebratione missa et merito tu obreue-  
rentia sui semel tu ob h[ab]itu deuotio non







qua qd in casu necessitatis hoc facien  
t du sit.

In casu necessitatis facere ista exceptionem in  
eo qd licet dicere missa extra qalia et oratoriu  
imo et extra domum in quocunq; terra loco decenti  
tame ista declaratio dist. ca de concessio. cap. primo  
et tenent oes do. Ratio meliori assignari n pot in  
qa hac graa e iure eor concessa, et idcirco ius qha  
tudinis iam platu et receptum et p conc. dist. n reuo  
catum et q se e admodu rationale qa necessitas  
caret lege maxime cum in hac casu possit simul debita  
reuerentia seruari. Dixi in loco decenti et terra qa  
sup mare aut flumen ob piculu effusionis sacri san  
guinis, nullo p q necessitati titulo sacrificare licet.  
Ad id in eum doctoribus ceter et in casu necessita  
tis n negligenda eo qd ius facultate si commoda p  
non snt min; sufficiat necessitas q se. Ex hoc collige  
poe in bello celebrare missa tentorii, uel sub duo  
modo aduit uia et altare portatile mo addit.  
De. poe id fieri poe itineris si Ecclia desit, et ab  
piculu effundendi sanguinis. Huc reuoco sferemita  
cia, et loca si nichil ad q aliqui fideles uoti uel dona  
tio nis caa excurrunt, et si ibi Ecclia n sit, et si sit  
nihilomin; in totu populum capo n possit.

qua. qd religionis hac in parte concessu  
sit.

In ante conc. dist. predicatores, Franciscanos et

alio alio in ordinem religiosos habuisse privile-  
gium celebrandi in quocumque loco honesto cu altari  
portabili ut habet ex cap. in sic de privilegiis  
sed hoc privilegium subulit illis. conc. Trid. l. c. ac  
proinde quia inter se ad quocumque sic sacrificant  
si forte alicubi hoc privilegium monasterio usque  
vel toti ordini fuisse renovatum, de quo eodem nihil  
scio nisi hoc q. post hoc ipsa concilio Societate fessa  
gessit ut eis sacerdotes in missionibus uti possent  
altariis portabilibus ubique gentium et terrarum, et alios  
et ibidem coicere, ita in et aliis sacerdotibus et si sint  
comites itineris si ex necessitate non sint, hoc privilegium  
non fauceat.

### DE LOCO PROXIMO SACRIFICII.

Quaeritur qualis debeat esse locus altaris supra  
q. de missa.

Diximus Galleg de loco eorum et remoto sacrificii  
dicendum nunc est de principio de quo claritas eadem  
ante omnia distinguendum est duplex altare unum fixum  
q. q. d. est tota illa mensa est, in qua tota missa fit  
aliud portabile, seu misticum, seu ut vulgo loquuntur  
altare mobile. q. missa dicenda unum omnino esse altare  
lapideum, sive sit fixum sive portabile ita statuitur  
in titulo de materia. q. 7. quamvis etiam olim, ante S.  
Syl. fuerit usque hinc omnia altaria, id in factum est

si nigentes et ppetuas psecutiones ad eum fine  
ut fle pvent transferri, postea in Statutu, usque  
receptu e, ut altare lapideum sit. Quid siq liboralis  
ea mihi videbo, qd fac maas et fle satori et o o h  
mori, ac durabiliori, aduertendu mterim sic e n co  
nium, ut tota altaris structura sit lapidea, sit n. fac  
e lignea, vel terrea, tm qo requit, ut super mea  
sa sit lapidea, nam na fac sola gserat. et porro  
eig co longitudinis et latitudinis, ut commodè cape  
pout pede calicis, et hostiam seu patens ut pout  
rost gseroem supra collocari si n quod ad oes  
partes (q. in multi d. mutant e nrium) saltem  
quo ad maiore ita qdem, ut n sit piculum cadendi  
q co in hictum volo, ut in particularibz casibus  
occurrentibz nemo fac in parte sit nillo scrupulosior  
videabo. Syl. de altare et xauar. cap. 25. Enchiridii  
n. 8. 5.

qua. In altare fac lapideu debent nris  
e gseratu.

q. usi maas altaris, eisdem ias forma inspicienda e n  
maalis, et pphicis (qualis in pnti posset e figura  
fac n. nulla verba ex Ecclia pcepto, et sacris cano-  
nibus, et requit, sed cor usu solet e quadrata) uerò  
spiritualis forma nquibz q n consensu pntid. Duo  
primo altare ois tne e gserator, ita ut sine pa-

ni mont. alto. supra altare n̄ consecratū, celebrare  
 minime liceat, ita docet ex eod. sacrorū consuetudinū  
 ff. Patrum, et de p̄ha. sacroz et q̄dem hoc p̄ceptū  
 deducit ex apostolico instituto et consuetudine sancty  
 Dionisij friopagita. De Ecclesiastica hierarchia. cap.  
 4. q̄ q̄de ipis filis suis coeunt. Hoc a consecratio  
 aspersione aqua, unctione Crismatis, crucibz et id genus  
 similibz fit, de quo videtur in pontificale roma-  
 nū, et Vilelmus Durandus lib. 1. c. 2. ead. r̄dm r̄ad nalis  
 diuinorū obsequiū. cap. 7. Dico ito hanc consecrationē  
 ite fieri d̄ solo episcopo, quem consue. p̄torce cap. 14.  
 et Gratian. cap. altaria ito. de consec. lib. 1. antono-  
 masticos sacerdotem vocat) At in papa hanc potes-  
 tatem mittre simplici sacerdoti licet ordinarie  
 id nunq̄ fiat. solum presbiteris societatis sem̄ id  
 gressu inuenio in bulla pauli q̄q̄p̄ locus infidelium  
 ubi episcopi catholici desunt. Petrus q̄d̄m durand.  
 hanc consecratio consecratio altaris. q̄ q̄d̄m lapis consecraty  
 manet in fozz q̄ si frangat̄ p̄t consecrari. hanc a-  
 fractio ex syl. et xauari. lib. c. c. At eā notabilis ita  
 ut in neutra parte fracti lapidis calix et hostia in  
 patena commode possint reponi. Nam si altera pars  
 maneat in quantitate sufficiente illa consecrata ma-  
 nebit. q̄ raris nō intelligitur d̄ de altariū portabili.

qua. An sit de eadē generatione altaris  
ut ut in eorūque sacra reliqua  
Video plerūq; dō. nōdūcū docere id oīo. eē  
nriū saltem in consecratione altaris fixi ita for  
Apor. lib. ii. cap. 17. q. 8. q. p̄inde gelūdunt altare  
sine reliquis et gsecratū censendū eē oīo p̄p̄anua.  
Durandus lib. 2. rāonabilis cap. 7. docet uel reliq;as  
imponendū eē, uel corp; Agni, saltem particula aliq;  
q; solū gsecrata. Verū q; n̄ uideat hoc n̄ tū  
eē indecens, sed et planē indignū. Misi q; eū  
foraq. sol. 6. oīo certū uideb; reliq;as n̄ eē  
de eadē altaris gsecrati, patet primō q; nullus  
hac de re ap̄t; extat canon Ecclēsiastic; et q;  
in tanta templo rum, et altarium quasi in fini  
tate, et in numero numero id oīo admodum diffi  
cile ac penē impossibile. q; si aliq; q;ua uiguit q;ue  
tudo nunq; tū ea fuit, uel eadē tū, uel iure p̄p̄a  
ta. Tandem notandū ē p̄inde eē quo altari utano  
sua fixo quē portabili dūmmo gsecrati sit. M̄  
tenetū tū ita unū ē ut nulli nō liceat nec  
ex privilegio q; de licet ulli alior; sacrificare  
nec Ep̄scop; ut dispensare ut q;bat ex p̄p̄a  
tua Ecclēsię consuetudine. papa. u. et si ex grani eadē  
id port; q;u hoc tū sit iure Ecclēsiastic; nunq; tū legi  
illa hoc hoc facere nec uideb; moraliter p̄p̄a

co nūm vel queniens

DE ORNATU ALTARIS.

De <sup>qua. 22.</sup> ornatu et apparatu altaris re-  
quiritur ad celebranda missa

Primo sane in intelligenda de ornatu altaris  
ratio ex precepto Galia, nam alius satis gloriat ex  
maa rei, aut ex substantia ipsius vel sermōis vel  
sacrificii nullum esse nūm.

Primo igitur requiritur mappa, seu linteam, quo superficies  
altaris tegat. Ratio palla linea sup qua immediatē  
postea extendatur corporale, ita ut ante corporale  
minimum duae palle seu fobalia sup altare extendantur  
vel una saltem plicata. illa n. duabus simplicibus aequalis  
ita definitur ē cap. altaris palla de quibus lib. 1. licet  
olim inter corporale fuerint substrata fuer talia  
nunc in duas superficies et venas esse docent veteres  
Scholastici q quidem palla sint esse ex maā linea ut  
ex ecci docet sup. p. 100. missa 10 q. 2. n in reced ē esse  
benedictas cum nec ulla iure id habeat canonicis, nec  
consuetudine observet saltem universali. Ratio requiritur  
corporale linteam lineam ab Episcopo consecratū ut statuitur  
cap. 10 ulto. de quibus lib. 1. et docet. d. 10. in parte.  
1. 2. a. 3. cuius medium nō sit ornari serico vel auro  
in ora u. vel extremitate ut nō ē p. 10. sup. 4. p. 100.

cū fiat ab episcopo p̄ simplice benedictione sine ulla  
unthione exismatis potest miteri conuicti similitudo  
sacerdotibus et ordinariis competit. Superioribus religio-  
nū hoc a. traditio durat q̄ diu corporale manet  
integru. p̄ diuisione .a. uel ruptio nē amittit. Si no-  
tabili pars uel rupta uel sublata sit, eo nō quo  
decing de altari. Ex hac doctrina colligit Soares  
sine huiusmodi corporali sacrificare eē ex gure nō  
p̄ctm̄ mort. q̄ si p̄ctū hoc et ḡuetudo ē ualde  
grauis, et multū p̄inet ad huius serm̄. ueneren-  
tiam. De aliis u. p̄ctis duabz n̄ traditio ce-  
cluso ḡtempta fortē .p̄. m. n̄ ē. q̄to requirit  
palla minor, qua calix cooperit, et uulgo fihola  
uocata, quam Soares l. c. eodem p̄cepto dicit  
eē inuiam quo x̄m̄um ē corporale, atq̄ et b̄n-  
dicta, et linea r̄ad ē q̄a ē p̄da pars ignis.  
p̄ctū sentit Dominicus. 109. n̄ q̄to. dist. 13. q̄ 2. az.  
q̄to requirit lumen n̄ altari, seu lucer̄a aliqua  
ardens trine qua mis̄a dicere oēs .ss. dicunt .ss. p̄. m.  
ex ap. ultimo de celebratione missarū et ē antiq̄si-  
ma ḡuetudo ad honore x̄m̄i instituta et ordinata  
ad significandā uale p̄sentia illius q̄ ē lux uera  
legabo Durandus. lib. 2. de ritibus Ecclie cap. 3.  
q̄ res. ex quā m̄a debeat ḡstare hoc lumen. Quod  
res id n̄ dedarare Ecclie in ḡuetudine of eē, ut  
uere candela accendat, et ḡenis solat et lucerne  
in ex obo in ḡm̄ accendi, q̄ corā serm̄to ardeat

n̄ tñ fieri ḡsue nit ut tempore missa sola lucerna  
 accensa maneat et absq̄ ullo dubio sine necessitate  
 n̄ licet: n̄ illa tñ gaud ausim p̄bi lesali & demnare  
 eum q̄ n̄ne scandalo et ḡtempta, sed ex deuotione cū  
 sola hoc huiusmodi lucerna missa luceat et si hoc ip̄m  
 nunq̄ uaderē. Ego certe sine religione nunq̄ ausim  
 sui celebrare. Quam a. uel similibi maā nunq̄ oīo  
 adhibenda ē. Vna a. candela in rigore t̄cepti sufficit  
 coiter tñ duae adhibentur sunt, ut notat Jacoby. Frappij  
 lib. 2. aurearū. cap. 42. n. 2. Ac demū n̄ possū <sup>sc̄</sup> disti-  
 mulari ex oblata occasione graue illū abusu in su-  
 tessis, in q̄b̄ passim lucerna p̄ uenerabili scripto nec  
 noctu, nec inordini unq̄ excepto fortasse sacri fisci tempore  
 ut intelligo uidere solēt, q̄ p̄t̄ ut ego citra dolore  
 et stomachū uidere Galleng nunq̄ potui. Ita certa  
 ē abusu hunc castiganda in fage sacris canonibus  
 ut p̄fecto nosciam, an graui p̄llo forū locorū parochos  
 et alios paros quos eiq̄m̄ certū cura ē uindicare  
 possimus: si terq̄ q̄ ip̄i et iustici et priuati hoc  
 pessimē de hoc ip̄o abusu et loquante, et sentiant  
 quā. 62. An requiratur ad sacrificandū missala  
 syluestros. p̄o missa, et Mart. Nauar. n. 29. Sorey  
 et alii nullū afferunt decretū uel canonē in quo  
 hoc p̄scribit. Tm̄ q̄ colligunt hoc ex eo q̄ missale  
 uideat̄ instrumentū oīo unū ad lucēda missam



doctores ipse sacros canones id simulasse & suppo-  
suerunt iniquitate re moraliter ut qd sine eo  
celebraret. Sed qd si tunc facti qdna est ne-  
mori ut tota missa posset dicere absqz missali cu  
aliqz n sit pcepta nec et St Spirituale aliqua  
significatione nec p se regratio id ornatum altaris  
doctore ~~est~~ sacerdos illud relinquere & nihilominus  
n ea re moraliter tam gravi aca doctorem  
sua recedendum qz quam sane qdri mat pceptus Ecclie  
usq et memoria eorum et fidelissima fuitime labi  
ut acinde fieri n pt qz gravi scandalo et siculo  
in hoc parte ex exponat. fido leges attendere id  
q est rarissimi a e ut qz pot dicere tota missa  
hinc libro et ideo lex illa et cense si simpliciter  
lata q si in aliquo casu sacerdos est moraliter ar-  
tus se n erratorem sine libro an nihilominus paret  
liberum n accipiendo relinquere aliorum prudentiori iudicio  
na ego p eam doctorem auctoritate lianti dare n au-  
dec et in abunda et efficacia pbi sufficiencia n in-  
uenio

qua. 7. In et regratio crux.

Etiam de hac re pp. nihil dicunt. nec ullu anti-  
quu decretum sed tm in regulis seu ut uocant  
rubricis missalis et in ritibus missae uel p apud, uel  
supponit. Et hoc eorum ac merito ueruant boni et  
timoraliter sacerdotes oes. puto tm si ne glempta ca-  
uere n ea p more multiplicam pcepta q n

satis constant. quare obligabit sicuti alia ce-  
 remonia vel ritus missae merito in mirandus  
 alicui det scrupulus, q̄ more romano celebrat, ma-  
 xime hoc tempore post expressam declarationem  
 Clementis octavi <sup>summi pontificis</sup> hac de re ante quinquagesimam facta

qua. 65. In et quae et quarta in omnibus  
 Galliarum diocesis exterior mundities regatur.

Nullum hoc de dubium, quod ex natura rei in omnibus  
 diocesis regatur insignis et exquisita quaedam mundities  
 quam praecipit in noventibus fortius summus pontifex  
 in cap. iam. de custodia altaris. Cuiusmodi certe in  
 summa sua pro missae celebratione discretis pro  
 docet, in explicatis verbis ad crimen. et quod dem in to-  
 lerabile significans ex suo genere ad p. m. cui foetida  
 pro his subscribit Sylvestro. pro missa primo. q. 2.  
 et in Joannes. sect. 6. a quibus nec ego recedo si haec  
 sunt enormiter immunda, maxime corporale quod  
 et immediate corpus domini attingit. His utinam et in  
 his usis in locis non omnium maxime hiare non a solis  
 duntaxat sacerdotibus secularibus, sed raris et a reli-  
 giosis, ut non veraciter corpus et sanguine Christi eius ad  
 panem involueret quos honesto cupiam vicio non au-  
 darent sine rubore per emungendis naribus exhibere.

De vasibus sacris missae

qua. 66. quoniam sacra vasa ad  
 sacrificium regantur.







consequens meo reverentia tanti sermōi debitum  
 ut in di. caso salte in d. c. l. i. n. s. m. l. i. c. ut in  
 pontificati Romano. G. r. m. a. t. a. m. i. n. u. g. i. n. t. t.  
 dicit sic forte uteriq. q. u. i. d. e. a. l. i. i. s. n. a. s. i. s. a. l. t. a. r. i.  
 d. e. s. e. r. v. i. e. n. t. i. b. u. s. u. t. s. u. n. t. s. i. g. i. s. s. i. a. m. b. u. l. l. a. s. e. u. u. r. e. c. e. l. l. i.  
 m. i. o. l. a. e. t. s. i. m. i. l. i. a. s. e. d. d. e. h. i. s. n. i. s. i. l. o. c. u. r. i. n. t. d. i. c. e. n. d. u. m.  
 q. d. e. m. a. d. m. o. r. a. l. e. m. d. o. c. t. r. i. n. a. p. l. i. n. e. a. t. l. e. g. a. t. q. u. o. d.  
 n. u. l. t. o. r. o. g. r. i. u. m. l. i. b. d. e. r. i. c. i. n. i. s. u. r. b. i. s. r. o. m. a. b. a. s. i. l. i. c. a. s.  
 e. t. d. u. r. a. n. t. u. m. l. i. b. i. s. d. e. v. i. t. i. b. u. s. e. c. c. l. i. a.

De p. r. a. r. a. t. i. o. n. e. n. o. v. i. a. a. d. m. i. s. s. a. m. e. t. d. e.  
 u. l. l. i. g. i. s. s. a. c. r. i. s.

Quo. i. s. t. r. u. m. t. e. n. e. a. t. o. s. a. c. e. r. d. o. s. r. e. c. i. t. a. r. e.  
 m. a. t. u. t. i. n. u. m. e. t. l. a. u. d. e. s. a. n. t. e. m. i. s. s. a. m.

Dico primo neminem scio q. d. e. m. n. a. r. e. u. l. l. i. g. i. s. s. i. b. i. q. u. o. d.  
 s. a. c. r. i. f. i. c. a. t. a. n. t. e. d. i. l. l. u. m. m. a. t. u. t. i. n. u. m. s. c. i. o. a. d. v. e. r. s. a. r. t. s. a. n. c. e.  
 d. o. c. t. r. i. n. a. c. o. n. t. r. a. c. i. u. m. s. e. n. s. s. c. h. o. l. a. s. t. i. c. o. r. u. m. e. t. u. i. q. u. o. d. e. t.  
 p. r. e. c. e. p. t. o. r. i. m. e. o. p. a. t. r. i. a. p. o. r. s. c. i. o. t. u. e. t. c. i. u. m. s. c. i. o. r. e. g. e. n. t. i. u. m.  
 e. t. r. a. o. p. r. i. m. a. s. i. t. s. i. r. e. c. i. t. a. t. i. o. m. a. t. u. t. i. n. i. n. o. v. i. a.  
 e. a. n. t. e. m. i. s. s. a. m. u. e. l. n. o. v. i. a. e. n. o. v. i. e. d. i. v. i. n. o. u. e. l. s. u. m. a. n. o.  
 e. c. c. l. i. a. s. t. i. c. o. a. d. q. u. o. d. n. u. l. l. u. m. p. r. e. c. e. p. t. u. m. d. i. v. i. n. u. m. o. r. d. i. n. a. t.  
 n. e. q. u. e. u. l. l. u. s. s. a. c. e. r. c. a. n. o. n. o. b. t. e. n. d. e. s. f. o. r. t. e. c. o. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. m.  
 q. n. u. l. l. a. m. o. b. t. e. n. d. i. s. i. b. i. p. o. t. e. s. t. q. d. e. m. u. i. m. p. r. e. c. e. p. t. u. m.  
 s. a. b. e. a. t. n. a. m. a. d. h. o. c. u. t. c. o. n. s. u. e. t. u. d. o. i. n. d. u. c. a. t. l. e. g. e. m.  
 s. e. u. p. r. e. c. e. p. t. u. m. n. o. n. i. n. s. p. e. c. t. a. n. d. u. m. e. q. u. o. d. f. i. a. t. s. e. d. e. t. q. u. a.  
 r. o. e. u. e. l. q. u. o. a. n. i. m. o. f. i. a. t. i. n. p. r. e. s. e. n. t. i. q. o. f. a. t. e. o. r. q. d. e. m.  
 s. o. l. e. r. e. o. r. d. i. n. a. r. i. e. d. i. c. i. m. a. t. u. t. i. n. u. m. a. n. t. e. m. i. s. s. a. m. i. d. t. u. n. o. n.  
 s. i. t. u. t. s. e. r. v. e. t. o. o. r. d. o. i. n. t. e. r. i. l. l. a. d. u. o. s. s. i. m. i. l. i. a. e. t. n. a.

tutinū, rei tñ ut singula suis temporibz, acco-  
modatē fiat q̄a scilicet matutinū nocturnū &  
missa. u. diurna ex quo q̄ accidens regit, ut ma-  
tutinū frequentibz dicat̄ ante missa; interim tñ  
nec ordo hie p̄ceptū ē nec p̄ se intentū. Adde  
q̄suetudinē hanc sub ea rōe n̄ ē receptam: hanc  
a. multi viri docti et pii illam negant et p̄rogat  
q̄ uare minimē sufficiat ad hanc introducendam  
et sub tali rōe p̄suadendam plurimū doctorum  
auctoritas q̄a negs ab illis sufficere n̄ potest  
hanc q̄suetudinē p̄batā ē, negs et vobis illis satis  
videt̄ ab illis p̄spectis et examinatis et ut docet  
Xauar. cap. placuit. dist. 6. n. 18. n̄ ē fide cre-  
dendū multū auctoribz assensum aliquā q̄sue-  
tudinē n̄ ab eis efficaciter p̄bā. rō. et si  
darem q̄ tñ n̄ d̄am hanc q̄suetudinē legitime  
ē in ista tñ ad hanc aig transgressio n̄ est grane  
n̄ tñ q̄a ordo ille n̄ ē res magni momenti, nec ad  
cultum d̄i multū p̄cedat, negs ad uenerentiā serm̄  
negs ad aliū grane finē. Adde ad hanc ordinem  
sunt magis ēe r̄ceptū inter soras canonicas q̄  
inter missa et matutinū et tñ dicere matutinū  
post alias soras n̄ ē p. m. ex se ut suo loco cui-  
denter ostendā imō ut q̄ sciēter in hunc tñ bonū  
amici uentare cū ipso posteriorē aliqua sorā et  
postea nō sup̄plere priorē. In q̄s n̄ uisō ē p̄

m. the ntu matutinū q. e. pparatio q. dam ad de-  
 uotius dicendum sacru ut ait Nauar. sic p. imo  
 pro ex nauar. quo fundamento hoc dicit, rdo  
 pro qualis ut hoc pparatio in iis q. matutinū  
 recitant solie p. y. hora quarta, et eras circa  
 decima dicunt sacru. zho dico Nauar. ad sum-  
 mu p. bare hoc e. concilii. f. ff. ane. Rium nram  
 q. uis seram nix ullum ex theologis. seq. tenet  
 in illa expree. Franc. Joarez. to. 3. sua theologia  
 disp. 8. 2. q. 83. sect. 2. et d. soty lib. 4. 10. de iust.  
 q. 5. a. 4. et in idem nihil declinare inclinare  
 Syluester. p. 60. mima prima. q. 6. R. rdo n. obstan-  
 tibus Galbony dicit laudabilis in quementiis ac  
 de antiis facere eos q. matutinū cum laudibus  
 imo et prima p. m. dunt celebrationi missa.

Quae q. uot. et q. ly curis vestibus sacerdotes celebra-  
 tury. ubi. debeat.

Suppono sic tanq. artu. potuisse instituire etiam  
 peculiare uestes ~~nam~~ q. ly sacerdotes ut rdo  
 in sacru minime uis diuersas ab illis q. ly coeter. con-  
 dunt. et q. ly extra se diuina ubi n. licet. in qo  
 uidendu q. et q. ly ut utandu sit. R. qo sex eo  
 orig. mo uestes papinas. Amictum scilicet sup. humerale.  
 Albam, angula, manipulu, stola, et casula seu pla-  
 neta. Ita numerant in conc. remensi cap. 7.



ex quibus dicitur recte compositis resultat grauis p[ro]p[ter]  
ac deans ornatus sacerdotis p[er] missa q[ue] sane in  
eig[en]o ~~id est~~ vestimentis <sup>animo p[ro]p[ter] dicitur</sup> p[ro]ferenda oportet, na[m] q[ui]a  
e[st] p[ro]p[ter] na[m] veluti fundamentu[m] et liberali r[ati]o s[er]u  
indumento na[m] sed p[ro]p[ter] q[ui]a b[ea]ta ista optimas et  
sacras significaciones tum in ordine ad mores  
tum in ordine ad q[ui]a passionem, de q[ui]a d[icitur] libri  
refertur sunt, nec nobis uacat in illis immorari

Qua[m] Ex qua[m] ma[n]s debeant fieri s[er]u  
uestes.

Et in sacris Canonib[us] nihil certi ad p[ro]ferendum  
et ideo consulendu[m] e[st] usu[m]. sup[er] Summariu[m] tu  
et albam o[mn]i[um] consent e[st] lineam circa alia nec  
e[st]. q[ui]a de q[ui]a meminerunt. Solg. Soares s[er]u.  
3. dicit d[icitur] e[st] uel lineas uel lanceas, uel se  
ricas uel oloericas, uel ex ea quacunq[ue] alia ma[n]s  
dummodo apta sit ad tegenda[m] humanu[m] corp[us] tanq[ua]m  
ip[s]ius corp[or]is indumentum. Colores neq[ue] cert[us]  
sunt eos t[ame]n p[ro]feribit missale romanu[m] alios et  
alios p[ro] uarietate temporum.

Qua[m] An o[mn]i[um] s[er]u s[er]u uestes debeant  
e[st] t[ame]n d[icitur], et q[ui]a d[icitur] d[icitur] illar[um]

Ad prima[m] partem q[ui]a affirmatiue p[ro]fer  
net n. s[er]u t[ame]n d[icitur], ad e[st] alia uestis tanq[ua]m for  
ma spiritualis, et q[ui]a p[ro]babile e[st] a solo Episcopo

fangz principali hinc traditionis minister in  
 dre, competit in hoc ystu mang cuius <sup>et</sup> sacerdoti  
 Simplicii Sabenti a sede Apostolica ad id peculiare  
 privilegium ita docent Sylvestor p<sup>ro</sup>bo traditio  
 f. 4. et Soarez. l. c. q. addit. p<sup>ro</sup>bo mortale ee  
 si bacilla n<sup>on</sup> sint p<sup>ro</sup> receptissima ubiqz gentiu  
 et locoru Ecclie q<sup>ue</sup> consuetudinem.

Ad r<sup>ati</sup>o. Q<sup>ui</sup>dem q<sup>ui</sup> supra de aliis rebus altari  
 scilicet, et calice diximus. Unde si manica alba  
 oio separata p<sup>ro</sup>dit<sup>o</sup> traditio et licet postea assuat  
 iteru tradenda e<sup>st</sup> scilicet uero erit si anteqz figu-  
 ra vel forma destruat<sup>ur</sup>, uestis paulatim reficiat<sup>ur</sup>  
 et assuat<sup>ur</sup> pars aliqua n<sup>on</sup> tradita, q<sup>ui</sup> tunc temp<sup>or</sup>  
 censeo manere eadem uestis, accessoriu n<sup>on</sup>. re-  
 q<sup>ui</sup> principale ita paludang. Syl. Soarez. c. c. dom-  
 dico de cingulo si frangat<sup>ur</sup> in duas partes, et neu-  
 tra amplis sufficiat ad cingendum, q<sup>ui</sup> si u. alte-  
 rutra sit sufficiens manet traditio. Addunt. D. D.  
 hoc stolam seruire loco cinguli, q<sup>ui</sup> cingulu n<sup>on</sup>  
 postulat sibi certa figura, cum mo<sup>do</sup> seruiat ad cin-  
 gendum, ita in hoc stolam in manipulu commutari mo-  
 nimia longitudine n<sup>on</sup> impediat ueru, et q<sup>ui</sup> et manipulu  
 in stola si satis longus sit Tandem si uestes  
 duplices sint p<sup>ro</sup> exualici parte inferiori scilicet

et exteriori, singula partes benedictamantali si sepa-  
rent ab invicem, quia utraque est pro infra cosula  
stola manipulus &c.

qua. An explicata ex sacris vestibus  
debeant. sub p[ro]p[ri]o. mort. ad missam ad g[ra]tiam

De ex cordi doctorum h[ab]it[us] q[ui] sui ita q[ui]dem ut n[on]  
solum cor sed una duntaxat ex his vestibus si volun-  
tariè relinquantur, peccat mortaliter. Excepto fort[is]  
se casu necessitatis uno alterove ex minorib[us] cir-  
culo scilicet et manipulo. scolasticis ad h[ab]it[us] rei p[ro]ba-  
tionem afferunt afferunt cap. Ecclesiastic[us] dist[inctio] 23  
ubi precipit sacerdoti sub poena excommunicationis ut  
in sacrificat stola utat[ur] ex quo ip[s]i sumunt  
argumentu[m] ad caetera vestimenta à paritate  
eius efficacior in p[ro]batio meo iudicio est ex uniu[er]-  
sali, et ubiq[ue] recepto usu scilicet. Ont. v. n[on]at[us]  
p[ro]p[ri]o sa vestes esse munda et nimia immundities  
ingit Syl. p[ro]p[ri]o missa primo q. 2. ff. 3. e. v[er]u[m]. mort.  
alii putant esse n[on] in veniale nisi certi magis p[ro]-  
bat[ur] s[ol]licitudini g[ra]tiam.

qua. An p[ro]p[ri]o sit nudis pedibus, et  
coopto capite celebrare.

De primo nihil recipio, g[ra]tudo p[ro] et honestas lo-  
q[ui]t[ur] sine calceis, sandaliis vel cingulo, n[on] est sacrifi-  
candum sandalia. u. Episcopo[rum] p[ro]p[ri]a, sunt

Indulta. Circa utriusque prohibitionem in iure cap.  
nullus de hereticis dist. 2. quare pro se loquendo, non  
ut quod <sup>facto</sup> missa capite sine ulla celebratione absque  
dispensatione in se gratis admittas, aut necessitas  
exigeret, et dispensatio esset difficilis, docet de iustitia  
et iure missa primo. q. 2. ff. de. Hæres. et hæres. in  
pœ fieri sine gravi culpa suadere in tali, ut ab  
solle dū scandalū, secreto sacrificaret.

Qua. q. d. dicendum sit de sacris  
vestibus diaconi, et subdiaconi

Et nihil speciale occurrens, sed in servandam  
esse ecclesie consuetudinem, et si quod omittatur, cavendum  
est scandalū et q. d. m. p. h. ex hoc in n. aliquo gra-  
ve committi poterit peccatum. mort. aliter vero temp. sunt  
venial.

Qua. ff. de missa potest dici sedendo  
et non elevando, ex impotentia naturali

Et cum Isaac. q. 83. sect. 2. in utroque fori pœ  
ex rationabili causa summum pontificem dispensare  
cum ratione alia non est, si quod hoc non sint sacrificio con-  
traria, sed in decreta iure pontificis, supra quod  
constitutum est Romanus pontifex, semper in et in his dis-  
pensationibus curandum est, ut nullum sequatur scar-  
dalum.

De ritibus Circa missam.

Officium est totum missae sacrificium omnes  
partes singulas explanare, cum hoc plerumque  
20. copiosissime profecerint, et vix quibus in his  
morit difficultatis.

quae. An sacerdos tenetur sub jure et  
precepto omnia dicere et singula quae in  
missali prescribuntur.

Et ad hoc affirmat. conc. Trid. sess. 22. in  
cap. de observandis in sacrificio missae. ubi statuit  
ad presertim in prefatione <sup>omni</sup> quae, in principio missalis illi  
mandantes in virtute sanctae obedientiae, intellige  
exclusis privilegiis, et hoc est quod totum missae offi-  
cium et est aliter quodam sacra moraliter una missae  
ae religioso officio, ex variis partibus quae flata quo  
pro loquendo cum mutare, unde artificium est atque  
adeo aliter, mortale quod si notabilis pars omittatur  
X. g. Epistola evangelium, vel si male quod pro, sunt  
membra quasi principalia veniale ut si parum  
aliquid. Ex canone. ut sunt quod dicant, vel minimum  
verbum omittere est. p. mort. si id fiat ex culpabili  
negligentia. sed non videtur ego pro non ex levitate materiae  
et in his non est in. p. u. g. si nomen alicuius sancti  
omittatur, vel temporale tempore prescribitur oratio

illa quae uocatur conuictio, aut sane igitur oblatio-  
ne.

qua. An sacerdos possit ex privata  
deuotione missae aliqua addere, ut preces  
uel alia quae.

De ex conc. trid. et alijs q. n. q. minime et hoc ex  
grauitate suo maius esse quam si in priori defaltu, primi  
qua commissio ex natura rei est grauior quam omissio. ratio  
quia hoc genus peccati est magis expositum periculo sup-  
pressionis et erroris, ut monuit supra in materia primi  
precepti decalogi, quare necesse est aliquid facillime san-  
ciatur. quod non potest si materia sit alius momenti.

qua. An sacerdos dum se induit sacris  
uestibus debeat recitare preces illas quas  
ecclesia singulas per singulos prescribit.

De oio dicendum est. Et quantum ad illam  
omissio. Nauar. cap. 25. manual. n. 73. et sequens  
(quo cum tenet hoc cap. 29. q. 5.) respondet si  
oia omittantur sine graui et iusta causa, et sine ullo  
periculo esse. p. m. tenet si in praesentibus una uel  
altera. Ego si quodammodo absit non audeo tam se uera  
ferre hanc.

qua. An sacerdos obligetur ex precepto obser-  
uare oia ceremonias missae quae in altione  
quasi sunt.

De hoc praesertim eadem proportione expediendum esse

qua ex nōmō hīa pcedentia qd Trid. et sig. qd  
dicit qd nōmō et de hoc ritu discrete loquuntur  
et pōt pcedunt et de actio nibus ac de  
Pōt qd ita expedit, ut in tam gravi ministerio  
cōmōmāte fiant, et superstitiones vitent. Nihil  
gō sit addendum, nihil detrahendum.

Iua. ~~Annus~~ si liceat priuatiuē sacri-  
ficare.  
Constante cō catholico rō hīi qd haecetico rō  
impudentia missas priuatas (quas lulserus et  
post ipm Franzius ~~in~~ et alii edocitor ad-  
ducunt, et qd gmelia angularos uocant) licere dicit.  
Primo patet id manifesta cōri exemplo qd prius  
priuā missā instituit et celebravit in <sup>privata domo</sup> rō hīi  
tolo rō qd alio rō circa domos frangebant pō-  
thio. Sanctorū pontificum qd in psecutione et in-  
cripiti et foraminibz petra sacrificabat et qd  
amplius ē. s. lucianus feste Xmas. lib. 8. Ge-  
goria cap. 37. in carcere missā dixit, et suo p-  
rectore p altari uenit cum catenis gstrictus ceipit  
erigere n̄ possit quarto patet ex ppetuo quingō  
missarū in ecclia consuetudine. Multis. r. malis  
missa de priuata qd uideri pnt apud Bellarminū  
lib. 2. cap. 9.

qua In qua lingua seu idioma missa  
dici Debeat

Non uatores uolunt in uulgari dicendam esse, ne-  
rum ut in aliis orbibus sic et in hoc delirant di-  
cendum quod est cum conc. Trident. sess. 22. can. 7. mis-  
sam esse in uulgari lingua celebrandam. Quod  
notissimum est quod sacrificium si primum et p-  
rimo eius finem spectemus in officio ad instru-  
endum populum ut uulgando scilicet sed ad Deum co-  
lendum et ad inuestiganda regule beneficia non quod est  
necesse, ut populus intelligat id quod fit. Grauissimum  
porro in commodum quod sequeretur ex usu lingua  
uulgari in missa illud est quod nullo tolerato cum coen-  
tio celebratum quod non licet sacerdos italy loqui in  
Gallia, nec gallicus in italia, nec italy aut  
gallicus in Germania, nec latinus germanicus in italia  
et Gallia sacri ficare.

qua In quo in missa ora alta uoce  
dicenda sint

Non est sic quod si in tota missa sicut ualide  
alta uoce celebrari potest in quocumque modo uocis  
in genere ad substantiam sacrificii, et ora  
sunt ad ecclesiam arbitrium mutari sicut Episcopus  
in ordinatione ora alta uoce dicit, sed quod si  
in eo sita est, in contrarium institutioni Christi





vel umbra d' idolatria ut impientes impi-  
quant Ex hoc fundamento presentia Christi sub  
speciebus abunde et resubal quod negantur  
et mendaciorum scelerum communis i' sober-  
nitatem facti corporis Christi et circumgestatione  
et eodem aliisq' diebus. pessime n. cum  
potissimum diem oderant Garetia

### De ministro sacerdotis in sacrificio

Expeditum iam ad obligationes et tenentes ad  
sacerdote parum cuius sacrificii ministrum  
quoniam n. et ipse sacerdos indiget aliquibus vel  
saltem aliquo sibi in hoc augustissimo opere seruien-  
te, ideo pauca nunc de hoc ministro statuenda  
sunt, quem alij DD. inter missae ceremonias com-  
putant. Quaeritur. An ad missam celebrandam unus aut  
plures ministrantes sint veri

Ratio dubitandi ex solere sapia q' et refert  
Garetia, in caput hoc quoq' de hoc dicit. q' a-  
rit ut nullus sacerdos missam solemnem celebrat ni-  
sibus presentibus et sibi respondentibus. ita ratio q' ex  
hoc decreto sumitur e' q' a sacerdos in missa sapie loq'it  
cum multis, utam dicit dominus, respondit. unde sic dicitur

et oium circumstantiis. Indicat nos etc. Sic o  
obstantibus & iure excoisiois nam diuino iure sic  
nec precepti, nec prohibitiuū nriū cō se loquendo  
saltem unum ministrum, ita sentiunt cū. S. Gema  
zha parte. q. 83. a. 5. ad duodecimū argumentū theo  
logi cōs. Azor. tra. 2. lib. 20. cap. 29. q. 2. Soarez 163  
diss. 37. sect. 2. et gstat ex cō usu q. declarat  
uel nunqz ab Ecclia fuisse preceptum ut plures cont  
uel si aliqñ fuit gna gñuetudine generaliter re  
cepta uidentibz et gsentientibz episcopis, et summi  
pontificibz fuisse abrogatum. Ad decretū Soteris  
papa uariū uariū uariū. S. Thomas. l. c. quem mul  
ti sequuntur exponit illud de sacris solennibus sed  
uerā hęc expositio infirma ē qā impossibile ē  
miserā <sup>solennē</sup> sine altaribz paucioribz ministris celebrare  
Nam ut aduertit Soarez in hoc ipso gssistit dig  
solennitas atqz adeo ridicula papa permisisset precep  
tum de duobz ministris & gō solidis retroactis tem  
poribus qdam int. statuta fuisse ob maiorem re  
uerentia <sup>santi</sup> q. postea resus necesse necessitas  
et utilitas abrogant, tale ē hoc de quo agimz  
multiplicato. n. postea numero sacerdotu utile imo  
nriū fuit cum uno duntaxat ministro celebrare



Glossa ordinaria et alij DD apud Hponum ge  
dunt id fieri p̄o in casu necessitatis. Ipse u. Hpor  
Joarez et alij eor eor generat. q̄bz libentissime  
Subscriberos asserunt sine dispensatione expressa  
id namq; oio licere. Unde colligunt, q̄ si q̄s  
Hferemita p̄li q̄ solq̄ uiuere n̄ possit sine gra  
ni p̄to, n̄ tm̄ n̄ quodam, sed ne diebz q̄d̄ satis  
solus celebrare sine dispensatione. r̄o e q̄ illa  
non p̄t p̄m̄e d̄ca necessitas sed uoluntas nemo  
p̄t sua uoluntate institueretale mo uiuendi in  
quo q̄ eam q̄d̄ca q̄d̄ca q̄ ordinaria lege  
et expressu pontificis p̄cepti celebrat. It. u. si  
extra ordinaria de aliqua necessitate aliud urge  
at n̄ e oio implabile id fieri p̄o sine culpa tur  
pa auctoritas doctrina q̄na sua sunt rem sane ut  
curq; plabile: tum q̄ p̄cepti hoc fundat̄ solom̄o  
in q̄d̄ca q̄d̄ca q̄d̄ca et p̄d̄ca. quam merito  
interpretam̄ iuxta articulum necessitatis. Consulere  
in cam. D. sol. Joarezio et Hporio, et nullus unq; sa  
cerdos celebrat p̄ cuiuscunq; festi necessitate  
exceptis durtaxat solennissimis festis anni

q̄ uoluptas sit minister missa, et in quo  
cuiusq; ḡstiat officiu

quo ad primū q̄ se duplicem, unā q̄ ex officio  
ministrat. P̄o ordinis quo ad tale ministeriu ḡstiat

e. cuiusmodi e. diaconus et subdiaconus. Alius e. q. solum  
 ministrat ut laicus, ut coheret sit in missis seu sacri-  
 ficiis privatis. Quo ad istum q. utrumq. et solum  
 ministrum teneri ad ea servanda q. ecclesie ritus circa  
 solennem missam instituta sunt quantum ad ipsorum  
 munus attinet, eo modo quo supra de sacerdote diximus  
 secundum proportionem quandam et analogiam circa vestitus,  
 ceremonias, & alia actiones, in q. bus secluso contemptu, et  
 alio scandalo raro committitur. p. mort. cuius ratio e.  
 q. a ministrum hoc minus principale e. et quasi  
 accidentarium e. missa. Probatur in ab his mort. p. et  
 scandalum et contemptum et tunc, cum intermissio alicuius  
 rei aut secundat in grave aliqua ipsius sermone reveren-  
 tiam, aut si ea ob causam aliquid omitatur, q. magni momenti  
 in missa merito censetur. Ut si p. y. ob negligentiam  
 diaconi ministrantis calicem mixtum aqua mittatur.

qua. In diaconus evangelium subdiaconus  
 Epistolam solemniter cantando peccent  
 mort. si sint in p. mort.

In p. nativitate sua e. caetani, Sylvestri et uere fere  
 colit, quos in suis Scholasticis p.lectionibus Roma olim  
 sacros e. hoc hor. iam. u. mutata sua in tomis typis  
 editis, sequo oppositam suam, negativa, fuit olim Henrici

Gandauensis prima mihi uidebo magis cum hoc  
agruere, quia si ministri cum ordinando sacri-  
cantibus ad regnum et causa sua munera esse uide-  
re, sane non sit in statu. pluri mortali. agruit et  
cum uide, quia tales suspendunt ab officio, uerum  
quod sit de hoc sua secunda meo iudicio liberè  
teneri potest testimonio aliquorum doctorum fulta ratio  
est uelut tot damnatio. Solem quunt DD de epis-  
copo et presbitero si in p[ro]p[ri]o. mort. concionando, mul-  
ti dicunt illos peccare mort. multi negant sed  
sunt primū, cuius secundum uerū sit, mihi secun-  
di magis placent, quia benignius sentiunt, nam quod  
sunt duae opinionēs probabiles, ut probabilis tenent  
relicta probabiliori, ut sciam agerentis utalamus  
qua. ultimū ad quod tenent ministri  
mura laicus

¶ Hoc ad duo obligari primo ut uide sciant  
respondere, id est si nesciant, reuera inquit Joarez  
p. 82. scilicet ita non erunt ministri, unde quo ad  
hanc partem quid sit cum ministro atque sine  
illo sacrificaret. Ex quo colligere licet, quod de ru-  
ralibus illis ac paganis sacerdotibus quod toto anno  
soli celebrant quos sane sentit Joarez à graui  
culpa excusari non potest. ita tenent si ministri

ut in curia ipsorum nullus in et missa defectus  
 committatur maxime in porrectione vini et  
 aqua. Et hoc sunt q̄ uniuersim de missae  
 sacrificio atq̄ adeo de toto augustissimo  
 sermone Eucherii sermone disputare uolimus  
 nunc ad reliqua sermone gradum faciamus

Disputatio septima.  
 De Sacramento ordinis

Et quibus factum cum doctoribus de quibus illis  
 Ecclesia sermone q̄ ad bonum spirituale singu-  
 lorum fidelium gratiam dnm instituisse disputatione  
 prima. qua. rdo ostendimus. postulat nunc in-  
 tus ordo, ut reliqua duo aggrediamur ordinem  
 scilicet et matrimonium recte sermone citatis  
 i. dicitur appellata eo q̄ in republica Grana  
 ad bonum eorum uia sunt illud ut Ecclesia rite  
 q̄ legitimis q̄ ministros gubernet. hoc ut ex  
 multiplicatione fidelium numerus beatorum impleat.  
 Haec ergo disputatione de ordine sequenti de ma-  
 trimonio quantum et max necessitas oritur, et  
 tempore ratione disseramus. Ceterum disputant de  
 ordine ad. Scholastici in. mag. Grana in q̄to



dit. 24. doctor Hugelicus in supplemento  
ita parte. 1. & 27 usq. ad 41 fol. Et alii summissa  
in p<sup>o</sup> ordo. Mart. Xaari. to. itic. <sup>marugli.</sup> canfi conuentionu  
titulo de Soc. Sermto. folio 180 et in Eugenio  
cap. 25. a num. 69. Card. Bellarming. tomo 2to  
q<sup>o</sup> de Sermto lib unico et lib. 2. de Clericis  
a cap. 11 Greg. de Val. to. 4. disp. 9. g<sup>o</sup> g<sup>o</sup> g<sup>o</sup>  
Henricus. Henricus tomo 2 sua theologia  
moralis. lib. 10. Hor. to. 2. lib. 13. institutio n<sup>o</sup> a  
cap. 12. ad finem. Card. Pol. Pintz foldius et  
alii passim. Canonistae in variis titulis secreta  
rium.

Classis prima.  
De natura Sermto ordinis eiusq. partibus  
ac ordinum uarietate  
Qua I. qd sit ordo.

Variè à uariis Sermto Soc. describitur, manet à  
multis, minus explicatè à pluribus meo iudicio omni  
commodissime dixerit Sermto ordinis eo uerè man  
quadam conuentione magister alii signaculum con  
signum uocat) quo notatur alicuius exaltati ministri  
sui significat, et conuato ordinato uel exercandi corpore  
et conuentione q<sup>o</sup> uel administrandi aliquid in ordine  
ad illud quare male alij alii dicunt

potestate consecrari, quia sic est notus specificus et  
 soli sacerdoti competens, et ex hac descriptione uno  
 colligitur alterum est, scilicet hoc potest ac presen-  
 te institutum, sicuti prima quae Salong explicata ad  
 salutem et felicitatem propriam eius quae illud suscipit,  
 sed potius ad salutem aliorum in quos dicta potestas  
 exercenda est. Alterum quae colligitur est quod non hoc or-  
 dinis deductum est ab effectu, hoc est ab illo gradu in  
 quo certo veluti ordine ecclesiasticae dignitatis accepta  
 est hoc scilicet alijs instituitur.

Quaeritur 2. quae sit materia et forma huius  
 scilicet.

De materia singulorum ordinum commodius infra  
 nam circa singulos plures sunt difficultates, satis  
 ergo iam fuerit in genere nosse materiam huius scilicet  
 esse prae extrinsecam, aliudque nihil, quae traditione  
 vel alicuius instrumenti ut manus, libri etc.  
 In 4. hac instrumenta debent esse consecrata et  
 materia videbimus.

Forma ut patet in iis verbis quae ab Episcopo una  
 cum traditione materiae praefertur in modo impandi-  
 ficare potestatem de id est recte ut nimirum  
 significat ordinatum tunc se in usu potestatis exercere.

ne quasi otiosam acciperent. Ceterum  
et si invocatio sanctissimi Spiritus ex usu  
Ecclesie decentior in ordinatione adhibeatur ad con-  
trarium tamen forma minime prestat, ut ex eisdem  
advenit Val. puncto. 2. et explicat Conc.  
Florentinum in instructione armenorum et D.  
Tho. q. 37 a. 4. et s. idem ob causas alij a nobis  
explicatas

qua. 3. qua sit man. centralis in  
ordinatione presbiteri et Diaconi

Quo dubitandi est quia cum duplex man. exhibeat  
nimirum impositio manuum et correctio instrumenti  
ut calicis et patena in presbiteratu. Sicut patet  
in libro Evangelio in in Diaconatu. Probat utrum  
horum sit signora ut centralis man. centralis  
suppono. n. sic q. infra ostendam et  
Diaconatu. Sed vere precium diluere. Sicut  
Theologi in variis abeunt. Sicut D. Sotus in q.  
dist. 27. q. 2. a. 4. et q. dem alii manus im-  
positione supra sacerdotis de accidentate. Se-  
lam. u. instrumentorum correctione de con-  
trahere. notis ad id potissimum auctoritate Conc.  
Florentini in quo inter instrumentorum cor-  
rectione nulla alia assignata man. Contra

hinc et sine dubio multo canē probabilior ē. p. p. p.  
 Sola lectioe q̄ta de sermōe ordanū Card. p. p. p.  
 cap. 50. Confessionis polonica. Ballarmini. l. c.  
 cap. 9. q̄ oēs uolunt tam manus impositionē q̄  
 instrumentorū porrectionē de maam conthate  
 cuiq̄ hinc ueritas ut intelligat. Notandum ē  
 in ordinatione presbiteri duas ḡt̄ri potestates  
 unā ḡficiendī & Euegrian, alterā absoluedi à p̄bri  
 q̄ t̄r potestas in corp̄ d̄ri militum: p̄  
 has duas potestates dua sunt in ordinatione pres-  
 bitero-ū p̄cipua caeremonia una qua ḡp̄s  
 porrigit futuro sacerdoti patenā et calicem cum  
 pane et uino s̄ice x̄ti. Hęc potestato offo-  
 rendi sacrificiū Altora ē qua post missā Ep̄sco-  
 p̄ manus imponit eidem hęc dicens Hęc p̄.  
 Sancta quorū remissiois peccata. Et calora.  
 Hęc sic explicat. q̄ utramq̄ caeremoniā de con-  
 tualen et p̄ una ḡt̄ri unā p̄altoran n. alia po-  
 restato sine potestā q̄ alto uis ḡstionis ē) sint duo duo  
 caracteres siue unq̄ tm. adde atq̄ idē p̄rimus  
 in r̄a caeremonia tm extordato. p̄bato p̄rimo  
 ex scriptura q̄ p̄sim p̄ simbolo extorno

ord. ordinationis assignat impositione manuum  
altorum. 6. 14. et 16. ~~inter~~ prima ad timotheum  
7. et 8. ~~ita~~ ad timotheum 4to et 5to <sup>ad timotheum</sup> ~~ita~~  
ex patribus. et. Concilii dogm. longo ordine collat.  
1. c. addo. 2. 15. q. in 4to. dicit v. q. 11. de alim.  
impositione manuum dare gratiam servitute ex  
quo sequitur esse partem serviti. Nec mirum utri  
videatur q. illa dua caeremonia dividantur, quod cum  
gentu et 15. dicitur has duas potestates et  
unam dedit in cana cum dixit hoc facite etc.  
altero post resurrectione, cum dixit facite  
s. sanctum etc. ex q. n. potest imo et debeat  
Ecclesia dividere, et una gferre post alia ad  
obsequium in oppositu allata facili solutio e. pri-  
mo. n. responderet philosophus argumentu a par-  
te negativa nihil valere nihil. n. geludit, concilium  
tm meminuit unig caeremonia q. altoru excla-  
sit. 2to. ut retorquere argumenta et concilium  
tm concilio opponi. Concilium. n. cartaginense  
tm assignat impositione manuum q. valet q. domi-  
nicu soltu hoc consequentia q. p. necesse instra-  
mentorum ~~est~~ tm extrinseca et hio q. cate-

gonicè & conc. & florentinu n expli misse lo-  
 tum ritum, sed tm partem, idq; eo concilio ut  
 assignaret p manū rem aliquam subsistentem qua-  
 lis ē patena et calix n. a. manuum impositio.  
 Ex dictis fle et colligetur qd dicendum sit de  
 diaconis primi n. diaconi vere fuerit ordinat  
 ad qdam ministeria p manus impositionē n. a. ad  
 legendū Evangelium qd tunc n. orat opus, nunt  
 f varias ceremonias ordinant ad usua mi-  
 nisteria. Credibile a. ē. qdum instituisse ordi-  
 nātū n. qdam in particulari, sed gene-  
 ratim monendo Eplos ut ordines pferrent f  
 ceremoniā instrumentorū qbz significatio singu-  
 larū potestas ut aduertit et Bullar. cap. 9.

qua. q. q. et quot sint sacri ordines

Et inter eos recenseri sacerdotium 2. dia-  
 conatū. Sub diaconatū feculatoratū, exorcis-  
 tatū, lectoratū: et hostiariatum. Ex  
 qbus cū ordo sacerdotum duplex sit. Et summo-  
 rum scilicet p. Episcoporum et minorū. f. sim-  
 pliciu sacerdotū faciunt qdā octo ordines qbz  
 octo aliq addunt corona seu primā tonsurā

et sic sicut nonne or. verum qd multa ex his  
dubia sunt dicam de singulis qd brevisserunt  
qd mihi veris ac probabilis videtur.

Qua. 5. An Episcopatus seu ordinatio  
Episcopalis sit scriptum.

Suppono ordinem presbiterorum seu sacerdotum  
eo vere ac proprie scriptum de hoc n. nullus  
oio o. or. ed. q. 70. ait dubitare. De Episc-  
opatu u. lit. e. ingens. Canonistae novem or-  
dines constantior et mordicus asserunt hoc o. Sep-  
tuor illos ceteros receptos, et praeterea Episcopatu  
ac coronam. Durandus, Valdensis, Caietanus, Medina  
Navar. Pollar. et Vat. et quidam alii octo numerant  
s. septem dictos et Episcopatum. D. Tho. in 3a par-  
te q. 37. a. 2. et antiquiores Theologi oes ut  
Hensis, Albertus magnus, s. Bonaventura, Richardus  
Sylvester, Azor et alii negant ordinem Episco-  
pate eo vere et proprie ordinem qd sit scriptum.  
Certo mihi hoc ita. s. Thomae semper visa e mihi  
colorum multo probabiliorum tum qd fuit semper ve-  
terum Scholasticorum tum qd Conc. Florentinum in  
aethere fidei sub Eugenio 4to numerat ex p. fesso fm  
septem ordines, assignans singulis sua manam

Et forma q. idem uideles esse g. u. mare. Tnd  
 l. 23. can. 2. Si quis dixerit inter  
 sacerdotium n. ee in ecclia catholica alios ordines  
 et maiores et minores q. quos ueluti q. gradus  
 quodam in sacerdotium tendat. anat. h. m. a. s. i. s.  
 ubi n. eo iudicio sacerdotium satis clare g. s. t. u. l. u. s.  
 supremus ordo q. q. d. e. m. i. t. s. o. r. m. t. a. m. et g. r. e. q. u. e. l. o. r.  
 in g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. n. i. m. p. r. i. m. e. t. n. o. u. s.  
 d. e. r. a. t. e. r. s. e. d. e. t. c. a. r. a. t. e. r. s. a. c. e. r. d. o. t. a. l. i. s. h. m. o. x. t. e. n.  
 d. i. b. u. s. i. n. c. o. n. s. e. c. r. a. t. i. o. n. e. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. a. d. n. o. u. a. p. o. t. e. s. t. a.  
 t. e. m. e. t. i. n. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. m. u. a. m. h. i. s. e. s. i. c. c. e. r. t. u. m.  
 In episcopo g. r. e. c. r. a. t. o. e. e. q. u. a. d. a. m. s. p. i. r. i. t. u. a. l. e. p. o. t. e. s. t. a.  
 t. e. m. q. n. e. e. i. n. s. i. m. p. l. i. c. i. p. o. t. e. s. t. a. t. e. q. u. o. m. a. i. i. u. r. e. d. i. u. i. n. o.  
 episcopus e. o. r. d. i. n. a. r. i. u. m. n. i. m. i. l. i. t. e. r. d. u. o. r. u. m. s. e. r. u. i. t. o. r. u. m. g. r. e.  
 c. e. n. d. o. r. u. m. o. r. d. i. n. i. s. n. i. m. i. u. m. e. t. g. l. o. r. i. a. t. i. o. n. i. s. q. q. d. e. r. a.  
 s. i. m. p. l. e. x. s. a. c. e. r. d. o. t. p. r. e. s. t. a. r. e. n. e. g. l. Vnde forte n. u. o. c. o. l. l. i.  
 g. i. s. e. u. n. q. i. n. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. a. g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. s. i. n. e. d. e. b. i. t. a. g. l. o. r. i.  
 a. t. i. o. n. e. s. i. s. i. t. i. n. p. l. o. m. o. r. t. n. o. n. a. m. o. l. p. e. c. c. a. t. i. a. m. m. o. r. t. a.  
 l. e. p. e. n. i. t. c. o. m. m. i. t. t. e. r. e. q. a. s. u. e. e. p. i. s. c. o. p. a. t. u. s. s. i. t. o. r. d. o.  
 s. u. e. n. i. i. n. g. l. o. r. i. a. i. u. r. e. d. i. u. i. n. o. s. q. g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. m.



nona et sexta Spirituali potestas qua digni-  
tate servata tanquam ad id ordinarius minister  
constitutus potest conferre

qua. 6. An diaconatus sit servatus

Quod non est certum ex fide an sit servatum tum quia  
non potest evidenter deduci ex verbo divino scripto vel  
tradito tum quia nulla extat sententia expressa eadem  
determinatio. Quod tamen admodum tamen est probabile dia-  
coni ordinatione esse servatum tum quia ita docet eorum  
theologorum uno excepto Durando in 4to. <sup>dist. 24</sup> q. 2. et  
Cuncti tamen in 2o. opusculo tractata. 11. q. dicunt so-  
lum sacerdotium esse servatum ordinis tum quia. S. Paulus  
semper facit mentionem diaconorum cum episcopis et cum  
sacerdotibus 2o. ad timotheum. 3. ad philippenses primo  
et ad titum. primo intelligit non nomine episco-  
porum et presbiterorum sed nomine S. Joannis Chrysostomi in  
commentariis super locum. tum quia aliorum. 6. in quo dia-  
coni ordinantur. S. magis impositione sicut episcopi  
et presbiteri. tum domum quia diaconatus semel re-  
ceptus nec amitti, nec repeti potest, quod imponitur ca-  
racterem quod est servatum.

qua. 7. An subdiaconatus sit scriptum.

Et hoc est valde probabile tum quia hoc dicitur  
Theologorum doctrina antiquorum et recentiorum ex-  
ceptis solo Durando et Cautano tum quia videtur  
imprimere caractere, cum sit irreversibilis, tum  
quia est annexum ut colonne notum castitatis.

Obiit enim magistro Ananiam in qto. dist. 24.

Subdiaconos antea tempore non fuisse sed postea  
nec ab Ecclesia introductos fuisse. Et hoc est fal-  
sum cum S. Ignatius martyr q. Aporum tempore  
floruit in Epala ad Hieronem meminisset eum  
ordinum et singularissime et subdiaconatusque

qua. An quatuor minores ordines sint  
scriptum.

Et de his est maiore difficultate quia nec ita est  
certa ratio sicut de aliis et eorum ordinum munera  
sunt multo prioribus leviora.

Nilominus tamen est probabile quod hoc est scriptum  
tum quia illi veteres theologos ita id tenent  
et multi gravissimi ex recentioribus. S. Thomas

q. 37. a. 3. Victoria, patrus à Soto. Hic vas-  
quetz Soes. Eccles. to. 7. onelis. 6. f. Val. sun-  
t. c. nullo qto. tum qd ita videtur de cere  
Cone Florentinum postq. n. dixit ordinem  
eo sexto scriptum, statim subiungit sacerdo-  
tiū draconatū ac subdiaconatū, et ad idem  
de aliis ordinibus intelligendum esse et  
Tud. sess. 23. cap. 2. numeratis. 7. ordinibus  
statim cap. 3. absolute docet ordinem esse scriptum  
Quem qd et si ordines n. pot. iterari, qd impri-  
munt caracterē: qd sunt scriptum.  
Obiicit si qd maiores tres ordines, et quorū  
minores singuli sunt scripta, qd n. ornat septo  
sed tredecim scripta. Et negando sequentiam  
qd qd in singuli dictora ordinem sint scripta  
centenq. in unū ac merito unum duntaxat scriptum  
vel genere, vel specie q. efficitur docet. Valentia  
l. c. vel qd ad unū finem oīs referant, q.  
qdem ē vel cōs. consecratio Eucharistia, vel ipsum  
sacerdotium, sicuti supra in simili docui de spo-  
ciabus Eucharisticis. Dices. ito si si quorū minores  
sunt scripta. qd q. illi sub. p. ut in. q. dicit mortal. b.

sequela. a. videtur id modum dura. Et conce-  
dendo sequelam maioris. Et minoram dico eam quodam  
valde quodam dura sed tamen et valde vera.

Qua. In prima tonsura sit sermo  
pugnans ut hoc cum canonistarum statuta cum statuta  
Theologorum et summittantur, illis mordicus defen-  
dentibus ad verum et primum ordinem scripturalem: His  
mordicus negantibus dicentibusque de preparatione  
tamen ad ordines et hoc sola est tenenda vera statuta  
unde cum conc. Florent. cum numerasset 7 ordines  
et singulorum maiorem et formam distinxisset non mani-  
nit prima tonsura. quare cum in capite conti-  
nua de qualitate ordinando in de per prima tonsura  
sacerdotii ordo clericalis, ibi nomen ordinis latius  
accipitur quatenus scilicet de per prima tonsura  
accipitur destinatus ad ordines et separatus a statu  
laicorum.

Qua 10. An oves et singuli ministri de-  
beant nunc maiorem sui ordinis tangere ita  
ut sic status sit centralis

De Honoris in q. 24. a. 5. ad 3. huius argume-  
ntum refert quodam versisae statum immediatum

infrumentorum cuius ordinis centrale n̄ esse  
sed satis eē man ab Episcopo porrigi et ostendi so-  
lus et Victoria gatum hunc neq̄ sentiunt ita eē  
n̄rium ut si omittat ordinatio sit nulla. D. Thomas  
l. c. Caetang, Valentia, et meliores dō. sentiunt  
hunc gatum eē cō ordinationi centrale q̄ et  
satis luculenter pbat usus, et sane n̄ eē tutum  
mi ne tam gravi et in qua oīa uia eccl̄astica  
dicunt (accipiat in manu Episcopi) esse à communi  
cū s. Thoma et aliis oibz melioribus recedere, fa-  
teor interim n̄ eē n̄rium hunc gatum matema-  
ticè fieri simul cum forma, sed moraliter in eo-  
mo quo in sermōe de baptismo docuimz moraliter  
simul tere fieri et abluōne infantis, et gatio-  
nem forma baptu matris. Adde tñ n̄ eē admodum  
scrupulose pcuranda ut à sacerdote futuro gos-  
tia patena sup̄ imposta secundum se attingat q̄  
hoc ipso quo attingit patena cū calice moraliter  
censeo ipsa et gosia tangi sicuti hoc ipso quo at-  
tingit calix moraliter censeo et attingi uinū li-  
et p̄ se p̄rie loquendo n̄ gtingat q̄ id eē

In dixerim, ut occurrerem scrupulosis quibusdam  
 quibus & suscepto iam ordine ministerii miserum  
 nexari solent et gaudio dubio verum an se  
 ordinati sint. Semp̄ in contrahendo est ut ista  
 solutio se tangant.

Cassia secunda

De effectu, ministro, et susci-  
 piuntibus sermone ordinis

Quaest. II. quod et quotuplex sit effectus  
 cuius sermone.

Breuiter (pleraque enim verba ex alij dispu-  
 tatis clara sunt) duplicem esse effectum ordinis  
 primum est spirituales seu potestas eorum perpetua  
 in cuius signum imprimis character animae in-  
 delibilis ut docet. Cone. prid. sess. 23. can. 4.  
 2dus effectus est gratia gratis faciens seu augmen-  
 tum gratiae qua ordinati possunt rite fungi suo mu-  
 nere. utrumque negat et pernegat Garotius, sed  
 suo more insaniunt. Somniant enim ministerium  
 ecclesiasticum esse simplex quod quoddam officium quod possit  
 dari et auferri ita ut quod hodie fuit episcopus

erat ut minister pastor et iudicans.

quae. 12 q. 5 ut minister ordinarius sui  
symbi.

Et ad hoc conc. Trid. l. c. sess. 23. can. 7.

Et solum episcopum, et plura manifeste vi-  
no ex scriptura in qua utiq. legimus ministros  
aliquos ecclesiae ordinatos nisi ab illis vel certe  
ab iis quos ipsi in episcopos consecraverunt ut  
Timotheus et Titus. aliorum. 6. et ad Timotheum  
primo et 2do et 4to. 2do docet id ipsum  
unanime gloriari omnes in hunc sancti patris, sed et  
Theologi scolastici, quos longe reme recenset  
Greg. de Val. disp. 7. q. 3. puncto. I. ubi placet  
id ipsum praeterea in sacra catholica iam  
ante ab annis amplius mille et quingentis fre-  
quentatur. Caterum nomine ipsius in solis  
et alijs magis episcopis sine uti p. magis, sive titu-  
laribus sit, sive depositis, interdictis, excommunicatis,  
suspenis, irregularibus, imò et degradatis ac de-  
nuò et consecratus factus ita placet ut si talis epis-  
copus ordinat, ordo oim valeat, ipse in ordinis

gravissime et recet toties quoties etc. s. Thomas  
 in 4to. dist. 25. Bonaventura, Richardus Angely  
 Sylvest. et Victoria, Sotus et alii etc. apud Al-  
 monsu Vinalium in suo candelabro aureo de  
 hoc sermone titulo de hoc ministro ff. qto  
 q. uo. 13. An possit extraordinaria catho-  
 et p dispensatione alig gferre sacros  
 ordines qz episcopus.

Summu pontificem p se gaudere et quasi  
 committere ut Cardinales presbiteri, et abbates  
 gferant minores ordines et qdem quo ad car-  
 dinales id iam q suetudo obtinuit q ut in gl  
 Sotus. dist. 25. q. 1. a 1. dubio primo, et optima o-  
 minie in corpore abbatis. u. id gessu o in iuris  
 Canonico. dist. 6 q. car. quonia et extra de afate  
 et qualitate ordinandoru salu in o q locat  
 abbas patermitanus in caput quato extra de ghu-  
 tidinis pte quavis et simplicia racione p-  
 conferre p-ina tuncura na p-terqz nullam g-  
 saj ampt roen nullu sane p- de no g-  
 etc.



per privilegium patris in Sicilia usus, fateri in ex  
communione romana pontificis id sacerdoti licere, imo  
et quatuor res minores ut tradit ex meliori sua Di  
drey Conarunias libro primo variarum q. lina. cap. 10. r.  
10. Quod si pontifex eidem simplicii sacerdoti potest  
ex plenitudine potestatis et diaconatu et subdiacona  
tu simplici sacerdoti committere. S. Bonas et alii com  
muniter negat. Victorius in summa. n. 139. dicit  
se bullam quandam q. de hoc iudice fauentem parti  
affirmativa quam videt in tali causa factum esse  
q. et Hysponey Vinalens credit se verum, fortis  
et ego se eadem iudicem subscribere nitorum a  
eoi sua recedere si iudice carere aliqua temeritate  
qua. 14 q. l. reg. ad ordines velia ste  
rendos.

Quod iudicatio non episcopi tunc fieri a tribus episco  
pis videtur ex apostolica traditione cuius testis e. pri  
mus Canon Historiis q. reg. in conc. Niceno can.  
4. et in 2. 3. q. conc. Carthaginensi, sed de hoc  
de pluribus disputandum erit cum de variis hominum  
classibus agemus. Quod si a alijs episcopis gerat  
ordines in p. m. vel israelitij aliqua censura Ecclesiastica



usq[ue] r[ati]o n[on] requirit in lasciviente serm[on]em in fine  
q[ui]a serm[on]em r[ati]o requirit aliqu[od] aliu[m] ius su[m]m[um]  
his serm[on]em enigma[m] e[st] matrimoniu[m] q[ui] fit p[er] mutuu[m]  
q[ui]sensu[m] g[ra]tentiu[m]. Non a[ut]e[m] tunc, q[ui] p[er] serm[on]em aliq[ui]d  
dabo potestas aliqua q[ui] e[st] prior alia, ut in baptis[m]o  
dabo potestas ad suscipiend[um] reliqua serm[on]ta, et in sa-  
cro ordine dabo potestas ad serm[on]ta ad ministranda. Debe-  
t[ur] p[er] d[omi]n[u]m solut[ur] l[ib]er. 25. q[ui] 2. a. 2. et Xavar. cap. 25. n[on] d[omi]n[u]m  
in romana declaratione concilii videntur sess. 23. in decreto  
de reformatione. cap. 4. et sequenti docent ad valorem quic[un]q[ue]  
serm[on]i sufficere in uero intentione scilicet illa. e[st] in-  
terdictio suscipiendi d[omi]no in iure p[ar]ia adu[er]sate  
q[ui] requirit potes[te]m ac data ioc[un]dant[ur] uniuersali, et  
intelligenda de o[mn]i[bus] ordinibus. Sunt q[ui] existunt de  
o[mn]i[bus] uerum e[st] docent nihilominus cum cui ante usua-  
tione maiores ordines p[ro]hibent q[ui] tenent ad seruandam cas-  
titate[m] ordinib[us] sacris amoveri, sed libere eos p[er] h[ab]ere  
ad matrimoniu[m]. S. P[er]sonas nihil de hoc dicitur. Q[ui]  
Sard[us] et alii ad modu[m] p[ro]hibere resp[on]dent sed d[omi]n[u]m  
h[ab]ere e[st] ueram doctrinam t[ame]n u[er]a e[st] in minoribus ordi-  
nibus q[ui] q[ui] p[er] q[ui]s u[er]a sacri canones et ord[ini]s et  
laborator u[er]a h[ab]ere annos p[ro]hibent n[on] minus  
q[ui] p[er] maiorem ordinem t[ame]n solut[ur] uolunt hanc u[er]a  
t[ame]n q[ui] de consuetudine p[ro]hibent h[ab]ere n[on] u[er]a.

de necessitate Testi divini aut scripti. Et maioris. u. or-  
 dines requiritur. unus vero per notam continentia q. si  
 ordinari sibi sunt auctoritate similiter ad episcopatum. Et cu-  
 ra per animarum pastoralitate q. in eo prescripte.

quae. 16. quales conditiones debeant esse ordinandi  
 ad hoc ut licite et valide ordinentur.

Multa haec de re constituta in titulis decretalium ma-  
 xime in titulo de aetate et qualitate et temporibus  
 ordinandi. Ex inter quibus certa aetas, certa anni  
 tempora, certa alia qualitates, ut libertas, et integri-  
 tas mentis et corporis: testimonia item bona et sufficien-  
 tes scientiae ad unam quaevis ordinem, ita ut nulla  
 obstat censura aut irregularitas. Quomodo. u. q. peccat  
 in susceptione ordinis et incurrit irregularitatem  
 aut suspensionem reservandam s. in prima r. de censuris  
 non nisi p. iudicando et p. iudicando. Satis nam est q. pri-  
 ma censura requirit aetate septem annorum completorum. dist.  
 27. cap. in irregulari. de. quam aetate s. aetate s. iudicandi  
 et bo. aetate localis aetate et sufficientem p. minoribus ordinibus  
 ex eadem distinctione. nullus. u. vel prima censura ini-  
 turba iniuriam aut et in minoribus ordinibus p. iudicandi ante  
 17. et annu. et sufficientem obtinere ut expressa deat. conc. p. iud.  
 supra. c. cap. 6. nullus. u. ad subdiaconatum ante. 22.  
 ad diaconatum ante. 23. ad presbiteratum ante 25. annu.

salto nactu pmovento nigr. de conc. cap. 12. si  
quili. a. si ordinis p. fensorum nitoralia et n simul  
gferantur ni aliud episcopo magis experia nideri.  
cap. 10. ibide. promoti ad oes subdiaconatu si p. an-  
no salto in eo n sint ex oricaly ad alio non gra-  
dum ascendere n p. militate ad presbiteratu m de  
ma n assumato ni bonu habeant testimoniu morum ac doc-  
trina et n Diaconatu ad minus integru anu mi-  
nistrant. ni eum uolunt <sup>receptis aliis ordi-</sup> ~~al. 14.~~ D. nigr.  
duo sacri ordinis eodem die n gferant et regula-  
ribz cap. 13.

Qua. In et quo ordine sacri. ordinis  
gferendi sint

R. oes gradatum gferentes ea ab infimo scilicet  
hoc e prima tonsura usq. ad sacerdotu vel epis-  
copatu eo ordine quem nos supra nos posuimus et  
ponit. s. Ho. m. q. d. ut. q. 2. a. r. quare an ponit  
eodem die oes minores ordines gferri eodem die  
p. affirmatiue ex glossa in caput de eo q. limita-  
tibus p. n. m. itang ni p. g. riu alicubi g. s. u. e. m. e.  
receptu act qua n seruata p. r. a. r. g. r. a. n. e. s. e. n. t.  
dalu. si quare r. d. an liceat dare et accipere  
plures minores cu aliquo maiori ordine  
uel duos maiores simul. R. cu Innocentio et

offronsi in caput dilectus de de tempore ordinandorum  
 nunquam id licere in cum expressa romani pontificis  
 dispensatione qd si secus fiat, gferens episcopus scienter  
 iudicio deponi dicit. sc. Si qd res ista qd sit locus  
 proprius gferendorum sacrorum ordinum. Pat. contra  
 DD. qd minoras sicut episcopum gferre in quavis  
 Ecclia sic casana, maiores. u. in sola Ecclia episco-  
 pali. Verum vidi ego oppositum in flama urbe Roma to-  
 to anno fieri ubi episcopus summi pontificis vi-  
 carius in collegiis maxime Germanico, Anglicano  
 et Graco singulis diebus dominicis et festis oes eos  
 ordines conferat. scilicet a. qd minor temporibus  
 in Ecclia episcopali papa qd e Basilica. s. Joannis  
 Lateranensis

qua. An ordinandus nris daboat  
 ea viri

Quia unum veritate vere divino ea de necessitate  
 sancti ordinis ita soly. in q. dicit. 25. q. 1. a. 2.  
 et alii oes Romani saig assignat. D. Thomas qd in  
 ordinibus intrinseca includit et significat robustas  
 aliqua et eminentia gradus, mulier. a. Et intrinseca  
 statu subiectio nis et in sexu feminino n pot ulla

significari eminentia. I. Roma fauent ord. DD.  
q̄ ueteri ordo atagrigaru q̄ solit fuerunt mu-  
lieres ordinare. Id obicit glossa in can. Draconica  
22. 27 q. 3. meminit diaconizaru et p̄. sebo  
illas ordinari ante annu 70. Item dist. 32. can.  
mulieres sit mentio presbiteraru mulieru apud  
Gracos ad hanc obiectiōe responde <sup>supra</sup> in mas de  
clauibz Euba in addo Diaconizas illas n̄ habuisse  
ordine ulla sic in fuisse uocatas, q̄ erant femi-  
nae diuino obsequio singulariter deputatae in instru-  
di p̄ certim mulieribz catechumenis p̄ tablis ob-  
p̄icatu diuiturioris q̄ cohabitatiōis sacerdotu cum  
illis presbiterae. u. dicebantur mulieres <sup>900</sup> femores  
seu uiduae, quarum custodia res p̄da Eccliae commit-  
tebatur ut notat glossa ibide.

qua. quam p̄ona in euerat iam ordi-  
nans t̄m q̄ ordinatq̄ i iura Ecclia  
p̄ breuiter nam de hoc et alia cū Syluestro p̄bo  
ordo. sho. ff. 8. ordinatū ante in iusta et p̄scripta  
i Canonibz uelate t̄re suspendi ab executione illius  
ordinis quā suscepit usq̄ ad legitimā uelate n̄ t̄  
e iuso facto suspensū ut existimat multi et graues

DD: q. si ante exequato ordine peccat mortaliter  
 tunc quoties n. in officio irregularis n. prius  
 a superiore suspendat. Episcopus. n. suspendendus e.  
 a collatione ordinu. Item si ordinans fuerit or-  
 dinet indignu, siue postea hoc indignitas nascat  
 ex moribus siue ex defectu scientia dicit. S. Thomas  
 peccat mortaliter q. a d. nec et ecclia infidelis  
 cum hoc in maximu uergat detrimentu ecclie  
 et animaru. Verum non tunc multi ad huc grauig  
 hac in re dolunt uicarij episcopi et uicarij exa-  
 minatores q. uel sua negligentia uel corrupti mu-  
 nusculis ut caris sit implent domu deq. passim in-  
 docti et impti ministri. Sed q. d. si magis tot boni  
 et docti n. requant quot nri sunt. Et glossa  
 dist. 22. malig. s. paucos bonos et aptos q. multos  
 malos adiungo ego q. si sacerdotib. sancta et inro-  
 cantis uita sint minore uera habenda ad doctri-  
 na q. moru. facile n. tales q. ipsis doct. in eru-  
 ditione sacriant et compensant sanctitate uita.  
 Summo t. et si ipsi nimis indocti n. sint, pier-  
 hui si ad cura animaru applicent.



lassis ultima.

## De Annexis sacris ordinibus

Ad ea de quibus Sabina disputatim reuocantur. Nam  
fatis iis ualde cognata et affinia dogm. et aliqd  
statuendum uidentur in sequentibus et quasi gemitoribus  
ipso ordine iam suscepta.

Quo. An quis Clericus teneatur ad gestan-  
dum Sabitum.

Et ne sit periculum euidentis mortis in certis locis  
et temporibus ut e. in huiusmodi et multis et raribus  
nra Germania, oem sacris ordinibus initiatus, uel in fici-  
um Ecclesiasticum Sabitum teneri sub. rito. mort. gestare  
Sabitum Clericalem, quo commode à laicis et secularibus  
discerni et distinguere potest ita et eor. n. mo. Heolo-  
gonum, sed et Canoniarum ista qua reuocet Nauar.  
cap. 25. enigi. n. 110 et. Val. l. supra. c. et Sabitum  
expressum in iure canonico cap. si q. et. ap. Clericis  
primis de uita et honestate Clericorum, et in Conc.  
Trid. sess. 23. in decreto de residentia et reforma-  
tione cap. 6. Sunt q. dem q. dicant consuetudinem in



quod nulla sit in tota scriptura tale ostendi scriptura  
neque et hoc ipsa reali tale aliquid scriptura iuris  
divini colligi potest nam et sic ratio quodam dicitur iuris  
et non admodum constantia ut quod tunc sacro ministro  
quo quale est sacerdotum doctrinam sunt quod iuris  
et sacrum illo fungatur non in ratio hoc doctrinam  
non plane noniam cum aliisque legitimi iuris sit  
licitus, imo et meritorius, quare non plus debent  
sua argumenta ex scriptura et passim ab  
aliis efformi contra quod hoc quod diximus, vel si  
amplius plant, ostendunt quod sancte et ratio naturaliter  
Ecclia sepe sacerdotum ministrum continentiam habent  
pessit et etiam pignus. ratio quod Ecclia roma  
na multis iam saeculis gessit gratia sacerdotibus  
non matrimonii ante sacerdotium gratia ut patet  
ex cap. cum olim extra de clericis conjugatis non  
nego interim id gratia ab Ecclia ita concessum  
ut in ea consuetudine minus probet, et ex abusu  
ortu intelligat. Partis. Cone. Aspirantem car.  
dotal potuisse olim diaconos post ordinationem  
ducere uxorem quod quod cone. fuit approbata non

à Leone. 4. dist. 20. can. de libellis finè D. Gra-  
gorij magni lib. 2. ministri epist. 42. concessit.  
Subdiaconi sicut ut possent uti uxoribus ante  
ordinationem dicit licet prohibuit tales in posterum  
ordinari nisi una cum uxoribus continentia uenerent  
ultimo q. in Conc. Trid. sess. 24. can. 9. coelibatus  
clericorum uocabo lex eucharistica

quas. quam antiqua sit lex coelibatus  
ministeriorum Ecclesie

M. J. S. calanoni Sarothico in qua Calothio dicunt  
cepisse primum sicut papa q. II sub Ecclesia circa  
annum domini trecentimum nonagesimum ita Clito-  
steph ubi supra et docet negat illam antea post  
fuisse et in Ecclesia Graeca recepta. Verum longè ue-  
rius ego eo iudico coelibatu cepisse iam inde ab  
apostolorum temporibus et sic ex parte docet. Iohes. lib.  
3. de milit. sacerdotum. q. 6. n. 2. et. Val. cum Hieronimo  
p. c. inò eos noui et ueteres scriptores ac plerique  
p. p. ut uidera à apud eundem Hieron. q. 3. dicit pbat  
ex illo fuit ad Titum primo apostolus Episcopus  
et ubi comprehendit et presbiterum ex eos interpres

hunc) ad glineta. nempé inqt. f. Hieronymus  
in illa locat <sup>ab</sup> uxoris amplexibus <sup>interiora</sup> non sicut  
et primo ad Timotheum. 3. Et is continetia <sup>non sicut</sup> sed  
cum suis vi clarissimo testimonio <sup>ostendit</sup> in conc. Carthag.  
secunda can. 2. ubi sic de placuit sacro sanctorum  
antibibus, et de sacerdotibus nec in et levitas, uel q  
seruatis diuinitat miserunt glinentes ea in obis ut  
q. huius demerunt et eis <sup>semper</sup> seruauit antiquitas  
nec quogis custodiamus. Ex hoc regis glintu in sacris  
ordinibus si cum soluta peccet in tm sit fornicatio sed  
et sacrilegus q. in Josephone sacrorum ordinu comp  
uel exproe uel faate uolam castitatis emilib. ut  
ostendim in ma de uobis et in tm lex ecclesiastica  
p. i. uolat uobis sine dubio sacrilegus

e. Qua. An Ecclia sint p. p. glintu sa  
in quatuor minoribus uobis glinentia  
sicut alii

De Eccliam in p. p. Clericus subdiacono in  
fioribus q. iam sunt fluro minoribus initiali ut con  
tinentiam p. p. uerant, q. sunt initialis

ordinibus abigi tali nota posset in lege forma  
 ut q. deinceps hoc ordines uolunt suscipere no-  
 ueant castitate, nisi ming. n. ordinando. Adde  
 q. de hoc hoc etiam et p. ut q. iam acco-  
 se quatuor minores uel ueruent castitate, uel  
 certe n. si clericorum privilegio careant q. in missi-  
 sibi durissimè dictum uideb.

Peter q. d. de cernant canones circa hoc. R.  
 sequentia. primo ut mitiati q. huc minoribus  
 si uxore duxerint matrimonium sit ratu. et  
 q. nec ducendo, nec utendo quingio peccent, ita  
 Canonista in cap. p. m. de clericis quingatis ex  
 Alexandro 3. p. dunt in ipso hoc facto in fine si  
 q. huc obli. matrimonium n. gsummanorint in  
 obli. sponsa ante oig. gsumnatione religione  
 in fact. sponsa in faciu n. recuperat ut notant ff. de  
 f. mola, et alii in dicto caput p. m. Cuius  
 Ratio e. q. in facium iam fuit amium et obli-  
 gatio uemel extincta n. ampliq. renouat, atq.  
 adeo nec in facium repetitio in de nouo ipso

gerat.

qua. In Ecclia proit maioribus ordi-  
nibus iuribus facere potestatem  
ut vel uxores ducant vel ante  
ductis generaliter utantur

Quod si obstat in caput cum olim de clericis con-  
tingat de hoc in consideratione de hoc re loquitur  
Dominicus Soly. lib. 7. de fure et rust. q. 6.  
n. 2. et si non viset hanc affert tandem sed  
melius e distinguere hoc modo aut sermo de  
hoc vel illa persona in particulari et tunc dico pa-  
pam pro dispensare ut licet sacerdos quodam ut  
lege in generaliter ordinibus annexa soluat, sed  
negi hoc quod in quibus instissima et gravissima  
causae interuenit quae est q. g. eius salus Rei-  
publicae Christianae pax et tranquillitas alicuius  
regni gubernatio alicuius illustris et catholici hono-  
ratis vel simile quodam in talibus. n. casibus Ecclia  
sacra dispensat et etiam dispensat ut osten-  
da in particulari infra de matrimonio vel sermo  
e de eorum personis et generaliter ut iuribus or-  
dinibus uxores ducant et ad nuptias transeant n

videtur mihi moraliter loquendo esse possibile utrius-  
 ta. Et ratio habet eam occurrentem relaxandi volu-  
 ptuositatem cui ordinati iam sunt ascripti, nullus  
 unde erit hic dispensatione locus.

Dicitur sane esse satis iustam et gravem causam quod  
 passim videamus tam multos clericos contra votum  
 castitatis, continentiae et pudicitiae repugnantes in  
 genus libidinis fornicationis cum summo totius  
 populi scandalo. Quod sane causam esse nimis commu-  
 nem nulli momenti quare hanc consuetudo corruptela  
 et peccati facilitate non modo non excusat vel minuit  
 sed neque moritur et auget et frequenter ab hanc  
 sacerdotibus iam ordinatis voto liberare dispensatio potest  
 non dispensatio inquit. S. Bernardus in libro de voto  
 et voti dispensatio, si tandem sermo sit de iis  
 qui post hoc ordinabantur, dico non esse opus relaxatione  
 voti cum nulli adhuc amiserint sed tamen opus foret  
 ut ecclesia lege qua de illis promissa condidit abro-  
 garet ne deo scilicet deinceps sacro ordini votum  
 castitatis de sit annexum ~~penitentiae~~ et hoc  
 ut quod de ecclesia vel papa nunquam tamen ut fidelis vel  
 prudentis patris famulatus id faceret nisi maximis ut



gentium magis de causis ut dictum e

Qua. Quia faciendum est ut si post  
matrimonium ratum quod non est sed nondum  
consummatum suscipit maiore ordine

De his plura in sequenti sermone breviter  
intentionem. Et primo pro quod deum aliquem post  
matrimonium ratum sed non copulatum carnaliter  
adsue non grammaticum religione ingredi ordinem  
a. in saculo nullo modo potest suscipere. Et contra Theo-  
logorum et canonistarum in capitulo prima de con-  
uersione conjugatorum. Et ratio vel talis inuit  
ad archiducem sciente et auerente sponsa, vel  
ipsa inuita vel in scia, si prima nec potest pe-  
tere nec reddere debitum conjugale quod et ipsa  
castitate nouit, et ipsa suo iure ultro per-  
uenit. Si secundum negat petere debitum, ob  
causam dictam, sed non reddere. Ad hoc uidebitur mi-  
hi probabilius quod nec reddere potest uxori petenti  
sed cum id factum actu non sit enucleationis expon-  
demus infra de matrimonio quod per imper-  
faciet talis. Et quod quod deum eo ipso quo ordinem  
suscepit obstrinxit se suo quod uolunt castitatis et

matrimonio non adhuc non sit consummatus sed tunc  
 factum et ratum, tenet is ingredi religio-  
 nem aliquam ut votum suum exsolvat et la-  
 centil. Spec. lib. 13. instit. moralium. cap. 14  
 q. 2. et apud ipsam multum alii et certe  
 probabilis est. Sicut in q. 10. dist. 32. q. 2. a. 1.  
 et quodam alii dicentibus talem facta consummatione non  
 potest coniugii debitum reddere. Secus est quod matrimonio  
 non ante suscepto ordine fuit consummatus tunc  
 non tenet religionem fieri sed ad votum uxori  
 reddere si iam infans vel munda fuerit fuerit or-  
 dinatus.

Quod quod faciendum sit si quod iam duxit  
 uxorem postea cogit ut vel metu ad  
 susceptionem ordinem.

Quod cum syl. x. 60. ordo pro. q. 1. et cor aliorum  
 ista sub distinctione vel talis fuit ordinatus ut  
 vel metu cadente in gestante virum et sic tunc  
 pro uti in iungio stratum strato. Quod est quod notu  
 continentia in tali persona est si iure nullum  
 et irritum: vel si est notu signo et de hoc  
 philosophandum est sicuti de eo pro quem posuimus

in precedenti quanto. Maior dubitatio e de eo  
q n̄ ui uel metu inducitur ad ordines, sed moles-  
tia quada acerbiori et importunis precibus uel  
modis q̄q̄da similibz. de quo D.D. in respondeo  
do ad modum uariis sunt. placet h̄ nunc illorum  
stia q̄ dicunt talem p̄ce transire ad nuptias  
negz tenere illum ad castitatem et in exculo ser-  
uanda nec suscipere caractere cu et simpliciter  
loquendo fuerit uinitus, q̄ doctrina conformis  
ē iis q̄ supra diximus importunas preces in q̄q̄da  
p̄one equalere metui et coactioni. q̄ si dicas Ju-  
dæus q̄ metu bap̄tizaty cogi p̄t et ad fide  
go et metu et importunis precibus ordinaty co-  
geho ad castitatemq̄ negando q̄sequentia. Quid dispari-  
tatis talis ē q̄a fides et lex c̄riana cogho bab-  
timum iure diuino unde memlo p̄t ad eam am-  
plectendam iudag et coactio bap̄tizaty cogi: Vo-  
tum in castitati seq̄b ordines h̄ iure canonico  
seu Ecclesiastico, q̄ q̄tem Ecclia ista irritum se  
uoluit si ui uel metu extorqueat.  
Probet huc disputari an et quo iure clerici

exempti sint à potestate seculari, tributis  
 vectigalibus, gabellis, et similibus, tam quo ad  
 ipsorum personas, et quam quo ad bona eorundem  
 et quibus gaudeant privilegiis et immunitati-  
 bus sed hæc et similia commodius disputabimus  
 anno sequenti in materia de redditibus et pen-  
 sibus Ecclesiasticorum legat. vitorum quod voluit, card.  
 Bellarminus. lib. de Clericis. Henricus Henri-  
 quetz. de sermo ordinis. cap. 18. Valentiam  
 disp. 9. q. 5. puncto. 4. Et hæc de sermo  
 ordinis

Disputatio octava et  
 ultima generalis  
 De sacramento matrimonii.

Disputant de hac materia interpres juris Ca-  
 nonici in 4to decretalium et Georgius in 4to  
 Arrianum dist. 26. d. 180. in additionibus 3tae  
 partis, à questione. 42. ad. 69. pollanz. 4o. 2do.  
 lib. ultimo de hac re, Card. Tol. lib. 7. Statim

in his Henricus 1o. f. l. ii. et 12. val. to et  
f. disput. 10. generali p. l. ta. sed ex orbis quas  
ex de Gallong legerim nullus nec in ge-  
nisiq. nec solidus, nec diffusis de sac. ma.  
disputavit qz restor Thomas Arystz. tribus dis-  
tinctis tomis.

### Cassia prima.

#### De Matrimonio secundum se.

Affueri de sermone matrimonii qz in spectato  
doctrina ordine, restus fortasse p. poruissimus  
disputatione de sponsalibus q. aliud nihil sunt qz  
plan. quicq. matrimonii veluti p. ambula exemplo  
didici conarumias in Epitome libri q. de spon-  
salibus qz in alii cas. ad. à substantulibus ma-  
trimonii ordinis, nolui nec ego à ea filio re-  
cedere.

qua. 1. qua. ut et notio et essentia  
matrimonii

D. D. in f. l. dist. 27. recitati à Syluestro. p. l. o.

matrimoniu. P. q. I. varias admodum afferunt  
 Suiq. vocabuli significaciones sed cum maxima  
 meo iudicio e q. affertur à s. Augustino lib.  
 19. contra Manicheos cap. 26. nomen matrimo-  
 nii ductu uideri à matris nomine n. q. lem  
 adeptis sed mox adipiscendo et quasi in spe ob  
 id n. potissimum uideri ut femina ut mater  
 fiat inqt Catechismus romanus sub initium Suiq.  
 serm. sic go de matrimonio q. in liberorum  
 generatione magis matris q. patris ratio habeat  
 q. a. matres semp certa sunt patres n. n. de  
 semp ita certi. s. Gregorius docet infante magis  
 indigere materno q. paterno solatio, matris  
 n. inqt uisus ante partu e onerosus in nar-  
 tu dolorosus post illu gaudiosus ideo magis  
 matrimoniu q. paternu de

quos. 2. quos duplicem uocem subeat  
 matrimonium.

De hispania ita magister. in 4to. dist. 26. q.

sumpt ex Augustino cap. Genevi ad litera. lib. 9.  
cap. 7. primo n. significat officium nra, eto re  
medium libidinis, et pruvitus efficiens generifor-  
tia. et hoc sermo nova legis. Ut officium natura  
institutum e pereanda, alenda, et rectis educand  
moribus educanda scholis eaa. Ut. u. remedium  
libidinis e institutum ut qdgs in voluptatibus cor-  
sum rous modum teneat. Ut dema sermo, insti-  
tutum e a spso ut ipsi coniugibus det gratiam  
qua vite legitime et sancto n. u. ut equus et  
mulus coniugio utant de qbus infra

qua 3. qua sit officio definitio na-  
trionii ut officium nra e.

Et in lege prima dicitur de ritu nuptiaru  
definitio q ut maris et femina conuulio, con-  
sortium vite, diuini et sumani iuris coicatio.  
De primo qsortiu vite, qe e qsortiu vite vin-  
culum. eto eto coicatio diuini iuris, qe nra et  
famina secundu ius diuinu copulante. Glosse  
ibi exponit iuris diuini q qungob debeant co-  
religionis et eadq diuini. et. eto sumani iuris

qd matrimoniu celebrando secundu leges huma-  
 nas glossa exponit qd uxor esse foru na-  
 turti .i. qd nati est in eo foro in quo genuit  
 maritum in iure canonico dist. 29. q. 1.  
 ff. de i. d. de i. matrimo. q. sit maris et  
 femina coniunctio indiuulnam uita qd ueludine  
 retinens .i. e. iunctio cuius in oi uita qd ueludine  
 e uinculum.

Qua. q. qd na intelligant canones  
 leges et uia appellatione matrimo-  
 nis.  
 Volo qd scire, an quicunq; uia loquendo de matrimo-  
 nio intelligant de iungio ex multis qd sequuntur  
 qd dicitur, et si copula carnalis adhuc et subsequuta  
 non sit. glossa in Clementina prima de consanguini-  
 tate et affinitate carbor recepta aut quicunq;  
 poena irrogant qd ueludine matrimo. affici-  
 unt qd ueludine uel anteq; copula carnalis recepta  
 sit non in afficiunt se qd ueludine sponsalia tm  
 eo qd hoc sunt <sup>solum</sup> matrimonii futuri pmissio sub-  
 iungit in qd uia leges et uia matrimoniu  
 qd dicitur. qd dicitur uidentis et sponsalia. Baldus  
 in cap. Capellam oppositu sentit in hoc



¶ Scilicet qm leges et iura poena irrogant  
qtragentibus matrimonium sas potnas tm qtragent  
q matrimoniu qsummarunt n. a. qungid an  
te copula q explicatio nisi ualde uindoret  
m stia glossa ab oibz et Theologis et ca  
nonistis est recepta.

qua. s. vbi et qm institutio est matri  
monium, ut e officiu nra.

¶ In paradiso ante lapsum primo in parentis  
sic in cap. 2. de. uoto et cap. ultimo de frigi  
dis de Deo matrimonii institutor et auctor  
idem docet Gratianus. 22da. q. 2. cap. sic. ff.  
Sic ita. male qd qdam uolunt matrimonium  
ut e officium nra nec in paradiso, nec extra  
institutum fuisse, sed ab ipa nra, sicuti quis aliud  
ius nra qd scilicet sic iuris nra. Sed n  
e qd negato sint Canonici et oibz Theolo  
gis tam pnsis. qd nosterius infides doro  
geto qd et si sit iuris nra tam hoc qm  
ius nra le declaratu e in paradiso







*[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]*

*[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely German. The text is spread across the page with some lines being more legible than others.]*

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Main body of faint handwritten text, consisting of several paragraphs of cursive script.

A short line of handwritten text, possibly a section separator or a specific note.

Second main body of faint handwritten text, continuing the narrative or list.

Final section of faint handwritten text at the bottom of the page.

*[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]*



*[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]*



*[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]*



*[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]*



*[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]*

*[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]*

*[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]*







satis p[re]sens ad iudicium verum me q[ui]o minime sufficere  
p[re]sens in act corpore ut amig, amioz, vel dormiens  
vel si o[mn]i corpore sensu obtusor haberet.

qua. 17. An t[er]beat paroch[us] etia[m] ad p[re]sens vel abs[ent]e  
loc[us] ab ip[s]is p[re]sentib[us], an. n. satis sit vel non p[re]sens.

Forunt sacros Cardinali[us] aggregat[us] de clarac[us] anno 2589  
de paroch[ia] ad p[re]sent[em] adhib[itu]m ad hoc negoti[um] p[re]senti-  
laria ab ip[s]is g[ra]tiantib[us], etia[m] ut n[on] sufficiat si fortuito vel  
mare casu p[re]sens sit.

qua. 18. An t[er]beat ad p[re]sent[em] adhib[itu]m paroch[us]  
ad matrimoni[um] q[ui] g[ra]tiantib[us].

Paroch[us] etia[m] Cardinali[us] aggregat[us] de clarac[us] etia[m] anno si  
sit vocat[us] ad g[ra]tiantib[us], et si frant vel ad alij fine, mo-  
d[us] etia[m] sit p[re]sens et t[er]beat, t[er]beat sensu corpore[is] visu vel au-  
ditu vel intellectu advertat q[ui] kat sic et Xaver[us]  
Cone. 20. de p[re]sentib[us].

qua. 19. An p[re]sentib[us] paroch[us] r[ati]o[n]at[us] ut si  
sentia[m] t[er]beat, an. n. ut p[re]sentia[m] minist[er]i.

De 20. n[on] regni ut p[re]sentib[us] t[er]beat h[uius] q[ui] Cone. p[re]sent. ultra  
duos vel. 3. t[er]beat regni p[re]sentib[us] paroch[us] etia[m] regni q[ui] etia[m] supra  
p[re]sentib[us] minist[er]i p[re]sentib[us] q[ui] regni paroch[us] p[re]sentib[us] ut minist[er]i etia[m] p[re]sentib[us]  
p[re]sentib[us] sollemnitate[m] minist[er]i ab ip[s]is, et etia[m] ut regni con-  
iungo et. p[re]sentib[us] auctoritate[m] mea[m] q[ui] dicitur, q[ui]a t[er]beat, ad  
p[re]sentib[us] et p[re]sentib[us] utia[m] p[re]sentib[us] et etia[m] t[er]beat, hoc e[st] in firm-  
tate[m] p[re]sentib[us] q[ui] voluit q[ui] dicitur ut etia[m] in mat[er]ia q[ui] g[ra]tiantib[us]

qua. 20. An satis sit de r[ati]o[n]at[us] p[re]sentib[us] q[ui] dicitur  
p[re]sentib[us] q[ui] dicitur, p[re]sentib[us] utia[m] p[re]sentib[us], an. n. ut  
p[re]sentib[us] ut alij ut p[re]sentib[us].

Xaver[us] p[re]sentib[us] 20. de p[re]sentib[us] q[ui] dicitur q[ui] dicitur  
ut p[re]sentib[us] etia[m] n[on] sit alij p[re]sentib[us], utia[m] arguitur co[n]tra  
dicit q[ui] p[re]sentib[us] etia[m] sit p[re]sentib[us] utia[m] p[re]sentib[us]  
ut utia[m] sit p[re]sentib[us] in sibi subditos, et sit t[er]beat





nonnulli exemptos hereticos a suis legibus  
Obiitit heretici et extra ecclesiam. Et de quibus extra sedem  
ganorum et aliorum in baptizatorum nuntiar, sed et extra ecclesiam  
langz hanc fuga et pfugi et ppele et certores. Hinc colligatis  
q tenent et eos carere pceptis ecclesie et matris ghabende  
et ptea in pcepta ubi dicitur Cone. Trid. c. q. mulgaty. Ha  
rotis et ghabere iuxta dno pceptis Cone. Si uerq. faust ma  
tra a iuribus.

quaritur si si Catholicus ghabat cum heretico coram ministro  
Sacerdotis et in parochia in parochia in ubi Cone. Trid. dicitur  
et publicaty. Et 2o Catholicus cum heretico non debet ghabere ut in  
terminis dignitatis infra et mirabile sane ac miserabile  
a non deo lais in Germania et Gallia et plurimos et Catho  
licos pceptis q. Summa seu infamia, seu malicia autem her  
reticos cum Catholicis coniungere graui mane sacrilegi crimi  
na ecclesie et ppele et coram q. ar. ubi autem et uirtut  
manifesto scandalo. Et 2to iuxta eos ad hinc si cum here  
tico Catholicus ghabat seruata sicut Cone. Trid. matris ualid  
q. 3o si Catholicus ghabat cum heretico de pceptis Cone. Trid.  
Cone. Trid. ubique dicitur pceptis fuerit q. mulgaty.

q. d. 20. q. d. licentia sit et erroribus, et uagantibus  
q. diuersa loca.

Vagantibus et q. nullis fixis domiciliis et eorum sunt lega  
cy q. Full. s. ad matrimonialibus quo pceptis q. d. ubi q. u  
licari et pceptis pceptis et eligere. Confessarius q. in maha  
rent ea appbati, q. a nullis pceptis iudicij et pceptis dicit.  
ne ad pceptis pceptis eligere q. in uoluerint parochiam  
ad assilondy pceptis matris, aut iuxta alios lict. cum elige  
re pceptis in cuius parochia ghabant. pceptis in in pceptis. pceptis 24  
cap. 7. et repceptis tenere pceptis ea pceptis ne quibus ma  
trimoniis interuent. in pceptis diligantibus et accuratibus in q. uho  
nibus fecerint et ne ad ordinariis et licta, ad id facientibus  
ab eo licentibus obtinuerint, nos quibus lict. Cone. q. d. Si erro  
res ut in pceptis in q. uho, 2o uxore relicta, alio, et uho

namque plures illa vivente divorssi in locis dicunt. Sed quia  
si quibus dos uxor matrimonio giungat coram 2 vel 3 testibus re ad  
ordinariis si data, aut sine licentia ab eo impetrata de  
Congregato. Card. declarasse matrem ualere in talibus casibus  
sed tale parochy merito ror et sine iurisi ab ordinario  
ut transgrossey hoc coram Ecclesia pcepto, nisi loquing in ma-  
trim. ualere ex eo sile gstat q. in hoc casu nihil est dicit  
identibus ad subllig matrimonia phinans.

qua 26. An satis sit si matris pscus adut is q  
cui error populi e pogo Galile.

De sufficere qd iuxta legg Barbaris in h'at officii rata sa-  
berit q. quingno pogo fecerit ror publici officii quo sua  
gita mo tituly habeat Ecclesia rorialis qm uocant colorato  
i. diuino auctoritate superioris rorlie accepit qquis oba-  
craty impedimentis impetrao n ualuerit. ita rorlie x auar con-  
silio. g. d'clarat d' sponsalibus  
Et qd doctrina hoc certissima e in oibz phinentibus ad foris  
exterioribus ad n ubiq. iuris exp'ca d'ctum a canonico nimo  
et Casaneo iuris d'ctorum ea e ror qd sequens grauissima  
uicommata in quonidam e scandalata si d' talis eo impedimento  
ois, gasta p'pna e rorlie putatim ror p'mungit alius alius  
fudius r'f'nditula forat qd ut occurreret ubiungit q. d'  
uocant oia gasta q. cui d' talis error populi durat, ualere  
ad, ac si uerq parochy et iudex est r'ali n error fecit  
ad r'ale.

Dicitur de d'cto r'gudi q. unq sub alteris n f'ctur  
et n r'f'nditula cap' ad et n r'gudi r'f'nditula sed q  
f'ctur. Et r'ale ex n r'gudi r'ale qd error tm r'ale  
ad n r'gudi r'ale r'f'nditula et scandalata ad r'gudi r'ale  
r'ale ad r'gudi r'ale r'f'nditula r'ale r'ale r'ale r'ale  
r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale  
r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale r'ale

